

BERETNING

1964

LANDSORGANISASJONEN
I NORGE

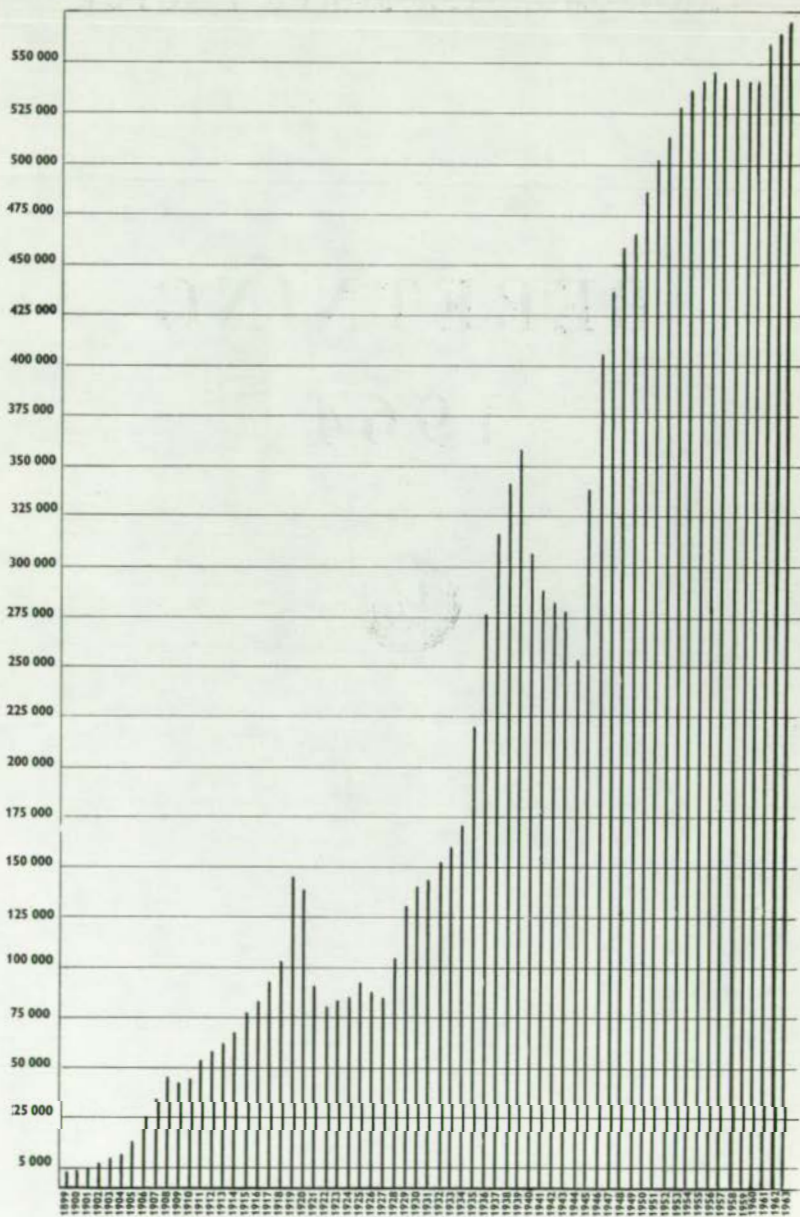
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

BERETNING

1964

AKTIETRYKKERIET - OSLO, 1965

Register.

	Side
Innledning	5
LO's administrasjon	6
Sekretariatet	7
Representantskapet	8
Felles forbundsstyremøter	15
Tariffrådet	15
LO's distriktskontorer	15
Bedriftslegeordningen	16
Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO	16
Informasjonsmøter	16
Samarbeidsutvalget mellom NKL og LO	17
Kollektive forsikringsordninger for LO's medlemmer	17
Avtalen om feriebooker og feriemerker	20
Representasjon	20
Nordisk faglig samarbeid	26
Fellesordningen for tariffestet pensjon (FTP)	27
Fagorganisasjonens Stønadskasse	29
FFI's solidaritetsfond	30
Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister	30
Økonomisk statistisk oversikt for 1964	34
Resymé av hovedtrekkene i utviklingen	34
Produksjonsutviklingen	37
Utenriksøkonomi og handelspolitikk	41
Priser og levekostnader	43
Inntekter	47
Lønnsutviklingen	49
Arbeidsmarkedet	52
Forbruk	52
Investeringer	53
Penger og finanser	54

	Side
Tariffrevisjonen	60
Tariffoppgjøret i det private næringsliv	60
(Rikslønnsnemndas kjennelse)	70
LO's hovedinnlegg i Rikslønnsnemnda	87
Tariffrevisjonen innenfor den offentlige sektor — staten og kommunene	119
Staten	119
Kommunene	131
Den Frie Faglige Internasjonale	140
Den Europeiske Regionale Organisasjon (ERO) av Den Frie Faglige Internasjonale (FFI)	142
Det internasjonale arbeidsbyrå (ILO)	151
LO's økonomiske kontor	162
LO's juridiske kontor	164
LO's presse- og informasjonskontor	165
LO's rasjonaliseringskontor	167
LO's revisjonskontor	168
LO's kvinnenemnd	168
LO's ungdomsutvalg	173
LO's funksjonærutvalg	177
LO's komité for produktivitetsarbeid	178
Produksjonsutvalgene	180
Landsrådet for produksjonsutvalg	181
Folkets Hus Fond	181
Pensjonskassen 1964	182
Landsorganisasjonens skole	182
Landsorganisasjonens folkehøgskole	185
Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen	187
Arbeiderbevegelsens Arkiv	189
Statens Feriefond	192
Komitée, utvalg, råd og styrer	193
Bransjerådene	203
Utdrag av beretningene for distriktskontorene	205
Statistisk oversikt	226
Tabeller	229

Innledning.

Det som i første rekke har satt sitt preg på arbeidet i 1964, er de store og omfattende tariffrevisjoner. Tariffrevisjonen i dette år har omfattet samtlige grupper i det private næringsliv, staten og kommunene. Det eneste unntak er tariffavtalen mellom Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Handelens Arbeidsgiverforening for funksjonærene i handelsvirksomhet. Denne tariffavtale har først utløp i 1965, men det var i høst en indeksregulering, slik at det heller ikke har vært helt stille innenfor handelssektoren. For vårfagenes vedkommende, det vil si for samtlige tariffavtaler som hadde utløp til og med 15. mai, fikk vi lønnsnemndsavgjørelse. Lønnsnemnda avsa sin kjennelse for disse fag 11. mai. Stort sett kan en si at det var denne kjennelse som dannet grunnlaget for de etterfølgende oppgjør og revisjoner. Selv om det senere har vært en rekke saker som har kommet til avgjørelse i Lønnsnemnda på grunn av at partene ikke er blitt enige, må en likevel kunne si at i hovedsak klarte de direkte parter ved forhandlinger å tilpasse Lønnsnemndas kjennelse. Av stor betydning var det at de store høstfag, så som utenriksfarten (bortsett fra maskinistgruppen), transportfagene og hotell- og restaurantfaget, klarte å komme fram ved direkte forhandlinger.

I sammenheng med årets tariffrevisjon er det også foretatt tilpassingsforhandlinger vedrørende likelønnsprinsippet. For de grupper hvor en fikk likelønnsprinsippet påbegynt i 1963, er det nå blitt foretatt annet opptrappingstrinn. For de grupper som sto igjen og hvor tilpassingen begynte først ved denne revisjon, ble det nå foretatt 2 opptrappinger, slik at det nå for samtlige grupper er gjennomført 2 opptrappingstrinn.

Året 1964 må for landet som helhet sies å ha vært et godt år. Bruttonasjonalproduktet viser en ganske sterk stigning. Etter de foreløpige oversikter som foreligger, regner en med en stigning fra 1963 til ut 1964 på om lag 6 prosent. For industriproduksjonen alene er anslaget en stigning på ca. 7,5 prosent.

Det har imidlertid i dette år vært en ganske sterk prisstigning. Den har naturligvis mange årsaker, og dette vil en komme nærmere inn på i den spesielle oversikt over den økonomiske utvikling. I gjennomsnitt for 1964 har konsumprisindeksen ligget på *117,4 poeng*. Det utgjør en stigning på *6,3 poeng* eller *5,7 prosent* i forhold til 1963, hvor konsumprisindeksen lå på *111,1 poeng* i gjennomsnitt.

Når det gjelder lønnsutviklingen i året, viser også denne en del stigning. Ifølge Statistisk Sentralbyrås statistikk var det for menn en stigning i timefortjenesten på *6,6 prosent* fra 3. kvartal 1963 til 3. kvartal 1964, og for kvinner var det en stigning på *9,1 prosent*. Lønnsstigningen sett i sammenheng med prisstigningen, og dermed reallønnsstigningen, vil bli nærmere kommentert i avsnittet om den økonomiske utvikling.

Når det gjelder opplysningsvirksomheten, har den på mange områder vært effektivisert. Det er også nødvendig, idet det etter hvert stilles større krav om økt utdanning også innenfor arbeiderbevegelsen selv. Opplæringen av tillitsmenn må fortsatt har en viktig plass i vårt skoleringsarbeid. I denne sammenheng er det verd å nevne de store utvidelser som er foretatt ved Landsorganisasjonens egen skole. Den gamle skole er blitt bygd om, og det er bygd et nytt elevinternat og ett til er under planlegging. Skolen kommer dermed til å øke sin kapasitet, og vil ha langt bedre muligheter til en god opplæring.

I sammenheng med den opplysnings- og skoleringsvirksomhet som drives, kan en peke på en del av det som LO's rasjonaliseringskontor steller med. Kontoret driver en omfattende rådgivningsvirksomhet når det gjelder rasjonalisering og produktivitetstiltak i industrien. I samarbeid med rasjonaliseringskontoret er det 5 TWI-instruktører i virksomhet, og de har holdt over 300 kurs for folk fra forbundene. I løpet av 1964 hadde vi over 3000 deltakere i disse kurs, som behandlet en rekke emner så som samarbeidsforhold, vernearbeid, arbeidsmetoder og arbeid i produksjonsutvalgene.

Medlemsbevegelsen har gjennom året stort sett vært stabil. Ved årsskiftet 1963/64 var medlemstallet 566 970, og ved årets utgang var medlemstallet 568 220.

LO's administrasjon.

Antall valgte tillitsmenn er 6. Ved årets utgang var LO's personale, tillitsmenn og funksjonærer i alt 48. Disse fordeler seg således:

Administrasjonen — 14.

Juridisk kontor — 4.

Kassakontoret — 6.

Presse- og informasjonskontoret — 4.

Rasjonaliseringskontoret — 4.

Resepsjon og ekspedisjon — 5.

Revisjonskontoret — 1.

Økonomisk kontor — 6.

Rengjøringshjelp og husmor — 4.

Ved LO's revisjonskontor er det dessuten ansatt 8 revisorer som utfører revisjonsarbeid i forbundene.

Sekretariatet.

Sekretariatet har i 1964 bestått av følgende: Formann: Konrad Nordahl. Nestformann: P. Mentsen. Hovedkasserer: Alf Andersen. 1. sekretær: Th. Andresen. 2. sekretær: Einar Strand. 3. sekretær: Odd Højdahl. (2. og 3. sekretær fungerer som 1. og 2. varamann for de valgte tillitsmenn i Sekretariatet.)

De øvrige medlemmer av Sekretariatet:

Tor Aspengren, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Gunvald Hauge, Norsk Sjømannsforbund, Walter Kristiansen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Alfred Nilsen, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, Klaus Kjelsrud, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Erling Frogner, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Kaare Pehrson, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Arne Li, Norsk Litograf- og Kjemigrafforbund, Fritz W. Hannestad, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Viktor Jensen, Norsk Kommuneforbund, Lage Haugness, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Alfred Nilsen gikk av som formann i Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund 1. oktober 1964. Han sluttet i Sekretariatet fra samme dato. Anker Nordtvedt, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, rykket inn som fast medlem av Sekretariatet fra 1. oktober s. å.

Varamenn:

1. Anker Nordtvedt, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.
2. Henry Nicolaysen, Norsk Transportarbeiderforbund.
3. Emil Edvardsen, Norsk Jernbaneforbund.
4. Eivind Strømmen, Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund.
5. Ingvald Hansen, Norsk Skotøyarbeiderforbund.

6. Erling Johansen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
7. Gulbrand Brauer, Norsk Tekstilarbeiderforbund.
8. Thv. Karlsen, Norsk Tjenestemannslag.
9. Marie Lindquist, Norsk Bekledningsarbeiderforbund.

Fra 1. oktober 1964, da Anker Nordtvedt rykket inn som fast medlem av Sekretariatet, rykket de øvrige varamenn opp én plass.

Formannen i Funksjonærsambandet møter i Sekretariatet med talerett. Etter vedtak på Kongressen møter Ragna Karlsen, LO, i Sekretariatet med talerett.

Representantskapet.

Det har vært holdt 1 representantskapsmøte i 1964. Representantskapsmøtet ble holdt 25. mai i Folkets Hus, Oslo.

Her møtte følgende representanter:

Arbeiderpartiets Presseforbund:

Per Wiedswang, Oslo.

Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer:

Odd Johnsen, Oslo.

Norsk Arbeidsmandsforbund:

Alfred Vangen, Oslo, Gudmund Sævik, Namskogan, Reidar Wintther, Bjørnevatn, Egil Aspås, Hvalstad.

Norges Befalskag:

Albert Uglem, Oslo.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund:

Rudolf Eriksen, Oslo, Konrad Hjørnevik, Bergen.

Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund:

Johan M. Bøe, Oslo.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund:

Rasmus Solend, Oslo, Emil Reiersen, Oslo, Odd Isaksen, Tromsø, Lars Jansen, Bergen, Oskar Skogly, Lillehammer, Klaus Hofstad, Hommelvik, Lui Lundgreen, Kristiansand S.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:

Erling Johansen, Oslo, Nils Johannessen, Oslo.

Norsk Fengselstjenstemannsforbund:

Sverre Ofstad, Oslo.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund:

Kåre Dahlberg, Oslo.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

Johan Moksnes, Oslo, Fredrik Hansen, Fredrikstad, Annanias Iversen, Bergen, Ruth Svendsen, Porsgrunn, Ingolf Nilsen, Troms-dalen, Anne-Karin Sand, Oslo.

Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund:

Sigurd Johansen, Oslo.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund:

Tormod Klemetsen, Lisleby, Johan Kaarstad, Horten, Ragnvald Andersen, Bergen, Anna Sveum Mosevik, Gjøvik. M. Sommarseth, Salangverket, Willard Kristiansen, Oslo, Per Andersen, Oslo.

Norsk Jernbaneforbund:

Folke Hager, Hamar, Egil Halvorsen, Røyken, Håkon Brun-borg, Bergen, Torvald Johansen, Trondheim, Fritz Fredriksen, Grorud.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Finn Kristensen, Brevik, A. Thorvik, Alvik i Hardanger, Håkon Bjordal, Høyanger, Dagnar Nygård, Lier, Leif Andresen, Oslo, Sverre Enger, Oslo.

Norsk Kommuneforbund:

Alf Ottesen, Oslo, Sigurd Halvorsen, Oslo, Jørgen Eliassen, Ber-gen, Kjell Jørgensen, Trondheim, John Torkildsen, Stavanger, Hans Jørgensen, Vardø.

Lensmannsbetjentenes Landslag:

N. R. Mugaas, Oslo.

Norsk Litograf- og Kjemigrafafforbund:

Arild Kalvik.

Norsk Lokomotivmannsforbund:

Kr. Vik Andersen, Oslo.

Norsk Losforbund:

Kåre Toft, Trondheim.

Norsk Murerforbund:

Lorang Kristiansen, Oslo.

Norsk Musikerforbund:

Sigurd Lønseth, Oslo.

Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund:

Åge Petersen, Oslo, Martin Lea, Stavanger, Arne Barlie, Oslo.
For baker- og konditorene: Odd Hubenbecker, Oslo. *For tobakk-*
arbeiderne: Randi Pettersen, Oslo.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund:

Sigurd Marcussen, Oslo, Bjarne Andresen, Sarpsborg, Arvid
 Nebell, Svelvik, Olav A. Skogen, Notodden.

Norsk Politiforbund:

Odd Eide, Oslo.

Postfolkenes Fellesforbund:

Aage Tømmereek, Oslo.

Norsk Sjømannsforbund:

Einar Haugen, Oslo, Thor Sønsteby, Oslo, Gösta Andersson,
 Sandefjord, Kjell Haugerud Andersen, Stavanger, Wernalf Falao,
 Bergen, Odd Helland, Trondheim, Birger Moss, Harstad.

Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund:

Wiktor Remme, Oslo.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Hans Ruud, Oslo, Sverre Solbakken, Spillum i Namdal, Knut
 Nakken, Oslo, Wilhelm Aasli, Bjørkelangen.

Norsk Skotøyarbeiderforbund:

Ingvald Hansen, Oslo.

Norsk Tekstilarbeiderforbund:

Gulbrand Brauer, Oslo, Anna Nilsen, Oslo.

Telefolkenes Fellesforbund:

Kaare Hansen, Tromsø, Tormod Halvorsen, Oslo, Ove Jacobsen, Oslo.

Norsk Tjenestemannslag:

Thv. Karlsen, Oslo, Johan Karlsen, Trondheim, Erling Pedersen, Bardu.

Norsk Tolltjenestemannsforbund:

Ivar Nilsen, Oslo.

Norsk Transportarbeiderforbund:

Thomas Einarson, Stavanger. Ebbe Holm, Trondheim, Aug. Crowo, Bergen, Wilhelm Olsen, Oslo.

Norsk Treindustriarbeiderforbund:

Erik Eriksen, Oslo.

Norsk Typografforbund:

Roald Halvorsen, Oslo.

Norges Urmaker Svenneforbund:

Arne Evensen, Lillestrøm.

Luftforsvarets Befalsforbund:

Roy Tørnkvist, Oslo.

Akershus fylke:

Sigvald Ask, Bærum.

Aust-Agder fylke:

Tellef Rislå, Herefoss.

Bergen fylke:

Birger L. Larsen, Bergen.

Buskerud fylke:

Erling Christiansen, Drammen.

Finnmark fylke:

Arthur Blix, Bjørnevatn.

Hedmark fylke:

Odd Owren, Hamar.

Hordaland fylke:

Fredrik Westerlund, Odda.

Møre og Romsdal fylke:

Oscar Ingebrigtsen, Ålesund.

Nordland fylke:

Nicolay M. Nicolaysen, Melbu.

Oppland fylke:

Johs. Knapp, Gjøvik.

Oslo fylke:

Oscar Olsen, Oslo.

Rogaland fylke:

Georg Olsen, Stavanger.

Sogn og Fjordane fylke:

Johan Skrede, Skei i Jølster.

Telemark fylke:

Thoralf Hanæs, Skien.

Troms fylke:

Alf Olsen, Tromsø.

Nord-Trøndelag fylke:

Harald Johnsen, Bangsund.

Sør-Trøndelag fylke:

Ingolf Holthe, Trondheim.

Vest-Agder fylke:

Mauritz Thorkildsen, Mandal.

Vestfold fylke:

Richard Thon, Tønsberg.

Østfold fylke:

Thorleif Hansen, Fredrikstad.

Fra Sekretariatet:

Konrad Nordahl, P. Mentsen, Alf Andersen, Thorleif Andresen, Tor Aspengren, Gunvald Hauge, Walter Kristiansen, Alfred Nilsen, Klaus Kjelsrud, Erling Frogner, Kaare Pehrson, Arne Li, Fritz W. Hannestad, Viktor Jensen, Lage Haugness, alle Oslo.

Varamenn:

Einar Strand, Odd Højdahl (disse to møter som varamenn for de valgte tillitsmenn i LO), Knut Edvardsen, Eivind Strømmen, Henry Nicolaysen, alle Oslo.

Fra Revisjonsutvalget:

Peder Birkeland, Oslo, Alf Michelsen, Oslo (Anna Nilsen møter som representant for Tekstilarbeiderforbundet.)

*Fra distriktskontorene:**LO's distriktskontor i Bergen:*

Ansgar Kristiansen, Bergen.

LO's distriktskontor i Bodø:

Hans Nordahl Jensen, Bodø.

LO's distriktskontor i Drammen:

Nils Sandli, Drammen.

LO's distriktskontor i Gjøvik:

Odd M. Bakkejord, Gjøvik.

LO's distriktskontor i Hamar:

A. H. Buflod, Hamar.

LO's distriktskontor i Kirkenes:

Ronald Bye, Kirkenes.

LO's distriktskontor i Kristiansand S.:

Oddvar Gøthesen, Kristiansand S.

LO's distriktskontor i Molde:

Ralph Christiansen, Molde.

LO's distriktskontor i Porsgrunn:

Harald E. Olsen, Porsgrunn.

LO's distriktskontor i Sarpsborg:

Roar Wilhelmsen, Sarpsborg.

LO's distriktskontor i Stavanger:

Per Aase, Stavanger.

LO's distriktskontor i Tromsø:

Jakob Grava, Tromsø.

LO's distriktskontor i Trondheim:

Rikhard Haugen, Trondheim.

LO's administrasjon:

Egil Ahlsen, Harald Andersen, Per Dragland, Paul Engstad, Kåre Halden, Per Haraldsson, Ingemund Haugen, Kjell Holler, Ragna Karlsen, Kjell Lien, Mirjam Nordahl, Jon Rikvold, Ragnar Røberg-Larsen, Olaf Sunde.

Samarbeidskomitéen DNA—LO:

Einar Gerhardsen, Haakon Lie.

Funksjonærsambandet i Norge:

Sverre Bolstad.

LO's kvinnenemnd!

Solveig Løfquist Nielsen.

Gjester:

Statsråd Jens Haugland, Tryggve Aakervik, Gunnar Nilsen, AOF, Johan Pedersen, referent, Arne Hjelm Nilsen, Arbeiderbladet, Paul Hovding, Arbeidernes Presskontor.

Følgende dagsorden ble behandlet:

1. Apning.
2. Navneopprop.
3. a) Valg av dirigenter.
b) Godkjennelse av dagsorden.
c) Godkjennelse av forretningsorden.
4. Opptakelse av Luftforsvarets Befalsforbund.
5. Beretning for året 1963.
6. Regnskap for 1963.
7. a) Utskriving av ekstrakontingent.
b) Avsetting til kampfond.
8. Den faglige situasjon.
9. a) Oppsigelse av Hovedavtalen med NAF.
b) Oppsigelse av Hovedavtalen med DKT.
c) Oppsigelse av Overenskomsten om produksjonsutvalg og Retningslinjer ved gjennomføring av tids- og arbeidsstudier.
10. Kollektiv hjemforsikring.

En viser for øvrig til protokoll fra møtet.

Felles forbundsstyremøter.

Det er ikke holdt felles forbundsstyremøter i 1964.

Tariffrådet.

Det er i året holdt 4 møter i Tariffrådet, 3. mars, 13. mars, 21. april og 21 desember.

Til behandling forelå: I de 3 første møter: Tariffrevisjonen 1964. I desember-møtet: Orientering om prissituasjonen.

LO's distriktskontorer.

Det er ikke skjedd noen endring ved LO's distriktskontorer. Ved årets utgang hadde Landsorganisasjonen distriktskontorer på følgende steder: Kirkenes, Tromsø, Bodø, Trondheim, Molde, Bergen, Stavanger, Kristiansand S., Porsgrunn, Drammen, Gjøvik, Hamar og Sarpsborg.

Bedriftslegeordningen.

Landsorganisasjonen er med i en felles bedriftslegeordning som har kontor i Folketeaterbygningen. Samtlige tillitsmenn og funksjonærer har vært til rutinemessig kontroll. Bedriftslegeordningen kostet i 1964 kr. 43.85 pr. ansatt.

Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO.

Samarbeidskomitéen har i 1964 bestått av:

Fra DNA: Einar Gerhardsen, Trygve Bratteli og Haakon Lie, med Reidar Hirsti som varamann.

Fra LO: Konrad Nordahl, Tor Aspengren og P. Mentsen.

Samarbeidskomitéen har holdt 6 møter og behandlet en rekke saker, hvorav kan nevnes:

Oscar Torps minnefond, 1. mai 1964, lavtlønnsgruppens lønnsmessige stilling, Statens teknologiske institutt, statskraftverkene, prisutviklingen, voksenopplæring og studiearbeid, internasjonale forbindelser, Oslo typografiske forenings eiendom «Tyristrand», tariffrevisjonen 1964, statens jernbane- og kraftanlegg, lønns- og pris-situasjonen.

Informasjonsmøter.

Samarbeidskomitéen mellom DNA og LO har innkalt medlemmene av DNA's sentralstyre, LO's sekretariat og de fastlønte tillitsmenn i forbundene som er medlemmer av DNA, til følgende informasjonsmøter:

19. februar, dosent Einar Thorsrud: Styrerepresentasjon fra de ansatte eller ansattes organisasjoner i bedrifter hvor det offentlige er økonomisk interessert.

13. mai, statsråd Idar Nordstrand: Inntektsoppgjørene 1964.

30. september, sekretæren i det svenske sosialdemokratiske parti, Sten Andersson: Riksdagsvalget i Sverige 1964, og erfaringene fra valgkampen.

5. oktober, statsråd Andreas Cappelen: Statsbudsjettet 1965.

26. oktober, statsminister Einar Gerhardsen: Den politiske situasjon, herunder særlig boligmeldingen.

Samarbeidsutvalget mellom NKL og LO.

Det ble ikke holdt møter i samarbeidsutvalget i 1964. En viser imidlertid til omtalen av forsikringssamarbeidet på annet sted i beretningen.

Kollektive forsikringsordninger for LO's medlemmer.

Denne sak som har vært behandlet gjennom flere år, er nå blitt løst.

Mellom Landsorganisasjonen og Samvirke-selskapene ble det ført mange konferanser og forhandlinger, men det så lenge ut som om det var vanskelig å komme fram til noe resultat. Saken ble derfor tatt opp til prinsipiell behandling på LO's representantskapsmøte 25. mai 1964. Vi viser i så måte til protokollen fra representantskapsmøtet, hvor utredningen er tatt inn. Representantskapet gjorde sådant vedtak:

- 1. Representantskapet erklærer seg enig i at det blir brakt i stand en kollektiv forsikringsordning som kan omfatte samtlige medlemmer i Landsorganisasjonens tilsluttede forbund.

Under henvisning til den store kapitaloppsamling som slik forsikring vil føre til, samt den interesse fagbevegelsen har av forvaltningen og plasseringen av denne kapital, godkjenner Representantskapet at Landsorganisasjonen og de interesserte forbund i fellesskap danner et forsikringsselskap.

2. Forsikringsselskapet må i første rekke bygge på kollektiv hjemforsikring, men videre ta sikte på utvidelse til å omfatte Fagorganisasjonens Stønadskasse, eventuelt ulykkesforsikring og gruppelivsforsikring. Det må også åpnes adgang til tilleggsforsikring for de medlemmer som har egne hus.

Slik forsikringsordning må bygge på solidarisk, økonomisk garanti-ansvar fra de organisasjoner som blir med i ordningen. I den utstrekning det er nødvendig må også ansvarsforholdet ordnes gjennom reassurans.

3. Sekretariatet får fullmakt til å sette ordningen i verk så snart det ansees formålstjenlig.

Etter at Representantskapet hadde behandlet saken, ble drøftinger med Samvirke-selskapene igjen tatt opp, og disse førte til at en i løpet av høsten 1964 kom til enighet om følgende rammeavtale eller kontrakt:

«Samarbeidsavtale.

Utbyggingen av den offentlige sosialforsikring i Norge vil føre med seg at store befolkningsgrupper vil få endrede forsikringsbehov som vil utløse krav om nye forsikringsformer. Forsikrings-selskapene må innrette seg med henblikk på dette, slik at de blir i stand til å møte og dekke disse nye behov på tilfredsstillende måte.

På det norske forsikringsmarked er det en sterkt økende konkurranse. I tillegg til dette kommer at de nye markedsdannelser i Europa kan komme til å føre med seg økt konkurranse fra utenlandske selskaper i tillegg til den sterkt økende indre konkurranse. For å møte denne situasjon er det nødvendig med økt rasjonalisering så vel av administrasjon som av organisasjon, samtidig som en må ta sikte på å bygge opp større enheter innen forsikringsvesenet, slik at man i videst mulig utstrekning kan dra nytte av de mest tidsmessige og mest effektive arbeidsmetoder.

Landsorganisasjonen i Norge og Norges Kooperative Landsfor-ening har vesentlige felles interesser på det forsikringsmessige området. Ut fra disse felles interesser og for å møte de behov som er nevnt ovenfor og de stadig sterkere krav om å finne fram til hensiktsmessige former for kollektive forsikringer, er LO og NKL blitt enig om å utvide det organisasjonsmessige grunnlag for Forsikrings-selskapene Samvirke. Med henblikk på dette har LO og NKL derfor inngått følgende samarbeidsavtale.

§ 1.

Avtalen har til formål at LO og NKL, eventuelt også i samarbeid med andre organisasjoner eller institusjoner, vil bygge Forsikringsselskapene Samvirke ut, slik at selskapene kan bli effektive, sentrale forsikringsinstitusjoner for LO's og NKL's medlemmer og andre grupper som har behov for rasjonell forsikring. Som et ledd i dette arbeid skal de kollektive forsikringsformer søkes utviklet på alle områder hvor det måtte være behov for dette, og det er forsikringsteknisk forsvarlig.

LO og NKL vil sette sin organisasjonsmessige styrke inn for å realisere disse formål, bl. a. ved å gå aktivt inn for å tilføre Forsikringsselskapene Samvirke den forsikringsmasse som LO og NKL og deres medlemmer til enhver tid har behov for.

Det etableres ordninger med kollektive hjem- og skadeforsikringer for medlemmene av de forbund som står tilsluttet LO eller for enkelte grupper av forbundenes medlemmer.

Videre skal det søkes etablert ordninger med kollektive personforsikringer for de enkelte forbunds medlemmer eller grupper av medlemmer.

En søker å finne fram til en forsikringsordning som kan inkorporere fagorganisasjonens stønadskasse.

§ 2.

Forsikringspremiene skal fastsettes til slik størrelse at de er tilstrekkelige til å dekke kostnadene innen sine respektive risikogrupper og de nødvendige reserveavsetninger. Subsidiert fra én risikogruppe til en annen skal i størst mulig utstrekning søkes unngått.

Ved premiefastsettingen for de kollektive forsikringsformer skal det tas hensyn til de besparelser som disse former for forsikring gir når det gjelder akquisisjon, premieinnkassering, administrasjon, reassuranse o.l.

Den alminnelige premiepolitikk som føres, skal bygges på et forretningsmessig helhetssyn under hensyntagen til forsikringsforbrukernes interesser.

§ 3.

Når det gjelder den framtidige kapitalplassering og utlånspolitikk, skal de samme hovedprinsipper som hittil har vært praktisert, følges. Med dette har partene ikke bundet seg til noen bestemt prosentvis fordeling av utlånsmidlene.

§ 4.

Partene er enig om at Samvirkebanken og Arbeidernes Landsbank skal nyttes som bankforbindelser.

§ 5.

Aksjene i Forsikringsaktieselskapet Samvirke (Skade) fordeles med 45 prosent på NKL, 45 prosent på LO og 10 prosent på samvirkelag og andre medlemmer av NKL samt Norges Fiskarlag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norske Boligbyggelags Landsforbund. En omfordeling av aksjene i Livsforsikringsaktieselskapet Samvirke vil partene ta standpunkt til som særskilt sak på et senere tidspunkt.

§ 6.

Styret i Forsikringsselskapene Samvirke skal bestå av 7 medlemmer med følgende fordeling: 2 medlemmer fra NKL, 2 medlemmer fra LO, 1 medlem fra samvirkelag, 1 medlem fra LO's forbund samt administrerende direktør.

Styrets formann velges blant medlemmene fra NKL og LO. Formannens vervet kan veksle mellom partene, og skifte skal finne sted når en av partene krever det.

Forvaltningen av selskapenes anliggender hører under styret. Administrerende direktør forestår den daglige ledelse. Instruks for forsikringsselskapenes administrasjonsordning, herunder ansvarsfordelingen mellom styre, direktør og direksjon gjennomgås av et utvalg oppnevnt av styret. Utvalget skal bestå av 3 medlemmer fra LO og 3 fra NKL. Utvalget fremmer overfor styret de forslag som utvalget finner nødvendig.

§ 7.

Representantskapet i Forsikringsselskapene Samvirke skal bestå av 17 medlemmer etter følgende fordeling: 5 medlemmer fra NKL, 5 medlemmer fra LO, 2 medlemmer fra samvirkelag, 2 medlemmer fra LO's forbund, 1 medlem fra Norges Fiskarlag, 1 medlem fra Norsk Bonde- og Småbrukarlag og 1 medlem fra Norske Boligbyggelags Landsforbund. Representantskapets ordfører og sekretær velges blant medlemmene fra NKL og LO med henholdsvis en fra hver. Vervene kan veksle mellom partene, slik at når representantskapets ordfører er fra NKL, skal styreformannen og representantskapets sekretær være fra LO, og omvendt.

§ 8.

Partene oppnevner et kontrollutvalg på 3 medlemmer som det ene år består av 2 medlemmer fra NKL og 1 medlem fra LO, og det neste år 2 medlemmer fra LO og 1 medlem fra NKL. Utvalget skal påse at prinsippene i denne avtale til enhver tid etterleves og for øvrig, i samarbeid med den i henhold til vedtektene fungerende kontrollkomité, følge selskapenes forretningsførsel. Utvalget avgir rapport til LO's formann og NKL's formann så ofte utvalget finner det nødvendig, men minst to ganger i året.

Oslo, november 1964.

Norges Kooperative Landsforening. Landsorganisasjonen i Norge.

Den 15. desember ble det holdt generalforsamling i forsikrings-selskapene hvor nødvendige endringer i vedtektene ble foretatt og valg av ledelse. Etter disse valg er da Landsorganisasjonen med tilsluttede forbund blitt representert i representantskapet og styret i samsvar med samarbeidsavtalen. Styret trer i funksjon fra den dato første styremøte blir holdt etter årsskiftet.

Avtalen om feriebøker og feriemerker.

I 1948 ble det sluttet avtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge angående tariffavtale om ferie (feriemerker og feriebøker). Etter endringen av Ferieloven av 15. mai 1964 er avtalen bortfalt, idet det er tatt inn bestemmelser i § 6 som dekker det avtalen gikk ut på.

Representasjon.

Landsorganisasjonen har vært representert på følgende forbunds-landsmøter:

Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund,

12.—14. mai i Oslo: Thorleif Andresen.

Det norske Postmannslag,

10.—13. juni i Oslo: Odd Højdahl.

Lensmannsbetjentenes Landslag,

17.—19. juni i Hamar: Odd Højdahl.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund,

13.—17. september i Oslo: Konrad Nordahl og Einar Strand.

Norsk Bekledningsarbeiderforbund,

20.—23. september i Oslo: Alf Andersen og Th. Andresen.

Landsorganisasjonen har også vært representert på følgende innenlandske møter, jubiléer, konferanser m.v.

Oslo Bryggearbeideres Avholdsforening,

75 år 11. januar 1964: Ragna Karlsen.

Oslo Arbeidersamfund,

100-årsjubileum 17. februar 1964: Konrad Nordahl.

Stavanger Hermetikkarbeiderforening,

75-årsjubileum 23. mai 1964: Einar Strand.

Grønvold Fyrstikkarbeiderforening,

75-årsjubileum 31. oktober 1964: Paul Engstad.

Kjelsås Samvirkende Foreninger,

50-årsjubileum 28. november 1964: Alf Andersen.

Norsk Teknisk Museum,

50-årsjubileum 23. november 1964: Egil Ahlsen.

Oslo Musikerforening,

75-årsjubileum 16. desember 1964: Th. Andresen.

Fritt Forum (Arbeiderbevegelsens studentforbund),

landsmøte 25.—26. januar: Per Haraldsson.

Arbeidernes Ungdomsfylking,

kongress 19.—21. april: Kjell Lien.

Arbeidernes Avholdslandslag,

landsmøte i Trondheim 16.—18. mai: Ragna Karlsen.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag,
landsmøte på Røros 19.—20. juni: Knut Nakken.

Norges Trygdekasselag,
landsmøte i Stavanger 17.—19. september: Einar Strand.

Folkets Hus Landsforbund,
landsmøte i Oslo 26.—27. september: Alf Andersen.

BBL (Andelsselskapet norske boligbyggelags landsforbund),
kongress i Oslo 20.—21. november: Thorleif Andresen.

Folk og Forsvar,
årsmøte 18. februar: Paul Engstad.

Folkets Brevskole,
årsmøte 25. februar: Th. Andresen.

Arbeidernes Landsbank A/S,
generalforsamling 28. februar: Alf Andersen.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet,
ordinær generalforsamling 8. april: Paul Engstad,
ekstraordinær generalforsamling 29. april: Alf Andersen.

Den norske Spaniakomité,
årsmøte 15. januar: Paul Engstad.

Kunst på arbeidsplassen,
årsmøte 5. mars: Paul Engstad.

FN-sambandet,
årsmøte 17. april: Per Haraldsson, Ragna Karlsen, Kåre Halden,
Mirjam Nordahl og Kjell Lien.

Norsk Folkehjelp,

25-årsjubileum 28. september, fest den 30. september: Konrad Nordahl, Alf Andersen og Th. Andresen.

Norsk Folke Ferie,

generalforsamling 9. juni 1964, (a). Ferie- og Fritidsorganisasjonen NFF, b). Andelsselskapet NFF og c). Dovrefjell Hotell): Alf Andersen.

S/L Folkets Hus, Oslo,

årsmøte 26. juni: Alf Andersen.

Finnmark og Nord-Troms Fiskeindustri,

generalforsamling 14. april: Paul Engstad.

Forbrukerrådet,

årsmøte 9. oktober: Ragna Karlsen.

Folkets Brevskole,

generalforsamling 25. februar: Th. Andresen.

Ukebladet Aktuell,

generalforsamling 23. april: Paul Engstad.

Tiden Norsk Forlag,

generalforsamling 2. juni: Alf Andersen.

Framfylkingens Venner,

årsmøte 20. november: Kjell Lien.

Arbeidernes Opplysningsforbund,

årsmøte 21. oktober: Konrad Nordahl, Einar Strand, Ragna Karlsen og Kjell Lien.

Fagbygg A/S,

generalforsamling 29. januar: Alf Andersen.

Arbeidernes Landsbank A/S,

generalforsamling 28. februar: Alf Andersen.

A/S Nytorvet 4,
generalforsamling 10. april: Alf Andersen.

Tromsø Fryseri og Kjøleanlegg A/S,
ekstraordinær generalforsamling 18. september: Kåre Kristoffer-
sen, Tromsø.

Varehuset Vi, Bergen,
generalforsamling 21. mai: Finn Lien, Bergen.

MTM-selskapet A/L, (Metode-Tid-Måling),
generalforsamling 20. april: Harald Andersen.

Andelsselskapet Folketeaterbygningen,
generalforsamling 22. april: Paul Engstad.

Vern- og Velferd,
generalforsamling 9. juni: Paul Engstad.

Forsikringsaktieselskapene Samvirke,
generalforsamling i Livsforsikringsselskapet 19. juni: P. Ment-
sen. Generalforsamling i Forsikringsaktieselskapet 19. juni: P.
Mentsen.

Dessuten har Landsorganisasjonen, forbundene, samorganisasjo-
nene og fagforeningene vært representert på følgende kontaktkon-
feranser arrangert av FOLK OG FORSVAR:

1. Sandefjord, 28.—29. april: «Totalforsvarskonferanse».
2. Fevik, 11.—12. mai: «Totalforsvarskonferanse».
3. Fevik, 13.—14. mai: «Ungdommen og Forsvaret».
4. Lakselv, Banak Gjestgiveri, 2.—4. juni (for Vest-Finnmark):
«Totalforsvarskonferanse».
5. Tromsø, 6.—7. juni: «Fagorganisasjonen og Forsvaret».
6. Harstad, 21.—22. oktober: «Kvinnen og Forsvaret».

Landsorganisasjonen har vært representert ved følgende møter i utlandet:

Trade Unions Congress,

kongress Blackpool, 7.—11. september: Odd Højdahl.

Landsorganisationen i Finland,

kongress Helsingfors, 27.—29. september: Paul Engstad.

Althydusamband Islands,

kongress i Reykjavik, 16.—19. november: Konrad Nordahl.

ERO's européiske regional konferanse,

7.—10. september i Torino: Jon Rikvold.

ERO's Eksekutivkomité,

30. møte 25. mars i Bryssel: Jon Rikvold.

møte i Torino 17. september: Jon Rikvold.

ERO's faste Boligkomité,

møte i Bryssel 15.—16. januar: Frode Rinnan.

møte i Bryssel 30. oktober: Frode Rinnan.

FFI's Solidaritetsfond,

møte i Genève 18.—20. juni: Konrad Nordahl.

FFI's og Yrkesinternasjonales felleskomité for Kvinnespørsmål,

møte i Bryssel 5.—6. november: Ragna Karlsen og Mirjam Nordahl.

FFI/IBTU felles konferanse,

28.—29. oktober i Bryssel, angående «Boligbygging for millioner»:

Frode Rinnan.

EFTA's konsultative komité,

7. møte 5.—6. mai i Basel: Jon Rikvold.

8. møte 9.—10. november i Genève: Jon Rikvold og Otto Totland.

ILO's Arbeidskonferanse, 48. sesjon,

17. juni—9. juli i Genève: Th. Andresen, Ragna Karlsen, Olaf Sunde og Mirjam Nordahl.

OECD,

felles studiegruppe til USA for å studere tiltak i forbindelse med automasjonens virkninger på sysselsettingen; Washington 8.—19. desember: Egil Ahlsen.

OECD — Arbeidskraft og Sosialkomitéen,

felles studiereise til England for å studere tilpassingsproblemer på arbeidsmarkedet 4.—10. oktober: Th. Andresen, Kjell Holler, Walter Kristiansen og Gulbrand Brauer.

Skandinavisk faglig konferanse,

13. august i København: Konrad Nordahl, P. Mentsen og Tor Aspengren.

Skandinavisk Ungdomsseminar,

21.—27. juni i Kiel, Hamburg og Vest-Berlin: Kjell Lien.

Besøk i Jugoslavia etter innbydelse fra Den jugoslaviske LO,

21.—29. september: Einar Strand, Kaare Pehrson, Fritz W. Hannestad og Tor Aspengren.

*Israel**Besøk i Jugoslavia etter innbydelse fra Den jugoslaviske LO,*

21.—29. oktober: P. Mentsen, Alf Andersen og Ralph Christiansen.

Runöskolan,

innvielsesfest 24. november: Alf Andersen.

Nordisk faglig samarbeid.

Det har i 1964 vært holdt to møter i den nordiske faglige samarbeidskomité. Det ene møtet ble holdt i København 13. august, der Konrad Nordahl, P. Mentsen og Tor Aspengren deltok fra norsk side.

Det andre møte ble holdt i Helsingfors 21. og 22. november, og der møtte P. Mentsen, Alf Andersen og Tor Aspengren. Dessuten ble det holdt et par formannskonferanser, den ene i Oslo 23. mars, der Alf Andersen deltok fra norsk side sammen med Konrad Nordahl, og den andre 18. desember i Stockholm.

På konferansene har en drøftet aktuelle faglige spørsmål i de enkelte land og spørsmål som gjelder det internasjonale samarbeid. Blant annet ble det vedtatt å oppnevne en komité som skulle se nærmere på reglene for overflytting av medlemskap mellom de skandinaviske landsorganisasjonene. Fra vår side ble Alf Andersen oppnevnt som medlem av komitéen. Det ble ellers gitt tilsagn om støtte til et internasjonalt faglig lønnsforskningssenter i Japan. Det dreier seg om en engangsbevilgning gjennom Den Frie Faglige Internasjonale.

Fellesordningen for tariffestet pensjon (FTP).

Representantskapet.

De vedtektsendringer som ble vedtatt av Representantskapet i møte 24. oktober 1963 ble stadfestet av Sosialdepartementet 11. desember 1963.

Styret.

Fra. 1. januar 1963 har styret bestått av:

Fra LO: Alf Andersen, nestformann 1963, formann 1964, P. Mentzen, Otto Totland, fast møtende varamann: Jon Rikvold.

Fra NAF: Trygve Kleppe, formann 1963, nestformann 1964, Victor Evensen, Nils Juell, fast møtende varamann: Lars Aarvig.

I løpet av siste år har styret holdt 15 møter og behandlet noe over 300 saker, hvorav 188 søknader om lån.

Administrasjon.

Samarbeidet med Rikstrygdeverket og trygdekassene har også i det forløpne år vist seg å være særdeles fordelaktig for en pensjonsordning av denne art.

Pr. 1. juli 1964 er cand. oecon Gert Barring, ansatt som sekretær ved FTP's kontor. Han har i de foregående 10 år arbeidet i privat pensjonsforsikring. For øvrig består personalet av en kontordame og kontorets daglige leder som også er pensjonsordningens aktuar (se vedtektenes § 10).

Registrering og omfang.

De bedriftene som har fått godkjent egen pensjonsordning istedenfor FTP kunne inntil 31. desember 1963 omgjøre sin beslutning

om å stå utenfor FTP. Bedrifter tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening eller Handelens Arbeidsgiverforening hadde samme frist for innmelding i FTP av arbeidstakergrupper som det ikke gjelder tariffavtale for. Bedriftene kunne selv velge fra hvilket tidspunkt de ønsket å betale premie, eventuelt fra 1. januar 1962. De ansatte får rett til overkompensasjon når premiebetalingen til FTP er begynt før 31. desember 1963. Tilgangen av nye medlemmer i slutten av 1963 var betydelig, men trygdekassene har ikke kunnet gi oppgave over hvor mange nye medlemmer FTP fikk. På grunnlag av siste kvartals premieinntekt er det sannsynlig at antall fulltidsmedlemmer etter vedtektenes § 13 utgjorde mellom 330 000 og 340 000 pr. 31. desember 1963.

Premieinntekten i 1963 for deltidsmedlemmer svarer til et gjennomsnittlig antall premiebetalende medlemmer på ca. 4500.

Antall medlemmer etter vedtektenes § 14 (selvstendig næringsdrivende) utgjør ca. 500.

Antall bedrifter og institusjoner som hadde grupper av ansatte innmeldt i FTP utgjorde pr. 6. oktober 1963 ca. 15 100.

Som tidligere meddelt foretok trygdekassene pr. 30. juni 1963 opptelling av fulltidsmedlemmer, fordelt etter fødselsår, særskilt for menn og kvinner. NAF—LO's pensjonskomité gikk i sin tid ut fra at antall kvinnelige medlemmer ville utgjøre 20 prosent av antall mannlige medlemmer, men opptellingen viste et forholdstall på 25. Det er et stort antall kvinnelige medlemmer i alderen 20—25 år, mens aldersgruppene 25—35 er svakere representert enn forutsatt. På den annen side er det et lite antall mannlige medlemmer i alderen 20—22 år. Den samlede medlemsbestand viser en aldersfordeling som ligger meget nær opp til den aldersfordeling komitéen gikk ut fra i sine kalkyler, men aldersgruppen over 55 år er foreløpig svakere representert enn forutsatt. Bestemmelsene om overkompensasjon vil derfor i de nærmeste 10—15 år få mindre betydning enn komitéen fant å måtte regne med.

Pengeplassering.

I løpet av januar 1964 ble avtalen med Det kgl. Finans- og tolldepartement om pengeplassering fornyet for året 1964 og har nå følgende ordlyd:

1. FTP påtar seg å øke sine beholdninger av stats- og statsgaranterte obligasjoner med minst 12 millioner kroner. Hvis FTP-premien for året 1964 avviker med mer enn 5 prosent fra 70 millioner kroner, korrigeres de forannevnte 12 millioner kroner forholdsmessig.

2. FTP vil fortrinnsvis tilføre næringslivet midler gjennom de godkjente kredittinstitusjoner som er tildelt utlånskvote av Finansdepartementet og Norges Bank, samt ved kjøp av partialobligasjoner som blir lagt ut etter rentelovens § 3.

Folkepensjon.

I Stortingsmelding nr. 75 (1963/64) om Folkepensjon, er det på side 2 tatt inn følgende:

«Spørsmålet om pensjonsordning for hele folket reiser en rekke problemer av forskjellig art. Detaljutredningen av disse vil kreve atskillig tid. For flere av dem gjelder det at utredningen vanskelig eller umulig lar seg gjennomføre før det er fastlagt hvilke hovedprinsipper en bør følge. Blant annet vil det ikke være mulig konkret å utrede overgangsordningene for eksisterende pensjonsordninger før prinsippene for folkepensjoneringen er fastlagt.

Departementet har derfor funnet det mest hensiktsmessig at detaljutredningen av de forskjellige spørsmål som reiser seg, utstår til Stortinget har tatt standpunkt til hovedprinsippene for folkepensjoneringen.»

Sosialdepartementet har nedsatt en rekke komitéer som skal legge fram innstilling om de problemer som må løses i forbindelse med offentlige og private pensjonsordningers tilpassing til folkepensjonen. For FTP's vedkommende har departementet oppnevnt en komité bestående av hovedkasserer Alf Andersen fra LO, direktør Lars Aarvig fra NAF og sjefaktuar Tor Johnsen fra Sosialdepartementet. Komitéen har holdt endel møter, men har foreløpig ikke kommet så langt i sitt arbeid at den har noe å meddele.

Samordningsbestemmelser.

Det kgl. Sosialdepartement har etter søknad fra FTP's styre meddelt at den overgangsordning som ble innvilget i mai 1961 gis forlenget gyldighet fram til 31. desember 1964.

Fagorganisasjonens Stønadskasse.

Fagorganisasjonens Stønadskasse har ved årsskiftet bestått i 2 år. Ved starten omfattet kassen 15 forbund med ca. 320 000 medlemmer.

3 nye forbund ble tilmeldt fra 1. januar 1964 og ytterligere 1 forbund har meldt sin tilslutning fra 1. januar 1965. Dermed vil kassen omfatte 19 forbund med ca. 384 000 medlemmer.

Styret har i året 1964 bestått av: Alf Andersen, Landsorganisasjonen, formann, Sverre Olsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, nestformann, Sigurd Marcussen, Norsk Papirindustriarbeider-

derforbund, Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Jens Torp, Norsk Kommuneforbund.

Varamenn: Aage Tømmereek, Norsk Postforbund. Hans Ruud, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Årsmøtet i Fagorganisasjonens Stønadskasse ble holdt 1. april 1964, hvor beretning og regnskap og forskjellige tvistesaker ble behandlet.

FFI's solidaritetsfond.

Av beretningen for 1963 framgikk at Landsorganisasjonens representantskap 2. og 3. desember 1963 ga sin tilslutning til Sekretariatets forslag om bidrag til FFI's solidaritetsfond med kr. 500 000.00 pr. år. Beløpet skulle reises på den måten at forbundene innbetalte til Landsorganisasjonen et beløp svarende til 50 øre pr. medlem pr. år og at Landsorganisasjonen bevilget det manglende beløp opp til kr. 500 000.00.

På solidaritetsfondets konto sto ved årets begynnelse kr. 59 947.57.

Fra forbundene er i løpet av året kommet kr. 248 452.00.

Det er innbetalt til FFI 2 ganger kr. 250 000.00, til sammen kr. 500 000.00.

Landsorganisasjonen har således bidratt med kr. 191 600.43.

Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister.

Voldgiftsnemnda har i 1964 behandlet følgende sak:

Protokoll:

Ar 1964, den 11. mai, ble møte holdt i Landsorganisasjonens voldgiftsnemnd i anledning organisasjonstvist mellom Norsk Papirindustriarbeiderforbund og Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund om organisasjonsforholdene ved Emballasjefabrikken ved Viul Trestliperi, Viul.

Til stede:

Fra voldgiftsnemnda: Olaf Sunde, Tor Aspengren, Erling Frogner, Klaus Kjelsrud og Walter Kristiansen.

Fra Landsorganisasjonen: Einar Strand.

Fra Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund: Johan Bøe, Kåre Eriksen, Egil Sigolsen, Kåre Pedersen og Kjell Hansen.

Fra Norsk Papirindustriarbeiderforbund: Olav Bratlie.

Det ble lagt fram følgende dokumenter:

1. Notat datert 15. februar 1964 fra Einar Strand.
2. Notat datert 21. januar 1964 fra Thorleif Andresen.

3. Brev datert 30. januar 1964 fra Norsk Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbund.
4. Brev datert 12. februar 1964 fra Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
5. PM fra Papirindustriens Arbeidsgiverforening. Bilag til brev av 10. desember 1963 fra samme.
6. Fullstendig beskrivelse av produksjonsgangen, bilag til Thorleif Andre-sens notat.
7. Kart over anlegget.
8. Prøver av de bakker som produseres og har vært produsert ved emballasjefabrikken.

Etter at Landsorganisasjonens og partenes representanter hadde redegjort for saken, avsa Voldgiftsnemnda etter forutgående rådslagning og stemme-givning slik

kjennelse:

Saken gjelder følgende forhold:

Etter siste verdenskrig førte A/S Viul Tresliperi opp en emballasje-fabrikk på bedriftens fabrikktomt i umiddelbar nærhet av Tresliperiet. Produksjonen ved det nye fabrikkanlegget ble satt i gang i 1946. Produksjonen besto i eggebakker. Råstoffet som ble anvendt til framstillingen av disse, besto hovedsakelig av tremasse som ble skaffet fra sliperiet. Produksjonen skjedde ved hjelp av spesialmaskiner. Etter noen tid reiste patent-innehaverne søksmål mot A/S Viul Tresliperi og fikk bedriften fradømt retten til å bruke de installerte spesialmaskiner i emballasjefabrikasjonen.

For å holde produksjonen i gang ble det derfor nødvendig for Viul å søke kontakt med et firma som kunne kjøpe spesialmaskineriet og få etablert en slik ordning med dette firmaet at produksjonen fortsatt kunne gå sin gang. A/S Viul Tresliperi fikk etablert en slik ordning med et amerikansk firma. Dette kjøpte spesialmaskineriet og etablerte et norsk firma under navnet A/S Viking Fibre Products som så leide A/S Viul Tresliperis bygninger, bimaskiner og boliger, og fortsatte Viuls produksjon med råstoff fra tresliperiet på samme måte som før. Dette forhold varte ved til påsken 1963. Kontraktforholdet ble da brakt til opphør og spesial-maskinene demontert og hugget opp.

For at produksjonen fortsatt skulle holdes i gang inngikk A/S Viul Tresliperi så avtale med Keyes Norway Ltd.. Dette firma leier de samme bygninger og det samme maskineri av A/S Viul Tresliperi som A/S Viking Fibre Products leide. I stedet for de spesialmaskiner som ble benyttet av A/S Viking Fibre Products skal Keyes Norway Ltd. etablere sitt eget spesialbygde maskineri.

Produksjonen er fortsatt bakker, og råstoffet som nyttes vil fortsatt være tremasse og noe cellulose.

Produksjonen foregår helt maskinelt og på den måte at ikke bare det råstoff som bakkene består av, men også selve bakkene formes maskinelt i en eneste sammenhengende operasjon, som riktignok består av flere ledd.

A/S Viul Tresliperi er oppgitt å beskjeftige ca. 100 arbeidere. Emballasjefabrikken er beregnet å ville beskjeftige ca. 50 arbeidere på helkonti-nuerlig skift.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund har hele tiden organisert arbeiderne ved emballasjefabrikken.

Landsorganisasjonens representant Einar Strand redegjorde for saken, og viste til de notater som forelå om at produksjonen lå nær opp til vanlig papirproduksjon, at Norsk Papirindustriarbeiderforbund hele tiden hadde organisert arbeiderne ved emballasjefabrikken, samt at Thorleif Andresen i sitt notat har konkludert med at arbeiderne skal være organisert i Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Han viste til at Thorleif Andresens notat med denne konklusjon hadde vært forelagt for Landsorganisasjonens Sekretariat den 27. januar 1964, som hadde besluttet å ta dette til etterretning.

Johan Bøe redegjorde for Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbunds syn på saken. Han presiserte at saken ikke gjaldt organisasjonsforholdene for A/S Viul Tresliperies arbeidere, men organisasjonsforholdene ved Keyes Norway Ltd.. Det denne bedriften produserer er ren emballasje, et typisk kartonasjeprodukt. Så vel produktet som det materialet produktet framstilles av, er det samme som ved andre kartonasjefabrikker hvor Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund har organisasjonsretten. Det eneste nye er at den flytende råstoffmasse ved denne bedriften går rett i maskineriet og støpes ferdig til kartonasje. Han framholdt at det ikke kunne tillegges avgjørende betydning om råstoffet når det gikk til støping — pressing — var flytende eller fast. Det avgjørende måtte være om man sto overfor et arbeid som besto i støping — pressing — av kartonnasjeprodukter. Det er dette som skjer ved bedriften, framholdt han, og dette er det arbeid som etter arbeidets art hører under Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbunds organisasjonsområde.

Han framholdt at dette også var tilfelle den gang A/S Viul Tresliperi selv drev produksjonen ved emballasjefabrikken for egen regning. Når Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund den gang ikke hadde reist krav om å få organisasjonsretten til disse arbeiderne, så var dette fordi disse arbeiderne utgjorde et klart mindretall av bedriftens samlede arbeidsstokk, og at det var uomtvistelig at Norsk Papirindustriarbeiderforbund hadde organisasjonsretten til flertallet av arbeiderne ved bedriften.

Produksjonen ved emballasjefabrikken drives nå ikke lenger av A/S Viul Tresliperi. Produksjonen er overtatt av et helt annet og helt selvstendig firma, nemlig Keyes Norway Ltd.. Den produksjon som dette firma driver, omfatter bare arbeid som hører inn under Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbunds organisasjonsområde. At man står overfor et helt selvstendig firma og ikke lenger har å gjøre med A/S Viul Tresliperi, framgår også av at de tariffavtaler som skal opprettes vedrørende emballasjefabrikken ikke kan opprettes med A/S Viul Tresliperi men med Keyes Norway Ltd..

Når Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund ikke har krevd å få organisasjonsretten til arbeiderne ved emballasjefabrikken under A/S Viking Fibre Products drift av denne, så skyldes dette bare at forbundet ikke har vært kjent med at driften var overført fra Viul til dette firmaet.

Han la på vegne av Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund ned slik

påstand:

Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund skal ha organisasjonsretten til de arbeidere som er beskjeftiget ved Keyes Norway Ltd..

Olav Bratlie redegjorde for Norsk Papirindustriarbeiderforbunds syn på saken. Han framholdt at A/S Viul Tresliperi fra 1946 har drevet kombinert tresliperi- og emballasjefabrikk. Det er den samme produksjon som drives

i dag. Grunnen til at Keyes Norway Ltd. er kommet inn i bildet, er ene og alene at det av rent juridiske grunner har vært nødvendig for A/S Viul Tresliperi å inngå et arrangement med dette firma for å opprettholde den produksjonen som de selv satte i gang i 1946. A/S Viul Tresliperi regner imidlertid med og tar sikte på å få dette forhold endret slik at de iallfall for en halvpart vil kunne tre inn både formelt og reelt som eiere sammen med Keyes Norway Ltd..

Hva angår selve arbeidet og dets art, så er hele produksjonsprosessen den samme som i en vanlig papir- eller cellulosefabrikk. Dette gjelder helt fram til de ferdige bakkene kommer ut av maskineriet. Den eneste forskjellen fra produksjon av vanlig tremasse er at produktet ved denne emballasjefabrikken kommer ferdig støpt og formet ut av maskinen.

Han la på vegne av Norsk Papirindustriarbeiderforbund ned slik

påstand:

Arbeiderne ved A/S Viul Tresliperi skal fortsatt være organisert i Norsk Papirindustriarbeiderforbund, også under den tiden som fabrikken av juridiske grunner er leid bort til Keyes Norway Ltd. for å holde produksjonen i gang.

Voldgiftsnemnda skal bemerke:

Etter de opplysninger som er lagt fram i saken, er det ikke skjedd noen reelle endringer i produksjonen ved emballasjefabrikken siden den ble satt i gang i 1946. Produksjonen er i hovedtrekkene den samme i dag som den gang.

Det er mellom partene på det rene at Norsk Papirindustriarbeiderforbund tilkom organisasjonsretten for arbeiderne ved emballasjefabrikken fra denne ble satt i gang i 1946 og så lenge A/S Viul Tresliperi selv drev fabrikken for egen regning.

Det er videre på det rene at den eneste grunnen til at A/S Viul Tresliperi har truffet noe arrangement med Keyes Norway Ltd., er at A/S Viul Tresliperi ikke uten et slikt arrangement fortsatt ville kunne holde produksjonen i gang på grunn av de juridiske forhold vedrørende patentrettighetene. Man står således overfor samme arbeid og samme arbeidsforhold, men med en rettslig omorganisering som ene og alene har sin grunn i juridiske forhold vedrørende patentrettighetene.

Voldgiftsnemnda er enstemmig kommet til at en rettslig omorganisering av noen slik grunn ikke bør medføre noen endring i hvem som skal ha retten til å organisere de arbeidere som arbeider ved bedriften. Dette så meget mindre som A/S Viul Tresliperi etter det som er opplyst, arbeider for og tar sikte på å finne fram til en slik ordning av de rettslige forholdene at A/S Viul Tresliperi formelt og reelt igjen kan tre inn som direkte medinteressent i produksjonen ved emballasjefabrikken.

Voldgiftsnemnda vil bemerke at dersom dette lykkes, så vil den tilstand som man hadde ved bedriften inntil A/S Viul Tresliperi ble fradømt retten til å utnytte patentrettighetene, og hvor partene er enig om at Norsk Papirindustriarbeiderforbund skulle ha organisasjonsretten, stort sett bli gjenopprettet.

Ut fra dette er Voldgiftsnemnda kommet til det resultat at Norsk Papirindustriarbeiderforbund må tilkjennes organisasjonsretten til disse arbeidene.

Kjennelsen er enstemmig.

Slutning:

Arbeiderne ved A/S Viul Tresliperis emballasjefabrikk skal fortsatt være organisert i Norsk Papirindustriarbeiderforbund, også under den tiden som fabrikken er leid bort til Keyes Norway Ltd..

Oslo, 19. mai 1964.

Olaf Sunde.

Tor Aspengren.

Erling Frogner.

Klaus Kjelsrud.

Walter Kristiansen.

Økonomisk statistisk oversikt for 1964.¹⁾

Resymé av hovedtrekkene i utviklingen.

For verdensøkonomien som helhet ble 1964 et meget godt år. Produksjonsøkingen har vært sterk både i Nord-Amerika og Vest-Europa, men stigningstakten varierte en del fra land til land. Den sterke ekspansjonen i 1963 fortsatte de første månedene av 1964, men har senere avtatt i styrke i de fleste land. I Frankrike og Storbritannia var således produksjonsveksten i 2. halvår svært beskjeden. For året under ett viser forløpige overslag en øking i den samlede produksjon på 5 prosent for OECD-landene under ett, noe mer enn gjennomsnittet pr. år i de foregående 7 år.

I Norge var veksten i 1964 usedvanlig sterk. Økingen i bruttonasjonalproduktet, altså den samlede produksjon i riket, utgjorde etter foreløpige beregninger vel 6 prosent. I de siste 18 år er det bare 2 år, nemlig 1960 og 1961, som har hatt en tilsvarende sterk produksjonsframgang. En kan nevne at den gjennomsnittlige vekst i 7-årsperioden 1957—1964 var 4,3 prosent. En bedret kapasitetsutnyttning i eksportindustrien bidro til at veksten i bergverk, industri og kraftforsyning også ble en del sterkere enn normalt og utgjorde om lag 7,5 prosent. Men også ellers i næringslivet var det en betydelig framgang på en rekke områder. Det ser imidlertid ut til at en vesentlig del av økingen i produksjonen kom i 1. halvår, mens veksten i totalproduksjonen i 2. halvår var noe i underkant av det normale. Den sterke vekst i begynnelsen av året var bl. a. mulig fordi næringslivet ved forrige årsskifte hadde en betydelig unyttet kapasitet.

Situasjonen i utenriksøkonomien viste en meget sterk bedring og underskuddet var det laveste på mange år. Foreløpige bereg-

¹⁾ Oversikten bygger vesentlig på Nasjonalbudsjettet for 1965 og Økonomisk Utsyn for 1964.

Tabell 1.

	1964 mill. kr.	Reelle endringer i prosent 1963—1964
Bruttonasjonalproduktet	49 643	6.2
Import av varer og tjenester	19 005	6,9
Tilgang i alt	68 648	6,4
Eksport av varer og tjenester	18 855	9.8
Innenlands tilgang	49 793	4.8
Militært og sivilt forsvar	1 494	2.4
Tilgang til sivile formål	48 299	4.8
Av dette:		
Sivilt offentlig forbruk	4 677	7.1
Privatforbruk	26 230	3.5
Bruttoinvesteringer (ekskl. lager)	17 245	3.3
Lagerendringer	147	—
Importoverskudd (vare- og tjenesteb.)	150	—

ninger viser et samlet driftsunderskudd på 550 mill. kroner, en reduksjon fra året før på vel 800 mill. kroner. En meget betydelig del av bedringen skyldes imidlertid mer «tilfeldige årsaker», selv om den sterke framgang i vareeksporten også bidro til utviklingen. For 1965 regnes det igjen med et underskudd på 1000 mill. kroner.

Utviklingen i sysselsettingen var relativt god i 1964 og arbeidsløsheten var noe lavere enn året før. Den samlede sysselsetting er anslått å stige med vel 11 000 personer. Særlig iøynefallende var stigningen i sysselsettingen i industrien, ikke minst på bakgrunn av at veksten i sysselsettingen i denne næringsgren de foregående år var liten. Ved utgangen av desember var det registrert 27 150 arbeidsløse, fordelt med 23 250 på menn og 3900 på kvinner. Alt i alt var det 4300 færre arbeidsløse enn ett år tidligere.

Det private forbruk steg reelt med 3,5 prosent, dvs. noe svakere enn året før. Det offentlige forbruk økte med 6 prosent eller noe sterkere enn i 1963. Stigningen i det offentlige forbruk er også noe sterkere enn den gjennomsnittlige stigning i de foregående 10 år, som utgjorde 4,4 prosent.

De samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital steg reelt med 6,4 prosent, og holder man lagerøkningen utenom, utgjorde stig-

ningen 3,3 prosent. Investeringene steg både i bygg og anlegg og maskiner og utstyr, mens det var en betydelig nedgang i investeringene i skip og båter. De offentlige bruttoinvesteringers andel av de samlede investeringer fortsatte å stige og utgjorde 30,6 prosent i 1964 mot 29,2 prosent i 1963.

Det meget stabile prisnivå i 1963 ble avløst av en meget betydelig prisstigning i 1964. I desember 1964 lå konsumprisindeksen på 119,6 poeng, dvs. en stigning på 7,7 poeng eller 6,9 prosent fra desember året før. I gjennomsnitt fra 1963 til 1964 utgjorde stigningen 5,7 prosent. Prisstigningen har vært særlig sterk på matvarer og utgjorde 9,1 prosent for denne gruppe fra desember 1963 til desember 1964. Prisstigningen skyldes dels stigende importpriser og dårlige avlinger i jordbruket, men en meget betydelig del skyldes også det alminnelige press i økonomien og kommer til uttrykk ved at det har vært en betydelig stigning på vareområder som er gjenstand for offentlig kontroll.

Fra 3. kvartal 1963 til 3. kvartal 1964 steg timefortjenesten for menn i industrien med 6,6 prosent og for kvinner med 9,1 prosent. Trass i denne meget betydelige lønnsøking blir reallønnsøkingen svak som følge av den sterke prisoppgangen. En mangler ved årsskiftet timefortjenestetall for 4. kvartal, men en foreløpig beregning tyder på at reallønnsøkingen for året under ett kan bli om lag 0,5 prosent for mannlige industriarbeidere og 2,5 prosent for kvinnelige industriarbeidere.

Som vanlig i et år med høykonjunktur, viste eierinntektene en sterkere stigning enn lønnsinntektene. Mens de samlede lønninger fra 1963 til 1964 steg med 8,1 prosent, utgjorde stigningen i den totale private inntekt av arbeid og kapital 11,2 prosent. De selvstendiges inntekt av jordbruk, skogbruk og fiske økte med 16,6 prosent og i gruppen «Annen privat inntekt av arbeid og kapital» utgjorde økingen 19,1 prosent. Det er først og fremst stigningen i eksportindustriens og skipsfartens inntekter som slår ut i det siste tallet. Som følge av denne utvikling gikk lønnsandelen noe ned og utgjorde 63,7 mot 65,4 prosent året før. Lønnsandelen lå imidlertid i 1964 fortsatt høyere enn i 1960 og 1961.

De offentlige utgifter og inntekter antas å ha hatt en sterk ekspansiv virkning på den alminnelige økonomiske utvikling i 1964 og det såkalte «overskudd for lånetransaksjoner» gikk ned fra 239 mill. i 1963 til 81 mill. i 1964. Denne nedgang i overskuddet har utvilsomt bidratt til å skjerpe presset mot prisnivået. Mens overskuddet i årene 1961—1962 utgjorde om lag 2 prosent av bruttonasjonalproduktet, var det tilsvarende tall bare 1,1 prosent i 1964.

Tabell 2.

År	Bruttonasjonal- produkt i faste priser	Sysselsetting i årsverk	Bruttonasjonal- produkt i for- hold til årsverk
	1959 = 100		
1959	100	100	100
1960	105.8	100.5	105.3
1961	112.3	101.8	110.3
1962	115.9	101.7	114.0
1963	122.2	102.7	119.0
1964	129.8	103.4	125.5

Produksjonsutviklingen.

Verdien av bruttonasjonalproduktet steg med hele 10 prosent fra 1963 til 1964. Prisstigningen spilte imidlertid en betydelig rolle for denne verdiøkning og den *reelle* øking utgjorde vel 6 prosent i 1964 mot vel 5 prosent i 1963. En total produksjonsøkning på 6 prosent må sies å være usedvanlig stor og det er bare få år i etterkrigsperioden som kan oppvise liknende tall. I gjennomsnitt for perioden 1950 til 1962 utgjorde stigningen 3,9 prosent.

Produksjonen steg i alle næringer, sterkest i hvalfangst, hvor tilfældigheter kan spille stor rolle, og i skogbruket. Svakest var stigningen i bygg- og anleggsvirksomhet, jordbruk og fiske.

En sterk medvirkende årsak til produksjonsveksten i 1964 har en i eksporten av varer og tjenester som viser en betydelig øking. Likeledes spilte økingen i bruttoinvesteringen en viktig rolle.

Da den totale sysselsetting kan anslåes å øke med om lag 0,7 prosent, utgjør produksjonsøkningen pr. sysselsatt vel 5 prosent.

Industri.

I bergverksdrift, industri og kraftforsyning steg produksjonen med 7,5 prosent. Produksjonsøkningen utgjorde 7 prosent i bergverk, 8 prosent i industrien alene og 12 prosent i kraftforsyningen.

Økingen i industriens sysselsetting var i 1964 betydelig større enn foregående år og utgjorde vel 1 prosent. Produksjonsøkningen pr. sysselsatt kan derfor anslåes til vel 6 prosent.

Sterk vekst i produksjonsøkningen i 1964 var det i kullgruver, tekstilindustri, treindustri, møbel- og innredningsindustri, kjemisk industri, kull og mineraloljeforedling, primær jern- og metallindustri og kraftforsyning. I næringsmiddelindustri, drikkevarerindustri,

Prosentvis produksjonsøkning for bergverksdrift
industri og kraftforsyning.¹⁾

Tabell 3.

	Fra jan.-nov. 1963 til jan.-nov. 1964
<i>Bergverksdrift, industri og kraftforsyning</i>	8.3
<i>Bergverksdrift</i>	6.1
Kullgruver	12.3
Malmgruver	4.5
Stein, sand- og grusdrift	9.3
Mineralbrott og annen ekstraktiv virksomhet	9.3
<i>Industri</i>	7.3
Næringsmiddelindustri	÷ 3.7
Drikkevareindustri	÷ 1.0
Tobakkindustri	÷ 4.9
Tekstilindustri	11.4
Bekledningsindustri	6.0
Treindustri	16.0
Møbel- og innredningsindustri	13.3
Treforedlingsindustri	9.6
Grafisk industri, forlag m. v.	2.1
Lærindustri	÷ 2.5
Gummivareindustri	÷ 3.7
Kjemisk industri	13.3
Kull- og mineraloljeforedling	18.9
Jord- og steinvareindustri	6.7
Primær jern- og metallindustri	17.4
Jern- og metallvareindustri	4.5
Maskinindustri	8.2
Elektroteknisk industri	÷ 1.6
Transportmiddelindustri	9.4
Diverse industri	20.4
<i>Kraftforsyning</i>	11.3
Produksjon etter anvendelse:	
Eksport	12.1
Konsum	3.7
Investerings	8.3
Vareinnsats i bygg og anlegg	8.1
Vareinnsats ellers	7.3

¹⁾ Tallene i denne tabell stemmer ikke helt med kommentarene i teksten. Det skyldes bl. a. at tabellen bare gjelder 11 måneder, mens kommentarene er basert på anslag for hele året.

Produksjonsindeks for bergverksdrift m.v. industri og kraftforsyning. 1961 = 100.
T abell 4.

	1959	1960	1961	1962	1963	1964 ¹⁾
Bergverksdrift m.v., industri og kraftforsyning	88	95	100	104	110	118
Eksport.....	87	95	100	102	107	120
Konsum	91	96	100	104	107	111
Investering	85	92	100	104	109	118

¹⁾ Foreløpige tall.

tobakkindustri og gummiwareindustri var det derimot en viss produksjonsnedgang.

Eksportens betydning for produksjonsøkningen framgår av en oppsplitting av tallmaterialet som viser at produksjonen av eksportvarer økte med 12 prosent, investeringsvarer med 8 prosent og konsumvarer med 4 prosent.

Jordbruk og skogbruk.

Vekstvilkårene for planteproduksjonen var mindre gode i 1964 og avlingene ble etter foreløpige oppgaver 94 prosent av et middels års avling, altså noe dårligere enn i 1963 hvor avlingene utgjorde 97 prosent av et middels år. De årlige værforhold gikk bl. a. ut over avlingen av grønnsaker, noe som spilte en betydelig rolle for utviklingen av prisindeksen dette år.

I skogbruket var imidlertid driftsforholdene bedre og etter foreløpige oppgaver steg avvirkningen av industrivirke med om lag 11 prosent fra sesongen 1962/63 til sesongen 1963/64.

Fiske og hvalfanst.

I fisket ble det samlede fangstresultat bra i 1964. Årsfangsten er anslått til vel 1,4 mill. tonn til en førstehåndsverdi av om lag 777 mill. kroner, en øking på om lag 10 prosent. Det var en betydelig bedring i vintersildfisket, makrellfisket og sildefisket i Nordsjøen, mens torskefisket slo dårlig til.

Også i hvalfangsten ble resultatet i sesongen 1963/64 betydelig bedre enn i foregående sesong, men fangsten ligger fortsatt langt under det tidligere nivå, noe som henger sammen med nedgangen i hvalbestanden og de fangstrestriksjoner som er innført av denne

*Bruttonasjonalprodukt fordelt på næringer.
Mill. kroner.*

Tabell 5.

	1963	1964	Prosentvis fordeling 1964
Jordbruk	1 652	1 698	4.4
Skogbruk	757	834	2.2
Fiske	468	494	1.3
Hvalfangst	59	82	0.2
Industri og bergverk	9 793	10 621	27.4
Kraft- og vannforsyning	1 017	1 084	2.7
Bygge- og anleggsvirksomhet	2 015	2 124	5.5
Skipsfart m. v.	5 638	5 929	15.3
Annen samferdsel.....	2 069	2 176	5.6
Varehandel	6 431	6 885	17.8
Øvrige sektorer.....	6 581	6 806	17.6
	36 480	38 733	100.0

grunn. Produksjonen av hval- og spermolje for norske ekspedisjoner i Antarktis utgjorde 253 000 fat denne sesong mot 224 000 fat forrige sesong.

Bygg- og anleggsvirksomheten.

I bygg- og anleggsvirksomhet var produksjonsøkningen 5 prosent, altså mindre enn gjennomsnittet. Antall fullførte leiligheter var noe lavere enn året før, nemlig 27 000 i 1964 mot 28 600 i 1963.

Byggereguleringen ble stort sett opprettholdt i samme utstrekning som i foregående år, men fra februar 1964 ble det gjennomført en lempning i reguleringen for industribygg i nærmere angitte industrifattige strøk. Boligbygg og enkelte andre bygg er fortsatt unntatt fra regulering. Byggeønskene var fortsatt meget store og atskillig større enn de foreliggende muligheter. Når det gjelder byggeklare skoler og sykehus ble imidlertid praktisk talt alle søknader innvilget.

Når det gjelder igangsettelse av nye leiligheter, var det en betydelig øking fra foregående år. En regner med at det i hele 1964 er blitt satt i gang om lag 29 500 leiligheter mot 26 100 i 1963.

Sjøfart.

I sjøtransport steg produksjonen med vel 5 prosent i 1964. Flåtens beskjeftigelse har gjennomgående vært meget god og oppleggene i

de tre første kvartaler utgjorde i gjennomsnitt bare vel 1 prosent av samlet tonnasje.

Ved utgangen av september besto flåten av i alt 14 mill. bruttonn, en stigning på om lag 900 000 bruttonn fra september året før. Av bruttotilveksten i årets tre første kvartaler utgjorde nye skip fra utenlandske verksteder 69 prosent og fra norske 24 prosent, mens resten besto av eldre skip innkjøpt fra utlandet.

Pr. 1. oktober 1964 var den samlede kontraktbestand på nye skip for norsk regning 3,8 mill. bruttonn ved utenlandske verksteder og 0,8 millioner ved norske verksteder, til sammen en øking på 300 000 tonn fra samme tid året før.

Annen samferdsel.

Også i annen samferdsel var produksjonsoppgangen vel 5 prosent. Passasjertrafikken ved Norges Statsbaner viste en nedgang på 6 prosent fra 1. halvår 1963 til samme periode i 1964. mens gods- trafikken økte med vel 4 prosent. I de tre første kvartaler ble det registrert vel 11 prosent flere nye personbiler enn i tilsvarende tidsrom i 1963.

Fra januar—august 1963 til samme periode 1964 steg passasjer- tallet på flyrutene innenlands med 26 prosent og utenlands med 9 prosent. I perioden januar— september 1964 var valutainntektene av turisttrafikken 8 prosent større enn i samme periode i 1963.

Utenriksøkonomi og handelspolitikk.

Underskuddet i utenriksøkonomien gikk sterkt ned i 1964 og var det laveste på mange år. Foreløpige beregninger viser et samlet driftsunderskudd på 550 mill. kroner, som fordeler seg med 150 mill. kroner på varer og tjenester og 400 mill. kroner på renter og stønader.

Dette innebærer en reduksjon av driftsunderskuddet på vel 800 mill. kroner fra året før. Om lag halvparten av nedgangen skyldes større netto valutafrakter, da disse økte fra 3725 mill. kroner i 1963 til 4150 mill. kroner i 1964. Videre gikk netto skipsimport ned med 417 mill. kroner og utgjorde 1350 mill. kroner i 1964. Selv om det var en meget gunstig utvikling i vareeksporten, skyldes en så stor del av reduksjonen av underskuddet spesielle årsaker at det er lite som tyder på at en står overfor noen varig bedring. I 1965 regner da nasjonalbudsjettet også med et underskudd på 1000 mill. kroner.

Driftsbalansen overfor utlandet.

Tabell 6.

Mill kroner.

	1963	1964
Vareimport.....	10 855	12 225
Import av skip	2 249	1 975
Norske turistutgifter	466	515
I alt	13 570	14 715
Vareeksport	7 265	8 600
Eksport av skip.....	482	625
Nettovalutafrakter	3 725	4 150
Norske turistinntekter	513	560
Annen eksport, netto	535	630
I alt	12 520	14 565
Saldo på vare- og tjenestebalansen	÷ 1 050	÷ 150
Saldo på rente- og stønadsbalansen	÷ 335	÷ 400
Saldo på driftsbalansen	÷ 1 385	÷ 550

Det såkalte bytteforholdet overfor utlandet, dvs. forholdet mellom eksportprisinivå og importprisinivå, viste en betydelig bedring. For varer og tjenester i alt var det en prisoppgang på 5 prosent for eksporten og bare 2 prosent for importen, dvs. en bedring i bytteforholdet på 3 prosent. Dette betyr at over 400 mill. kroner av nedgangen i underskuddet i 1964 skyldtes gunstigere pris- og fraktforhold. En står her som kjent overfor forhold som kan variere både hurtig og sterkt.

På handelspolitikken område var året preget av flere betydelige internasjonale konferanser. FN's konferanse om handel og utvikling våren 1964 tok sikte på å få drøftet problemer i samband med verdenshandelens utvikling, og å finne fram til økt samhandel med utviklingslandene. Resultatene av konferansen må sies å være forholdsvis beskjedne på kortere sikt.

De verdensomfattende tollforhandlinger i GATT begynte også i 1964 og pågikk ved årsskiftet. De tar sikte på å finne fram til en verdensomfattende reduksjon av tollbeskyttelsen. Norge kan her bli stilt overfor særlige problemer, idet det foreligger en fare for at viktigere norske eksportartikler, f. eks. i treforedlings- og metallurgisektoren, kan bli holdt utenfor en reduksjon. Det foreligger imidlertid ingen avklaring av dette spørsmål ved årsskiftet.

Fra utgangen av 1963 ble tollsatsene innen EFTA ytterligere redusert med 10 prosent, og den samlede generelle tollreduksjon for EFTA-varer var dermed kommet ned i 60 prosent av de basis-tollsatsen som dannet utgangspunktet for tollavviklingen. Den 31. desember 1964 ble en ny reduksjon på 10 prosent satt i verk og de neste reduksjoner er fastsatt til 31. desember 1964 og 1966, slik at man ved utgangen av det siste år skal ha avskaffet all tollbeskyttelse mellom EFTA-landene. Det er imidlertid unntak for en del varegrupper i enkelte land bl. a. Norge, der tollavtrapningen skal følge den opprinnelige plan og først være gjennomført i sin helhet ved utgangen av 1969.

Den midlertidige avgift på 15 prosent av importen som ble gjennomført i Storbritannia i oktober, antas å ville påvirke om lag $\frac{1}{3}$ av den samlede norske eksport til Storbritannia, dvs. 5—6 prosent av vår totaleksport. De totale skadevirkninger for eksporten skulle derfor bli begrensede, men for de bransjer som særlig rammes, må en regne med at problemene vil kunne bli til dels meget betydelige.

Priser og levekostnader.

I 1964 steg prisnivået sterkt etter stabiliseringen i 1963. I desember 1964 lå konsumprisindeksen på 119,6 poeng mot 111,9 poeng i desember 1963. Dvs. en stigning på 7,7 poeng eller 6,9 prosent. I gjennomsnitt for hele året 1963 lå konsumprisindeksen på 111,1 poeng og i gjennomsnitt for 1964 på 117,4 poeng. Dvs. en stigning på 6,3 poeng eller 5,7 prosent i det gjennomsnittlige indeksnivå fra 1963 til 1964.

Også de innenlandske engrospriser og importprisene har steget betydelig fra 1963 til 1964. Fra 4. kvartal 1963 til 4. kvartal 1964 steg således engrosprisindeksen med 5,8 prosent. Stigningen er av noenlunde samme størrelse både for norskproduserte og importerte varer.

I tabell 8 er det vist nærmere hvordan stigningen i konsumprisindeksen fra 1963 til 1964 fordeler seg på varegrupper. Det er gitt tall både for utviklingen oktober 1963—oktober 1964 og utviklingen desember 1963—desember 1964. Poengvirkningene av prisstigningen på de forskjellige varegrupper avhenger både av hvor sterkt prisene på vedkommende vare har steget og av hvor «tungt» de veier i indeksen, mens de prosentvise endringer som er oppgitt bare avhenger av hvor sterk prisstigningen har vært for vedkommende varegruppe.

Tabell 7.

Prisindekser.

	Konsumprisindeksen ¹⁾ 1959 = 100		Engrospris- indeksen 1961 = 100
	Total	Matvarer	
1939	39.1	36.7	33
1949	61.3	54.1	60
1951	74.7	69.5	84
1952	81.4	78.8	89
1953	83.1	80.0	88
1954	86.8	86.4	90
1955	87.5	86.3	92
1956	90.8	90.3	96
1957	93.3	90.5	100
1958	97.8	97.5	98
1959	100.0	100.0	98
1960	100.3	99	99
1961	102.9	101	100
1962	108.3	108.5	102
1963	111.1	110.4	103
1964	117.4	120.1	107
1964: 1. kvartal	115.0	116.4	105.0
2. kvartal	116.3	118.2	105.6
3. kvartal	118.9	123.5	108.1
4. kvartal	119.4	122.4	109.1

Prosentvis stigning.

1939 — 1964	200.3	227.2	224.2
1949 — 1964	91.5	122.0	78.3
4. kv. 1963 — 4. kv. 1964..	7.5	12.4	5.8

¹⁾ Tallene 1939 — 1958 er omregnet.

Fra oktober 1963 til oktober 1964 steg konsumprisindeksen med 8,67 poeng og av denne stigningen faller 6,42 poeng på matvarer. Henimot 1 poeng av stigningen innen matvaresektoren faller på kaffe, sukker og sjokolade og må ses i sammenheng med økte importpriser. Om lag 5,5 poeng av stigningen faller imidlertid på norskproduserte matvarer. Årsaken til denne stigningen er dels at de midlertidige subsidier som ble satt inn i 1963 ble fjernet igjen omkring årsskiftet 1963/64 og dette førte til en stigning i indeksen på om lag 2 poeng. Utover våren 1964 var det vanlig sesongmessig

Endringer i konsumprisindeksen

Tabell 8. okt. 1963—okt. 1964 og des. 1963—des. 1964.

	Okt. 1963— okt. 1964 Endring i poeng	Des. 1963— des. 1964 Endring i poeng	Des. 1963— des. 1964 Endring i prosent
<i>Totalindeks</i>	8.67	7.69	6.9
Herav:			
<i>Matvarer</i>	6.42	4.16	9.1
Kjøtt, kjøttvarer og flesk	0.49	0.71	7.7
Fisk og fiskevarer	0.26	0.32	9.7
Mjølke og mjølkeprodukter	2.30	1.54	23.3
Egg	÷ 0.12	0.23	11.4
Margarin og annet fett	0.66	÷ 0.29	÷ 13.6
Mjøl, gryn og bakervarer	0.47	0.41	8.6
Poteter, grønnsaker, frukt og bær	1.32	1.42	16.4
Sjokolade, sukker og sukkervarer	0.34	÷ 0.94	÷ 28.7
Kaffe og te	0.53	0.52	27.8
Andre matvarer	0.17	0.24	10.1
<i>Alkoholholdige drikkevarer</i>	0.09	0.13	7.0
<i>Tobakk</i>	0.04	0.10	3.8
<i>Bolig, lys og brensel</i>	0.57	0.69	4.6
Bolig	0.24	0.35	4.4
Elektrisitet	0.22	0.21	6.3
Brensel	0.11	0.13	3.5
<i>Klær og skotøy</i>	0.45	0.75	5.5
Klær	0.39	0.63	5.5
Skotøy	0.06	0.12	3.6
<i>Andre utgifter</i>	1.10	1.86	5.7
Møbler og utstyrsvare	0.10	0.28	3.8
Helsepleie	0.30	0.44	9.2
Renhold og personlig pleie	0.15	0.25	7.6
Transport	0.16	0.25	2.7
Annet	0.39	0.64	7.0

stigning på visse norskproduserte matvarer, og fra juli og ut året har de dårlige avlingsforhold for jordbruket ført til at indeksen har ligget om lag 1,5 poeng høyere enn den ville gjort med normale avlingsforhold. Fra august førte den nye jordbruksavtalen, som ble avgjort ved voldgift, til en prisstigning på melk og melkeprodukter tilsvarende om lag 1 poeng. Prisgrensene for andre jordbruksvarer som kjøtt, poteter og grønnsaker ble også hevet. Hertil kommer at det er gjennomført en viss øking av avansene for mat-

varer, hvilket bl. a. må ses i sammenheng med de lønnstillegg — og spesielt det lavtlønnstillegg — som ble gitt ved lønnsnemndskjennelsen 1964.

Utenom matvarer fordeler prisstigningen fram til oktober 1964 seg på en rekke forskjellige poster som f. eks. boligutgifter, elektrisitet, klær, helsepleie og transport. Noe av denne prisstigningen skyldes øking i offentlige takster og avgifter o. l. og i noen grad må prisstigningen ses i sammenheng med lønnstillegg. De direkte prisvirkninger av de lønnstillegg som ble gitt er imidlertid forholdsvis små.

Det kan for øvrig være interessant å merke seg at mesteparten av prisstigningen både på matvarer og andre poster i konsumprisindeksen faller på varer som er underlagt prisreguleringsbestemmelser, f. eks. i form av maksimalpriser, maksimalavanser eller spesielle avtaler. Når prisstigningen likevel har blitt så sterk, skyldes dette ikke minst næringsøkonomiske og næringspolitiske spørsmål av dyptgående art.

Fra desember 1963 til desember 1964 steg konsumprisindeksen med 7,7 poeng hvilket er 1 poeng mindre enn i perioden oktober 1963—oktober 1964. Forklaringen på dette ligger i at konsumprisindeksen steg atskillig sterkere i de to siste måneder av 1963 enn de to siste måneder av 1964 fordi en del av de midlertidige prissubsidier i 1963 ble fjernet igjen før årsskiftet.

Ser en på de enkelte varegrupper i konsumprisindeksen, er det betydelig forskjell på utviklingen etter som en ser på utviklingen fra oktober 1963 til oktober 1964 eller fra desember 1963 til desember 1964, jfr. tabell 8. Årsaken til dette er at den alminnelige omsetningsavgift ble økt fra 10 prosent til 12 prosent den 1. desember 1964 og samtidig ble forbrukersubsidiene økt for å motvirke de direkte virkninger av den økte omsetningsavgift på konsumprisindeksen. På årsbasis beløper økingen i subsidiene seg til 230 mill. kroner som går til prisnedskrivning på melk og melkeprodukter, margarin, sukker og mel. Disse nye subsidier tilsvarer isolert en nedgang i konsumprisindeksen på om lag 2 poeng. Fra desember 1963 til desember 1964 faller 4,16 poeng av den samlede stigning i indeksen på matvarer, mens 3,53 poeng av stigningen faller på andre varer.

I forbindelse med forhøyelsen av omsetningsavgiften ble det innført en midlertidig pris- og avansestopp for å hindre at detaljprisene ble satt opp mer enn det som fulgte av avgiftsforhøyelsen. Prisreguleringsvirksomheten i 1964 har ellers i hovedtrekkene fulgt de samme retningslinjer som i 1963.

Tabell 9.

	Mengde- enhet	Tilskott i kroner eks.kl. avanse og omsetnings- avgift
Helmelk (flaske)	liter	0.60
Fløte, 35 pct. (flaske)	»	2.06
Meierismør	kg	4.53
Gudbrandsdalsost, G 35	»	3.86
Sveitserost, F 45	»	3.83
Gaudaost, F 45	»	3.77
Margarin	»	0.84
Hvetemel, sammalt, siktet	»	0.11
Semulegryn	»	0.11
Blandet siktemel	»	0.03
Rugmel, sammalt, siktet	»	0.02
Byggmel og byggryn	»	0.09

Tabell 9 viser hvor mye subsidiene utgjør pr. liter eller kg for en del varer ved utgangen av 1964.

Inntekter.

De private inntekter av arbeid og kapital (før direkte skatter) som tilfalt norske personer og bedrifter i 1964 er i alt anslått til 34 890 mill. kroner. Dette er 11,2 prosent mer enn i 1963 målt i løpende kroner. I tabell 10 er det oppgitt hvor stor del av den samlede inntekt som faller på visse hovedgrupper både absolutt og prosentvis, samt den prosentvise endring fra 1963 til 1964.

Lønningene inklusive arbeidsgivernes sosiale utgifter økte med 8,1 prosent fra 1963 til 1964. For selvstendige i jordbruk, skogbruk og fiske var inntektsøkningen 16,6 prosent i gjennomsnitt. Posten «Annen privat inntekt av arbeid og kapital» som for en stor del består av bedriftenes inntekter økte med 19,1 prosent. Denne økningen må bl. a. ses i sammenheng med konjunkturutviklingen som f. eks. for de fleste eksportindustrier og skipsfarten har ført til en betydelig bedring i 1964 sett i forhold til den temmelig dårlige situasjonen i 1963. For de øvrige mindre poster er det til dels forholdsvis sterke utslag i negativ eller positiv retning, men de påvirker ikke totalbildet av utviklingen i vesentlig grad.

Lønningenes andel av de samlede inntekter var i 1964 63,7 prosent, hvilket er noe lavere enn i 1962 og 1963, men litt høyere enn i

Godtgjøring til arbeid og kapital.

Tabell 10.

	1963	1964	Endring 1963—64
	Mill. kr.	Mill. kr.	Prosent
Privat inntekt av arbeid og kapital som tilfaller norske personer og be- drifter	31 371	34 890	11.2
Lønninger	20 934	22 639	8.1
Selvstendiges inntekt av jordbruk, skogbruk og fiske	2 117	2 469	16.6
Inntekt av boliger	166	120	÷ 27.7
Personlige renteinntekter (netto)	475	518	9.1
Annen privat inntekt av arbeid og kapital	7 679	9 144	19.1
Offentlig nettoinntekt av kapital	236	194	÷ 17.8
Utlendingers nettoinntekt av kapital- plassering i Norge	413	455	10.2
I alt (faktorinntekt)	32 020	35 539	11.0
	Prosent	Prosent	
Prosentvis fordeling:			
Privat inntekt av arbeid og kapital som tilfaller norske personer og be- drifter	98.0	98.2	—
Lønninger	65.4	63.7	—
Selvstendiges inntekt av jordbruk, skogbruk og fiske	6.6	7.0	—
Inntekter av boliger	0.5	0.3	—
Personlige renteinntekter (netto) ..	1.5	1.5	—
Annen privat inntekt av arbeid og kapital	24.0	25.7	—
Offentlig nettoinntekt av kapital	0.7	0.5	—
Utlendingers nettoinntekt av kapital- plasseringer i Norge	1.3	1.3	—
I alt (faktorinntekt)	100.0	100.0	—

1960 og 1961. Svingningene i lønnsandelen må på kort sikt i første rekke ses i sammenheng med konjunktursvingningene i næringslivet. Den inntektsandel som tilfalt selvstendige i jordbruk, skogbruk og fiske økte fra 6,6 prosent i 1963 til 7 prosent i 1964, mens det for «Annen privat inntekt av arbeid og kapital» var en øking fra 24 prosent i 1963 til 25,7 prosent i 1964.

Lønnsutviklingen.

Når det gjelder tariffrevisjonen viser en til eget avsnitt i årsberetningen. Det fant i 1964 sted tariffoppgjør for praktisk talt alle lønnstakergrupper. En stor del av oppgjørene ble avgjort av tvungen lønnsnemnd. I tabell 21 er det gitt lønnsstatistiske oppgaver for en rekke forskjellige lønnstakergrupper. En kan imidlertid ikke uten videre foreta noen direkte sammenlikning av lønnsnivå eller lønnsutvikling for de forskjellige grupper, da lønnsbegrepet ikke er det samme i alle tilfelle og tallene dessuten refererer seg til ulike tidspunkter i år.

I det følgende er det gjort nærmere rede for lønnsutviklingen for industriarbeidere som i stor utstrekning er retningsgivende også for lønnsutviklingen for andre grupper. Tabell 11 viser utviklingen i den gjennomsnittlige timefortjenesten. I 3. kvartal 1964 lå timefortjenesten på kr. 8.33 for voksne menn og kr. 5.93 for kvinner i industrien.

Tabell 11. *Gjennomsnittlig timefortjeneste. Kroner.¹⁾*

	Industri		Bygge- og anleggsvirksomhet Menn		
	Menn	Kvinner	I alt	Håndverksbedrifter	
				Fagarb.	Hjelpearb.
1. kvartal 1963....	7.64	5.26	10.02	9.19	8.60
2. —»—	8.38	5.83	10.54	10.01	9.24
3. —»—	7.81	5.43	10.56	9.57	8.91
1. kvartal 1964....	8.20	5.79	10.65	9.80	9.23
2. —»—	8.57	6.02	11.06	10.52	9.63
3. —»—	8.33	5.93	11.16	10.45	9.78

¹⁾ Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

Når en regner med årsgjennomsnittet av betalingen for bevegelige helligdager, økte timefortjenesten fra 3. kvartal 1963 til 3. kvartal 1964 med 6,6 prosent for menn i industrien og 9,1 prosent for kvinner. I tabellen neste side er reallønnsutviklingen fra 1963 til 1964 beregnet for hvert av de tre første kvartaler, idet lønnsøkningen er deflatert med konsumprisindeksen.

For mannlige industriarbeidere har en gjennomsnittlig reallønnsøkning i 1. kvartal blitt forandret til en liten reallønnsnedgang i 3. kvartal, da lønnstilleggene ifølge lønnsnemndkjennelsen hadde slått fullt ut. Årsaken til dette er den uvanlig sterke prisstigningen i løpet av 1964 som det er redegjort for foran. For kvinner har stig-

		Deflatert timefortjeneste	
		Menn	Kvinner
1963	1964		
1. kv. — 1. kv.		1.9 %	3.4 %
2. » — 2. »		0,3 »	1.8 »
3. » — 3. »		÷ 0.5 »	1.9 »

ningen i den nominelle timefortjeneste vært betydelig sterkere enn for menn, slik at det blir en reallønnsoppgang i alle de tre første kvartaler i 1964, jamført med de samme kvartaler i 1963. Denne bedre utvikling for kvinner skyldes både at de generelle tillegg som ble gitt ved lønnsnemndskjennelsen betyr forholdsvis mer for kvinnelønningene og at de i større grad fikk nytte godt av lavtlønns-tillegget samt utjevning i forbindeelse med likelønnsavtalen. Ser en spesielt på utviklingen etter lønnsnemndskjennelsen, kan situasjonen for mannlige industriarbeidere kort karakteriseres ved å si at realverdien av det generelle tillegget som ble gitt er spist opp av den følgende prisstigning, mens de som dertil fikk lavtlønns tillegg har fått reell nytte av dette.

For siste kvartal i 1964 mangler en, når dette skrives, oppgave over lønnsutviklingen, mens en kjenner utviklingen av konsumprisindeksen for hele 1964. Anslagsvis kan en regne med at det i gjennomsnitt for hele året 1964, jamført med 1963, vil bli en liten reallønnsøking på om lag 0,5 prosent for mannlige industriarbeidere. For kvinnelige industriarbeidere vil det trolig bli en reallønnsoppgang på om lag 2,5 prosent fra 1963 til 1964. I tabell 12 er det gjengitt reallønnsindekser som viser utviklingen etter 1959.

Det går fram av tabellen at det fra 1959 til 1964 har vært en reallønnsøking for mannlige industriarbeidere på om lag 16 prosent og for kvinner på om lag 22 prosent. Denne beregningen framkommer ved at den nominelle øking i timefortjenesten er deflatert med konsumprisindeksen. Det er således ikke tatt hensyn til utviklingen av direkte skatter og trygdepremier på den ene side og til tilskudd som f. eks. barnetrygd på den annen side. En ajourført beregning hvor det også er tatt hensyn til disse forhold, slik at en kommer fram til utviklingen av «disponibel realinntekt», foreligger ikke når dette skrives. Anslagsvis kan en imidlertid regne med at den disponible realinntekt i gjennomsnitt for 1964 for mannlige industriarbeidere har vært om lag den samme som i 1963.

Reallønnsindekser.

Tabell 12.

	Timefortjenesten deflatert med konsumprisindeksen	
	Industri	
	Menn	Kvinner
1959	100.0	100.0
1960	103.8	103.3
1961	108.6	109.5
1962	112.9	114.6
1963	115.7	119.1
1964 ¹⁾	116.0	122.0

¹⁾ Anslag.Endringer i tallet på sysselsatte lønnstakere fra
november 1963 til november 1964.

Tabell 13.

Jordbruk	÷ 1 032
Skogbruk, jakt	÷ 1 222
Fiske m. v.	396
Hvalfangst	82
Bergverksdrift m. v.	÷ 86
Industri i alt	4 349
Av dette:	
Næringsmiddelindustri (ikke hermet. og fisketilvirkning) ..	÷ 309
Tekstilindustri	÷ 12
Treforedlingsindustri	÷ 356
Primær jern- og metallindustri	1 172
Jern- og Metallvareindustri	850
Maskinindustri (ikke elektr. og for transport)	512
Skipsindustri	1 969
Bygge- og anleggsvirksomhet i alt	÷ 1 121
Tjenesteytende næringer	11 717
Av dette:	
Kraft og vannforsyning	202
Varehandel	2 791
Utenriks sjøtransport	÷ 457
Offentlig administrasjon	778
Forsvar	118
Undervisning	3 513
Helse- og veterinærvesen	1 498
Lønt husarbeid	÷ 1 101
Hotell- og restaurantdrift	831
Sum total	13 083

Arbeidsmarkedet.

For landet som helhet var arbeidsmarkedet i 1964 noe strammere enn året før, og arbeidsløsheten noe lavere. Etter foreløpige oppgaver økte den totale sysselsetting, altså summen av lønnstakere og selvstendige næringsdrivende, i månedsgjennomsnitt med 11 200 personer fra 1963 til 1964. Dette var nærmere 3 ganger så mye som året før.

Særlig iøynefallende var den sterke stigningen av sysselsettingen i industrien. Tallene på lønnstakere var her uforandret fra 1962 til 1963, mens det i 1964 viste den sterkeste øking siden 1961. Innenfor industrien var veksten fra 30. november 1963 til 30. november 1964 særlig stor i primær jern- og metallindustri og i jern- og metallindustri for øvrig. I bygg- og anleggsvirksomheten var det noe nedgang mens det i de tjenesteytende næringer som vanlig var en sterk vekst. Av den samlede øking i tallet på lønnstakere på 13 000 i dette tidsrom falt 11 700 på tjenesteytende næringer. For øvrig framgår forskyvnningen av tabell 13.

Ved utgangen av desember var det registret 27 150 arbeidsløse ved arbeidskontorene, fordelt med 23 250 på menn og 3900 på kvinner. Det var i alt 4300 færre enn ett år tidligere. Ledigheten var størst i Nordland, Finnmark, Hedmark, Møre og Romsdal og Troms, og lavest i Vestfold, Aust-Agder og Vest-Agder. I samtlige fylker var arbeidsløsheten lavere enn ett år tidligere.

Forbruk.

Etter foreløpige beregninger økte de totale utgifter til det private forbruk med 1990 mill. kroner fra 1963 til 1964, regnet i løpende priser. Av økingen falt 890 mill. kroner på matvarer, drikkevarer

Tabell 14. *Prosentvis øking fra foregående år i privat forbruk og bruttonasjonalprodukt.*

	Privat forbruk	Bruttonasjonal- produkt
1958	0.3	0.1
1959	4.2	4.3
1960	6.5	6.2
1961	6.2	5.9
1962	3.5	3.4
1963	4.0	5.4
1964	3.5	6.2

Tilgang av varige utstyrsvarer.

Tabell 15.

	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Kjøleskap 1000 stk.	54	58	78	65	80	76
Vaskemaskiner » »	41	46	45	50	55	54
Støvsugere » »	59	50	47	47	55	53
Båndopptakere » »	16	13	12	10	16	15
Radiogrammofoner » »	19	22	15	14	12	6
Andre radiomottakere ... » »	81	102	101	108	119	120
Personbiler » »	24	36	57	51	53	60
Fjernsynsapparater (1000 lisenser)	6	42	58	96	90	115

og tobakk, 270 mill. på reiser og transport, 160 mill. på møbler og husholdningsartikler, 140 mill. på klær og skotøy, 75 mill. på bolig, lys og brensel, og 460 mill. på øvrige poster som bl. a. omfatter helsepleie, fritidssysler og utdanning. En betydelig del av stigningen i verdien av det private forbruk skyldes økte priser. Den reelle stigning i det private forbruk utgjorde 3,5 prosent, noe svakere enn året før og vesentlig svakere enn veksten i bruttonasjonalproduktet.

Forbruket av varige forbruksvarer var gjennomgående noe mindre i 1964 enn i 1963, men det var likevel øking for de dyreste varene som biler, fjernsynsapparater og dypfrysere. En viser for øvrig til tabellene 14 og 15.

Investeringer.

De samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital og lager utgjorde i 1964 17,4 milliarder kroner eller ca. 1100 mill. kroner mer enn i 1963 regnet i løpende priser. Reelt utgjorde økingen 6,4 prosent, og holder man lagerøkingen utenom var stigningen i bruttoinvesteringene reelt sett 3,3 prosent.

Bruttoinvesteringer fordelt etter art.

Tabell 16.

	1964		Reelle endringer 1963—64 Prosent
	Mill. kr.	Prosent	
Bygg og anlegg.....	8 287	48	4.7
Maskiner, transportmidler m. v.	5 490	32	7.6
Skip og båter	3 468	20	÷ 4.1
Bruttoinvestering ekskl. lagerendringer	17 245	100	3.3
Lagerendringer	147		

Fra myndighetenes side tok man i 1964 særlig sikte på å prioritere investeringene i undervisning og forskning, samferdsel og telekommunikasjoner. Bruttoinvesteringer i bygninger og anlegg steg reelt med 4,7 prosent, mens det for skip og båter var en nedgang på 4,1 prosent. Bruttoinvesteringene i maskiner og utstyr steg med 8 prosent. Nedgangen i investeringene i skip og båter gjenspeiler de sterke svingninger i skipsfartssektoren. I 1963 var det således en *økning* på hele 13,5 prosent for investeringene i denne næring.

Industriinvesteringene steg betydelig fra året før, men nådde ikke opp i nivået for 1962. Derimot var det en betydelig stigning i investeringene i jordbruk og skogbruk, mens fiske og fangst utviste små endringer fra året før. Likeledes var veksten i investeringene i elektrisitetsforsyning og gassforsyning langt mindre enn i de foregående to år. Veksten i boliginvesteringene derimot lå omtrent på samme nivå som i 1963.

De offentlige bruttoinvesteringers andel av de samlede investeringer har fortsatt å stige. De utgjorde 25,0 prosent i 1961, 27,1 prosent i 1962, 29,2 prosent i 1963 og 30,6 prosent i 1964. Oppgangen i 1964 skyldes først og fremst den sterke veksten i investeringene i offentlig konsumkapital, dvs. skoler, veier etc.

Penger og finanser.

Gjennom utformingen av kredittavtalene med bankene og forsikringsselskapene, tok penge- og kredittpolitikken i 1964 sikte på å begrense den totale etterspørsel. Utlånsøkingen fra finansinstitu-

Hovedsummene på statsbudsjett.

Tabell 17.

Mill. kroner.

	Regnskap 1963	Budsjett pr. 1/9 64	Budsjett 1965
Statens inntekter i alt	8 317	9 072	10 332
Statens utgifter i alt	8 078	8 991	10 332
Overskudd.....	239	81	0
Utlån og gjeldsavdrag (netto)	1 372	1 583	1 368
Dekket av kontantbeholdn. eller nye låneopptak	1 133	1 502	1 368
Statens utgifter til:			
1. Driftsutgifter	3 072	3 637	4 327
2. Nybygg, anlegg m. v.....	1 502	1 615	1 749
3. Tilskudd til kommunene og private	3 504	3 739	4 256

*Skatter til stat og kommuner.
Mill. kroner.*

Tabell 18.

	1962	1963	1964
Inntekts- og formuesskatter:			
Stat ¹⁾	1 582	1 811	1 900
Skatteutjamningsavgift til skattefordelingsfondet	—	33	126
Kommuner	3 173	3 395	3 650
Øking i skatteoppkrevernes beholdninger ..	126	59	167
Andre direkte skatter	188	163	199
Direkte skatter i alt	5 069	5 461	6 042
Tollavgifter	476	480	500
Alminnelig omsetningsavgift	2 475	2 628	2 900
Avgifter på alkohol	562	588	642
Avgifter på tobakk	340	372	380
Avgifter på sjokolade m. v.	100	106	120
Avgifter på motorvogn ²⁾	667	729	821
Andre indirekte skatter	652	712	723
Indirekte skatter i alt	5 272	5 615	6 086
Direkte og indirekte skatter i alt	10 341	11 076	12 128
Trygde- og pensjonspremier ³⁾	2 385	2 741	3 046
Skatter og trygdepremier i alt	12 726	13 817	15 174
Skatter i prosent av bruttonasjonalprodukt	24.5	24.7	24.5
Skatter og trygdepremier i prosent av bruttonasjonalprodukt	30.2	30.8	30.7

¹⁾ Omfatter også skatt til utviklingshjelp.

²⁾ Omfatter ikke årsavgiften, som regnes med blant de direkte skatter.

³⁾ Statens Pensjonskasse, Jernbanens Pensjonskasse og Pensjonstrygden for statens arbeidere er med her.

sjonene har vært atskillig større enn i de nærmest foregående år. I de tre første kvartaler lå utlånene fra forretningsbankene i norske kroner i de fleste måneder noe over det nivå som avtalen for 1964 satte som øvre grense. Livsforsikringsselskapenes utlån viste i de tre første kvartaler en stigning på 273 mill. kroner, noe mer enn i tilsvarende tidsrom i fjor.

Ved utgangen av 1963 utgjorde den samlede aksjekapital for norske selskaper vel 5300 mill. kroner til pålydende verdi. Av dette falt vel 550 mill. kroner på statsforetak. I de senere år har aksje-

emisjonene steget betydelig i omfang. I 1964 kom bl. a. Norsk Hydros utvidelse av aksjekapitalen med vel 82 mill. kroner og Sør-Norge Aluminiums aksjetegning med 50 mill. kroner.

Avbetalingshandelen i Norge har et forholdsvis beskjedent omfang i forhold til de fleste vest-europeiske land og USA. Som følge av frigivningen av bilsalget, har det imidlertid vært en sterk øking de siste 4—5 år, og ved utgangen av 1963 var de samlede avbetalingskreditter kommet opp i 688 mill. kroner. I løpet av de tre første kvartaler i 1964 var det en ytterligere stigning på vel 70 mill. kroner.

De offentlige utgifter og inntekter syns å ha hatt en sterk ekspansiv virkning på den alminnelige økonomiske utvikling i 1964.

Overskuddet på budsjettet, det såkalte «overskudd for lånetransaksjoner», gikk ned fra 239 mill. i 1963 til 81 mill. for 1964 etter den oversikt man hadde pr. 1. september. I budsjettforslaget for 1965 er overskuddet satt til 0. Denne gradvise reduksjon av overskuddet bidrar utvilsomt til å forsterke presset mot prisenivået og importen fra utlandet.

*Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne menn
i bygge- og anleggsvirksomhet.*

Tabell 19.

Kroner pr. time.

	Bygge- og anleggs- virksomhet			Håndverks- bedrifter		Entre- prenør- bedr. (Fagarb. og hj.a.)
	I alt	Bygge- virk.	Anleggs- virk.	Fag- arb.	Hjelpe- arb.	
1949 (gj.sn.)	3.97	3.80	4.86	3.71	3.63	4.23
1963 (gj.sn.)	10.60	9.81	12.90	9.79	9.03	11.12
3. kv. 1963	10.56	9.71	12.72	9.57	8.91	11.13
3. kv. 1964	11.16	10.42	13.37	10.45	9.78	11.64

Prosentvis stigning.

1949—1963	167.0	158.2	165.4	163.9	148.8	162.9
3. kv. 1963—3. kv. 1964	5.7	7.3	5.1	9.2	9.8	4.6

¹⁾ Etter oppgave fra medlemsbedrifter i Norsk Arbeidsgiverforening. Gjennomsnittsfortjeneste på tid, akkord og overtid. Tallene for 1961 og 1962 inkluderer betaling for bevegelige helligdager og kompensasjon for forkortelsen av arbeidstiden fra 48 til 45, timer som trådte i kraft fra 1. mars 1959.

Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne menn i industri.

Tabell 20 a.

Kroner pr. time.

	Total	Bergverk	Nærings- og nytt.mid.ind.	Bryggerier og mineralvannf.	Tobakk- fabrikker	Tekstil- industri	Skofabrikker	Klednings- industri	Bygnings- trevareindustri	Møbel- og annen trevareindustri	Treforedlings- industri	Papir- og papp- vareindustri	Grafisk industri	Lær- og lær- vareindustri	Kjemisk- og elektrokj. ind.	Jord- og stein- vareindustri	Jern- og metall- industri
1949 (gj.sn.) ²⁾ .	3.04	3.08	2.77	2.90	2.97	2.83	3.17	2.92	—	—	2.94	3.10	3.62	3.17	3.26	3.07	3.11
1963 (gj.sn.) . .	7.96	8.61	7.26	7.55	7.66	7.07	7.61	7.41	7.39	7.55	7.83	8.32	9.42	7.65	7.87	8.02	8.35
3. kv. 1963 . . .	7.81	8.42	7.13	7.29	7.60	6.91	7.44	7.26	7.24	7.46	7.65	8.21	9.20	7.47	7.77	7.86	8.18
3. kv. 1964 . . .	8.33	8.88	7.51	7.75	7.78	7.47	7.90	7.82	7.72	7.95	8.22	8.75	9.57	7.84	8.19	8.62	8.77

Prosentvis stigning.

1949—1963 . . .	161.8	179.5	162.1	160.3	157.9	149.8	140.1	153.8	—	—	166.3	168.4	160.2	141.3	141.4	161.2	168.5
3. kv. 1963 — 3. kv. 1964. .	6.7	5.5	5.3	6.3	2.4	8.1	6.2	7.7	6.6	6.6	7.5	6.6	4.0	5.0	5.4	9.7	7.2

¹⁾ Etter oppgave fra et utvalg organiserte og uorganiserte bedrifter. Gjennomsnittsførtjeneste på tid, akkord og overtid.

²⁾ Beregnede tall.

Gjennomsnittlig timefortjeneste¹⁾ for voksne kvinner i industri.

Tabell 20 b.

Kroner pr. time.

	Total	Nærings- og nytmid.ind.	Bryggerier og mineralvannf.	Tobakk- fabrikker	Tekstil- industri	Skofabriker	Klednings- industri	Treforedlings- industri	Papir- og papp- vareindustri	Grafisk industri	Lær- og lær- vareindustri	Kjemisk industri	Jern- og metall- industri
1949 (gj.sn.) ²⁾	1.98	1.82	2.02	2.02	1.93	2.04	2.01	2.04	—	1.96	—	1.97	2.24
1963 (gj.sn.)	5.53	5.14	5.60	6.07	5.30	5.43	5.51	5.94	5.96	6.13	5.66	5.67	6.32
3. kv. 1963	5.43	5.14	5.42	5.98	5.19	5.29	5.41	5.78	5.86	5.98	5.53	5.54	6.12
3. kv. 1964	5.93	5.57	6.12	6.34	5.76	5.78	5.93	6.21	6.19	6.37	6.02	5.95	6.74

Prosentvis stigning.

1949—1963	179.3	182.4	177.2	200.5	174.6	166.2	174.1	191.2	—	212.8	—	187.8	182.1
3. kv. 1963 — 3. kv. 1964	9.2	8.4	12.9	6.0	11.0	9.3	9.6	7.4	5.6	6.5	8.9	7.4	10.1

¹⁾ Etter oppgave fra et utvalg av organiserte og uorganiserte bedrifter. Gjennomsnittsfortjeneste på tid, akkord og overtid.

²⁾ Beregnede tall.

Lønnsutviklingen for enkelte grupper av lønnsmottakere.

Tabell 21.

	Tida- enhet	Gjennomsnittslønn Absolutte tall		Prosentvis stigning
		1963	1964	1963—1964
		kr.	kr.	
<i>Menn:</i>				
Jordbruksarbeid, sommer ¹⁾	mnd.	668.00	—	—
Skogbruksarbeid, vinter	dag	50.84	—	—
Industri:				
Voksne arbeidere	time	7.96 ²⁾	8.55 ⁴⁾	6.6
Tekniske funksjonærer ³⁾	mnd.	2 228.00	2 375.00	7.0
Kontorfunksjonærer ³⁾	»	1 986.00	2 107.00	6.6
Bygge- og anleggsarbeidere	time	10.60 ²⁾	11.10 ⁴⁾	5.1
Losse- og lastearbeidere	»	9.68 ²⁾	9.96 ⁴⁾	3.4
Sjøfart:				
Utenriksfart ¹⁾ ⁴⁾	mnd.	—	2 237.00	—
Innenriksfart ¹⁾ ⁴⁾	»	1 478.00	—	—
Arbeidere i landtransport	time	7.33 ²⁾	7.68 ⁴⁾	÷ 1.4
Varehandel: ⁴⁾				
Kontorfunksjonærer	mnd.	—	1 978.00	—
Butikkfunksjonærer	»	—	1 400.00	—
Lagerfunksjonærer	»	—	1 442.00	—
<i>Kvinner:</i>				
Jordbruksarbeid, sommer ¹⁾	mnd.	373.00	—	—
Industri:				
Voksne arbeidere	time	5.53 ²⁾	6.11 ⁴⁾	9.1
Funksjonærer ³⁾	mnd.	1 169.00	1 243.00	6.2
Varehandel: ⁴⁾				
Kontorfunksjonærer	mnd.	—	1 171.00	—
Butikkfunksjonærer	»	—	955.00	—

¹⁾ Til dette kommer kost og losji.²⁾ 3. kvartal. Betaling for heligdager, 1. og 17. mai er utjamnet over året.³⁾ Pr. 1. september.⁴⁾ Mars.⁵⁾ November.⁶⁾ Stigningen fra 3. kvartal 1963 til 3. kvartal 1964.

Tariffrevisjonen.

Tariffoppgjøret i det private næringsliv.

Tariffrevisjonen i 1964 har omfattet foruten samtlige tariffavtaler i det private næringsliv, også staten, både overenskomstene og regulativene, og samtlige kommuner. Det eneste tariffområde som ikke har vært til revisjon i år, er tariffavtalen mellom Norges Handels- og Konotorfunksjonærers Forbund og Handelens Arbeidsgiverforening, men den har imidlertid hatt et indeksoppgjør. Sekretariatet har i år behandlet 567 tariffsaker.

Hovedretningslinjene for tariffoppgjøret ble trukket opp av LO's representantskap 2. og 3. desember 1963. Representantskapet gjorde sådant vedtak:

«Da LO's representantskap i begynnelsen av desember 1962 behandlet tariffsituasjonen for 1963, var den økonomiske situasjon ikke særlig lys. Den var preget av en sviktende avsetning for flere av de viktigste eksportnæringene. Den langvarige depresjon på fraktmarkedet holdt valutainntektene for skipsfarten nede, og det gjorde seg atskillig usikkerhet gjeldende når det f.eks. gjaldt bergverkene, treforedlingsindustrien, deler av den kjemiske industri, jern- og stålproduksjonen samt skipsbyggingsindustrien. Det ble derfor sterkt framhevet at i en slik situasjon var det av særlig betydning at det ble ført en politikk som holdt produksjonen oppe for dermed å sikre arbeidsplassene.

Etter et års forløp kan vi nå konstatere at den økonomiske utvikling i 1963 har vært gunstig. Den samlede produksjon steg med vel 4 prosent og industriproduksjonen med nærmere 5 prosent. Bortsett fra sesongmessige svingninger har arbeidsløsheten vært lav. Det gledeligste er dog at pris- og kostnadsnivået i 1963 har steget mindre enn i de fleste vestlige land vi konkurrerer med. En viktig årsak til at prisnivået har holdt seg så stabilt er det samordnede inntekts- og prisoppgjør vi fikk i vår, samt at Regjeringen sa seg villig til å bruke så mye subsidier på forbruksvarer at indekstallet, som i mars i år var 112, i oktober lå på 110,4 poeng.

Den svakere økonomiske vekst i den vestlige verden i begynnelsen av 1963 er etter hvert blitt avløst av en raskere ekspansjon med de positive virkninger dette får for vårt eget lands økonomi. Det er grunn til å regne med at denne bedring i de internasjonale konjunkturer vil vare i 1964. I nasjonalbudsjettet er det regnet med en stigning på 4—4,5 prosent i den samlede produksjon. Underskuddet i utenriksøkonomien ventes å gå noe ned, men er fortsatt stort. Enkelte eksportnæringer arbeider fremdeles under vanskelige markedsf forhold. Generelt sett har vi imidlertid lov til å si at den økonomiske situasjon synes å være bra i øyeblikket, og at forholdene derfor skulle ligge til rette for en rimelig lønnsøkning ved den kommende tariffrevisjon.

Fra regjeringshold har det vært uttalt ønske om at en også i 1964 burde få et samordnet inntekts- og prisoppgjør, slik at en i løpet av våren vil være noenlunde klar over hvordan prisleiet kommer til å ligge i 1964. Med de erfaringer vi har fra det samordnede oppgjør i 1963, bør en også forsøke denne vei ved tariffrevisjonen i 1964.

Oppgjøret med Norsk Arbeidsgiverforening kan likevel ikke skje på samme måte som sist. Det er nødvendig at det enkelte forbund får anledning til å forhandle med sin direkte motpart om revisjon av avtalene. Ikke minst kan enkelte tariffavtaler trenge en teknisk overhaling på grunn av de endringer i produksjonsmetodene som har funnet sted i de senere år. Det må derfor tas sikte på et samordnet, forbundsvis oppgjør med forbundsvis forhandlinger. En del tariffkrav, bl. a. et generelt lønnstillegg, er av så generell karakter at det blir nødvendig med felles forhandlinger som føres av et forhandlingsutvalg valgt av sekretariatet. Et samordnet, forbundsvis oppgjør forutsetter felles avstemning, hvis en når fram til et forslag som i siste instans kan anbefales av Landsorganisasjonens representantskap.

Ved forrige tariffrevisjon ble det sagt at vi skulle ta opp spørsmålet om en forkortelse av arbeidstiden. Vi vil nå få en forlenget ferie, som forhåpentlig vil bli gjort gjeldende i sin helhet fra ferieåret 1965. En offentlig komité som arbeider med dette spørsmål, regner med å legge fram innstilling om den forlengede ferie i begynnelsen av neste år, og en proposisjon om saken må en da gå ut fra vil bli behandlet av Stortinget i god tid før det nye opptjeningsår tar til i 1964.

Feriers forlengelse er en forkortelse av den årlige arbeidstid. Når det gjelder en generell forkortelse av arbeidstiden, skal denne viktige sak utredes av en offentlig komité, i likhet med det utredningsarbeid som nå er i gang i Sverige. I samsvar med tidligere vedtak vil det bli et nært samarbeid med fagbevegelsen i Danmark og Sverige for å få mest mulig likhet i tid og vilkår for en generell arbeidstidsforkorting i de skandinaviske land.

Det er nødvendig denne gang å få hevet fortjenesten for de lavest lønte. Ved siden av denne øking, bør det reises krav om et generelt lønnstillegg som omfatter alle som er med i tariffrevisjonene neste år. Hvor mye som skal kreves, vil bl. a. avhenge av prisutviklingen i de kommende måneder. Det overlates derfor til Sekretariatet i samråd med Tarifrådet å formulere dette krav når situasjonen er mer avklart.

Ved tariffrevisjonen i 1961 og 1963 ble det reist krav om forkortelse av arbeidstiden for de av Landsorganisasjonens medlemmer som arbeider i ikke-helkontinuerlig skiftarbeid. Vi fikk ikke kravet gjennomført, og det bør derfor reises på nytt ved tariffrevisjonen i 1964.

Det bør stilles krav om en forhøyelse av prosentatsen for de to første overtidstimer etter den ordinære arbeidstids slutt. I noen få tariffavtaler er 50 prosent-satsen gjennomført, men det store flertall har samme prosent-sats som den gang vi fikk de første bestemmelser om overtidsbetaling i tariffavtalene.

De nye tariffavtaler bør gjøres gjeldende for to år, men med bestemmelse om at avtalene går ut til den tid som er den vanlige for de enkelte tariffavtaler. Ved to-årige avtaler må det være med bestemmelse om indeksregulering. Det overlates til Sekretariatet i samråd med Tarifrådet å utarbeide forslag til reguleringsbestemmelser. Da det i første halvår 1964 også er revisjon av avtalene for staten og landets kommuner, vil det være av betydning at indeksreguleringsbestemmelsene blir like for alle tariffområder. Sekretariatet må forsøke å samordne dette så langt det er mulig.

Under henvisning til foranstående innbyr Sekretariatet Representantskapet til å gjøre dette vedtak:

1. Med et samordnet inntekts- og prisoppgjør som bakgrunn er Representantskapet enig i at det opptas forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om et samordnet, forbundsvis oppgjør for de tariffavtaler som løper ut i 1964. For enkelte tariffområder hvor det er spesielle forhold til stede, kan Sekretariatet gjøre unntak.

2. Det forutsettes at de enkelte forbund legger fram sine forslag til nye tariffavtaler. Disse forslag bør være ferdig utarbeidet ved måneds-skiftet januar/februar 1964.
3. Det stilles krav om et generelt lønnstillegg. Dessuten forhandler forbundene om et lavtlønnstillegg tilpasset de enkelte tariffområder. For ukelønnsfag fremmes krav om betaling for bevegelige helligdager i samsvar med det som er bestemt for 1. og 17. mai.
4. De forbund som har medlemmer i ikke-helkontinuerlig skiftarbeid, fremmer krav om forkortelse av arbeidstiden for slikt arbeid.
5. Det fremmes krav om øking i overtidsbetalingen i de tariffområder hvor det nå betales 25 prosent i overtidstillegg for de første to timer etter den ordinære arbeidstids slutt.
6. De nye tariffavtaler gjøres gjeldende for to år, og utløpstiden blir den som er den vanlige for de enkelte tariffavtaler. To-årige avtaler må inneholde indeksreguleringsbestemmelser som så vidt mulig, bør være de samme både for privat og offentlig arbeidsliv.
7. Hvis forbundene og hovedforhandlingsutvalget kommer fram til et forslag som kan anbefales, innkalles Landsorganisasjonens representant-skap til møte for å ta stilling til forslagene før de sendes ut til felles avstemning.»

I samsvar med Representantskapets vedtak utarbeidet de enkelte forbund sine tariffkrav og sendte dem over til motparten. Det ble også allerede fra begynnelsen av februar opptatt forhandlinger mellom partene, men det viste seg imidlertid uråd så å si overalt å komme til noe resultat i disse partsforhandlinger.

Sekretariatet behandlet tariffsituasjonen i møte 13. januar, og valgte da følgende forhandlingsutvalg: Konrad Nordahl, P. Mentsen, Thorleif Andresen, Einar Strand, Tor Aspengren, Gulbrand Brauer, Erling Frogner, Lage Haugness, Walter Kristiansen, Arne Li, Henry Nicolaysen, Alfred Nilsen, Anker Nordtvedt, Kaare Pehrson og Eivind Strømmen.

Allerede 4. februar ble første møte mellom hovedpartene holdt, hvor selve opplegget til forhandlinger ble drøftet og dessuten endel generelle synsmåter. I dette møte ble det satt opp sådan protokoll:

«Til stede

Fra LO's hovedforhandlingsutvalg:

P. Mentsen, Thorleif Andresen, Einar Strand, Lage Haugness, Tor Aspengren, W. Kristiansen, Erling Frogner, Anker Nordtvedt, G. Brauer, Eivind Strømmen, Olav Bratlie, Arne Li, Henry Nicolaysen og Alfred Nilsen.

Fra NAF's hovedforhandlingsutvalg:

A. P. Østberg, Ansgar Eriksen, Arne Brath, Iver Høy, Harald Holm, Knut Isachsen, Karl Blom, Trygve Kleppe, Gregard Heje, Otto Ruge og Arne L. Thorstenson, samt Ø. Holm Johnsen som varamann for Arvid Matheson.

Dessuten deltok som observatører de fleste av sjefene for NAF's forhandlingskontorer og representanter for en del større landssammenslutninger.

Direktør Østberg ønsket medlemmene av LO's hovedforhandlingsutvalg velkommen til møtet. Han beklaget at LO's formann, Konrad Nordahl, på grunn av det uhell han hadde vært utsatt for, var forhindret fra å delta, men ba nestformann Mentsen om å overbringe ham arbeidsgiverrepresentantenes hilsen med ønske om fortsatt god bedring.

Direktør Østberg konstaterte prinsipiell enighet mellom NAF og LO om at man ved årets tariffrevisjon skal ta sikte på et samordnet forbundsvis oppgjør. Det er imidlertid vanskeligheter på begge sider fordi enkelte grupper ikke ønsker å være med på en sådan oppgjørsform. Han framholdt at det vil oppstå betydelige vanskeligheter hvis ikke alle faggrupper av betydning blir med i det samordnede oppgjør, vanskeligheter som ikke bare gjelder våre egne forhold, men i høy grad også forholdet til fiskernes og bøndenes organisasjoner, som det er et alminnelig ønske å få med i et prisoppgjør som blir samordnet med lønnsoppgjøret.

Nestformann Mentsen ga uttrykk for at han forsto betydningen av at det samordnede oppgjør kunne omfatte alle de store tariffområdene. Det var imidlertid sterke hensyn som lå bak Sjømannsforbundets og Losforbundets ønske om å bli holdt utenfor, og han henstilte til NAF's representanter å gå med på at innenriksfarten ikke ble tatt med i det samordnede oppgjør. Det samme gjaldt Transportarbeiderforbundets vegring av å la det samordnede oppgjør omfatte landtransporten og sjøtransporten, som begge har høstutløp. Ingen kan tvinge disse grupper inn under et oppgjør på vårparten. Hotell- og restaurant, som også har høstutløp, er imidlertid villig til å bli med under forutsetning av at de kommer i samme stilling som de øvrige vårfag når det gjelder forhandlinger og revisjon av overenskomsten. Han framholdt videre at NFATF's overenskomst for arbeidsledere, LKAB's overenskomst for jernbanefolk og Norsk Hydros funksjonær- overenskomster måtte holdes utenfor, og begrunnet dette nærmere.

Direktør Østberg sa fra at når det gjaldt Norsk Hydros funksjonær- overenskomster som har utløp pr. 31. desember, og som omfatter en rekke forskjellige forbund, dels innenfor og dels utenfor LO, ville disse, som i fjor, bli holdt utenfor våroppjøret. Heri lå imidlertid ikke at oppjøret skulle følge andre linjer enn de som blir lagt til grunn for våroppjøret. Han sa videre at når det gjaldt arbeidslederoverenskomsten og LKAB's overenskomst for jernbanefolk, skulle dette bli nærmere drøftet på arbeidsgiversiden.

Partene drøftet inngående de spørsmål som sto i forbindelse med omfanget av den forestående tariffrevisjon, uten at det lyktes å komme til enighet med hensyn til innenriksfarten og landtransporten og sjøtransporten.

Direktør Østberg understreket til slutt at de forestående forhandlinger mellom LO og NAF burde lede til et samordnet oppgjør som sto så sterkt at de andre grupper som f.eks. statens og kommunenes funksjonærer, bønder og fiskere, ikke med noen rimelighet skulle kunne kreve andre og gunstigere vilkår.

Partene drøftet deretter enkelte spørsmål i forbindelse med de forbundsvis forhandlinger som skal føres. Man var enig om at forslag burde være den annen part i hende innen 15. februar, unntatt papirindustrien hvor kravene først kan framlegges 23. februar. Man var videre enig om at forhandlingene burde påbegynnes snarest mulig deretter. De første forbundsvis forhandlinger som skal opptas blir verkstedsindustrien den 11., tekstilindustrien den 12. og kjemisk og elektrokjemisk industri den 13. februar.

Til slutt enedes partene om å fortsette forhandlingene på det generelle plan i begynnelsen av mars. Dag og tid avtales senere.»

Neste forhandlingsmøte ble holdt 6. mars. I dette møte la LO's representanter fram de generelle krav ved tariffrevisjonen i 1964. Arbeidsgiverne la fram i samme møte Arbeidsgiverforeningens generelle krav. Møtet fortsatte 10. og 11. mars, men det ble ikke oppnådd enighet. Fra disse møter ble det satt opp sådan protokoll:

Til stede:

LO's hovedforhandlingsutvalg bestående av: Nordahl, Mentsen, Thorleif Andresen, Einar Strand, Haugness, Aspengren, W. Kristiansen, Frogner, Nordvedt, Brauer, Strømmen, Bratlie, Lie, Nicolaysen og Nilsen.

NAF's hovedforhandlingsutvalg bestående av: Østberg, Ansgar Eriksen, Arne Brath, Iver Høy, Harald Holm, Frithjof Bjelland, Paul Martens, Knut Isachsen, Karl Blom, Kleppe, Holm Johnsen, Ruge, Thorstenson, Paterson og Gregard Heje.

Dessuten fra NAF: Bjaaland, Bremer Christensen, Bruusgaard, Dahl, Ebbesen, Flaatten, Gløersen, Fr. Hansen, Meyer, Paasche, Rogstad, Rønneberg, Schjoldager, Ulvin, Aarvig og Aaser.

I møtet den 6. mars framla Landsorganisasjonens representanter LO's krav om generelt lønnstillegg ved tariffrevisjonen 1964, og arbeidsgivernes representanter framla arbeidsgivernes generelle krav ved tariffrevisjonen. Kravene ble drøftet i ovennevnte møter.

I møtet den 11. mars konstatertes at man ikke kunne bli enige, og forhandlingene ble derfor avsluttet som resultatløse.

Plassoppsigelser for en rekke av vårfagene, de som hadde utløp 31. mars, var foretatt tidligere. Riksmeklingsmannen sammenkalte så partene til mekling 1. april. Disse meklinger fortsatte 2., 3., 4., 5., 6., 7., 9. og 10. april, uten at Riksmeklingsmannen fant noe grunnlag til å framsette noe forslag. Riksmeklingsmannen protokollerte følgende fra disse meklingsmøter:

Det ble framlagt:

1. Meldinger fra Landsorganisasjonen i Norge om plassoppsigelser i en rekke fag og bedrifter, omfattede til sammen ca. 134 000 arbeidere, og gjenparter av Riksmeklingsmannens forbud mot arbeidsstans.
2. Meldinger fra Norsk Arbeidsgiverforening om plassoppsigelser for Innenriksfarten, omfattende 3630 sjøfolk tilsluttet Norsk Sjømannsforbund og Norsk Losforbund, og for rutebilselskaper i og utenfor Oslo, omfattende 2000 arbeidere tilsluttet Norsk Rutebilarbeiderforbund, og gjenparter av Riksmeklingsmannens forbud mot arbeidsstans av 10. april 1964.

Den 10. april kl. 2.00 begjærte Landsorganisasjonens representanter meklingen avsluttet. De tilføyde at Landsorganisasjonens sekretariat ville ta standpunkt til tidspunktet for arbeidsstansens inntreden.

Riksmeklingsmannen erklærte at han ville rapportere saken til Kommunal- og arbeidsdepartementet.

Etter at Riksmeglingsmannen hadde rapportert saken til Kommunal- og arbeidsdepartementet, ble representanter for partene innkalt til møte hos kommunal- og arbeidsministeren, statsråd Jens Hangland. Han henstilte til partene å forsøke nye forhandlinger under Riksmeglingsmannens ledelse.

Den 12. april ble nytt møte holdt hos Riksmeglingsmannen. Det ble i dette møte protokollert følgende av Riksmeglingsmannen:

Til stede for partene de samme som i tidligere møter. Møtet var innkalt etter henstilling fra statsråd Haugland.

Forhandlingene ga ikke grunnlag for noe meklingsforslag og møtet sluttet uten resultat.

I kontaktutvalgets møte hos statsministeren ble hele tariffsituasjonen drøftet. Representanter for hovedorganisasjonene redegjorde da for situasjonen, og uttalte at de fant det nytteløst å ta opp igjen meklingsforhandlinger med sikte på løsning. Av prinsipielle grunner kunne de heller ikke la tvisten løses ved frivillig lønnsnemnd. Det ble da sagt fra statsministeren at en måtte regne med tvungen lønnsnemnd for løsning av tariffsituasjonen, da det ville føre til altfor store skadevirkninger om det skulle komme til åpen konflikt.

Den 21. april sendte Landsorganisasjonen sådant brev til Norsk Arbeidsgiverforening:

Tariffrevisjonen 1964 — oppsigelse av plassene.

Med dette foretar Landsorganisasjonen på egne og de tilsluttede forbunds vegne plassoppsigelse for de arbeidere og funksjonærer som kommer inn under de tariffavtaler som har utløp 15. mai og tidligere i år, og hvor plassoppsigelse hittil ikke er foretatt. Plassoppsigelsen foretas til de respektive tariffavtalers utløp, men med forskyvning av datoer hvor det måtte være nødvendig i samsvar med lovmessige frister.

Den 22. april mottok vi sådan bekreftelse fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Tariffrevisjonen 1964 — oppsigelse av plassene.

Vi erkjenner mottakelsen av Deres brev av 21. ds. hvori De sier opp plassene for arbeidere og funksjonærer i bedrifter under tariffavtaler som har utløp 15. mai og tidligere i år og hvor plassoppsigelse hittil ikke er foretatt. Vi betrakter denne plassoppsigelse som en teknisk foranstaltning i anledning av Lønnsnemndas behandling av nettopp de fag som plassene herved alt i alt er sagt opp for i år.

Siden bruddet i meklingsforhandlingen 10. mars var det med denne oppsigelse av 21. april i alt av Landsorganisasjonen med tilsluttede forbund foretatt plassoppsigelse for til sammen 134 000 lønnstakere.

Norsk Arbeidsgiverforening hadde som mottrekk sagt opp plassene for om lag 3600 lønnstakere i innenriksfarten tilsluttet Norsk Sjømannsforbund og Norsk Losforbund.

Etter møtet hos statsministeren 16. april, hvor det ble helt klart at tariffvisten ville gå til lønnsnemndsbehandling, ble partene, Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen, enig om å holde et møte for å behandle opplegget av prosedyren og behandlingen i Lønnsnemnda.

Under de tidligere forhandlinger og meklinger var partenes forhandlere enig om en rammeavtale som skulle danne grunnlaget for lønnsoppgjøret i tilfelle det ble oppnådd enighet om lønnstilleggenes størrelse. I forhandlingsmøte 17. april ble en enig om at denne rammeavtale fortsatt skulle opprettholdes og legges fram for Rikslønnsnemnda.

I møtet ble det satt opp sådan protokoll:

Til stede:

For Landsorganisasjonen i Norge: Nordahl, Mentsen, Aspengren, Frogner og Nordtvedt.

For Norsk Arbeidsgiverforening: Eriksen, Brath, Holm, Isachsen, Kleppe og Østberg.

Man drøftet spørsmålet om på hvilken måte de saker som ville bli brakt inn for Lønnsnemnda skulle prosederes og behandles og festet seg foreløpig ved følgende ordning:

1. Omfanget. I første omgang behandles for Lønnsnemnda alle de fag hvor plassoppsigelse har funnet sted og dessuten, eventuelt etter plassoppsigelser fra LO, de fag som har vært med under meklingen og hvis tariffavtaler løper ut 15. mai eller tidligere.
2. I prosedyren for Lønnsnemnda tas i første omgang med følgende spørsmål:

Generelt tillegg.

Lavtlønns tillegg.

Overtidstilleggene.

Helligdagsgodtgjøring for ukelønnsarbeidere.

Arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid.

Varighet og reguleringsbestemmelse.

LO's representanter gjorde oppmerksom på at ved siden av det helt generelle innlegg fra LO's side, ville man også få supplerende innlegg om disse spørsmål for enkelte områder (f. eks. handel- og kontorsektoren, innenriksfarten).

Partene opprettholder den rammeavtale som det var foreløpig enighet om under meklingen.

3. Etter at prosedyren om ovennevnte spørsmål er avsluttet, er det partenes forutsetning at Lønnsnemnda behandler disse spørsmål og om mulig deretter avsier en foreløpig kjennelse. Den fortsatte behandlingsmåte skal deretter være at partene i hver enkelt tariffavtale forhandler om tilpassning av Lønnsnemndas kjennelse på samme måte som de ville

ha forhandlet etter den rammeavtale det foreløpig var enighet om under meklingen. Partene i de enkelte tariffavtaler skal dessuten forhandle om de øvrige forslag som er framkommet fra partene og som blir opprettholdt.

4. I den utstrekning partene ved disse forhandlinger blir enig, inngår det de er enig om som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enig om i forhandlinger, går tilbake til Lønnsnemnda for endelig avgjørelse. Herunder skal de forskjellige tariffparter ha adgang til å prosedere sine krav.
5. Arbeidsgiverforeningens representanter meddelte at de for de fag som i 1964 har senere tariffutløp enn nevnt under punkt 1, var rede til å gå med på en ordning hvoretter disse fag får de tillegg Lønnsnemnda besluttet fra samme tidspunkt som lønnstilleggene ellers blir gjort gjeldende. De var klar over at man også for disse etterfølgende fag måtte føre spesielle forhandlinger på samme måte som for fag som i første omgang var medtatt under Lønnsnemndas behandling.

I dette tilbud er ikke medtatt hotell- og restaurantbransjen.

For transportfagene med utløp 31. oktober er tilbudet betinget av at utløpstiden i tariffavtalene blir endret til 1. april.

Partene ville forelegge denne protokoll for sine mandanter til endelig vedtakelse.

I tilslutning til protokollen ble følgende rammeavtale vedheftet:

Rammeavtale
om
lønnsregulering.

1. Alle voksne arbeidere, kvinner og menn, gis et generelt lønnstillegg på øre pr. time.
2. Voksne menn hvis timefortjeneste (se merknad) er lavere enn kr. 6.50 og voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90 gis, foruten det generelle lønnstillegg etter punkt 1, en ytterligere lønnsforhøyelse på øre pr. time, dog ikke utover kr. inklusive det generelle tillegg etter punkt 1.

Merknad:

- a) For arbeid på akkord (herunder akkordtariffer, faste akkorder og prislister), produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, skal man ved avgjørelsen av om fortjenesten ligger under grensettallene i punkt 2 legge til grunn den gjennomsnittsfortjeneste pr. time i 4. kvartal 1963 som ordningen har gitt. Det skal være adgang for partene til å bli enig om en annen beregningsperiode.
- b) For arbeid på tidlønn (time-, dag- og ukelønn inklusive personlige tillegg og andre faste tillegg) samt ved arbeid på fast akkordavsnitt, skal den samlede lønn pr. 1964 legges til grunn.
- c) I beregningsgrunnlaget etter punkt a og b, medregnes ikke tarifferte tillegg for overtid og skift samt ansiennitet og heller ikke betaling for helligdager.

3. Det overlates til de enkelte forbund og landssammenslutninger (de direkte tariffparter) å forhandle om tilpassning av tilleggene etter punkt 1 og 2. Dette gjelder f.eks. regulering av akkorder, bonus og premieordninger og andre lønns- og arbeidsvilkår innen vedkommende tariffområde. Forutsetningen er at den totale kostnadsramme som er angitt ved tilleggene etter punkt 1 og 2 ikke overskrides.

Merknad:

Det kan avtales at gjennomføringen av tillegget til de personlige lønninger etter punkt 1 omregnes til en prosentvis forhøyelse på grunnlag av gjennomsnittstimelønnen ved den enkelte bedrift eller for den enkelte yrkesgruppe innen bedriften.

4. *Gjennomføring.*

- a) Hvis det ikke oppnås enighet om noe annet ved de forbundsvise forhandlinger, skal samtlige minstelønnssatser, normallønnssatser, og personlige lønninger forhøyes med øre pr. time. (Som tillegget etter punkt 1.)

Eventuelt ytterligere tillegg etter punkt 2 (for akkorder m.v. se dog under punkt 4 b), gis eksempelvis ved forhøyelse av eller innførelse av bonus, premie eller akkordavsavn. Blir de direkte parter ikke enig om gjennomføringsmåten, forelegges spørsmålet til avgjørelse for et 4-manns utvalg, bestående av 2 representanter fra NAF og 2 fra LO. Oppnås heller ikke enighet i 4-mannsutvalget, gjennomføres reguleringen ved forhøyelse av eller innførelse av akkordavsavn.

- b) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med punkt 1 og eventuelt punkt 2.

- c) Akkordnormaler, (akkordberegningsgrunnlag), reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med øre pr. time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstforhold med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende andre tall enn overenskomstens akkordnormal, foreligger ikke plikt til å regulere disse tall.

5. Ved frie avtaleakkorder som det forhandles om på arbeidsplassen skal øres tillegget holdes utenfor og betales i tillegg pr. arbeidet time, hvis partene ikke blir enig om innregulering.
tillegget betales også inntil enighet er oppnådd om prosentvis regulering av akkordene der hvor slik omregning skal foretas.

6. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten av det tillegg som er fastsatt i punkt 1, med mindre partene i forbundsvise forhandlinger etter punkt 3 blir enig om noe annet.

7. For arbeidere som etter lov eller tariffavtale har en annen arbeidstid enn 45 timer pr. uke, er beregningsgrunnlaget for de under punkt 1 og 2 nevnte tillegg 45 timer.

Spesialprotokoll for teatre, eventuelt for musikere.

Under de direkte partsforhandlinger ble det oppnådd enighet om revisjon av bestemmelsene om helligdagsgodtgjørelsen — A-ordningen. Det ble satt opp sådan avtale:

- I. I hovedorganisasjonenes avtale om godtgjørelse for bevegelige helligdager og 1. og 17. mai (A-ordningen) er det fastsatt at hvis det gjennomføres generelle lønnsreguleringer, skal godtgjørelsen for de bevegelige helligdager reguleres tilsvarende inntil lønnsreguleringen har fått virkning for godtgjørelsen for 1. og 17. mai.

Denne bestemmelse er blitt aktuell etter Lønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964.

Partene ble enig om at den helligdagsgodtgjørelse som framkommer på grunnlag av de någjeldende regler skal forhøyes slik:

Voksne arbeidere utbetales fra og med Kristi himmelfartsdag 1964 til og med nyttårsdag 1965 et tillegg til helligdagsgodtgjørelsen på 21 øre pr. time som det ville vært arbeidet om vedkommende dag hadde vært virkedag.

For helligdagene i påsken 1965 betales et ytterligere tillegg på 11 øre pr. time — ialt 32 øre pr. time.

Fra og med Kristi himmelfartsdag 1965 til og med påsken 1966 betales et tillegg på 12 øre pr. time.

For unge arbeidere og lærlinger, mannlige og kvinnelige, gis det fra og med Kristi himmelfartsdag 1964 til og med nyttårsdag 1965 et tillegg til helligdagsgodtgjørelsen på 10 øre pr. time. For helligdagene i påsken 1965 betales et ytterligere tillegg på 6 øre pr. time — i alt 16 øre pr. time. Fra og med Kristi himmelfartsdag 1965 til og med påsken 1966 betales et tillegg på 6 øre pr. time.

- II. Tilleggene skal gis til samtlige arbeidere, også til dem som kommer inn under tariffavtaler med tariffutløp etter 15. mai 1964, med mindre partene innenfor det enkelte tariffområde blir enig om noe annet.

Hvis det i tariffperioden blir gjennomført en indeksregulering av lønningene, vil det bli aktuelt med en ytterligere regulering av helligdagsgodtgjørelsen.

- III. Partene drøftet videre helligdagsgodtgjørelsen til unge arbeidere og lærlinger, mannlige og kvinnelige, og ble enig om at også disse arbeidere nå skal gå over til samme prinsipp for beregning av helligdagsgodtgjørelsen som voksne arbeidere. De skal fra 1967 ha samme godtgjørelse for helligdagene som for 1. og 17. mai, og de skal fram til 1967 delta i den trinnvise opptrapping på samme måte som fastsatt for voksne mannlige arbeidere.

De unge arbeidere og lærlinger, mannlige og kvinnelige, skal ved beregningen av godtgjørelsen for helligdagene og 1. og 17. mai behandles som en egen gruppe — jfr. protokolltilførsel I til den någjeldende avtale om godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai (A-ordningen).

Beregningsperioden skal som for voksne arbeidere være siste kvartal som det på bedriften foreligger statistikk for, hvis man ikke blir enig om en annen beregningsmåte.

Når det gjaldt B-ordningen, ble det også foretatt regulering av den, men disse endringer er tatt inn i de få spesielle tariffområder som nytter B-ordningen.

Regjeringen satte fram propisisjon om lønnsnemndsbehandling, Ot.prp. nr. 42, og ved Lov av 24 april 1964 ble det bestemt at tariffvistene i 1964, som det ikke ble oppnådd enighet om, skulle avgjøres ved lønnsnemndsbehandling.

Rikslønnsnemnda tok saken opp til behandling 28. april. Etter at prosedyren, som varte et par dager, var ferdig, fortsatte Rikslønnsnemnda behandlingen så å si sammenhengende til 11. mai. Den avsa sådan kjennelse:

*Rikslønnsnemndas kjennelse av 11. mai 1964
i sak nr. 1/1964*

*Norsk Arbeidsgiverforening
og*

Landsorganisasjonen i Norge

*i samband med de generelle krav som er reist ved tariffrevisjonen
1964 for april- og mai-fagene.*

Nemndas sammensetning:

1. Sorenskriver Kai Knutsen, formann. 2. Arbeidsdirektør Reidar Danielsen. 3. Direktør Morten Tuveng. 4. Direktør i NAF, Trygve Kleppe. 5. Nestformann i LO, P. Mentsen. 6. Direktør Knut Isachsen. 7. Forbundsformann Tor Aspengren.

På arbeidsgiversiden voterte Kleppe og på arbeidstakersiden Mentsen. Partene møtte for Lønnsnemnda, gjorde rede for saken og nedla påstand i møter 28., 29. og 30. april 1964.

Etter å ha drøftet saken i flere møter, avsa Lønnsnemnda 11. mai 1964

kjennelse:

Tvisten gjelder tariffrevisjonen mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen i Norge med tilsluttede forbund for de såkalte april- og maifag, inklusive de fag som har tariffutløp 15. mai. En fortegnelse over de tariffavtaler som tvisten omfatter, følger som vedlegg til denne kjennelse. Alt i alt for Norsk Arbeidsgiverforening dreier disse revisjoner seg om 233 tariffavtaler med 197 713 arbeidere og 31 tariffavtaler med 7250 funksjonærer. Senere i år utløper 108 tariffavtaler for 48 761 arbeidere og 8 tariffavtaler for ca. 1250 funksjonærer. For NAF vil årets tariffrevisjon i alt omfatte 341 tariffavtaler med 246 474 arbeidere og 39 tariffavtaler for ca. 8500 funksjonærer.

Om formen for årets tariffoppgjør ble det i fjor høst opptatt drøftelser mellom hovedorganisasjonene. LO's representantskapsmøte i desember 1963 ga sin tilslutning til at det med et samordnet inntekts- og prisoppgjør som bakgrunn ble opptatt forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om et samordnet, forbundsvis oppgjør for de tariffavtaler som løper ut i 1964. For enkelte tariffområder hvor det er spesielle forhold til stede, skulle Sekretariatet kunne gjøre unntak.

I samsvar med LO's representantskaps vedtak framla de enkelte forbund sine forslag til nye tariffavtaler. De forbundsvis forhandlinger om de

avtaler som hadde utløpstid inntil 31. mars kom i gang i februar 1964, men ble senere utsatt i påvente av forhandlingene om de generelle krav som tok til 6. mars. Disse forhandlinger ble avbrutt som resultatløse 11. mars. I tiden etter bruddet ble det av forbundene foretatt plassoppsigelser for til sammen ca. 134 000 arbeidstakere. For LO's tariffområde sa Norsk Arbeidsgiverforening opp plassene for ca. 3600 arbeidstakere i innenriksfarten tilsluttet Norsk Sjømannsforbund og Norsk Losforbund.

Mekling fant sted i tiden 1.—10. april, da Landsorganisasjonens representanter begjærte meklingen sluttet. Etter et møte samme dag hos Kommunal- og arbeidsministeren etterkom partene en henstilling om å forsøke fortsatt mekling. Et nytt meklingsmøte 11. april ble imidlertid også resultatløst. Den 13. april vedtok Landsorganisasjonen å varsle arbeidsstans fra arbeidstidens slutt 17. april og for øvrig etter hvert for de områder hvor oppsigelsesfristen den nevnte dato ikke var utløpt. For innenriksfarten ble egen mekling holdt 13. april, og arbeidsstans ble varslet fra 24. april.

Situasjonen omkring tariffoppgjøret ble drøftet i Kontaktutvalget i møte hos statsministeren 16. april. Representanter for de to hovedorganisasjoner uttalte at de fant det nytteløst å ta opp igjen mekling med sikte på en løsning. Av prinsipielle grunner kunne de heller ikke gå med på å la tvisten løse ved frivillig lønnsnemnd.

Regjeringen fant deretter å måtte framsette proposisjon om lønnsnemndsbehandling (Ot.prp. nr. 42). Og ved lov av 24. april 1964 om lønnsnemndsbehandling av arbeidstvister i samband med tariffoppgjørene i 1964 er bestemt:

§ 1.

Tvistene mellom Norsk Arbeidsgiverforening og tilsluttede organisasjoner og enkeltbedrifter på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og tilsluttede forbund samt Norsk Rutebilarbeiderforbund og Norsk Bedrifts Elektriker Forbund på den andre siden i samband med tariffrevisjonene pr. 31. mars 1964, skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvistene.

Reglene i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2.

Kongen kan bestemme at Rikslønnsnemnda skal behandle også andre enn de i § 1 nevnte arbeidstvister som måtte oppstå under tariffoppgjørene i 1964 og som går inn under Arbeidstvistloven av 5. mai 1927.

Det som er fastsatt i § 1, annet og tredje ledd, gjelder også for tvister som etter denne paragraf blir henvist til Rikslønnsnemnda.

Av proposisjonen siteres:

«Departementet skal peke på at den varslete arbeidsstans straks vil lamme viktige deler av vårt arbeidsliv. Arbeidsstansen vil få sterke økonomiske virkninger først og fremst for de berørte parter. Den vil straks få virkning for utenforstående bl. a. ved at kystfarten, rutebilene og flytrafikken stanser eller blir innskrenket. Den vil også temmelig raskt medføre skadevirkninger av mer alminnelig art for vårt land, særlig hvis arbeidsstansen måtte bli av lengre varighet. Departementet har fått inntrykk av at forhandlingene mellom de to hovedorganisasjoner — under de forskjellige forhold som de hver på sin side må legge betydelig vekt på — har «låst seg fast» og at det derfor, om arbeidsstans først inntrer, ikke uten videre kan regnes

med en rask løsning. Departementet skal videre peke på at det senere i vår og ut over høsten løper ut tariffavtaler for andre store grupper av arbeidstakere. Det regnes med at tariffrevisjonen i 1964 vil omfatte ca. 246 500 arbeidstakere i bedrifter tilsluttet Norsk Arbeidsgiverforening. Til dette kommer store grupper som er organisert i Landsorganisasjonen i bedrifter utenom Norsk Arbeidsgiverforening, videre store grupper som ikke dekkes av de to hovedorganisasjoner.

Departementet ser seg under disse forhold nødt til å foreslå at den truende arbeidsstans avverges ved at det blir fremmet proposisjon om tvungen lønnsnemndsbehandling av de pågående tvister. Hovedorganisasjonene har under disse omstendigheter godtatt departementets henstilling om ikke å iverksette den varslede arbeidsstans.

Departementet skal peke på at oppgjøret for de fagområder hvor arbeidsstans har vært innvarslet, har vært forutsatt å ville bli retnings- eller normgivende for oppgjørene på de andre områder som kommer senere i 1964. Det er viktig at dette blir tilfelle også når de nå foreliggende tvister blir avgjort av Rikslønnsnemnda. En må formentlig kunne regne med at de berørte parter som regel vil godta dette og innretter seg deretter under sine forhandlinger. På den annen side kan det neppe sees bort fra at enkelte grupper vil anse seg berettiget til å hevde et annet syn og tar skritt til for sitt vedkommende å tvinge fram en annen løsning.

Departementet har drøftet disse forhold med representanter for hovedorganisasjonene og vil rå til at det blir adgang for Kongen til under tariffoppgjøret i 1964 å henvise også andre tvister til lønnsnemnd, dersom forhandling og mekling ikke fører fram. Departementet sikter da til tvister som hører under Arbeidstvistloven av 5. mai 1927. Tvister som gjelder statstjenestemennene går som kjent inn under loven om offentlige tjenestetvister av 18. juli 1958. Om det senere måtte vise seg nødvendig med noe inngrep overfor slike tvister, vil departementet komme tilbake til dette.»

I brev av 21. april 1964 til Norsk Arbeidsgiverforening har Landsorganisasjonen foretatt plassoppgiselser for de arbeidere og funksjonærer som kommer inn under tariffavtaler som har utløp 15. mai og tidligere i år, og hvor plassoppgiselser ikke er foretatt før. Plassoppgiselsene for disse fag omfatter i alt ca. 50 000 arbeidstakere. Mekling fant sted 29. april 1964 uten at enighet ble oppnådd.

Ved kongelig resolusjon av 30. april 1964 om lønnsnemndsbehandling av arbeidstvister i samband med revisjon av tariffavtaler med utløp til og med 15. mai 1964 er bestemt:

«Med hjemmel i lov av 24. april 1964 om lønnsnemndsbehandling av arbeidstvister i samband med tariffoppgjørene i 1964, § 2, bestemmes at arbeidstvistene mellom Norsk Arbeidsgiverforening og tilsluttede organisasjoner og enkeltbedrifter på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og tilsluttede forbund samt Norsk Bedrifts Elektriker Forbund på den andre siden i samband med revisjon av tariffavtaler med utløp til og med 15. mai 1964 skal behandles av Rikslønnsnemnda.»

Under mekling for aprilfagene ble partene enig om en rammeavtale om lønnsregulering. Man ble dog ikke enig om de øretall for generelt tillegg og for lavtlønnstillegg som skulle inngå i avtalen. Rammeavtalen har denne ordlyd:

- 1. Alle voksne arbeidere, kvinner og menn, gis et generelt lønnstillegg på øre pr. time.

2. Voksne menn hvis timefortjeneste (se merknad) er lavere enn kr. 6.50 og voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90, gis, foruten det generelle lønnstillegg etter punkt 1, en ytterligere lønnsforhøyelse på øre pr. time, dog ikke utover kr. inklusive det generelle tillegg etter punkt 1.

Merknad:

- a) For arbeid på akkord (herunder akkordtariffer, faste akkorder og prislister), produksjonspremierordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, skal man ved avgjørelsen av om fortjenesten ligger under grensetallene i punkt 2 legge til grunn den gjennomsnittsfortjeneste pr. time i 4. kvartal 1963 som lønnsordningen har gitt. Det skal være adgang for partene til å bli enig om en annen beregningsperiode.
 - b) For arbeid på tidlønn (time-, dag- og ukelønn inklusive personlige tillegg og andre faste tillegg) samt ved arbeid på fast akkordsvsavn, skal den samlede lønn pr. 1964 legges til grunn.
 - c) I beregningsgrunnlaget etter punkt a og b medregnes ikke tarifferte tillegg for overtid og skift samt ansiennitet og heller ikke betaling for helligdager.
3. Det overlates til de enkelte forbund og landssammenslutninger (d direkte tariffparter) å forhandle om tilpassing av tilleggene etter punkt 1 og 2. Dette gjelder f.eks. regulering av akkorder, bonus og premieordninger og andre lønns- og arbeidsvilkår innen vedkommende tariffområde. Forutsetningen er at den totale kostnadsramme som er angitt ved tilleggene etter punkt 1 og 2 ikke overskrides.

Merknad:

Det kan avtales at gjennomføringen av tillegget til de personlige lønninger etter punkt 1 omregnes til en prosentvis forhøyelse på grunnlag av gjennomsnittstimelønnen ved den enkelte bedrift eller for den enkelte yrkesgruppe innen bedriften.

4. *Gjennomføring.*

- a) Hvis det ikke oppnås enighet om noe annet ved de forbundsvisе forhandlinger, skal samtlige minstelønnsatser, normallønnsatser og personlige lønninger forhøyes med øre pr. time. (Som tillegget etter punkt 1.)
Eventuelt ytterligere tillegg etter punkt 2 (for akkorder m.v. se dog under punkt 4 b), gis eksempelvis ved forhøyelse av eller innførelse av bonus, premie eller akkordavsavn. Blir de direkte parter ikke enig om gjennomføringsmåten, forelegges spørsmålet til avgjørelse for et 4-mannsutvalg, bestående av to representanter fra NAF og to fra LO. Oppnåes heller ikke enighet i 4-mannsutvalget, gjennomføres reguleringen ved forhøyelse av eller innførelse av akkordavsavn.
- b) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med punkt 1 og eventuelt punkt 2.
- c) Akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med øre pr. time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstforhold med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende andre tall enn overenskomstens akkordnormal, foreligger ikke plikt til å regulere disse tall.

5. Ved frie avtaleakkorder som det forhandles om på arbeidsplassen skal
 - pøretillegget holdes utenfor og betales i tillegg pr. arbeidstid time, hvis partene ikke blir enige om innregulering.
 - pøretillegget betales også inntil enighet er oppnådd om prosentvis regulering av akkordene der hvor slik omregning skal foretas.
6. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten av det tillegg som er fastsatt i punkt 1, med mindre partene i forbundsvise forhandlinger etter punkt 3 blir enige om noe annet.
7. For arbeidere som etter lov eller tariffavtale har en annen arbeidstid enn 45 timer pr. uke, er beregningsgrunnlaget for de under punkt 1 og 2 nevnte tillegg 45 timer.

I et møte 17. april 1964 drøftet hovedorganisasjonene behandlingsmåten i Lønnsnemnda av de tariffavtaler som løper ut 15. mai eller tidligere.

Av protokollen fra dette møte gjengis følgende punkter:

- 2. I prosedyren for Lønnsnemnda tas i første omgang med følgende spørsmål:

Generelt tillegg.
 Lavtlønnstillegg.
 Overtidstilleggene.
 Helligdagsgodtgjørelse for ukelønnsarbeidere.
 Arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid.
 Varighet og reguleringsbestemmelse.

LO's representanter gjorde oppmerksom på at ved siden av det helt generelle innlegg fra LO's side, ville man også få supplerende innlegg om disse spørsmål for enkelte områder (f. eks. handel- og kontorsektoren, innenriksfarten).

Partene opprettholder den rammeavtale som det var enighet om under meklingen.

3. Etter at prosedyren om ovennevnte spørsmål er avsluttet, er det partenes forutsetning at Lønnsnemnda behandler disse spørsmål og om mulig deretter avsier en foreløpig kjennelse. Den fortsatte behandlingsmåte skal deretter være at partene i hver enkelt tariffavtale forhandler om tilpassing av Lønnsnemndas kjennelse, på samme måte som de ville ha forhandlet etter den rammeavtale det foreløpig var enighet om under meklingen. Partene i de enkelte tariffavtaler skal dessuten forhandle om de øvrige forslag som er framkommet fra partene og som blir opprettholdt.
4. I den utstrekning partene ved disse forhandlinger blir enige, inngår det de er enige om som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enige om i forhandlinger, går tilbake til Lønnsnemnda for endelig avgjørelse. Herunder skal de forskjellige tariffparter ha adgang til å prosedere sine krav.

Ved sakens behandling i denne omgang er således de i punkt 2 nevnte spørsmål prosedert.

Hver av partene har for Lønnsnemnda inngående gjort rede for de forhold som menes å ha betydning for den avgjørelse som skal treffes. Fra hver av sidene er det videre gitt en detaljert begrunnelse for de respektive påstander. Det vises i denne forbindelse til Landsorganisasjonens hovedinnlegg og til Norsk Arbeidsgiverforenings framstilling med bilag samt til de supplerende innlegg for enkelte tariffområder.

Landsorganisasjonens hovedinnlegg er gjengitt på side 87.

Landsorganisasjonen i Norge har lagt ned følgende påstand:

•I.

- A. Alle voksne arbeidere — kvinner og menn — gis et generelt lønnstillegg på 30 øre pr. time.

Unge arbeidere og lærlinger gis et generelt tillegg på 15 øre pr. time, hvis ikke partene i forbundsvise forhandlinger blir enig om noe annet.

For ukelønte arbeidere gis tilsvarende tillegg.

- B. Voksne arbeidere — kvinner og menn — gis et lavtlønnstillegg på 30 øre pr. time.

For ukelønte arbeidere gis tilsvarende tillegg.

- C. Angående tilpassing av det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget vises til rammeavtalen, som dermed blir en del av påstanden.

II.

Tariffavtalenes bestemmelser om overtidbetaling endres slik at det også betales 50 prosent tillegg for de to første timer etter den ordinære arbeidstids slutt.

III.

- A. Arbeidstakere som arbeider i ukelønnsfag omfattes generelt av den avtale som NAF og LO har inngått når det gjelder godtgjørelse for bevegelige helligdager.

- B. For ukelønte arbeidere må det fastsettes en bestemmelse som sikrer at de ikke får lavere betaling enn det ukelønssatsen tilsvarer i opptrappingstiden inntil 1967.

- C. For ukelønte arbeidere må det være adgang til å opprette avtaler om at de i stedet for godtgjørelse etter den generelle avtale mellom NAF og LO, skal kunne beholde sin ukelønn uten fradrag, også i uker med bevegelige helligdager.

- D. De forbund som fortsatt ønsker å opprettholde de nåværende tariffbestemmelser, har anledning til dette.

IV.

Arbeidstiden for ikke-kontinuerlig skiftarbeid (2- og 3-skiftarbeid) nedsettes til 43 timer pr. uke.

V.

Lønnstilleggene under I trer i kraft fra 1. april 1964.

Dette gjelder også de månedslønte.

For øvrig trer endringene i kraft fra den dag Lønnsnemndas kjennelse foreligger.

Tariffavtalene får en varighet av to år, og utløpstiden blir den som er den vanlige for de enkelte tariffavtaler.

VI.

- A. Når Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks viser stigning eller fall på minst 4 poeng i forhold til indekstallet 115,6 (mars-tallet 1964), kan Landsorganisasjonen i tilfelle av stigning og Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall, kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønninger som er fastsatt i kroner og ører. Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i konsumprisindeksen. Reguleringen skal skje med et ensartet øretall pr. time beregnet på den gjennomsnittlige fortjeneste. (NAF's lønnsstatistikk for voksne arbeidere legges til grunn.) Uke- og måneds-lønte gis tilsvarende regulering.

Hvis noen av de direkte tariffparter blir enig om det, kan prosentuell regulering foretas.

- B. Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt A, har steget eller falt med minst 4 poeng, sammenliknet med det indekstall som var grunnlaget for foregående regulering, kan organisasjonene kreve opptatt forhandlinger etter punkt A.

- C. Hvis hovedpartene ikke blir enig ved forhandlinger om regulering, kan den organisasjon som har framsatt kravet innen 14 dager etter at forhandlingene er slutt, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 — én måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i punkt A.»

Norsk Arbeidsgiverforening har lagt ned sådan påstand:

- «1. De tariffavtaler som denne sak omfatter forlenges til 1966 med de endringer som omhandles i punktene 2 og 3 nedenfor, og med de øvrige endringer som måtte bli resultatet av de forhandlinger for de enkelte tariffområder som følger av «Rammeavtalen om lønnsregulering».
2. ■ «Rammeavtalen om lønnsregulering» settes det generelle lønnstillegget punkt 1 til 14 øre og lavtlønnstillegget i punkt 2 til 6 øre. Tallene i punkt 2, siste linje, blir da henholdsvis 6.64 og 5.04.
3. I de tilfelle hvor overtidstillegget for de to første timer er 25 prosent, forhøyes tillegget til 33½ prosent.
Hevningen av gjeldende prosentsatser for overtidsgodtgjørelse skal ikke medføre økt betaling for forskjøvet arbeidstid.
I de avtaler som ved betaling for forskjøvet arbeidstid henviser til reglene for overtidsbetaling, blir det således de i dag gjeldende overtidsprosjenter som kommer til anvendelse.
Også for øvrig blir de någjeldende ordninger med forskjøvet arbeidstid bibeholdt uforandret.
4. LO's påstand når det gjelder helligdagsbetalingen, nedsettelse av arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid og indeksreguleringsbestemmelse tas ikke til følge.»

Norsk Arbeidsgiverforening framsatte 17. april 1964 overfor Landsorganisasjonen et tilbud om at de fag som har senere tariffutløp enn 15. mai, skulle få de tillegg Lønnsnemnda beslutter fra samme tidspunkt som de ellers blir gjort gjeldende. Under drøftelsene er det meddelt Lønnsnemnda at en del forbund har godtatt dette tilbud. Forutsetningen er videre at det for disse etterfølgende fag må føres spesielle forhandlinger på samme måte som for fag som i første omgang er behandlet av Lønnsnemnda. Dette innebærer at tariffpartene lar disse fag (tariffavtaler) blir omfattet av den endelige lønnsnemndskjennelse.

Av punktene 3 og 4 i protokollen mellom hovedorganisasjonene av 17. april 1964 framgår hva partene er blitt enig om med hensyn til den fortsatte behandlingsmåte etter at denne kjennelse foreligger. Når det gjelder de bestemmelser om lønnsregulering som denne kjennelse inneholder, skal det forhandles om en tilpassing innenfor den ramme som er bestemt. Dessuten skal det kunne forhandles om de øvrige forslag som er framkommet fra partene og som blir opprettholdt. Det som det oppnås enighet om inngår som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enig om i forhandlinger går tilbake til Lønnsnemnda for endelig avgjørelse.

De forbund som har hatt særprosedyre for Lønnsnemnda har framholdt at de har spesielle problemer som ikke vil bli løst ved avgjørelsen av de generelle spørsmål. Partene er enig om at det blir gitt adgang til å forhandle om disse spørsmål og at behandlingsmåten ellers blir som foran nevnt.

Lønnsnemnda vil først behandle kravene vedrørende overtidstillegget, godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai i ukelønnsfagene og arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid.

Overtidstillegget.

I den alt overveiende del av de norske tariffavtaler er overtidstillegget for de to første timer satt til 25 prosent. Dette er overensstemmende med Arbeidervernloven og for øvrig også i overensstemmelse med den internasjonale standard som er satt i arbeidstidskonvensjonene. De to første overtidstimer betales for øvrig ofte med mer enn 25 prosent, idet det kommer an på når de to første overtidstimer utføres. Kort uttrykt er forholdet at overtidsarbeid som først begynner to timer etter ordinær arbeidstids avslutning, betales med 50 prosent straks, og overtidsarbeid som begynner én time etter ordinær arbeidstids avslutning, betales med 25 prosent for den første time og deretter 50 prosent. Unntak fra regelen om 25 prosent for de to første timer har man for enkelte områder av de grafiske fag, for baker- og konditorfagene og for losse- og lastearbeid. I disse tilfelle er tilleggene 50 prosent straks. For losse- og lastearbeid er forholdet dessuten at det arbeid prosentsatsen gjelder for, ikke nødvendigvis er overtidsarbeid. Det betales nemlig i dette tariffområde tillegg for arbeid mellom visse klokkeslett, uansett om det dreier seg om egentlig overtidsarbeid.

NAF har under forhandlingene i år erklært seg rede til å gå med på noen forhøvelser av det vanlige overtidstillegg for de to første timer, men bare når det gjelder egentlig overtidsarbeid. Denne siste reservasjon gjelder det forhold at det i dag etter de fleste tariffavtaler betales overtidstillegg også for arbeid på forskjøvet arbeidstid, selv om dette arbeid ikke er overtidsarbeid i egentlig forstand. Sådant arbeid på

forskjøvet tid kan f.eks. være nødvendig hvor enkelte arbeidere må begynne før andre for at disse skal kunne komme i gang til fastsatt tid. Det samme gjelder når enkelte arbeidere må fortsette etter ordinær arbeidstids avslutning og når enkelte arbeidere må arbeide under andres spisepause. I tilfelle som disse betales nå ofte overtidsprosentene for den forskjøvne arbeidstid, selv om vedkommende arbeidere ikke har lengre daglig arbeidstid enn de øvrige.

Norsk Arbeidsgiverforening finner det ikke rimelig at en eventuell forhøyelse av overtidsprosentene skal lede til en forhøyelse av tilleggene også for forskjøvet arbeidstid. Heller ikke kan foreningen gi sin tilslutning til at overtidsgodtgjørelsen for de to første timer skal forhøyes så sterkt som fra 25 til 50 prosent og har nærmere begrunnet dette.

Lønnsnemnda er etter en vurdering av de alminnelige virkninger av en forhøyelse av overtidsgodtgjørelsen kommet til det resultat som slutningen viser. Det innebærer i realiteten at NAF's påstand blir tatt til følge, dog med den endring at den forhøyede sats blir 35 prosent.

På grunn av det spesielle system for beregning av overtidsgodtgjørelse som gjelder for sjømenn, kan ikke den foran nevnte regulering av overtidssatsene overføres direkte til Norsk Sjømannsforbunds og Norsk Losforbunds tariffavtaler. Lønnsnemnda forutsetter derfor at dette spørsmål gjøres til gjenstand for tilpassingsforhandlinger mellom tariffpartene. Dersom forhandlingene ikke fører til enighet, går spørsmålet tilbake til Lønnsnemnda til endelig avgjørelse.

Godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai i ukelønnsfagene.

Ved årets tariffrevisjon fremmet en rekke forbund med ukelønnsstariffer krav om betaling for bevegelige helligdager til ukelønte arbeidere overensstemmende med det som er bestemt for 1. og 17. mai. NAF og LO ble enig om å ta med spørsmålet om helligdagsbetalingen til de ukelønte blant de generelle spørsmål som skulle behandles sentralt, for på den måte om mulig å finne fram til en felles ordning for alle ukelønte.

Ordningen er i dag den at time-, dag- og akkordlønte arbeidere for bevegelige helligdager og for 1. og 17. mai betales en godtgjørelse basert på gjennomsnittsfortjenesten for bedriftens arbeidere i første kvartal, hvis partene ikke blir enig om en annen beregningsmåte. Den gjeldende avtale om godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai inneholder foruten regler om godtgjørelsens størrelse, også opptjeningsregler, regler om godtgjørelsen under driftsstans og ferie m.v.

For de ukeløntes vedkommende er godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai hittil betalt ved at de i kraft av selve ukelønssystemet har beholdt sin ukelønn også i uker hvor det faller slike dager. De fleste ukelønnsstariffer inneholder ikke særregler utover dette, f.eks. tapsregler eller regler om opptjeningstid. Enkelte tariffavtaler har imidlertid særregler som i noen grad avviker fra reglene i den generelle helligdagsavtale.

NAF har under forhandlinger og mekling erklært seg villig til å føre alle ukelønte arbeidere inn under den generelle helligdagsavtale. De aller fleste ukelønte ville derved få en høyere godtgjørelse enn tidligere, særlig gjelder dette de ukelønte som ved siden av ukelønnen også har produksjonspremie, bonus e.l. Til gjengjeld har NAF hevdet at ukelønnsarbeiderne i så fall må gå fullt og helt inn under den alminnelige helligdagsavtales regler. Om dette siste ble det imidlertid ikke oppnådd enighet under forhandlingene.

Lønnsnemnda er etter de drøftelser som har funnet sted enstemmig kommet til at arbeidere i ukelønnsfag skal omfattes av den generelle avtale mellom NAF og LO om godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai (A-ordningen). For øvrig vises til slutningen.

Arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid.

Etter norsk lovgivning er arbeidstiden ved helkontinuerlig skiftarbeid, dvs. ved arbeid som pågår ikke bare dag og natt, men også på søn- og helligdager, 42 timer pr. uke i gjennomsnitt. Derimot er arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid på tre skift, dvs. arbeid som pågår dag og natt, men ikke på søn- og helligdager, 45 timer pr. uke, og det samme gjelder arbeid på to skift som etter Arbeidervernloven kan foregå mellom kl. 6.00 og kl. 24.00. Som følge av den ulempe det er forbundet med å arbeide på diskontinuerlig 3- eller 2-skiftarbeid, sammenholdt med arbeid på vanlig dagtid, betales det i alle tilfelle tillegg for arbeid på 2. eller 3. skift. Dette tillegg varierer fra fag til fag etter bestemmelser i vedkommende tariffavtale.

Det er opplyst at det innenfor NAF's område alt i alt arbeider noe under 10 000 arbeidere på diskontinuerlig 3-skiftarbeid og ca. 11 000 på 2-skiftarbeid. I enkelte industrier utgjør antallet arbeidere på 3- og 2-skift en forholdsvis liten del av det samlede antall arbeidere i vedkommende industri, men skiftarbeidet i disse industrier er ofte sterkt konsentrert til enkelte bedrifter som av økonomiske, tekniske eller driftsmessige grunner må arbeide på 2- eller 3-skift. Innenfor enkelte bransjer er arbeid på diskontinuerlig skift en meget alminnelig arbeidsform, særlig gjelder dette treforedlingsindustrien hvor bortimot halvparten av alle de arbeidere som innenfor NAF's område overhodet arbeider på 3 skift, er å finne. I denne industri er forholdet at arbeid på diskontinuerlig 3-skift utgjør 22 prosent og på 2-skift 9 prosent, til sammen 31 prosent av det samlede antall timer blant medlemmer av Papirindustriens Arbeidsgiverforening. Ca. 25 prosent arbeider dessuten på helkontinuerlig skiftarbeid.

Fra LO's side er framholdt at en forkortelse av arbeidstiden for disse arbeidere er vel begrunnet. Det er pekt på at skiftarbeid i det lange løp er helseskadelig og at det medfører mange andre ulemper. For å minske disse skadevirkninger og ulemper er det nødvendig at arbeidstiden settes ned.

NAF har vist til at en full kompensasjon for nedsettelse av arbeidstiden til 43 timer pr. uke vil medføre en lønnsforhøyelse på 4,65 prosent. En slik lønnsforhøyelse på toppen av de tillegg som tariffrevisjonen 1964 ellers måtte lede til, vil være en alt for tung byrde under de forhold treforedlingsindustrien arbeider i dag. Det vil også være vanskelig å skaffe det økede antall arbeidere som man måtte ansette for å kunne opprettholde produksjonen under den nedsatte arbeidstid. I Sverige og Finland, som er våre sterkeste konkurrenter når det gjelder treforedlingsprodukter, er arbeidstiden for tilsvarende arbeidere 45 timer pr. uke.

I denne sammenheng kan nevnes at spørsmålet om nedsettelse av arbeidstiden generelt, nylig er tatt opp til behandling, idet det i fjor høst ble oppnevnt en departemental komité med det mandat å utrede spørsmålet om generell nedsettelse av arbeidstiden.

Under disse omstendigheter er det etter Lønnsnemndas mening vanskelig å ta opp dette spørsmål isolert, da det naturlig bør sees i en videre sammenheng.

Generelt tillegg og lavtlønnstillegg.

I den rammeavtale som ble opprettet under meklingen er partene i prinsippet enig om at det ved dette tariffoppgjør skal gis et generelt lønnstillegg, og at de lavtlønte dessuten skal ha et ekstra lønnstillegg. Partene er også enig om at rammeavtalen skal legges til grunn ved lønnsnemndsbehandlingen.

Lønnsnemnda skal etter rammeavtalen fastsette et generelt lønnstillegg, som skal være det samme pr. time for alle voksne lønnstakere, kvinner og menn. Det skal videre fastsettes et timelønnstillegg for voksne menn hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 6.50, og for voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90. Rammeavtalen inneholder nærmere regler om gjennomføring av lavtlønnstillegget.

Av partenes påstander for Lønnsnemnda følger at det generelle tillegg skal være mellom 14 og 30 øre og lavtlønnstillegget — for lønnstakere som får det utbetalt fullt ut — mellom 6 øre og 30 øre pr. time. Det ligger utenfor Lønnsnemndas oppgave å foreta en vurdering av om lønnstilleggene bør være lavere eller høyere enn av partene påstått, eller om de lønsmessige forbedringer bør gis på annen måte enn i rammeavtalen fastsatt.

Det er innen Lønnsnemnda ulike meninger om størrelsen av lønnstilleggene og hvordan fordelingen skal være i den 2-årige tariffperiode.

Når det gjelder størrelsen av det generelle tillegg stemmer flertallet, som består av de medlemmer som ikke representerer partsinteresser, for at det skal settes til 25 øre pr. time, men at det bør fordeles over 2 år. Ved omberegningen finner flertallet at 20 øre av tillegget bør betales fra 1. mai 1964, og resten med 10 øre fra 1. april 1965. Ved fordelingen er det blant annet tatt hensyn til den prisstigning som har funnet sted siden årsskiftet og at bedriftene fra 1965 får en sterk øking av sosiale utgifter.

Partene har i sin framstilling for Lønnsnemnda gjort utførlig rede for de mange forskjellige forhold som det bør tas hensyn til ved lønnsfastsettingen, og har noe ulike syn på vurderingen. Det gjelder i særlig grad spørsmålet om hvilken vekt det skal legges på at det i den kommende tariffperiode blir gjennomført 4 ukers ferie, og at bedriftene vil få en øking i trygdepremier og feriegodtgjørelse svarende til vel 3,5 prosent av lønnssummen etter NAF's oppgaver.

Flertallet vil peke på at det generelle tillegg skal gjelde for en 2-årig tariffperiode som strekker seg fram til våren 1966. Partene har i sine framstillinger lagt vesentlig vekt på det materiale og de vurderinger som Regjeringen har lagt fram i stortingsmeldingen om gjennomføringen av nasjonalbudsjettet 1964. Noe materiale som gir grunnlag for tilsvarende vurderinger for 1965 og 1. kvartal 1966 foreligger ikke. En rekke forhold som er av vesentlig betydning for en rimelig og fornuftig lønnsfastsetting er det for tiden ikke mulig å vurdere med noen grad av sikkerhet.

Ved tariffoppgjøret i 1963 ble det gitt lønnstillegg på 2,5 prosent, og etter flertallets mening ligger de økonomiske forutsetninger for lønsmessige forbedringer ikke ugunstigere an for den neste tariffperiode.

Flertallet har fastsatt det generelle lønnstillegget innenfor den av partene opptrukne ramme etter en samlet vurdering av de forhold som må komme i betraktning ved dette tariffoppgjøret, blant annet de større sosiale goder og ytelser, og på grunnlag av tendenser i den økonomiske utvikling ute i verden.

Størrelsen av lavtlønnstillegget må sees i sammenheng med det generelle lønnstillegg. Det foreligger ikke statistisk materiale eller oppgaver som

viser hvor mange som vil få lavtlønnstillegget — fullt ut eller begrenset — eller hvordan det vil virke i de ulike forhold. Det har vært antatt at det vil tilfalle noe under $\frac{1}{2}$ av de lønnstakere som omfattes av denne tvist.

Spørsmålet om lavtlønnstilleggets størrelse er meget vanskelig å vurdere. Fra NAF's side er det framholdt at det er viktig å unngå slike forskyvninger i lønnsstrukturen at det innen de enkelte bedrifter virker urimelig overfor de best kvalifiserte og de arbeidere som yter den største arbeidsinnsats. Forskyvninger som bryter med en riktig lønnsdifferensiering vil ofte føre til lønnsglidning hos de bedre betalte, slik at man får en generell lønnsøking. Og endelig er det framholdt at lavtlønnstillegget som kommer ovenpå det generelle tillegg, stort sett vil ramme bransjer som har den laveste lønnsevne og som derfor er avhengig av prisforhøyelser for å kunne bære lønnsøkingen. Det vil da i disse tilfelle enten gi utslag i konsumprisen eller svekke bransjens konkurranseevne.

Flertallet er ikke uenig i at et lavtlønnstillegg kan ha slike uheldige virkninger, men en del vil utvilsomt avbøtes eller svekkes ved den ordning med hensyn til gjennomføring som partene er blitt enig om. Det er også grunn til å ta rimelig hensyn til de arbeidere som er blitt hengende etter i lønnsutviklingen.

Formannen og Danielsen er etter en samlet vurdering av de foran nevnte forhold kommet til at det bør gis et lavtlønnstillegg på 20 øre. Ut fra samme betraktninger som er gjort gjeldende for det generelle tillegg, mener de at også dette tillegg bør fordeles på 2 år. Etter samme omregning som ved det generelle tillegg, blir lavtlønnstillegget første år å fastsette til 15 øre og annet år til 10 øre.

Tuveng finner på bakgrunn av det som er anført å måtte stemme for et lavtlønnstillegg på 10 øre som et engangstillegg. Allerede det forhold at det generelle tillegg gis som et øretillegg istedenfor prosentvis, fører til at det blir en relativ bedring for de lavtlønte.

Varighet og indeksreguleringsbestemmelse.

Partene er enig om at de nye overenskomster gis en varighet av 2 år.

Flertallet har fastsatt ikrafttreden fra 1. mai 1964. Det er foretatt en samlet vurdering av alle overenskomster som går inn under dette oppgjør. De overenskomster som har utløp fra 15. mai og senere vil da få lønns-tilleggene skutt fram til 1. mai.

LO har i år reist krav om indeksreguleringsbestemmelse i avtalene.

Det har i nemnda vært ulike syn på dette spørsmål. Da det imidlertid dreier seg om en 2-årig avtale, har flertallet ikke funnet å kunne fravike hittil gjeldende praksis — å ta med en indeksreguleringsbestemmelse. Selve utformingen av bestemmelsen er også søkt lagt så nær opp til de tilsvarende bestemmelser partene i de senere år er kommet fram til ved frivillige forhandlinger.

P. Mentsen med tilslutning av *Tor Aspengren* anfører:

Det resultat flertallet er kommet til, burde etter min mening i større grad imøtekommet Landsorganisasjonens påstand. Jeg forutsetter imidlertid at det ved de tilpassingsforhandlinger som skal føres mellom tariffpartene etter denne kjennelse, vil la seg gjøre å rette på skjevheter innen de enkelte tariffområder. Dette må Lønnsnemnda være merksam på i de tilfelle full enighet ikke oppnåes ved forhandlinger og saken derfor kommer tilbake til nemnda til endelig avgjørelse.

For de tariffområder hvor det har vært foreløpig spesiell prosedyre for Lønnsnemnda, mener jeg det må være mulig å komme fram til rimelige resultater, eksempelvis ved at det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget slås sammen og reguleres inn på hyre-, skala- eller tariffsatser.

Når det gjelder ikrafttreden, mener jeg at for aprilfagene burde lønnstilleggene ha vært gitt fra og med 1. april. Dermed hadde etterbetalingen for samtlige vårfag kommet i rimelige forhold til tariffavtalenes utløpsdatoer. Likeså mener jeg at de særbestemmelser som enkelte ukelønnsfag har om godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai, fremdeles bør opprettholdes.

Da jeg er i mindretall, former jeg ikke noen fullstendig konklusjon, men slutter meg med disse merknader subsidiært til det resultat flertallet er kommet til.

Trygve Kleppe med tilslutning av Knut Isachsen anfører:

Jeg er ikke enig i det resultat flertallet er kommet til for så vidt angår de generelle tillegg og lavtlønnstilleggene og indeksreguleringsbestemmelsen. For øvrig er jeg enig i kjennelsen.

Jeg mener flertallet har gått alt for langt når det har fastsatt de generelle tillegg til 20 + 10 øre. Som påvist i NAF's prosedyre har vi hatt en meget betydelig lønnsstigning i vårt land i de senere år. Dette gjelder både de nominelle lønninger og reallønnen. Dette skulle tilsi at de tillegg som det kunne bli tale om ved denne tariffrevisjon måtte holdes innenfor en relativt beskjeden ramme.

Derfor kommer at bedriftene er blitt pålagt betydelig økte sosiale utgifter både i form av høyere arbeidsgiverbidrag til trygdene og høyere feriegodtgjørelse. Disse utgifter virker for bedriftene nøyaktig på samme måte som økte lønnsutgifter, og de gir arbeidstakerne fordeler som bedriftene ensidig må bære. Som følge herav skulle det være desto større grunn til å vise stor moderasjon med hensyn til lønnstilleggenes størrelse.

Det er imidlertid også et annet argument som etter min mening må tillegges stor vekt, nemlig dette at den produksjonsøkning man regner med, ikke i første rekke bør disponeres til konsumøkning.

Som kjent har underskuddet på vårt lands betalingsbalanse overfor utlandet i flere år på rad vært urovekkende stor. Alle krefter burde derfor settes inn på å få dette underskudd redusert og på å tilveiebringe balanse i vår utenriksøkonomi. Man må heller ikke se bort fra at de stadig stigende lønnsutgifter nødvendigvis fører til høyere produksjonsomkostninger for bedriftene. Dette betyr svekket konkurranseevne både for norske bedrifter på de utenlandske markeder og for de konkurranseutsatte industrier på hjemmemarkedet.

Hva indeksreguleringsbestemmelsen angår, nevner jeg bare at den, hvis den utløser ytterligere lønnstillegg i tariffperioden, bidrar til å skru lønns- og prisspiralen oppover, med alle de skadevirkninger som derav følger. Det ville etter min mening vært langt å foretrekke å gi et mindre fast lønnstillegg for det annet år av avtaleperioden.

Da jeg av drøftelsene innen Rikslønnsnemnda er klar over at jeg er i mindretall, former jeg ingen særskilt konklusjon, men nøyer meg med å stemme imot flertallets forslag om lønnsøkinger og indeksreguleringsbestemmelse.

Etter voteringene blir Lønnsnemndas avgjørelse som slutningen viser.

De tre medlemmer som ikke representerer partsinteresser vil til slutt bemerke at de uoverensstemmelser som forelå mellom partene ved brud-

det, i atskillig utstrekning er blitt løst under lønnsnemndsbehandlingen. Begge parter har gitt uttrykk for sterke beklagelser over at det ikke kom i stand et frivillig oppgjør, og de har ved protokollen av 17. april om behandlingsmåten i Lønnsnemnda lagt vekt på at tariffkomplekset i størst mulig utstrekning kan bli ordnet gjennom direkte forhandlinger. Under lønnsnemndsbehandlingen har det også vært vist vilje til imøtekommenhet hvor det har vært mulig i den foreliggende situasjon. Partsrepresentantene har under lønnsnemndsbehandlingen nådd fram til enighet om løsning av enkelte spørsmål og har gjennom avtaler ryddet av veien vanskeligheter en ville stå overfor under Lønnsnemndas senere behandling av de enkelte overenskomstforhold.

Slutning.

- I. Samtlige tariffavtaler som omfattes av dette oppgjør (se vedheftede fortegnelse) og hvor NAF og LO er hovedparter, fornyes til sine respektive utløpsdata i 1966, med de endringer som går fram av denne kjennelse og etterfølgende slutføringsforhandlinger.

II. Lønnsregulering.

1. Alle voksne arbeidere, kvinner og menn, gis med virkning fra 1. mai d.å. et generelt lønnstillegg på 20 øre pr. time, og fra 1. april 1965 et ytterligere generelt tillegg på 10 øre pr. time.
2. a) Voksne menn hvis timefortjeneste (se merknad) er lavere enn kr. 6.50 og voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90, gis med virkning fra 1. mai d.å., foruten det generelle tillegg på 20 øre, et lavlønnstillegg på 15 øre pr. time, dog ikke utover kr. 6.70 for menn og kr. 5.10 for kvinner inklusive det generelle tillegg etter punkt 1.
- b) Med virkning fra 1. april 1965 gis foruten det generelle tillegg på 10 øre pr. time, et ytterligere lavtlønnstillegg på 10 øre pr. time til voksne menn og voksne kvinner hvis timefortjeneste da er lavere enn henholdsvis kr. 6.80 og kr. 5.20, dog ikke utover disse tall inklusive det generelle tillegg.

Merknad:

- a) For arbeid på akkord (herunder akkordtariffer, faste akkorder og prislister), produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, skal man ved avgjørelsen av om fortjenesten ligger under grensetallene i punkt 2 a og b legge til grunn den gjennomsnittsfortjeneste pr. time i 4. kvartal 1963, resp. 4. kvartal 1964, som lønnsordningen har gitt. Det skal være adgang for partene til å bli enig om en annen beregningsperiode.
 - b) For arbeid på tidlønn (time-, dag- og ukelønn inklusive personlige tillegg og andre faste tillegg) samt ved arbeid på fast akkordavsavn, skal den samlede lønn pr. 30. april 1964, resp. 31. mars 1965, legges til grunn.
 - c) I beregningsgrunnlaget etter punkt a og b medregnes ikke tarifferte tillegg for overtid og skift samt ansiennitet og heller ikke betaling for helligdager.
3. Det overlates til de enkelte forbund og landssammenslutninger (de direkte tariffparter) å forhandle om tilpassing av tilleggene

etter punkt 1 og 2. Dette gjelder f.eks. regulering av akkorder, bonus og premieordninger og andre lønns- og arbeidsvilkår innen vedkommende tariffområde. Forutsetningen er at den totale kostnadsramme som er angitt ved tilleggene etter punkt 1 og 2 ikke overskrides.

Merknad:

Det kan avtales at gjennomføringen av tillegget til de personlige lønninger etter punkt 1 omregnes til en prosentvis forhøyelse på grunnlag av gjennomsnittstimelønnen ved den enkelte bedrift eller for den enkelte yrkesgruppe innen bedriften.

4. *Gjennomføring:*

- a) Hvis det ikke oppnås enighet om noe annet ved de forbundsvisе forhandlinger, skal samtlige minstelønnsatser, normallønnsatser og personlige lønninger forhøyes med 20 øre pr. time fra 1. mai 1964 og med 10 øre pr. time fra 1. april 1965.

Eventuelt ytterligere tillegg etter punkt 2 (for akkorder m. v. se dog under punkt 4 b), gis eksempelvis ved forhøyelse av eller innførelse av bonus, premie eller akkordavsavn. Blir de direkte parter ikke enig om gjennomføringsmåten, forelegges spørsmålet til avgjørelse for et 4-mannsutvalg, bestående av 2 representanter fra NAF og 2 fra LO. Oppnås heller ikke enighet i 4-mannsutvalget, gjennomføres reguleringen ved forhøyelse av eller innførelse av akkordavsavn.

- b) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med punkt 1 og eventuelt punkt 2.
- c) Akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med 20, resp. 10 øre pr. time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstforhold med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende andre tall enn overenskomstens akkordnormal, foreligger ikke plikt til å regulere disse tall.

- 5. Ved frie avtaleakkorder som det forhandles om på arbeidsplassen, skal 20, resp. 10-ørestillegget holdes utenfor og betales i tillegg pr. arbeidet time, hvis partene ikke blir enig om innregulering. Disse tillegg betales også inntil enighet er oppnådd om prosentvis regulering av akkordene der hvor slik omregning skal foretas.
- 6. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten av de tillegg som er fastsatt i punkt 1, med mindre partene i forbundsvisе forhandlinger etter punkt 3 blir enig om noe annet.
- 7. For arbeidere som etter lov eller tariffavtale har en annen arbeidstid enn 45 timer pr. uke, er beregningsgrunnlaget for de under punkt 1 og 2 nevnte tillegg 45 timer.

III. *Overtidsgodtgjørelse.*

Det i tariffavtalene fastsatte overtidstillegg på 25 prosent forhøyes til 35 prosent.

Denne endring av overtidsgodtgjørelsen skal ikke føre med seg økt betaling for forskjøvet arbeidstid. I de tariffavtaler hvor det ved

betaling for forskjøvet arbeidstid vises til reglene for overtidsbetaling, blir det de pr. 31. mars 1964 gjeldende overtidsprosenter som kommer til anvendelse.

IV. Godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai i ukelønnsfagene.

1. Arbeidere i ukelønnsfag skal omfattes av den generelle avtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonen om godtgjørelse for helligdager og 1. og 17. mai (A-ordningen).

Ingen skal som følge av denne bestemmelse få lavere godtgjørelse for helligdager eller 1. og 17. mai enn etter sin gjeldende ukelønn.

2. Særbestemmelser vedrørende helligdager og 1. og 17. mai i uke-lønnstariffene bortfaller fra 1. mai 1965.

V. De direkte tariffparter skal straks oppta forhandlinger om tilpassing av denne kjennelse, og for øvrig forhandle om de forslag som er satt fram og som fremdeles opprettholdes.

Det partene ved disse forhandlinger blir enig om vil bli innarbeidet som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enig om, går tilbake til Lønnsnemnda til endelig avgjørelse. I så tilfelle skal partene ha adgang til å prosedere sine krav.

For de tariffområder med senere utløp enn 15. mai hvor det er gitt tilslutning fra partene om å komme inn under dette oppgjør, gjelder samme behandlingsmåte.

VI. Indeksregulering.

- A. Hvis Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. september 1964 (som offentliggjøres i oktober) eller senere, viser stigning eller fall på minst 5 poeng i forhold til indekstallet 115,6 (mars-tallet 1964), kan Landsorganisasjonen i tilfelle av stigning og Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønninger som er fastsatt i kroner og øre. Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i konsumprisindeksen. Reguleringen skal skje med et ensartet øretall pr. time beregnet på den gjennomsnittlige fortjeneste. (NAF's lønnsstatistikk for voksne arbeidere legges til grunn.) Uke- og månedslønne gis tilsvarende regulering. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten, idet prinsippet i II, punkt 6, følges.

Hvis noen av de direkte tariffparter blir enig om det, kan prosentuell regulering foretas.

- B. Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt A, har steget eller falt med minst 5 poeng sammenliknet med det indekstall som var grunnlaget for foregående regulering, kan organisasjonene kreve opptatt forhandlinger etter punkt A.
- C. Hvis hovedpartene ikke blir enig ved forhandlinger om regulering, kan den organisasjon som har framsatt kravet, innen 14 dager etter at forhandlingene er slutt, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 — én — måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i punkt A.

VII. *Ikrafttredelse.*

Denne kjennelse gjøres gjeldende med virkning fra og med 1. mai 1964.

Oslo, 11. mai 1964.

Reidar Danielsen.

Trygve Kleppe.

Kai Knutsen.

Morten Tuveng.

P. Mentsen.»

Som det går fram av kjennelsens slutning V, trakk Rikslønnsnemnda opp nærmere retningslinjer for behandlingen av saker som det ikke var tatt endelig avgjørelse i ved denne kjennelse, likeledes for de tariffområder med senere utløp enn 15. mai. Det heter i disse retningslinjer:

- «V. De direkte tariffparter skal straks oppta forhandlinger om tilpassing av denne kjennelse, og for øvrig forhandle om de forslag som er satt fram og som fremdeles opprettholdes.

Det partene ved disse forhandlinger blir enig om vil bli innarbeidet som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enig om, går tilbake til Lønnsnemnda til endelig avgjørelse. I så tilfelle skal partene ha adgang til å prosedere sine krav.

For de tariffområder med senere utløp enn 15. mai hvor det er gitt tilslutning fra partene om å komme inn under dette oppgjør, gjelder samme behandlingsmåte.»

I samsvar med disse retninglinjer er det så blitt ført tilpassingsforhandlinger mellom de direkte tariffparter. Stort sett lyktes det også å komme fram for de fleste områder. Blant annet var det gledelig at det ble oppnådd resultater som ble godtatt av begge parter når det gjaldt store tariffområder som høstfagene — sjø- og landtransporten samt hotell- og restaurantfaget.

I forbindelse med tilpassingsforhandlingene var det andre saker hvor partene ikke ble enig. Disse saker ble vist til behandling i det firemannsutvalg som er nevnt i slutningens II, 4 a.

Det var likevel ikke til å unngå at en rekke saker innenfor forskjellige områder ble vist til lønnsnemndsbehandling. Alle saker som ble vist til lønnsnemndsbehandling, fikk sin avgjørelse i dette året, bortsett fra tre, hvor det vil bli tatt avgjørelse i løpet av januar neste år.

I saker hvor det er avsagt kjennelse av Lønnsnemnda, følger avgjørelsene stort sett kjennelsen av 11. mai. Et par unntak er det, og det er innenfor tariffområder hvor det var prinsipielle spørsmål. Nevnes kan i så måte: Tariffavtalen — Norsk Arbeidsmandsforbund — Entreprenørenes Landssammenslutning, private entreprenører,

tariffavtalen — Norsk Arbeidsmandsforbund — Statens anleggsdrift, kraftverk og jernbaneanleggene, likeså tariffavtalen (rammeavtalen) for så vidt angår arbeidsledere — Norsk Arbeidsgiverforening og Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.

Likelønsspørsmålet.

For de tariffavtaler hvor gjennomføringen av likelønnsprinsippet ble løst i 1963, er det nå ført forhandlinger i dette året. Det er oppnådd enighet overalt, og gjennomført slik at samtlige fikk to opptrappingstillegg for å komme på linje med de områder hvor det var gjennomført i 1963.

Landsorganisasjonens hovedinnlegg

i

Rikslønnsnemnda

tirsdag 28. april 1964

ved formannen, Konrad Nordahl.

Innledende merknader.

Sjelden er vel en lønnsnemndsbehandling blitt fulgt med så stor spenning som den vi nå skal ta til med. Det har mange årsaker. Jeg tror den viktigste er at det er første gang et storoppgjør, som omfatter så mange tariffavtaler, skal behandles i sin helhet av den ærede Rikslønnsnemnd.

I årene etter siste verdenskrig har hovedorganisasjonene prosedert for Lønnsnemnda i alt fire ganger. Alle gangene har det dreid seg om indeksregulering og dyrtidstillegg, men ikke om ordinær tariffrevisjon. Noen ganger har derimot enkelte forbund tilsluttet LO havnet i Lønnsnemnda med tariffoppgjør, men for øvrig har vi helt til i år unngått tvungen lønnsnemnd. Jeg nevner bare som eksempel storoppgjørene i 1954, 1956, 1958, 1961 og 1963. Ved et par av disse oppgjør — i 1956 og 1961 — ble det noen få konflikter, men både disse konfliktene og revisjonene ellers ble ordnet enten direkte mellom partene eller ved Riksmeklingsmannens hjelp.

Når jeg framhever dette, er det fordi en gjennom uttalelser i pressen og i Stortinget nærmest kan få det inntrykk at partene som regel ikke har kunnet klare tingene selv. Det er derfor blitt antydnet at det kanskje er nødvendig å få en permanent ordning med tvungen lønnsnemnd, som skal kunne gi den til enhver tid sittende

regjering myndighet til å gripe inn i en konfliktsituasjon uten å gå veien om Stortinget.

Jeg håper det ikke er noen stor prosent av det norske folk som har latt seg påvirke av dette syn. For er det noe vi har hatt i Norge etter den siste verdenskrig, så er det arbeidsfred og en fredelig løsning av de aller, aller fleste tariffvister.

Jeg vil legge til at det ikke er noe som mer kan undergrave mulighetene for å komme fram til et rimelig forhandlingsresultat enn at alle på forhånd vet at konflikt blir det ikke, fordi en lønnsnemnd i tilfelle vil avgjøre saken. Det er ikke tvil om at partene da kommer til å bli mindre forhandlingsvillige. Ingen vil utlevere seg, men fastholde sine prinsipale krav i håp om at Lønnsnemnda vil være mer rimelig enn motparten.

Jeg kan ikke uttale meg på arbeidsgivernes vegne, men jeg er sikker på at det ikke er noen ansvarlig tillitsmann i norsk fagbevegelse som ønsker en slik utvikling. Grunnlaget for enhver faglig organisasjon er retten til å forhandle om lønns- og arbeidsvilkårene uten innblanding fra offentlig myndighet, utover det som er bestemt i Arbeidstvistloven. At samfunnet i en enkelt situasjon kan se seg nødsaget til å gripe inn på grunn av store samfunnsmessige interesser, er en annen sak. Det er ikke noe nytt. Det har hendt noen ganger i de siste 50 år og under vekslende regjeringer. Det gledelige er bare at det har hendt så sjelden. Derfor er det også Landsorganisasjonens høyeste ønske at det som skjer i år bare er en episode og ikke innleder en ny epoke.

Mange vil spørre hvorfor disse organisasjoner som har vært så flinke til å komme til minnelige ordninger, ikke klarte det denne gang. Jeg skal forsøke å svare på dette.

Da må jeg gå tilbake til tariffrevisjonen 1963.

Ved revisjonen i 1963 ble det etter beslutning av LO's representantskap overlatt til de enkelte forbund å fremme sine tariffkrav overfor Norsk Arbeidsgiverforening i den utstrekning forbundene ønsket det. Forbundene sto fritt om de ville si opp tariffavtalene. Så vidt jeg husker, ble tariffavtalene for samtlige vårfag sagt opp, og kravene presentert for NAF.

Det ble holdt forhandlingsmøter, men disse ble bare av formell art. NAF hadde bestemt seg for at den ville ha et fellesoppgjør. Samtidig ble det gitt uttrykk for at det ikke ville bli tale om noe generelt lønnstillegg.

En del forbund sa opp plassene. NAF svarte med lockout, og det ble bebudet lockout også for tariffområder hvis avtaler ennå ikke var utløpt. Situasjonen var meget tilspisset, men resultatet ble til

slutt at Arbeidsgiverforeningen erklærte seg villig til å gi et generelt lønnstillegg. Vi på vår side sa da at vi kunne medvirke til et fellesoppgjør.

En av grunnene for LO's standpunkt var at vi skulle ha en 1-årig avtale, og da regnet vi med at forbundene i 1964 ville få høve til å forhandle om en rekke ting som det ikke ble mulig å forhandle om under et fellesoppgjør. Videre spilte selvsagt Regjeringens pris-erklæring en viktig rolle. Resultatet av fellesoppgjøret er kjent. Det framsatte meklingsforslag ble vedtatt med stort flertall av LO's medlemmer, og det omfattet praktisk talt alle tariffavtaler som løp ut i 1963.

Oppgjørsmåten er ikke noe prinsipp for LO. Det er i første rekke et hensiktsmessighetsspørsmål om hva som passer best i den aktuelle situasjon. Ett er iallfall sikkert, og det er at en ikke kan ta et blott og bart fellesoppgjør ved enhver revisjon. Det må gis høve til forhandlinger innenfor de ulike tariffområder om en rekke forhold som det ikke kan forhandles og mekles om på det generelle plan. Den tekniske utvikling krever modernisering av tariffavtalene. Det kan gå noen år uten denne modernisering, men med den fart som teknikken utvikler seg i dag, må disse periodene ikke være for lange.

Vi hadde forbundsvis oppgjør i 1961. Da hadde vi ikke hatt slike oppgjør siden 1956. Under oppgjøret i 1961 ble avtalene, iallfall for en del områder, gått nokså grundig igjennom. Men nå er det gått tre år siden den gang, og det var derfor nødvendig at de direkte tariffparter kunne møtes i år for å behandle sine spesielle problemer.

I konferanser med NAF ble vi enig om at vi i år skulle ta et oppgjør som ble kalt et samordnet, forbundsvis oppgjør.

Hva vil dette si?

Jo, at forhandlingene skjer for det enkelte tariffområde samtidig med at noen saker søkes løst på generell basis. De forslag man måtte komme fram til for det enkelte tariffområde, blir da supplert med de generelle ting en blir enig om. Samordningen innebærer videre at det blir felles avstemning over forslagene. Vi håpet at vi på den måten skulle komme fram til et rimelig resultat.

På LO's representantskapsmøte i desember i fjor var det enighet om en del generelle krav, blant annet et generelt lønnstillegg, øking i overtidsgodtgjørelsen, helligdagsgodtgjørelsen for ukelønnsfagene og indeksreguleringsbestemmelse.

Når det gjaldt lavtlønnstillegg, var det i Representantskapet enighet om at krav om dette burde formes ut av hvert enkelt forbund. Forholdene er jo så ulike at vi anså for lite hensiktsmessig å fremme

dette som et generelt krav, selv om vi regnet med at et lavtlønns-tillegg i større eller mindre grad ville være aktuelt for de fleste tariffområdene.

Spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden i ikke-kontinuerlig skiftarbeid berører heller ikke alle områder, og det ble derfor overlatt til de interesserte forbund å ta dette med i sine tariffkrav.

Forbundene søkte forhandlinger med NAF, men i de fleste tilfelle var det umulig å få løst noen sak ved direkte forhandlinger.

Dette var naturligvis en skuffelse og gjorde situasjonen vanskelige. Det ville ha vært mye lettere om vi til slutt — etter at forbundene var ferdige med sine forhandlinger — hadde kunnet gå løs på de generelle krav. NAF hadde åpenbart bestemt seg for at det skulle foreligge en samlet oversikt over hva tariffrevisjonen ville komme til å koste før det ble gitt noen innrømmelser av økonomisk betydning i det enkelte tariffområde. Jeg mener at denne innstilling bidro til at vi i dag er her i Lønnsnemnda.

For å få «flyt i trafikken» gikk så LO med på at vi skulle ta de generelle krav først, og at vi i disse spørsmål også inkluderte et lavtlønns tillegg.

I de generelle forhandlinger kom vi ingen vei. Da mekling ble tatt opp, håpet vi i løpet av kort tid å komme til enighet om et generelt lønns tillegg og et lavtlønns tillegg, slik at forbundene kunne begynne de direkte forhandlinger. Men tiden gikk med mange klager og bekymringer fra arbeidsgiverhold over den økonomiske situasjon. Bedriftslivet hadde ikke råd til å gi noe generelt lønns tillegg, iallfall ikke noe som telte noe, og det samme var tilfelle med et lavtlønns tillegg.

Nå er ikke dette noe nytt. Alle som på vår side har deltatt i forhandlinger og meklinger gjennom en årrekke vet at dette har vært hovedtonen i Arbeidsgiverforeningens argumentasjon. Jeg skal senere i mitt innlegg få lov til å komme tilbake til disse argumenter fra arbeidsgiverne.

Det kom imidlertid denne gang inn nye ting som vi har hatt liten følelse med ved tidligere revisjoner. NAF presenterte en motregning. Det gjaldt blant annet kostnadene ved forlengelsen av ferien fra 3 til 4 uker. Denne sak er ennå ikke behandlet av de lovgivende myndigheter, men jeg regner med at resultatet blir 4 ukers ferie.

NAF hevder at dette vil koste arbeidsgiverne 1,9 prosent.

Men dette er ikke det hele. Stortinget har vedtatt høyere trygdepremier blant annet på grunn av forhøyelse av ytelsene. En del av disse nye premier er gjort gjeldende fra nyttår i år. Noe kommer senere i år, og det er også gitt beskjed om at arbeidsgivernes andel

av trygdepremiene vil stige ytterligere fra januar 1965. Disse utgifter sammen med økt feriegodtgjørelse er av NAF anslått til ca. 3,5 prosent. Etter min mening er dette anslag for høyt. Jeg skal senere i mitt innlegg komme nærmere tilbake til dette.

Jeg vil bare med en gang slå fast at vi ikke kan akseptere et tariffoppgjør med NAF basert på at lønnstakerne skal betale de utgifter som staten pålegger arbeidsgiverne.

Ved åpningen av forhandlingene med NAF stilte LO krav om et generelt lønnstillegg på 40 øre pr. time, som tilsvarer 5 prosent. Da tok vi utgangspunkt i en gjennomsnittlig timefortjeneste for mannlige og kvinnelige arbeidere (veid gjennomsnitt) på kr. 8.00, inklusive overtid og diverse tillegg. Men dertil kom naturligvis de enkelte forbunds krav av varierende innhold. Slik må det bli når ca. 20 forbund hver for seg reiser tariffkrav basert på forholdene innenfor det enkelte tariffområde. NAF har hevdet at kravet om generelt lønnstillegg og forbundenes krav til sammen utgjorde ca. 16 prosent øking i lønningene. Det var umulig for LO å si bestemt at disse tallene ikke var korrekte, men etter det som er framkommet senere, mener vi at tallet ligger for høyt.

Da forhandlingene var avsluttet som resultatløse og før meklingen tok til, holdt NAF en pressekonferanse og annonserte for all verden at LO's samlede krav utgjorde ca. 16 prosent. Dette tall er blitt sterkt utnyttet i propagandaen mot LO. Praktisk talt hele den borgerlige presse har «spilt» på dette prosenttall. Det skulle vise hvor urimelige vi var i våre krav.

Nå er det ikke noe ualminnelig i den norske forhandlingsteknikk at partene tar med en rekke krav som kan komme til å koste penger, selv om en ikke kan vente å få alle disse krav helt eller delvis gjennomført i første omgang. Kan de ikke løses med en gang, reises de på nytt ved neste tariffrevisjon eller gangen deretter, og historien forteller oss at som regel er slike krav etter hvert blitt gjennomført, selv om det tok noen tid.

Jeg bestrider naturligvis ikke NAF's rett til å offentliggjøre det regnestykke organisasjonen var kommet fram til etter at forhandlingene var avsluttet som resultatløse, men jeg gjør merksam på at offentliggjørelsen av dette tall ikke medvirket til å lette meklingen. Tvert imot skapte det mange komplikasjoner. LO's forhandlere strakk seg imidlertid så langt det var mulig for å komme fram til et forslag som kunne anbefales av LO og de interesserte forbund. For å komme fram til en rimelig ordning reduserte vi vårt generelle krav, som slett ikke var noe urimelig forlangende, fra 40 til 30 øre pr. time. Dessuten var vi villige til å gå med på et lavtlønns-tillegg på 30 øre pr. time.

I gjennomsnitt svarer dette til en kostnadsramme på 5 prosent. Det er imidlertid ikke lett å si nøyaktig hvor mange som vil få lavtlønns tillegg, hvor mange som vil få alle de 30 ørene og hvor mange bare en mindre del av de 30 ørene. NAF's forhandlere tilbød 14 øre timen i generelt tillegg og ytterligere 6 øre timen i lavtlønns tillegg — i alt om lag 2 prosent. Dette tillegg skulle gis over 2 år, uten at det ble nevnt noe om hvor stor del som skulle utbetales i år og hvor stor del neste år. I det siste meklingsmøtet vi hadde ble det riktignok anført at tilbudet ikke var noe ultimatum, men vi fikk likevel ikke noe tilbud som gikk lenger.

LO's forhandlere hadde firt seg så langt ned under meklingen at hvis de skulle gått lenger og tatt et forslag, ville dette sikker blitt forkastet av medlemmene. Vi mente at våre lønnskrav i den nåværende konjunktursituasjon var så rimelig at vi som ansvarlige organisasjonsrepresentanter ikke kunne anbefale noe mindre.

Jeg skal senere komme tilbake til den økonomiske situasjon, men jeg vil gjøre merksam på at selv om det hadde lyktes oss å komme fram til enighet i lønsspørsmålet, ville det hele antakelig ha standet fordi NAF insisterte på å få Norsk Losforbund og Norsk Sjømannsforbund med i det samordnede oppgjør.

LO har alltid hevdet at forholdene til sjøs var så ulike forholdene i land at det måtte særskilt behandling til. Det har NAF akseptert tidligere, men denne gangen skulle Sjømannsforbundet og Losforbundet absolutt være med. Det sa vi nei til. Det var også et annet forhold som gjorde at vi måtte si nei. Det var at to forbund utenfor LO, Det norske Maskinistforbund og Norsk Styrmandsforening, har revisjon av sine tariffavtaler til samme tid som de forbund som står i LO. Disse forbund kunne ikke bli med i et samordnet, forbundsvis oppgjør. NAF erklærte at noe meklingsforslag ikke ville bli tatt imot hvis ikke innenriksfarten var med. LO's representanter sa det motsatte. NAF gikk så til lockout av Sjømannsforbundets og Losforbundets medlemmer. Denne sak er nå kommet i en ny situasjon ved at det blir lønnsnemndsbehandling, og de to forbund vil ved sine representanter selv presentere sine lønnskrav for den ærede rikslønnsnemnd.

Av det jeg har sagt går det fram at LO gjorde sitt ytterste for også denne gang å komme fram til en minnelig ordning. Når det ikke lyktes og når vi nå er havnet i Lønnsnemnda, kan det kanskje også henge sammen med mulige «etterveer» etter det store politiske oppgjøret som fant sted i fjor høst.

Ble vi så ikke enig om noen ting under den langvarige mekling? Jo, ærede rikslønnsnemnd, vi kom til foreløpig enighet om en

rammeavtale for det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget. Etterat meklingen ble brutt og det var klart at det ville bli tvungen lønnsnemnd, drøftet partene denne rammeavtale igjen, og vi er enig om at rammeavtalen kan nyttes, selv om det nå blir den ærede rikslønnsnemnd som skal fylle ut de tomrom som fins i rammeavtalen. Jeg tror at en på den måten har lettet arbeidet for Rikslønnsnemnda. Jeg dokumenterer denne avtalen som bilag nr. 1. Jeg skal senere få komme tilbake til enkelte punkter i rammeavtalen.

Vi har også drøftet med NAF hvordan de saker som blir brakt inn for Lønnsnemnda skal prosederes og behandles, og som bilag 2 følger protokoll av 17. april. Det er naturligvis den ærede rikslønnsnemnd som bestemmer, men på dette punkt kan jeg vel uttale håpet om — på begge de prosederende parter vegne — at den linje som er trukket opp i protokollen av 17. april kan bli fulgt. Jeg gjør da oppmerksom på, som nevnt tidligere, at det vil komme egne innlegg fra representanter for Norsk Losforbund og Norsk Sjømannsforbund. Dessuten vil Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund ha innlegg når det gjelder de månedslønne, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund når det gjelder bakere og konditorer, Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund for slaktere og pølsemakere, og endelig vil en representant fra Norsk Transportarbeiderforbund ha et innlegg når det gjelder busspersonalet. For det siste tariffområdets vedkommende er jo forholdet at et forbund som ikke er medlem av LO vil opptre her i Lønnsnemnda, og da finner vi det riktig at en også slipper til en representant for den del av busspersonalet som er medlemmer av LO. Det vil fra de nevnte forbunds representanter bli nedlagt særskilt påstand når det gjelder lønnskravene.

Den internasjonale konjunktursituasjon.

Jeg sa til å begynne med at jeg ville komme tilbake til den økonomiske situasjon, fordi vi både under forhandlingene og mekurrenseevne og de enkelte industriers stilling. Jeg vil derfor nytte høvet til også å gi en omtale av disse forhold slik vi vurderer lingen har fått høre meget fra NAF om vår utenriksøkonomi, kon-dem. Jeg antar at den ærede rikslønnsnemnd under herr A. P. Østbergs innlegg vil få høre en hel del om alle vanskelighetene, slik arbeidsgiverne ser dem.

Den store utenrikshandel som Norge har, fører med seg at den internasjonale konjunkturutvikling spiller en stor rolle for våre økonomiske muligheter. Jeg skal imidlertid ikke bruke særlig mange ord på denne. Det foreligger et meget omfattende materiale, som

fra eksperthold belyser utviklingen. Konklusjonene peker nærmest enstemmig i retning av gode konjunkturer. Jeg vil derfor nøye meg med en del spredte sitater som kan gi et inntrykk av dette.

I Statistisk Sentralbyrås oversikt over konjunkturtendensene i mars d. å. heter det blant annet:

«Den konjunkturrelle utvikling i Vest-Europa og Sambandsstatene var i siste del av 1963 preget av oppgang. De realøkonomiske forhold skulle ligge til rette for minst like sterk vekst i 1964.

I Vest-Europa — men ikke i Sambandsstatene — har oppgangen vært fulgt av en markert prisstigning og andre tegn på press.»

I oversikten over konjunkturtendensene for april heter det:

«De økonomiske tendenser i Vest-Europa har ikke endret seg vesentlig siden forrige månedsrapport. Oppgangskonjunkturen fortsetter, og i mange land er etterspørsels- og prispresset fremdeles sterkt.»

Regjeringens vurdering av situasjonen framgår av stortingsmelding nr. 66 for 1963/64 om gjennomføringen av nasjonalbudsjettet for 1964. Det heter her på side 3 om den internasjonale konjunktur-utvikling:

«Siden våren 1963 har økonomien i den vestlige verden som helhet igjen vært preget av ekspansjon. I stortingsmelding nr. 1 for 1963/64 ble det gitt uttrykk for en relativt optimistisk vurdering av utsiktene for 1964. Det er senere ikke kommet trekk i bildet som gir grunnlag for vesentlig endring i denne vurdering.»

På side 21 i samme dokument heter det:

«Etter de opplysninger en nå har, er det grunn til å vente sterk økonomisk framgang også i 1964.»

Denne framgang må nettopp sees på bakgrunn av de lettere avsetningsforhold for våre eksportvarer.

Alt i alt kan det derfor ikke være tvil om at det generelle konjunkturbilde er gunstig, og som jeg har framhevet ved tidligere anledninger, betydelig bedre enn foran tariffrevisjonen i 1963, som endte med et gjennomsnittlig lønnstillegg på ca. 2,5 prosent.

Utviklingen i Norge jamført med andre land:

Jeg vil så komme med noen betraktninger om utviklingen i Norge sammenliknet med enkelte andre land.

Industriproduksjonen.

Med den store betydning industrien har er det naturlig å tillegge utviklingen i industriproduksjonen en særskilt vekt. Den vil også på mange måter gjenspeile den alminnelige realøkonomiske utvikling i et land. Jeg gjengir nedenfor en oversikt over den prosentvise stigning i industriproduksjonen i årene fra 1958 til 1962 for en del OECD-land.

Prosentvis stigning i industriproduksjonen 1958—1962.

Frankrike	25	Storbritannia	15
Østerrike	25	Italia	57
Sverige	22	Belgia	29
Vest-Tyskland	33	USA	27
Nederland	32	Canada	17
Norge	31	OECD totalt	27

I denne 4-årsperiode steg industriproduksjonen i Norge med 31 prosent, og det er mer enn i de fleste andre land. Bare Italia hadde en markert sterkere stigning med 57 prosent, mens Vest-Tyskland og Nederland må sies å ligge på omtrent samme nivå som Norge. For alle OECD-landene under ett var stigningen 27 prosent.

Produksjonsøkningen har som kjent vært gunstig i vårt land også gjennom 1963. Den sesongjusterte produksjonsindeks, som er gjengitt i OECD's månedsstatistikk, viser at industriproduksjonen i Norge i 3. kvartal 1963 lå 7,6 prosent over gjennomsnittsnivået i året 1962, mens den tilsvarende stigning for alle OECD-land under ett var 5,6 prosent.

Lønns- og produktivitetsutviklingen.

Ved vurderingen av lønnsutviklingens virkninger for industriens konkurranseevne må man som kjent ikke bare se på utviklingen i vårt eget land, idet utviklingen hos våre konkurrenter er like viktig. Det vesentlige i det lange løp er jo at vi ikke kommer i utakt med utviklingen i andre land. Dessuten må man ikke bare se på lønnsutviklingen som sådan, idet produktivitetsutviklingen må trekkes inn i bildet ved en sammenlikning.

FN's økonomiske kommisjon for Europa utarbeider kontinuerlig oppgaver som belyser utviklingen i lønninger, produktivitet og det de kaller for lønnskostnader for industrien i en rekke vest-européiske land. Det er selvsagt et skjønnsspørsmål hvor langt tilbake i tiden man skal gå ved utarbeidelse av slike oversikter. Jeg har funnet det naturlig å ta utgangspunkt i utviklingen i siste 5-årsperiode, altså fra 1958 fram til 1963. Siden det ikke foreligger materiale for mer enn 1. halvår 1963, har jeg funnet det hensikts-

messig å dele kommentarene i to: Først utviklingen fram til 1962, og deretter enkelte betraktninger om utviklingen i det siste året.

Et visst generelt forbehold må selvsagt tas, idet det jo er vanlig ved slike internasjonale sammenlikninger at man ikke alltid kan finne nøyaktig samme industrielle grupperinger eller statistiske beregningsmåter i alle land. Hvis de tallmessige utslag er forholdsvis betydelige, må det imidlertid være forsvarlig å trekke visse konklusjoner, bare de ikke gjøres for vidtgående og detaljerte.

Den prosentvise lønnsøking i industrien for perioden 1958—1962 og utviklingen i de enkelte mellomliggende år framgår av den tabell som er referert i det følgende.

Prosentvis lønnsøking i industrien 1958—1962.

	1959	1960	1961	1962	1958—62
Vest-Tyskland	6	10	10 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂	44
Danmark	8	7	12	10	42
Frankrike	6	7	8	8 ¹ / ₂	33
Norge	9	4	7	9 ¹ / ₂	33
Østerrike	3	7	9 ¹ / ₂	7 ¹ / ₂	30
Irland	4	7	5 ¹ / ₂	10	29
Sverige	4	6	9	7 ¹ / ₂	29
Finland	6	6	7 ¹ / ₂	6	28
Storbritannia'	5	7	5 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	23
Nederland	2	9	4	7	24

Tallene for Norge er beregnet på grunnlag av timefortjenesten for mannlige industriarbeidere, men de vil for perioden under ett ikke bli vesentlig endret om man også tar med kvinnelige industriarbeidere, slik det er gjort i de andre land.

Tabellen viser at Vest-Tyskland og Danmark har hatt den suverent sterkeste lønnsøking i dette tidsrom, mens Norge ligger i en mellomgruppe. Over et så vidt langt tidsrom kan det neppe spille noen utslagsgivende rolle om stigningen har vært 29, 30 eller 33 prosent. Den sterke lønnsøking i Danmark i de siste fire år må sies å være temmelig påfallende.

Det er også av interesse å konstatere den sterke parallellitet som er til stede mellom landene ved at lønnsøkingen i de aller fleste land har vært klart sterkest i siste halvdel av perioden. Den relativt betydelige lønnsøking i Norge i 1961 og 1962 finner sitt motstykke hos flertallet av konkurrerende industrinasjoner som er med i tabellen.

Som jeg har nevnt før, må ikke lønnsutviklingen vurderes isolert, men sees i sammenheng med utviklingen i *produktiviteten*. I den tabell som er gjengitt nedenfor, har vi tatt inn stigningen, enten i produksjon pr. sysselsatt eller i produksjon pr. arbeidstime. Noe avgjørende utslag for hele perioden under ett gir det ikke om man ved sammenlikningen bruker den ene eller annen metode.

Prosentvis stigning i produktiviteten. 1958—1962.

	1959	1960	1961	1962	1958—62
Vest-Tyskland	8	8	$5\frac{1}{2}$	7	32
Frankrike	7	9	4	$6\frac{1}{2}$	29
Norge	7	7	$4\frac{1}{2}$	3	23
Sverige	5	7	5	$3\frac{1}{2}$	22
Irland	7	3	5	$2\frac{1}{2}$	19
Nederland	7	10	0	$1\frac{1}{2}$	19
Østerrike	6	7	1	2	17
Danmark	6	2	4	3	16
Finland	2	7	5	÷ 1	13
Storbritannia	6	÷ 2	÷ 1	$1\frac{1}{2}$	3

Tabellen viser at Vest-Tykland hadde den sterkeste stigning med 32 prosent, deretter kom Frankrike med 29 prosent og Norge med 23 prosent. Norge må sies å ligge relativt gunstig an, omtrent på linje med Sverige og med en markert sterkere stigning enn Danmark. Det lave tall for Storbritannia virker mindre sannsynlig og bør neppe tillegges avgjørende vekt, da det her muligens kan foreligge en feil i grunnmaterialet. Under enhver omstendighet har stigningen vært meget liten i dette land.

I oversikten fra FN's økonomiske kommisjon for Europa har man stilt sammen tallene for utviklingen i produktiviteten med tallene for utviklingen i lønningene, dvs. man har dividert indeksserien for lønnsutviklingen med indeksserien for utviklingen i produktiviteten. Derved kommer man fram til begrepet *lønnskostnader*, som på en måte i ett tall kombinerer effekten både av lønnsøking og produktivtetsøking. Dette forteller oss noe interessant om utviklingen. Det må jo være bedre at lønninger og produktivitet *begge* stiger med 10 prosent, enn at lønningene stiger med 5 prosent, mens produktiviteten er uforandret. Et lavt tall i den tabell som er gjengitt, forteller derfor at stigningen i produktiviteten et godt stykke på vei har utliknet stigningen i lønningene.

Prosentvis stigning i lønnskostnader 1958—1962.

Frankrike	2	Irland	10
Nederland	3	Østerrike	12
Sverige	6	Finland	14
Norge	8	Storbritannia	17
Vest-Tyskland	9	Danmark	25

Som man kunne ha ventet av den tidligere oppstilling om lønnsutvikling og produktivitetsutvikling, må Norges stilling kunne sies å være relativt gunstig. Frankrike, Nederland, og til en viss grad Sverige, ligger noe bedre an, mens de øvrige land har en mindre gunstig utvikling. Forskjellen er til dels ganske betydelig.

Utviklingen det siste året, altså 1963, har etter alt å dømme styrket Norges posisjon fra et kostnadssynspunkt. Det foreliggende tallmateriale fra FN's økonomiske kommisjon for Europa dekker her bare 1. halvår 1963, dvs. det viser utviklingen fra 1. halvår 1962 til 1. halvår 1963. Jeg nøyer meg her med å gjengi tabellen over den prosentvise stigning i lønnskostnader slik de tidligere er beregnet.

*Prosentvis stigning i lønnskostnader.**1. halvår 1962—1. halvår 1963.*

Storbritannia	0	Irland	3
Norge	0	Sverige	4
Østerrike	1	Nederland	6
Vest-Tyskland	1	Frankrike	7
Finland	2		

I det tidsrom som dekkes av tabellen ligger Norge og Storbritannia gunstigst an. Både Frankrike, Nederland og Sverige — som for perioden 1958—1962 lå noe gunstigere an enn Norge — har i 1. halvår 1963 «tapt terreng», slik at en betraktning for hele 5-årsperioden fra 1958 fram til 1963 vil bringe Norge opp blant de land i Vest-Europa som har hatt den gunstigste utvikling fra et kostnadssynspunkt. Det moderate tariffoppgjør våren 1963 har i betydelig grad bidratt til dette.

Den siste tabell foran omfatter ikke Danmark, men foreliggende tallmateriale tyder på at det ikke har funnet sted noen markert forandring i dette lands stilling det siste år, iallfall ikke til det bedre.

Alt i alt må man når det gjelder lønnskostnadene kunne si at utviklingen i de siste 4—5 år på ingen måte har brakt oss i utakt med landene i Vest-Europa. Fra et lønnspolitisk synspunkt bør derfor forholdene ligge til rette for et rimelig oppgjør ved denne tariffrevisjon.

Prisutviklingen.

Når det gjelder prisutviklingen, vil jeg med utgangspunkt i den månedlige statistiske bulletin fra OECD gjengi en tabell som viser den prosentvise stigning i konsumprisene i 5-årsperioden fra 1958 til 1963.

Prosentvis stigning i konsumprisene 1958—1963.

Belgia	6	Østerrike	14
Irland	10	Norge	14
Sveits	11	Sverige	15
Storbritannia	12	Italia	17
Vest-Tyskland	12	Danmark	22
Nederland	13	Frankrike	25

Tabellen viser en forholdsvis jevn stigning i prisene. I Norge utgjorde stigningen 14 prosent, og jeg kan nevne at av de 12 land som er med i oversikten, har 8 land en stigning på mellom 10 og 15 prosent. Belgia har en markert lavere stigning, og Danmark og Frankrike en langt sterkere stigning, med Italia i en mellomstilling. Man kan ikke si at prisutviklingen i Norge i de siste fem år fram til og med 1963 står i noen særstilling. Jeg skal for øvrig komme nærmere inn på den aktuelle prissituasjonen i Norge i en annen sammenheng.

Tariffoppgjør og lønnsutvikling i Sverige.

Jeg skal så få si litt spesielt om tariffoppgjøret og lønnsutviklingen i Sverige siden tariffoppgjøret der har vært brakt inn i debatten hos oss. En regner at det svenske tariffoppgjøret vil gi en lønnsforhøyelse på gjennomsnittlig 1,3 prosent i 1964 og ytterligere 3,4 prosent i 1965. Tillegget i 1964 skal først og fremst gis til de lavtlønte, og for dem vil stigningen bli langt mer enn de 1,3 prosent.

Oppgjøret kan synes beskjedent, og særlig gjelder dette for 1964. Men når en skal vurdere dette, må en være oppmerksom på at flere forhold stiller seg vesentlig annerledes i Sverige enn i Norge. For det første er det et faktum at lønnsglidningen i Sverige er sterkere enn i Norge. For det andre er bakgrunnen for oppgjøret ganske forskjellig både når det gjelder lønnsutvikling og prisutvikling sammenliknet med forholdene i Norge.

Statiska Centralbyrån har offentliggjort følgende tall for lønnsutviklingen i svensk industri fra 1962 til 1963:

	Menn	Kvinner
	Prosentvis øking	
Februar 1962—februar 1963	10,1 %	15 %
Mai 1962—mai 1963	7,8 %	10,7 %
August 1962—august 1963.....	6,5 %	8,8 %
November 1962—november 1963	6,8 %	8,8 %

Beregnet på grunnlag av disse tall, får vi en gjennomsnittlig stigning i timefortjenesten i Sverige fra 1962 til 1963 på 7,8 prosent for menn og 10,8 prosent for kvinner. Den svenske konsumentprisindeksen steg med om lag 3 prosent. Tar vi utgangspunkt i disse tall og korreterer for enkelte forhold, som jeg ikke behøver å gå i detalj om, kan en regne med at reallønningen for menn i svensk industri minst har steget med 4 prosent fra 1962 til 1963 og for kvinner med om lag 7 prosent.

Når vi sammenlikner dette med forholdene i Norge, finner vi at både den nominelle lønnsøkning og reallønnsøkningen fra 1962 til 1963 har vært betydelig sterkere i Sverige enn i Norge. Ifølge Statistisk Sentralbyrås tall var det således i gjennomsnitt for menn en reallønnsøkning på 2,5 prosent og for kvinner 3,9 prosent.

Det er også grunn til å merke seg at mens vi i Norge fra desember 1963 til mars 1964 har hatt en stigning i konsumprisindeksen på 3,3 prosent, lå konsumentprisindeksen i Sverige i februar 1964 — som er det siste tallet vi har — på samme nivå som i desember 1963.

De forhold jeg hittil har nevnt er av betydning for en *generell* vurdering av tariffoppgjøret i Sverige sammenliknet med norske forhold. Men jeg vil også trekke fram et moment som spesielt har betydning for de lavtlønte og vårt krav om et lavtlønns tillegg. Et markert trekk ved utviklingen i den siste 2-årige tariffperiode i Sverige er at lavtlønnsgruppens lønninger økte sterkere enn gjennomsnittet. En liknende utvikling har vi dessverre ikke hatt her i Norge, hvilket man kan lese ut av lønnsstatistikken. Dette understreker nødvendigheten av at vi nå får et lavtlønns tillegg, som kan rette opp situasjonen.

Nærmere om den økonomiske situasjon i Norge.

Utviklingen i de enkelte næringer.

Jeg vil så gå nærmere inn på enkelte sider ved den økonomiske situasjon og utvikling i Norge.

Jeg har foranpekt på at det generelle konjunkturbildet må sies å være gunstig og betydelig bedre enn tilfellet var for et år siden. Når det gjelder utviklingen i de enkelte næringer, finner jeg ingen grunn til å gå i detalj, men vil få nevne noen trekk.

Statistisk Sentralbyrås indeks over verdien av ordretilgangen i jern- og metallindustrien viser at denne i 4. kvartal 1963 var 28 prosent større enn ett år tidligere. Stigningen i innenlandsk ordretilgang for hele jern- og metallindustrien skyldtes økte ordrer i transportmiddelindustrien, primær jern- og metallindustri og i jern- og metallvareindustrien. Derimot hadde maskinindustrien og elektroteknisk industri betydelig lavere ordretilgang enn i 4. kvartal 1962. Spesielt har skipsverftenes ordresreserve for nybygginger, eksklusive skip under bygging, økt en del i 2. halvår 1963, slik at den ved utgangen av året var kommet opp i vel 600 000 bruttotonn, mot noe mindre enn 500 000 bruttotonn $\frac{1}{2}$ år tidligere.

Ordresituasjonen i bekledningsindustrien og i kjemisk industri lå derimot svakere an.

For treforedlingsindustrien kan man vel si at utsiktene for 1964 vurderes noe mer optimistisk enn for ett år siden. For øvrig har markedssituasjonen bedret seg en del for de fleste produkter fra den primære jern- og metallindustri, blant annet for ferrolegeringer og aluminium. Ifølge meldingen om gjennomføringen av nasjonalbudsjettet er også markedsutiktene for metallvalseverkene lysere enn for ett år siden.

Det er naturligvis riktig at de økonomiske muligheter varierer fra det ene område til det annet. I denne sammenheng er det imidlertid et synspunkt som jeg finner grunn til å framheve:

NAF's standpunkt har vært at den helst vil ha et mest mulig samlet oppgjør for alle tariffområder. Når dette er tilfelle, ligger det i sakens natur at vurderingen av lønnstilleggets størrelse må skje ut fra en generell gjennomsnittsbetraktning over de økonomiske forhold. Å fastsette et generelt tillegg ut fra forholdene i de vanskeligst stilte tariffområder er både urimelig og meningsløst. Den sterke stigning i konsumprisene i den siste tid rammer jo alle lønnstakere likt, uavhengig av hvilken arbeidsplass de står på.

Betalingsbalanse og tariffoppgjør.

Ved vurderingen av den økonomiske situasjon og våre muligheter i tiden framover, vil selvsagt utviklingen i utenriksøkonomien og betalingsbalansen spille en betydelige rolle.

Vi har jo hatt store underskudd i utenriksøkonomien i de fleste år. Ja, en kan vel si at det har vært det normale trekk i bildet etter

krigen. I 1962 var underskuddet på driftsbalansen 1250 mill. kroner. Det steg til 1400 mill. kroner i 1963, mens budsjettet for 1964 beregner underskuddet til 1100 mill. kroner. Disse variasjoner kan i det vesentlige tilskrives fluktuasjoner i skipsfartssektoren, både når det gjelder fraktinntekter og skipsimport.

Det må for øvrig kunne sies at vår store netto skipsimport — altså skipsimport minus skipseksport — fra et utenriksøkonomisk synspunkt står i noe av en særstilling. Disse store kapitalgjenstander utgiftsføres i sin helhet i det år skipet importeres. Holder vi netto skipsimport utenfor, viser betalingsbalansen for 1962 et overskudd på 137 mill. kroner, for 1963 et overskudd på 367 mill. kroner og for 1964 et budsjettert overskudd på 450 mill. kroner. For de andre poster på betalingsbalansen har det derfor vært en tendens i riktig retning.

Jeg er imidlertid klar over at underskuddet i utenriksøkonomien representerer et strukturelt problem. Det har etter alt å dømme funnet sted et tilbakeslag i skipsfartssektoren og i visse eksportindustrier, som neppe bare er av ordinær konjunkturmessig art.

Spørsmålet er imidlertid om man i synderlig grad bidrar til å løse dette problem ved en sterk tilbakeholdenhet i lønnspolitikken. Jeg tillater meg å tvile på dette.

Løsningen må ligge i det positive, konstruktive plan, ved en gradvis omstilling av økonomien i den retning som gir størst avkastning på investeringene. Dette er også et synspunkt som Regjeringen har gitt uttrykk for i stortingsmeldingen om gjennomføringen av Nasjonalbudsjettet 1964. Etter å ha pekt på visse strukturproblemer og den skjerpede konkurranse gjennom tollnedbyggingen i EFTA, heter det på side 7 i meldingen:

«Landets økonomi står således overfor den oppgave å omstille investerings- og produksjonsstrukturen til disse nye pris- og etterspørselsforhold på en slik måte at det samtidig skjer en bedring i den utenriksøkonomiske balanse. Denne tilpasning som nødvendigvis vil ta tid, må i første rekke skje ved en utbygging og rasjonalisering av bedrifter og bransjer som har de beste muligheter for lønnsom produksjon.»

Med andre ord, dette er først og fremst et spørsmål om investeringsenes sammensetning på lengre sikt.

Jeg er selvsagt ikke blind for at en sterk nominell heving av lønnsnivået kan gjøre det vanskeligere å løse omstillingsproblemene, men ut fra en samlet vurdering av den realøkonomiske situasjon, kan jeg ikke se at de lønnskrav som Landsorganisasjonen nå legger fram rammes av denne kritikk.

Prissituasjonen.

Den aktuelle prissituasjon spiller en viktig rolle ved dette tariffoppgjøret.

I 1963 hadde vi her i landet en nokså spesiell prisutvikling. I januar lå konsumprisindeksen på 110,6 poeng, og mars/april, da tariffoppgjøret gikk inn i slutfasen, var den kommet opp i 112 poeng. I samband med tariffoppgjøret avga Regjeringen en priserklæring hvor den lovt å sette inn betydelige forbrukersubsidier for å bringe prisnivået nedover. Det het videre at hvis ikke noe uforutsett inntraff, skulle prisnivået ligge på mellom 111 og 112 poeng i gjennomsnitt for 1963. Denne erklæringen gjaldt bare ut året 1963, og faktisk ble konsumprisindeksen i gjennomsnitt for 1963 liggende på 111,1 poeng. Det er derfor på det rene at Regjeringens priserklæring ble oppfylt.

Men fra de siste måneder i 1963 og til i dag har det skjedd en meget sterk prisstigning. Konsumprisindeksen pr. 15. mars i år lå på 115,6 poeng. Dette er en stigning i forhold til gjennomsnittsnivået for 1963 på 4,1 prosent og i forhold til konsumprisindeksen i mars 1963 på 3,2 prosent. I samband med dette vil jeg med en gang få slå fast at Regjeringens priserklæring var en del av tariffoppgjøret i 1963 og en vesentlig grunn til at det ble vedtatt av våre medlemmer. Uten denne priserklæring ville et så vidt rimelig oppgjør som NAF fikk i fjor ikke blitt godtatt. Når en skal vurdere prissituasjonen ved dette lønnsoppgjør, kan en derfor ikke se bort fra virkningene av de tiltak Regjeringen gjennomførte og bare se prisstigningen i forhold til for eksempel mars i fjor.

Det er mange årsaker til prisstigningen i den siste tiden. Jeg skal bare nevne noen.

Tilbaketrekkingen av de ekstraordinære subsidiene og øking av visse offentlige avgifter har til sammen ført til en stigning i indeksen på vel 2 poeng. Økte importpriser på sukker, kaffe og korn har ført til en stigning på om lag 1,5 poeng.

Men det er også noen mindre økinger på andre poster som bør nevnes. Det er for eksempel nylig gitt adgang til avanseforhøyelser på blant annet melk og bakervarer, som har ført til en stigning på omtrent 0,3 poeng. En stigning av noenlunde samme størrelse finner vi for eksempel for klær og skotøy, utgifter til bolig, helsepleie og forskjellige andre utgifter. Hertil kommer en sesongmessig stigning på visse jordbruksprodukter siden i fjor høst.

Når det gjelder prisutviklingen videre framover, er begge parter kjent med at det for tiden fram til juni 1964 foreligger en prognose, som viser tall for konsumprisindeksen på mellom 116 og 117 poeng.

Her er det hverken regnet med noen virkninger av jordbruksoppgjør eller andre inntektsoppgjør i 1964.

Jeg skal ikke forsøke meg på noen detaljert prisprognose for hele 1964, dertil er det alt for mange usikre faktorer. Men folk som fortrinnsvis har rede på disse ting, mener at indeksen kan komme opp i både 119 og 120 poeng i løpet av året. Selv uten inntektsoppgjør for noen grupper, må det være ganske klart at gjennomsnittsnivået for konsumprisindeksen i hele 1964 ikke vil ligge under 116 poeng.

Det har fra arbeidsgiverhold vært hevdet at de ikke vil være med på å gi kompensasjon for en prisstigning som de ikke selv har bidratt til, som det heter. Nå kan det vel i og for seg være nokså tvilsomt om de ikke selv har bidratt til prisstigningen. På en rekke områder har det funnet sted en produktivitetsstigning som i seg selv skulle gitt grunnlag for prisnedsettelse og dermed en mindreforring i det samlede prisnivå. Slike prisnedsettelser har vi sett lite til.

Hertil kommer, som jeg før har nevnt, at de særlige pristiltak i 1963, som nå er opphevet, var en del av forrige tariffoppgjør og hadde stor betydning for dette. Arbeidsgiverne kan derfor heller ikke se bort fra virkningen av at disse spesielle pristiltak nå er opphevet. Det er nok så at arbeidsgiverne ikke har noe ansvar for prisstigningen på f. eks. sukker og kaffe på verdensmarkedet, men da vil jeg spørre: Har vi noe større ansvar for dette?

Det går i det hele tatt ikke an å melde seg ut av det norske samfunnet, hverken når det gjelder prisstigning eller andre forhold, slik som påstandene fra arbeidsgiverhold i realiteten innebærer. Prisstigningen må vurderes på grunnlag av den faktiske utvikling som har funnet sted og de virkninger den har bl. a. for lønnstakernes realinntekter.

Trygdepremier og feriegodtgjørelse.

Jeg har tidligere nevnt at jeg skulle omtale spørsmålet om trygdepremiene og feriegodtgjørelsen nærmere, og jeg skal da ta utgangspunkt i NAF's redegjørelse av 15. april om tariffsituasjonen, der det bl. a. heter:

«I den nåværende situasjon er det på det rene at man i tiden fra forrige tariffrevisjon til januar neste år får en øking i trygdepremier og feriegodtgjørelse svarende til en utgiftsøkning for bedriftene på vel 3,5 prosent av lønssummen. Dette er utgifter som for bedriftene har nøyaktig samme karakter som lønnsutgifter, og som kommer lønnsinntektene til gode i form av sosiale fordeler.»

Trygdepremiene.

Jeg tar utgangspunkt i den premietariff som ble gjort gjeldende fra 1. juli 1963. Fra dette tidspunkt og til januar 1965 blir trygdepremiene endret tre ganger. Fra 6. januar 1964 økte premien til syketrygden og til alders- og uføretrygden. Fra 5. oktober 1964 kommer premiene til enke- og morstrygden til.

For alders- og uføretrygd, enke- og morstrygd og forsørgertrygd blir det fra dette tidspunkt beregnet en *fellespremie*, og denne øker fra 4. januar 1965 på grunn av høyere trygdeytelser.

For lønnstakere i inntektsklassen 14 000—18 000 kroner vil *arbeidsgivernes premietilskudd* fra juli 1963 til januar 1965 øke med kr. 3.70 pr. uke, eller 9 øre pr. arbeidet time. Når en ser dette i forhold til de samlede direkte og indirekte lønnskostnader pr. time, svarer dette til en stigning på knapt 1 prosent, og mindre enn halvparten av denne stigningen kommer i 1964.

Når arbeidsgiverne forutsetter at trygdepremier og feriegodtgjørelse går opp med vel 3,5 prosent, må de regne med en nesten dobbelt så stor øking i trygdepremiene som jeg har gjort.

Den eneste forklaring jeg kan finne på dette er, at arbeidsgiverne har forutsatt at om lag halvparten av de lønnstakere det her gjelder i løpet av en periode på 1½ år går over fra inntektsklassen 14 000—18 000 kroner til inntektsklassen 18 000—25 000 kroner, med derav følgende høyere premier. En slik forutsetning er imidlertid helt urealistisk. Jeg tror derfor ikke at man kommer noe særlig over en øking på 1 prosent, som jeg har nevnt, selv om man også tar hensyn til overgang fra én inntektsklasse til en annen. Det var dette jeg ville si om det rent tallmessige.

Det er også et annet forhold som fortjener å nevnes.

Arbeidsgivernes premietilskudd til Alderstrygden og de andre trygdene som finansieres sammen med denne, kommer *ikke* bare «lønnsmottakerne til gode i form av sosiale fordeler», slik som det hevdes. Med det premiesystem vi har, betaler alle medlemmer av disse trygder — både lønnstakere og selvstendige — den samme egenpremie, og tilskuddet fra stat og kommuner er også likt for alle. Arbeidsgivertilskuddet går til å dekke de sosiale utgiftene utover dette både for lønnstakere og for selvstendige. Jeg viser til pensjonsutredningskomitéen av 1962, hvor dette forhold er påpekt, og hvor det f. eks. på side 46 heter:

«Samlet premie ligger således 70 prosent høyere for arbeidstakerne enn for ikke-arbeidstakerne.»

Dette gjelder for personer i samme inntektsklasse, og forholdet er enda mer utpreget i dag.

Det er disse trygdepremier som særlig har steget i den perioden jeg har behandlet. På denne bakgrunn kan man ikke vente at lønnstakerne skal akseptere at en øking bare blir brukt som et argument mot deres krav om inntektsforbedringer. Heller ikke bør det glemmes at medlemmene selv får økte trygdepremier i denne perioden, og de får ikke fullt fradrag ved skattelikningen for premiene, slik som arbeidsgiverne.

Feriegodtgjørelsen.

Feriegodtgjørelsen blir antakelig satt opp med 1,5 prosent fra 15. mai i år. I tillegg til dette har imidlertid arbeidsgiverrepresentantene i Ferielovutvalget av 1963 hevdet at det på grunn av omlegging av beregningsreglene kommer en øking på om lag 0,4 prosent for Arbeidsgiverforeningens medlemmer. Komitéen har anslått dette til å utgjøre om lag $\frac{1}{4}$ prosent for alle lønnstakere.

Vi kan ikke akseptere det tall NAF har beregnet som representativt for den gruppe det her gjelder.

De prosenttall jeg har nevnt, er for øvrig også beregnet i forhold til den lønn som feriegodtgjørelsen skal betales av og ikke i forhold til de samlede direkte og indirekte lønnskostnader. Sett i forhold til det sistnevnte beløp, vil endringen av feriegodtgjørelsen ikke beløpe seg til over 1,5 prosent.

Siden forhøyelsen av feriegodtgjørelsen først trer i kraft fra 15. mai i år, vil den i gjennomsnitt for hele året 1964 tilsvare knapt 1 prosent. Det er også grunn til å merke seg at det er opptjeningen av retten til den utvidede ferie og feriegodtgjørelse som begynner i 1964, mens den utvidede ferie og feriegodtgjørelse først blir tatt ut i 1965. Den reelle betydning av dette vil vel derfor i større grad gjøre seg gjeldende i 1965.

For lønnstakerne vil hevingen av feriegodtgjørelsen ikke fullt ut svare til den inntekt de går glipp av ved at de i 1965 arbeider en uke mindre. Derved bærer de en del av de reelle kostnader ved utvidelsen av ferien. Hvor store disse reelle kostnader blir avhenger for øvrig av virkningene på produksjonen. Det er i og for seg klart nok at den normale produktivitetsøkning som finner sted fra år til år, mer enn oppveier produksjonstap på grunn av utvidelsen av ferien. Ferielovkomitéen har ikke beregnet noe bestemt tall for virkningen på produksjonen, men virkningen vil bli mindre enn det som svarer til forkortelsen av arbeidstiden.

Reallønnsutviklingen 1963—1964.

Jeg skal så ta for meg reallønnsutviklingen i 1964, og tar igjen utgangspunkt i NAF's redegjørelse av 15. april, der det i samband med prisstigningen bl. a. heter:

«Ved vurderingen av spørsmålet om å gi kompensasjon for denne prisstigning, må man også ta i betraktning at lønningene gjennomsnittlig er steget sterkere enn prisene, slik at reallønnen i 1. kvartal (1964) ligger ca. 2,5 prosent høyere enn for et år siden.»

Jeg skal ikke gå nærmere inn på den i og for seg usikre antakelse om lønnsutviklingen fram til 1. kvartal 1964 som NAF går ut fra, men jeg vil understreke at det resultat den kommer til på denne måten er helt spesielt for 1. kvartal, og ikke gir et riktig bilde av situasjonen.

Et riktigere bilde får en ved å sammenlikne året 1963 med utviklingen i året 1964 under visse forutsetninger. Selv uten noen tariffrevisjon, må en regne med at det gjennomsnittlige nivå for konsumprisindeksen i 1964 iallfall *ikke vil ligge under 116 poeng*. I forhold til et gjennomsnittsnivå for konsumprisindeksen på 111,1 poeng i 1963, svarer dette til en stigning på om lag 4,5 prosent. Selv om jeg både regner med virkninger av tariffrevisjonen i fjor og en lønnsglidning som bedriftene betaler utenom tariffrevisjonen, vil den gjennomsnittlige lønnsøkning fra 1963 til 1964 ikke komme opp i et så høyt tall som prisstigningen i samme periode. *Dvs. at uten tariffrevisjon ville reallønningene i 1964 gjennomsnittlig ligge lavere enn i 1963.*

Det er også grunn til å minne om at det ikke er alle som får nytte godt av lønnsglidningen. Det gjelder særlig de lavere lønte grupper, som ville få sin reallønnsmessige stilling vesentlig forverret.

Men i det norske samfunn er det, som statsministeren har sagt, ikke meningen at livremmen skal spennes inn. I meldingen om gjennomføringen av Nasjonalbudsjettet 1964 er det forutsatt at det samlede private forbruk reelt vil øke med 4 prosent, eller med 3,3 prosent pr. innbygger fra 1963 til 1964.

I meldingen heter det også:

«Lønns- og prisoppgjøret i 1964 omfatter en større del av landets arbeidstakere enn noen gang før. Dersom oppgjøret skulle føre til inntektsforbedringer som går ut over den realøkonomiske ramme og den prisøkning som kan ventes uansett oppgjøret, vil vi få en kostnadsøkning som igjen kan stille oss ugunstig sammenliknet med andre land.»

Av dette går det for det første fram at man er berettiget til kompensasjon for «den prisøkning som kan ventes uansett oppgjøret . . .»

Jeg har tidligere påvist at vi uten noe tariffoppgjør eller andre inntektsoppgjør sikkert må regne med et gjennomsnittlig prisnivå i 1964 som ligger om lag 4,5 prosent over nivået i 1963. Dette skulle

vi da etter den oppfatning som er gjort gjeldende i meldingen, iallfall være berettiget til å få på grunn av prisutviklingen. I den realøkonomiske rammen er det, som jeg alt har nevnt, også forutsatt at det skal finne sted en reell forbruksøking fra 1963 til 1964.

Vårt siste tilbud under meklingen var på gjennomsnittlig 5 prosent. Etter det som er sagt foran, må det være klart at dette representerer et minimum for at våre medlemmer skal kunne følge med i forbruksutviklingen. I gjennomsnitt for hele året 1964 vil et slikt lønnstillegg svare til om lag 3,5 prosent.

Det må heller ikke glemmes at de nye tariffavtaler forutsettes å gjelde for to år framover. I 1965 vil det, selv om ferien utvides, også finne sted en øking i produksjonen og i det private forbruk. Det er derfor plass til ytterligere forbedringer i tariffavtalene ved siden av det generelle lønnstillegg og lavtlønnsstillegg som jeg her har tatt i betraktning.

Lønnsutviklingen for lavtlønnsgrupper.

Lavtlønnsproblemet er så viktig at jeg må omtale det spesielt.

Vi har dessverre ikke slik lønnsstatistikk at vi nøyaktig kan vise lønnsforholdene og lønnsutviklingen for lavtlønnsgruppene. Dette skyldes bl. a. at en lavtlønnsgruppe ikke alltid omfatter en hel bransje som vi har lønnsstatistikk for, men kan utgjøre en større eller mindre del av arbeidstakerne i en bransje hvor lønnsforholdene for de øvrige ligger bedre an. I gjennomsnittstall for hele bransjen vil i det siste tilfelle forholdene spesielt for de lavtlønte ikke komme fram.

Selv om vi ikke har statistikk som generelt kan gi et riktig uttrykk for lønnsforholdene for lavtlønnsgruppen, kan jeg likevel som eksempel nevne noen tall for bransjer hvor lønnsnivået ligger lavt.

For mannlige arbeidere i alt var den gjennomsnittlige timefortjeneste i følge NAF's statistikk i 4. kvartal 1963 kr. 8.51, og i industrien alene var gjennomsnittet kr. 8.02. Til sammenlikning kan nevnes at det for hermetikkfabrikker var kr. 6.26, konserverfabrikker kr. 6.52, tekstilfabrikker kr. 7.08, trelastbruk kr. 7.08, trelastutsalgs kr. 6.84 og teglverk kr. 7.33.

For kvinner er den gjennomsnittlige timefortjeneste i 4. kvartal 1963 i industrien kr. 5.67. I hermetikkfabrikker lå timefortjenesten for kvinner på kr. 4.70, konserverfabrikker kr. 4.93, tekstilfabrikker kr. 5.40.

Utviklingen av lønningene for disse gruppene i 2-årsperioden fra 4. kvartal 1961 til 4. kvartal 1963 har vært noe varierende, men ikke

i noe tilfelle har den holdt tritt med den gjennomsnittlige øking i timefortjenesten for arbeidere i alt eller for industrien.

En vesentlig grunn til at lavtlønnsgruppene blir liggende etter i lønnsutviklingen, er at de får lite eller ingen ting av lønnsglidningen. Den eneste mulighet for å rette opp stillingen er derfor at de ved tariffrevisjonene får et spesielt lavtlønnsstillegg. Jeg er klar over at det fra lavtlønnsindustrienes side vil bli hevdet at dette fører til lønnsuttellinger som kan skape vanskeligheter for dem. Jeg skal ikke vurdere dette nærmere, men vil gjerne slå fast at vi ikke som prinsipp i vår lønnspolitikk kan bygge på at vi på visse områder skal ha særlig lave lønninger for å holde bestemte virksomheter i gang.

Oppsummering av den økonomiske situasjon.

Jeg har foran trukket fram en rekke sider ved den økonomiske utvikling vi har hatt og den økonomiske situasjon vi står overfor ved dette tariffoppgjør. Den realøkonomiske situasjon kan kort oppsummeres slik:

Vi har et betydelig underskudd i utenriksøkonomien, men dette er et problem som etter min mening ikke kan løses gjennom en restriktiv lønnspolitikk.

Samtidig er vårt land inne i en meget sterk økonomisk vekstperiode, som bl. a. karakteriseres ved at nasjonalproduktet i løpet av de to år 1963 og 1964 kan antas å stige med samlet 10 prosent. En viss forverring av bytteforholdet overfor utlandet reduserer virkningen av produksjonsøkningen noe, men totalt sett er ikke utslaget særlig betydelig.

Investeringsnivået er fortsatt meget høyt, og gir uttrykk for at vi bygger ut vårt næringsgrunnlag i stort tempo.

Forholdene på arbeidsmarkedet må kunne karakteriseres som gunstige, og arbeidsløsheten er liten når vi ser bort fra de spesielle sesongmessige og distriktmessige problemer.

Som jeg før har påvist, har utviklingen i vårt lands konkurransevne, slik den kan registreres gjennom priser, lønninger og produktivitet, vært gunstig i de siste 4—5 år. At vår konkurransevne er god bekreftes også av det generelle forhold at vi i en periode med reduserte tollsatser og stigende liberalisering av handelen, har kunnet forene sterk produksjonsøking med full sysselsetting i nasjonal målestokk. Hadde konkurransevnen vært dårlig ville dette i en periode med stigende liberalisering ha slått ut i økt arbeidsløshet.

Jeg mener også det må være berettiget å hevde, at den sterke stigning i bredden av vår industrieksport er et uttrykk for god

konkurransesevne. Hjemmeindustriens omstilling til eksport har pågått i et gledelig tempo, og det er grunn til å regne med at denne utvikling vil fortsette. La meg nevne at Nasjonalbudsjettet for 1964 regner med at nesten halvparten av eksportøkningen dette år ventes å falle på varer utenom de tradisjonelle eksportprodukter.

Fra et konkurransemessig synspunkt mener jeg derfor det må være berettiget å hevde at vårt land har råd til å innfri de lønnskrav som vi stiller. Reallønnsutviklingen i de senere år har stort sett sikret flertallet av lønnstakerne en rimelig andel i velstandsutviklingen, men får man ikke et skikkelig lønnstillegg ved denne tariffrevisjon, vil lønnstakerne ikke kunne følge med i den forbruksøkning som Nasjonalbudsjettet for 1964 forutsetter. Ser man spesielt på lavtlønnsgruppene, gjelder dette i enda sterkere grad, og dette er selvsagt bakgrunnen for det krav vi har funnet det nødvendig å sette fram for disse grupper.

En innfrielse av de lønnskrav vi nå fremmer for den ærede rikslønnsnemnd vil på ingen måte bringe vårt land inn i en ukontrollert pris- og lønnsutvikling, da kravene ligger innenfor den realøkonomiske ramme som foreligger i dag.

Landsorganisasjonens generelle krav.

Generelt lønnstillegg.

Som en konklusjon på det jeg har sagt foran, vil jeg nå gå over til å si noen ord om de generelle krav, som jeg på vegne av LO kommer til å legge ned påstand om for den ærede rikslønnsnemnd. La meg først nevne det generelle lønnstillegg.

Vi erklærte under meklingen at for å komme fram til en minnelig ordning, var vi villige til å anbefale et generelt lønnstillegg på 30 øre pr. time for alle voksne arbeidere, kvinner og menn, og at unge arbeidere og lærlinger skulle ha halvparten av dette tillegg. Da det ikke ble noe resultat av meklingen, er partene selvsagt ikke bundet av de tilsagn som ble gitt. Vi på vår side er imidlertid kommet til det resultat at vi vil stå ved vårt tilbud om 30 øre som et generelt lønnstillegg. Vår påstand vil derfor komme til å bli i samsvar med dette.

Lavtlønnsstillegget.

I tilknytning til det som er sagt om det generelle lønnstillegg, står vi også ved vårt siste tilbud under meklingen om å akseptere 30 øre pr. time for lavtlønnsgruppene. Jeg viser for øvrig til den rammeavtale som er dokumentert.

Etter denne avtale vil ikke alle lavtlønte få 30 øre pr time. Som det vil sees av avtalen, er det satt «tak». Samtlige forbund som la fram sine krav for NAF om lavtlønnstillegg, hadde satt en grense for dette tillegg. De fleste forbund krevde et lavtlønnstillegg for de av sine medlemmer som hadde en timefortjeneste på under kr. 6.50, men noen av forbundene hadde satt grensen til kr. 7.00. Under meklingen ble vi enig om kr. 6.50, (eksklusive visse tillegg) og det vil si at de lønnstakere som ligger nær opp til kr. 6.50 bare vil få deler av de 30 ørene. For å få 30 øre fullt ut, må fortjenesten ligge på kr. 6.20 eller derunder.

For kvinner er det satt et «tak» på kr. 4.90. Alle kvinner som har en fortjeneste under kr. 4.90, vil få andel i lavtlønnstillegget. For at det skal få fullt utslag, må fortjenesten være kr. 4.60 eller derunder.

Når vi har gått med på å sette to forskjellige «tak», skyldes dette at vi ennå ikke har fått full likestilling mellom kvinner og menn. Det vil først inntre i 1967. Dertil kommer at etter de like-lønnsavtaler som forbundene har sluttet, skal kvinnene nå også ha et opptrappingstillegg av varierende størrelse etter hvilket tariffområde de tilhører.

Om tilpassingen av det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget, skal det etter rammeavtalen forhandles mellom de direkte tariffparter.

Det er umulig nøyaktig å kunne si hvor mange som vil komme inn under en lavtlønnsavtale. Vi har regnet med at den for menns vedkommende vil omfatte ca. 25 prosent og for kvinner ca. 35 prosent.

Øking av overtidsgodtgjørelsen.

LO reiste i år spørsmålet om forhøyelse av overtidsgodtgjørelsen for de to første timer etter den ordinære arbeidstids slutt. Som kjent har denne godtgjørelse gjennom alle år vært 25 prosent. Enkelte forbund har tatt opp dette spørsmål tidligere, uten at det har lyktes å nå fram til noe resultat. Vi mente derfor at det var riktig å reise denne sak i år som et generelt krav.

I noen tariffområder har de 50 prosent for de to første timer, men ellers er det som regel 25 prosentsatsen som gjelder. Vi syns ikke det er noe urimelig at det nå skjer en endring her.

Jeg kan fortelle at i Danmark er satsen for den første overtidstime 25 prosent, for den andre 33 1/3 prosent, for tredje og fjerde time 50 prosent og deretter 100 prosent. I Sverige varierer det noe fra 25—50 prosent for første overtidstime og til 70 prosent for videre overtid. I Storbritannia er overtidsprosenten fra 33 1/3 til 100. En del av de land som vi sammenlikner oss med, har samme overtidsgodt-

gjørelse som vi har. Det land som har den laveste overtidsgodtgjørelse er Sveits, hvor den bare er 25 prosent.

Så vidt jeg forsto NAF's representanter under forhandling og mekling, var de villige til å gå med på noen øking av overtidsgodtgjørelsen for de to første timer, men dessverre kom vi ikke så langt at det ble oppnådd full enighet. Det skyldtes vel at det var umulig å komme fram når det gjaldt det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget.

Helligdagsgodtgjørelse for ukelønnsarbeidere.

Ved tariffrevisjonen i 1963 ble NAF og LO enig om at betalingen for de bevegelige helligdager skulle bli den samme som for 1. og 17. mai. Det ble fastsatt visse opptrappingsregler fram til 1967 for menn. For kvinner ble nyordningen gjennomført med full virkning allerede fra tariffrevisjonen i 1963.

Imidlertid omfatter ikke denne avtale de arbeidstakere som arbeider etter ukelønns tariff. Derfor kan det oppstå situasjoner hvor en arbeidstaker i et ukelønnsfag med akkord får lavere helligdagsbetaling enn en timelønt arbeidstaker med akkord, selv om de begge i sitt daglige arbeid tjener det samme. Grunnen til dette er at den ukelønte etter någjeldende praksis får helligdagsbetaling etter den faste ukelønn, og ikke får medtatt noe av akkordfortjenesten uten at det foreligger spesialavtale om det.

Landsorganisasjonen besluttet derfor at dette forhold burde tas opp generelt ved tariffrevisjonen i år. Under de forhandlinger og meklinger vi har hatt på det generelle plan, ble denne sak overlatt til behandling av et spesielt utvalg. NAF's representanter sa at på samme måte som med overtidsgodtgjørelsen, var de villige til å finne fram til en ordning her. På grunn av bruddet i meklingen strandet imidlertid det hele.

LO vil her komme til å nedlegge påstand om at arbeidstakere som arbeider i ukelønnsfag skal omfattes av den generelle avtale som NAF og LO har inngått om godtgjørelse for bevegelige helligdager. Vi vil likevel ta det forbehold i påstanden at de forbund som fortsatt ønsker å opprettholde de nåværende tariffbestemmelser, skal ha anledning til det. Det gjelder spesielt ukelønnsfag hvor det er lite eller intet akkordarbeid. Som eksempel nevner jeg de grafiske fag.

Arbeidstiden i ikke-kontinuerlig skiftarbeid.

Spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden for ikke-kontinuerlig skiftarbeid — 2- og 3-skiftarbeid — er en gjenganger. Denne sak har vært reist mange ganger av de interesserte forbund overfor NAF.

Vi fikk i sin tid ved lov gjennomført 42 timers arbeidsuke for helkontinuerlig skiftarbeid, og det var et stort sosialt framskritt. En var imidlertid allerede den gang klar over at også de grupper som har fast skiftarbeid, enten det er 2-skift eller døgnskcontinuerlig 3-skift, trenger en kortere arbeidstid enn de som har en fast daglig arbeidstid.

Det var jo mange som håpet at den arbeidstidskomité som ble oppnevnt ved kgl. resolusjon av 26. mars 1954, også ville tatt opp spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden i ikke-kontinuerlig skiftarbeid. Det gjorde den imidlertid ikke. I den anledning ble det 25. april 1957 satt opp en protokoll mellom NAF og LO med denne ordlyd:

«Norsk Arbeidsgiverforening er enig i at det ved skiftarbeid — 2-skift eller døgnskcontinuerlig 3-skift — skal ytes arbeiderne kompensasjon for skiftarbeidet, enten i form av kortere arbeidstid enn på ordinær dagtid, eller i form av tillegg til ordinær lønn, eller ved en kombinasjon av disse ordninger.

Om disse spørsmål forhandles ved tariffrevisjonene.»

Det ble forhandlet, men uten resultat. Den 7. februar 1958 ble det også satt opp en protokoll mellom de to hovedorganisasjoner med denne ordlyd:

«Den omstendighet at arbeidstiden på 2-skift og døgnskcontinuerlig 3-skift ved det foreliggende fellesforslag ikke er nedsatt til under 45 timer pr. uke i gjennomsnitt, betyr ikke at protokollen av 25. april 1957 er opphevet. Ved neste tariffrevisjon vil det være adgang til å reise spørsmålet om kompensasjon for skiftarbeid på ny.»

Som det sees, vises det igjen til forhandlingsveien, men når en er kommet til forhandling og mekling, har NAF sagt nei. Også i år har vi fått det samme svar. Nå henvises det til at det er nedsatt en ny arbeidstidskomité som skal utrede spørsmålet om en ytterligere reduksjon av den ordinære arbeidstid. Denne komité er vel ennå ikke kommet i arbeid. Jeg finner det urimelig at man skal vente på eventuelle forslag fra komitéen.

Jeg mener det er på tide at disse folkene får en forkortelse av sin arbeidstid. Jeg er klar over at det i et industrisamfunn med kostbare maskiner og sterke krav til en rasjonell drift, er vanskelig å avskaffe eller begrense adgangen til bruk av skiftarbeid.

Tendensen går faktisk i den retning at det stadig blir en utvidelse av skiftarbeidet. Det må man akseptere, men de arbeidere som er henvist til å skaffe seg sitt levebrød i skiftindustrien, blir utsatt for de mange ulemper som en slik arbeidsrytme fører med seg.

Ut fra et medisinsk vitenskapelig synspunkt er skiftarbeidsordningen en av de mest sunnhetsfarlige arbeidsformer som fins. Den som uttaler dette er den hollandske fysiolog, professor Jan Carp van Calpen, som har foretatt inngående undersøkelser på dette felt. Han sier at et menneske kan settes til arbeid i et hvilket som helst dagskift eller nattskift, men ytelsene, prestasjonene, er høyst varierende etter hvilken tid i døgnet det er tale om. Den arbeidsmedisinske forskning viser at menneskets ulike prestasjonsfaser beror på en lovmessig biologisk og organisk prosess. Alle mennesker er underkastet den lov som sier at ytelsen er best om dagen.

Særlig det direkte nattarbeid betyr et voldsomt inngrep i den biologiske rytme, fordi man venter en arbeidsytelse på et tidspunkt da mennesket slett ikke er innstilt på en slik arbeidsprestasjon. Det er ene og alene ekstra anstrengelser fra arbeiderens side som gjør at man vanligvis ikke konstaterer noen særlig skilnad på hans effektivitet ved nattarbeid og ved dagarbeid.

Men disse ekstra anstrengelsene er en konstant trusel mot den fysiske og psykiske sunnhet. Mage- og hjertelidelser blir resultatet. Nervene kommer i ulage. Familielivet blir vanskeliggjort, og mulighetene for å følge med i foreningsliv og annet kulturelt liv forringes.

For å minske de skadevirkninger og ulemper skiftarbeidet fører med seg, er det nødvendig at arbeidstiden for disse arbeidere settes ned. Jeg kommer derfor på LO's vegne til å nedlegge påstand om at arbeidstiden for *ikke-kontinuerlig* skiftarbeid — 2- og 3-skift — reduseres til 43 timer pr. uke.

Varighet og indeksregulering.

Det er iallfall *én* ting som partene har vært enig om, og det er at de nye tariffavtaler skal ha en varighet av to år. Utløpstiden må da bli den som er den vanlige for de enkelte tariffavtaler.

Det vil for øvrig bli lagt ned påstand om at de nye lønnsbestemmelser i avtalene tar til å gjelde fra 1. april.

Forutsetningen fra LO's side for en to-årig tariffavtale er imidlertid at det blir tatt med bestemmelser om indeksregulering.

Vi står, som jeg tidligere har nevnt, overfor en usikker pris-situasjon med store muligheter for en prisstigning ut over det nivå vi har i dag. På denne bakgrunn er det nødvendig at det i tariffavtalene også blir tatt inn bestemmelse om indeksregulering. I alle de tariffavtaler av flere års varighet som vi i etterkrigstiden har sluttet med NAF, har det vært med indeksreguleringsbestemmelser. Det er bare ett unntak fra dette, og det gjelder de avtaler som ble sluttet i 1961, hvor man hadde et innebygd tillegg.

De fleste avtaler om indeksregulering har vært halvautomatiske. På vår side har det vært delte meninger om hvilken ordning en nå skulle velge, enten hel- eller halvautomatisk. Vi er kommet til det resultat at vi også denne gang vil kreve en halvautomatisk regulering.

Et meget viktig spørsmål er hvor stor stigning i indeksen det skal til for å utløse en regulering. I tidligere avtaler har dette variert fra knapt 2 prosent og helt opp til 5 prosent.

Størrelsen av et slikt «svingningstall» vil selvsagt i noen grad være et skjønnsspørsmål. I den aktuelle situasjon mener vi at tallet ikke må settes høyere enn 4 poeng, tilsvarende 3,5 prosent, for at vi skal få en rimelig sikkerhet. Av samme grunn må bestemmelsen også formuleres slik at vi får adgang til å kreve forhandlinger om regulering av lønningene med en gang konsumprisindeksen har steget med 4 poeng over marstallet på 115,6 poeng.

Idet jeg viser til mitt innlegg for den ærede rikslønnsnemnd, tillater jeg meg å referere Landsorganisasjonens
påstand.

I.

A. Alle voksne arbeidere — kvinner og menn — gis et generelt lønnstillegg på 30 øre pr. time.

Unge arbeidere og lærlinger gis et generelt tillegg på 15 øre pr. time, hvis ikke partene i forbundsvise forhandlinger blir enig om noe annet.

For ukelønte arbeidere gis tilsvarende tillegg.

B. Voksne arbeidere — kvinner og menn — gis et lavtlønnstillegg på 30 øre pr. time.

For ukelønte arbeidere gis tilsvarende tillegg.

C. Angående tilpassing av det generelle lønnstillegg og lavtlønnstillegget vises til rammeavtalen, som dermed blir en del av påstanden.

II.

Tariffavtalenes bestemmelser om overtidsbetaling endres slik at det også betales 50 prosent tillegg for de to første timer etter den ordinære arbeidstids slutt.

III.

A. Arbeidstakere som arbeider i ukelønnsfag omfattes generelt av den avtale som NAF og LO har inngått når det gjelder godtgjørelse for bevegelige helligdager.

B. For ukelønte arbeidere må det fastsettes en bestemmelse om sikrer at de ikke får lavere betaling enn det ukelønssatsen tilsvarer i opptrappingstiden inntil 1967.

C. For ukelønte arbeidere må det videre være adgang til å opprette avtaler om at de i stedet for godtgjørelse etter den generelle avtale mellom NAF og LO, skal kunne beholde sin ukelønn uten fradrag, også i uker med bevegelige helligdager.

D. De forbund som fortsatt ønsker å opprettholde de nåværende tariffbestemmelser, har anledning til dette.

IV.

Arbeidstiden for ikke-kontinuerlig skiftarbeid (2- og 3-skiftarbeid) nedsettes til 43 timer pr. uke.

V.

Lønnstilleggene under I trer i kraft fra 1. april 1964.

Dette gjelder også de månedslønte.

For øvrig trer endringene i kraft fra den dag Lønnsnemndas kjennelse foreligger.

Tariffavtalene får en varighet av to år, og utløpstiden blir den som er den vanlige for de enkelte tariffavtaler.

VI.

A. Når Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks viser stigning eller fall på minst 4 poeng i forhold til indekstallet 115,6 (mars-tallet 1964), kan Landsorganisasjonen i tilfelle av stigning og Norsk Arbeidsgiverforening i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønninger som er fastsatt i kroner og øre. Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i konsumprisindeksen. Reguleringen skal skje med et ensartet øretall pr. time beregnet på den gjennomsnittlige fortjeneste. (NAF's lønnsstatistikk for voksne arbeidere legges til grunn.) Uke- og månedslønte gis tilsvarende regulering.

Hvis noen av de direkte tariffparter blir enig om det, kan prosentuell regulering foretas.

B. Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt A, har steget eller falt med minst 4 poeng sammenliknet med det indekstall som var grunnlaget for foregående regulering, kan organisasjonene kreve opptatt forhandlinger etter punkt A.

C. Hvis hovedpartene ikke blir enig ved forhandlinger om regulering, kan den organisasjon som har framsatt kravet innen 14 dager etterat forhandlingene er slutt, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 — en måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i punkt A.

Bilag nr. 1.

Rammeavtale

om

lønnsregulering.

1. Alle voksne arbeidere, kvinner og menn, gis et generelt lønnstillegg på øre pr. time.
2. Voksne menn hvis timefortjeneste (se merknad) er lavere enn kr. 6.50 og voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90 gis, foruten det generelle lønnstillegg etter punkt 1, en ytterligere lønnsforhøyelse på øre pr. time, dog ikke utover kr. inklusive det generelle tillegg etter punkt 1.

Merknad:

- a) For arbeid på akkord (herunder akkordtariffer, faste akkorder og prislister), produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, skal man ved avgjørelsen av om fortjenesten ligger under grensetallene i punkt 2 legge til grunn den gjennomsnittsfortjeneste pr. time i 4. kvartal 1963 som lønnsordningen har gitt. Det skal være adgang for partene til å bli enig om en annen beregningsperiode.
 - b) For arbeid på tidlønn (time-, dag- og ukelønn inklusive personlige tillegg og andre faste tillegg) samt ved arbeid på fast akkord-avsn, skal den samlede lønn pr. 1964 legges til grunn.
 - c) I beregningsgrunnlaget etter punkt a og b medregnes ikke tarifferte tillegg for overtid og skift samt ansiennitet og heller ikke betaling for helligdager.
3. Det overlates til de enkelte forbund og landssammenslutninger (de direkte tariffparter) å forhandle om tilpasning av tilleggene etter punkt 1 og 2. Dette gjelder f.eks. regulering av akkorder, bonus og premieordninger og andre lønns- og arbeidsvilkår innen vedkommende tariffområde. Forutsetningen er at den totale kostnadsramme som er angitt ved tilleggene etter punkt 1 og 2 ikke overskrides.

Merknad:

Det kan avtales at gjennomføringen av tillegget til de personlige lønninger etter punkt 1 omregnes til en prosentvis forhøyelse på grunnlag av gjennomsnittstimelønnen ved den enkelte bedrift eller for den enkelte yrkesgruppe innen bedriften.

4. Gjennomføring.

- a) Hvis det ikke oppnås enighet om noe annet ved de forbundsvise forhandlinger, skal samtlige minstelønnsatser, normallønnsatser og personlige lønninger forhøyes med øre pr. time. (Som tillegget etter punkt 1.)

Eventuelt ytterligere tillegg etter punkt 2 (for akkorder m.v. se dog under punkt 4 b), gis eksempelvis ved forhøyelse av eller innførelse av bonus, premie eller akkordavsn. Blir de direkte parter ikke enige om gjennomføringsmåten, forelegges spørsmålet til avgjørelse for et 4-manns utvalg, bestående av 2 representanter fra NAF og 2 fra LO. Oppnås heller ikke enighet i 4-mannsutvalget, gjennomføres reguleringen ved forhøyelse av eller innførelse av akkordavsn.

- b) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger overensstemmende med punkt 1 og eventuelt punkt 2.
- c) Akkordnormaler (akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med øre pr. time.

Hvor bedrifter innen et overenskomstforhold med akkordnormal i hovedoverenskomsten måtte anvende andre tall enn overenskomstens akkordnormal, foreligger ikke plikt til å regulere disse tall.

5. Ved frie avtaleakkorder som det forhandles om på arbeidsplassen skal ørestillegget holdes utenfor og betales i tillegg pr. arbeidet time, hvis partene ikke blir enig om innregulering.

--tillegget betales også inntil enighet er oppnådd om prosentvis regulering av akkordene der hvor slik omregning skal foretas.
6. Unge arbeidere og lærlinger skal ha halvparten av det tillegg som er fastsatt i punkt 1, med mindre partene i forbundsvise forhandlinger etter punkt 3 blir enig om noe annet.
 7. For arbeidere som etter lov eller tariffavtale har en annen arbeidstid enn 45 timer pr. uke, er beregningsgrunnlaget for de under punkt 1 og 2 nevnte tillegg 45 timer.

Spesialprotokoll for teatre, eventuelt for musikere.

Ar 1964 den 17. april holdtes møte angående opplegget av prosedyren for og behandlingen i Lønnsnemnda.

Til stede:

For Landsorganisasjonen i Norge: Nordahl, Mentsen, Aspengren, Frogner og Nordtvedt.

For Norsk Arbeidsgiverforening: Eriksen, Brath, Holm, Isachsen, Kleppe og Østberg.

Man drøftet spørsmålet om på hvilken måte de saker som ville bli brakt inn for Lønnsnemnda skulle prosederes og behandles, og festet seg foreløpig ved følgende ordning:

1. *Omfanget.*

I første omgang behandles for Lønnsnemnda alle de fag hvor plassoppsigelse har funnet sted og dessuten, eventuelt etter plassoppsigelser fra LO, de fag som har vært med under meklingen og hvis tariffavtaler løper ut 15. mai eller tidligere.

2. I prosedyren for Lønnsnemnda tas i første omgang med følgende spørsmål: Generelt tillegg. Lavtlønns tillegg. Overtidstilleggene. Helligdagsgodtgjørelse for ukelønnsarbeidere. Arbeidstiden ved diskontinuerlig skiftarbeid. Varighet og reguleringsbestemmelse.

LO's representanter gjorde oppmerksom på at ved siden av det helt generelle innlegg fra LO's side, ville man også få supplerende innlegg om disse spørsmål for enkelte områder (f.eks. handel- og kontor-sektoren, innenriksfarten).

Partene opprettholder den rammeavtale som det var foreløpig enighet om under meklingen.

3. Etter at prosedyren om ovennevnte spørsmål er avsluttet, er det partenes forutsetning at Lønnsnemnda behandler disse spørsmål og om mulig deretter avsier en foreløpig kjennelse. Den fortsatte behandlingsmåte skal deretter være at partene i hver enkelt tariffavtale forhandler om tilpasning av Lønnsnemndas kjennelse på samme måte som de ville ha forhandlet etter den rammeavtale det foreløpig var enighet om under meklingen. Partene i de enkelte tariffavtaler skal dessuten forhandle om de øvrige forslag som er framkommet fra partene og som blir opprettholdt.
4. I den utstrekning partene ved disse forhandlinger blir enige, inngår det de er enig om som en del av den endelige lønnsnemndskjennelse. De krav partene ikke blir enig om i forhandlinger, går tilbake til Lønnsnemnda for endelig avgjørelse. Herunder skal de forskjellige tariffparter ha adgang til å prosedere sine krav.

5. Arbeidsgiverforeningens representanter meddelte at de for de fag som i 1964 har senere tariffutløp enn nevnt under punkt 1, var rede til å gå med på en ordning hvorefter disse fag får de tillegg Lønnsnemnda besluttet fra samme tidspunkt som lønnstilleggene ellers blir gjort gjeldende. De var klar over at man også for disse etterfølgende fag måtte føre spesielle forhandlinger på samme måte som for fag som i første omgang var medtatt under Lønnsnemndas behandling.

I dette tilbud er ikke medtatt hotell- og restaurantbransjen.

For transportfagene med utløp 31. oktober er tilbudet betinget av at utløpstiden i tariffavtalene blir endret til 1. april.

Partene ville forelegge denne protokoll for sine mandater til endelig vedtakelse.

A. P. Østberg.
Trygve Kleppe.
Ansgar Eriksen.
Arne Brath.
Knut Isachsen.
Harald Holm.

Konrad Nordahl.
P. Mentsen.
Tor Aspengren.
Erling Frogner.
Anker Nordtvedt.

Tariffrevisjonen innenfor den offentlige sektor — staten og kommunene.

Tariffrevisjonen innenfor den offentlige sektor har stort sett fulgt de hovedretningslinjer som har vært gjeldende for det private næringsliv. De lønsmessige tillegg ble en del høyere, idet det innenfor hele denne sektor var to år siden forrige revisjon, mens det i det private næringsliv var revisjon i 1963.

Staten.

Ved Riksmeglingsmannens forslag av 14. april 1962 ble det inngått avtale om statstjenestemennenes lønnsforhold for tidsrommet 1. juni 1962 til 31. mai 1964. Avtalen ble sagt opp ved Kartellets brev av 20. februar, og stillingene til de tjenestemenn og arbeidere som er medlemmer av Kartellet, og som omfattes av tariffavtalen for statens tjenestemenn, lønnet etter hovedregulativet og særregulativene og de tariffavtalene som følger regulativet, ble sagt opp 26. februar til utløp 31. mai 1964. Forhandlinger om ny avtale ble innledet den 20. april.

Statstjenestemannskartellet la fram følgende krav:

Gjeldende tariffavtale for statens tjenestemenn løper ut 31. mai 1964. Statstjenestemannskartellet sa opp avtalen 20. februar 1964, og den 26. februar samme år sa man opp stillingene for medlemmene.

Under henvisning til dette tillater Kartellet seg å legge fram krav om revisjon av statstjenestemennenes lønninger.

Ved de senere lønnsrevisjoner i staten har partene i det vesentlige bygd på en sammenlikning med lønnsforholdene i det private næringsliv. I Kartellets krav ved siste lønnsrevisjon tok man utgangspunkt i lønnsutviklingen for voksne menn i industrien for perioden 3. kvartal 1959 til 3. kvartal 1961. Det viste seg at lønnin-
gene i industrien i nevnte tidsrom var steget med ca. 13 prosent.

En tilsvarende beregning for tidsrommet 3. kvartal 1961 til 3. kvartal 1963 har følgende resultat:

$$\begin{array}{rcl} 3. \text{ kvartal } 1963 & = & \text{kr. } 8.02 \\ \div 3. \text{ kvartal } 1961 & = & \text{» } 7.10 \\ \hline & & \text{kr. } 0.92 \text{ — } 13 \% \end{array}$$

I februar 1964 ble det fra Statistisk Sentralbyrå offentliggjort en ny lønnstilling for statens tjenestemenn. På grunnlag av denne tellingen har Kartellet foretatt en beregning av lønnsnivået for den gruppe statstjenestemenn som nærmest kan sammenliknes med arbeiderne i det private næringsliv. Man har lagt til grunn Norsk Arbeidsgiverforenings statistikk for voksne menn i industri, håndverk og entreprenørvirksomhet, og man har beregnet årslønn for 4. kvartal 1963. Den løpende statistikk er foreløpig bare ført fram til 3. kvartal 1963. Et anslag for 4. kvartal kan beregnes ved at man forutsetter at nivåforskjellen mellom 4. kvartal 1963 og 4. kvartal 1962 er den samme som nivåforskjellen mellom 3. kvartal 1963 og 3. kvartal 1962. Dette er en realistisk antakelse, da 4. kvartal vanligvis er et stille kvartal på tariff-fronten. Fra 3. kvartal 1962 til 3. kvartal 1963 steg timefortjenesten for alle voksne menn eksklusive bevegelige helligdager med 6,2 prosent. I 4. kvartal 1962 var timefortjenesten eksklusive bevegelige helligdager kr. 7.97. En stigning på 6,2 prosent gir derfor en timefortjeneste i 4. kvartal 1963 på kr. 8.46, eksklusive bevegelige helligdager. Bevegelige helligdager på årsbasis kan beregnes til 22 øre pr. time. Dette betyr at man i 4. kvartal 1963 har et lønnsnivå som på årsbasis vil tilsvare kr. 8.68 pr. time. Ved beregning av årsfortjenesten for voksne, mannlige industriarbeidere har det vært vanlig å gå ut fra 2180 timer pr. år. Dette inkluderer feriegodtgjørelse og overtid. Siden man foran har brukt timefortjenestetall som også omfatter andre grupper enn industriarbeidere, vil det formodentlig være mest riktig å ta utgangspunkt i antall timer, slik det framkommer i NAF's

statistikk for de samme arbeidergrupper. Inklusive feriegodtgjørelse vil dette for 1963 gi et tall på 2169 timer. Multipliserer man 8.68 med 2169 får man en beregnet årsfortjeneste inklusive overtid på kr. 18 827.00.

Fra Lønnstelling for statens tjenestemenn har man trukket ut tjenestemenn i lønnsklasse 4—8. Dessuten har man regnet med at en del tjenestemenn i lønnsklasse 9 innehar stillinger som ville ha falt inn under NAF's statistikk for det private næringsliv. Man har anslått dette til ca. 10 prosent.

I NAF's statistikk inkluderer tallene godtgjørelse for overtidsarbeid og andre tillegg. For å få en fullstendig sammenlikning har man derfor beregnet den gjennomsnittlige overtidsgodtgjørelse og tilleggene for tjenestemenn i lønnsklasse 4—9. Disse utgjør henholdsvis kr. 55.00 og kr. 85.00, tilsammen kr. 140.00 pr. måned. Man får da følgende oppstilling:

Antall tjenestemenn:	Lønnsklasse:	
30 881	4 ^o —9 ⁴ / ₁₀	= kr. 15 586.00
Tillegg + overtid		= » 1 680.00
		kr. 17 266.00

Det framgår av dette at statens tjenestemenn i gjennomsnitt må ha et lønnstillegg på kr. 1561.00 eller 9,0 prosent, for å komme på høyde med lønnsnivået i det private næringsliv pr. 4. kvartal 1963.

Vanligvis har man ikke regnet lønnsutviklingen lenger fram enn til 4. kvartal året før overenskomsten løper ut. Denne gang står man imidlertid overfor en særegen situasjon. Ifølge gjeldende lønnsavtale har statstjenestemennene pr. 15. april 1964 krav på et indeks-tillegg av betydelig størrelse. Man har regnet dette slik:

Indekstall pr. 15. april 1964	= 116,0 poeng
÷ basistall	= 106,7 poeng
	9,3 poeng — 8,7 %

I de forannevnte beregninger har man imidlertid sammenliknet lønnsnivået med det private arbeidsliv fram til 4. kvartal 1963. Det gjennomsnittlige indekstall for dette kvartal er 111,1 poeng. Stigningen i konsumprisindeksen fra 4. kvartal 1963 fram til 15. april 1964 er 4,9 poeng eller 4,4 prosent.

Statstjenestemannskartellet må derfor reise krav om at man i tillegg til jevnføringen fram til 4. kvartal 1963 må få kompensasjon for prisstigningen fra dette tidspunkt fram til 15. april 1964.

Alternativt må en kreve et selvstendig indeksoppgjør pr. 15. april 1964. I tillegg til et indeksoppgjør vil man pr. 1. juni reise krav om at satsene i lønnsregulativet heves slik at statstjenestemennenes reallønn blir liggende 6 prosent høyere enn nivået var pr. 1. juni 1962.

Riksmeglingsmannens forslag.

Fra 1. mai 1964 til 30. april 1966 inngås for statens tjenestemenn tariffavtale omfattende det nåværende lønnsregulativ med følgende endringer:

I.

Det foretas endringer i de alminnelige bestemmelser, slik at disse blir slik som det framgår av vedlegget.

II.

Lønnssatsene i det alminnelige lønnsregulativ for statens tjenestemenn i avtaleperioden blir:

1. Med virkning fra 1. mai 1964:

L.kl.	Grunnlønn	1. alderstill.	2. alderstill.	3. alderstill.	4. alderstill.
4	12 300	13 000	13 750	14 550	15 350
5	13 000	13 750	14 550	15 350	16 200
6	13 750	14 550	15 350	16 200	17 100
7	14 550	15 350	16 200	17 100	18 050
8	15 350	16 200	17 100	18 050	19 000
9	16 200	17 100	18 050	19 000	19 950
10	17 100	18 050	19 000	19 950	21 000
11	18 050	19 000	19 950	21 000	22 000
12	19 000	19 950	21 000	22 000	23 100
13	19 950	21 000	22 000	23 100	24 200
14	21 000	22 000	23 100	24 200	25 350
15	22 000	23 100	24 200	25 350	26 600
16	23 100	24 200	25 350	26 600	27 900
17	24 200	25 350	26 600	27 900	29 400
18	25 350	26 600	27 900	29 400	31 200
19	27 900	29 400	31 200	33 100	
20	33 100	34 950			
21	34 950	36 900			
22	36 900	39 000			
23	39 000	41 100			

2. Med virkning fra 1. april 1965:

L.kl.	Grunnlønn	1. alderstill.	2. alderstill.	3. alderstill.	4. alderstill.
4	12 400	13 150	13 900	14 700	15 500
5	13 150	13 900	14 700	15 500	16 400
6	13 900	14 700	15 500	16 400	17 300
7	14 700	15 500	16 400	17 300	18 250
8	15 500	16 400	17 300	18 250	19 200
9	16 400	17 300	18 250	19 200	20 200
10	17 300	18 250	19 200	20 200	21 250
11	18 250	19 200	20 200	21 250	22 250
12	19 200	20 200	21 250	22 250	23 350
13	20 200	21 250	22 250	23 350	24 500
14	21 250	22 250	23 350	24 500	25 650
15	22 250	23 350	24 500	25 650	26 900
16	23 350	24 500	25 650	26 900	28 200
17	24 500	25 650	26 900	28 200	29 750
18	25 650	26 900	28 200	29 750	31 550
19	28 200	29 750	31 550	33 500	
20	33 500	35 350			
21	35 350	37 300			
22	37 300	39 450			
23	39 450	41 600			

III.

Indeksregulering.

- a) Hvis Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. september 1964 (som offentliggjøres i oktober) eller senere, viser stigning eller fall på minst 5 poeng i forhold til indekstallet 115,6 (marstallet 1964), kan hovedsammenslutningene i tilfelle av stigning og staten i tilfelle av fall kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønninger som er fastsatt i kroner og øre. Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i konsumprisindeksen. Reguleringen skal skje med et ensartet øretall pr. time beregnet på den gjennomsnittlige fortjeneste. (NAF's lønnsstatistikk for voksne arbeidere legges til grunn.) Uke- og månedslønte gis tilsvarende regulering. Unge arbeidere og lærlinger skal ha

- halvparten. Hvis noen av de direkte tariffpartene blir enige om det, kan prosentuell regulering foretas.
- b) Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt a, har steget eller falt med minst 5 poeng sammenliknet med det indekstall som var grunnlaget for foregående regulering, kan organisasjonene kreve opptatt forhandlinger etter punkt a.
 - c) Hvis hovedpartene ikke blir enige ved forhandlinger om regulering, kan den organisasjon som har framsatt kravet, innen 14 dager etter at forhandlingene er slutt, si opp de enkelte tariffavtaler med 1 — en — måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt i punkt a.

IV.

Det avsettes i alt 11 mill. kroner til justeringer og normeringer for å rette opp mulige skjevheter på regulativet for samtlige lønns-mottakere som lønnes etter statens regulativ og særregulativer.

Forhandlingene om disse spørsmål tas opp så snart som mulig. Endringene gjøres gjeldende fra 1. april 1965.

Blir partene ikke enige, skal saken avgjøres av en nemnd med 3 nøytrale medlemmer samt partsrepresentanter.

Nemndas nøytrale medlemmer oppnevnes av partene i fellesskap. Blir partene ikke enige, oppnevnes disse medlemmer av Riksmeglingsmannen.

V.

Søndagstillegget økes med virkning fra 1. mai 1964 fra kr. 2.25 pr. time til kr. 2.50 pr. time, dog minst kr. 12.50.

VI.

- a) Tjenestemenn som i henhold til de alminnelige bestemmelser, § 5, tredje ledd, tilkommer nattidsberegning med $1\frac{1}{2}$ time for hver arbeidet nattime, skal med virkning fra 1. april 1965 ha et tillegg på kr. 0.50 for hver arbeidet klokke-time mellom kl. 20.00 og kl. 6.00.
- b) Godtgjørelsen for arbeid på 1. og 17. mai, samt helligdager (jfr. § 7) økes med 50 øre pr. arbeidet klokke-time med virkning fra 1. april 1965.

VII.

Tjenestemenn som i dag har 25 prosent tillegg for overtidarbeid skal ha økt tillegget til 35 prosent.

VIII.

Det opptas forhandlinger mellom partene om regulering av lønningene i sjefsregulativet.

IX.

- a) Lønningene for poståpnere og landpostbud i Postverket, stasjonsholdere og landtelefonister i Telegrafverket, reguleres slik som vedlagte protokoller viser.
- b) For reserveleger ved statens helseanstalter gjennomføres samme lønnsregulering som for andre tjenestemenn lønnet etter lønnsregulativet.

For assistentleger settes lønnen til kr. 29 400.00 med virkning fra 1. mai 1964 og til kr. 29 750.00 med virkning fra 1. april 1965.

For kandidater settes lønnen til kr. 25 100.00 med virkning fra 1. mai 1964 og til kr. 25 350.00 med virkning fra 1. april 1965.

- c) Lønningene for distriktsjordmødre settes til:

	Fra 1. mai 1964	Fra 1. april 1965
Grunnlønn	kr. 8 250.00 pr. år	kr. 8 340.00 pr. år
Med 1 alderstillegg ..	» 8 570.00 » »	» 8 660.00 » »
» 2 » ..	» 8 880.00 » »	» 8 970.00 » »
» 3 » ..	» 9 240.00 » »	» 9 330.00 » »
» 4 » ..	» 9 680.00 » »	» 9 770.00 » »

- d) Aspirantlønnene settes til henholdsvis kr. 9800.00 og kr. 10 550.00 pr. år, med virkning fra 1. mai 1964, og til henholdsvis kr. 9900.00 og kr. 10 650.00 pr. år, med virkning fra 1. april 1965.
- e) Lønnen til læringer i kontortjeneste settes til:

Begynnerlønn (netto) til dem som ikke har noen utdannelse	Fra 1. mai 1964	Fra 1. april 1965
eller øvelse (1. år)	kr. 6 850.00 pr. år	kr. 6 950.00 pr. år
Etter ett års øvelse (2. år) »	8 050.00 » »	8 150.00 » »
Etter to års øvelse (3. år) »	9 150.00 » »	9 250.00 » »
Etter tre års øvelse (4. år) »	10 000.00 » »	10 150.00 » »

Merknader:

1) Læringer som har gjennomgått læretid på kontrakt i staten, får ved ansettelse i fast stilling medregnet i lønnsansienniteten læretid utover 2½ år, lønnsansiennitet dog tidligst fra fylte 18 år.

2) Partene er enige om i tariffperioden å drøfte spørsmål om vilkårene for kontorlæringer og kontoraspiranter.

Eventuelle endringer som partene måtte bli enige om, skal dog ikke gjennomføres i tariffperioden.

X.

- a) De nye lønnstillegg medregnes på vanlig måte i innskudds- og pensjonsgrunnlaget i Statens Pensjonskasse og Statsbanenes Pensjonskasse fra henholdsvis 1. mai og 1. april 1965.
- b) For statspensjonist som har pensjon regnet etter lønnsregulativet av 1. januar 1948 eller senere regulativ inntil 30. april 1964, skal pensjonen fra henholdsvis 1. mai 1964 og 1. april 1965 omregnes etter satsene i det nye lønnsregulativ.
- c) For pensjonist som har fått sin pensjon fastsatt før 1. mai 1964, og som ikke går inn under litra b), økes pensjonen fra henholdsvis 1. mai 1964 og 1. april 1965, slik at pensjonsforhøyelsen er lik den forhøyelse tilsvarende pensjonister med samme pensjon og samme pensjongivende tjenestetid får ved omregning til det nye lønnsregulativ.

XI.

For overenskomstpersonale som er lønnet i samsvar med statens alminnelige lønnsregulativ foretas regulering av lønningene i samsvar med de endringer som er nevnt foran.

XII.

Partene er enige om at særlige lønnstillegg til regulativlønnen som tidligere har vært regulert i forbindelse med generelle lønnsrevisjoner, skal reguleres i samsvar med de endringer som er nevnt foran.

XIII.

Boligfradragene tilpasses de nye regulativlønninger og økes forholdsmessig på samme måte som de særlige tillegg som er nevnt under XII.

Kostfradragssatsene forhøyes tilsvarende.

XIV.

For tjenestemenn som arbeider på akkord, er det forutsetningen at de lønnsendringer som er nevnt foran, ikke skal medføre større akkordfortjeneste i kroner og øre for den enkelte tjenestemann enn det som han nå tjener for samme arbeidsytelse.

Såfremt det i avtaleperioden skulle bli innført nye akkordsystemer, er det partenes forutsetning at forhandlinger skal kunne optas om akkordgrunnlagets størrelse.

XV.

Hovedsammenslutningene skal i tariffperioden ha adgang til å fremme for Lønns- og prisdepartementet krav om omgjøring av enkeltstillinger. Forutsetningen for at slike krav kan fremmes er imidlertid at det ved rasjonaliseringstiltak, omorganisering og opprettelse av nye stillinger er skjedd vesentlig endring i vedkommende stillings arbeidsområde. Det resultat man kommer fram til ved forhandlinger om kravene, skal gjennomføres senest fra det tidspunkt forhandlingene avsluttes.

XVI.

Det er partenes forutsetning at en tvist om krav som ikke er avgjort ved den generelle tariffrevisjon ikke kan løses ved å gå til plassoppsigelse i denne tariffperiode.

Slike tvister kan hver av partene forlange avgjort av en særskilt nemnd med partsrepresentasjon.

Protokolltilførsler:

1. Spørsmålet om å gi nattidskompensasjon til enkelte nye tjenestemannsgrupper, kan tas opp i tariffperioden forutsatt at det gjelder tjenestemannsgrupper hvor nattidsarbeid er fullt effektivt.
2. Spørsmålet om antesiperte alderstillegg etter lønnsregulativets § 1, må som hittil, tas opp i det enkelte tilfelle og behandles blant annet ut fra hensynet såvel til rekruttering som til allerede ansatte tjenestemenn.
3. Spørsmålet om revisjon av bistillingsgodtgjørelse som direkte er utledet av en hovedstillings lønn, tas opp i det enkelte tilfelle.
4. Det tas opp forhandlinger om gjennomføringen av 4 ukers ferie for ferieåret 1965—66.

Ordningen med et tillegg til feriegodtgjørelsen for tjenestemenn med 3 ukers ferie, jfr. pkt. IV i Riksmeglingsmannens forslag av 14. april 1962, opprettholdes i ferieåret 1964—65.

5. Partene var enige om at spørsmålet om utvidelse av lørdagsfriordningen kan tas opp i tariffperioden.

Partene erklærte at de ville anbefale forslaget vedtatt.
Svarfrist 16. juni.

Oslo, den 15. mai 1964.

Thoralf Evje.

FORHANDLINGSUTVALGETS BEMERKNINGER

Statstjenestemannskartellet la denne gang fram krav i to alternativer for tariffoppgjøret. Dette hadde sammenheng med indeksbestemmelsen i oppgjøret for 1962. Dessuten kom det til at storparten av lønnstakerne hadde tariffrevisjon på samme tid, men med forskjellig utgangspunkt. For Kartellets forhandlere var det nødvendig å sørge for at medlemmene fikk kompensasjon for pristigningen og også en reallønnsforbedring. Det forhold at oppgjøret i den private sektor av arbeidslivet ble brakt inn for lønnsnemnd kompliserte forhandlingene.

Riksmeglingsmannens forslag av 15. mai 1964 har stort sett imøtekommet Kartellets krav, som gikk ut på et generelt lønnstillegg som svarer til 2 lønnsklasser.

Lønnsøkingen gis i to etapper. Tillegget fra 1. mai 1964 blir om lag $1\frac{3}{4}$ lønnsklasse, som i gjennomsnitt utgjør ca. 9 prosent. Tillegget fra 1. april 1965 er om lag $\frac{1}{4}$ lønnsklasse, som utgjør vel 1 prosent. Ved dette tillegget har alle tjenestemenn fått reallønnsforbedring i forhold til 1. juni 1962.

Ved revisjon av de alminnelige bestemmelser er det fastsatt at nattidskompensasjonen er slik at en nattdag regnes lik $1\frac{1}{2}$ dagtime. Unntatt fra dette er bare de tjenestemenn som har overtidsbetaling eller annen gunstigere kompensasjon for nattarbeid. De skal fortsatt ha $1\frac{1}{4}$ times nattberegning. For dem som får $1\frac{1}{2}$ -beregning, vil det fra 1. april 1965 bli gitt et tillegg på kr. 0.50 pr. arbeidet nattdag (klokketime).

Fra 1. april 1965 gis det også et tillegg på kr. 0.50 pr. arbeidet time (klokketime) for arbeid på hellig- og høytidsdager.

Fra 1. mai 1964 er søndagstillegget økt med 25 øre pr. time til kr. 2.50 (minstebeløp kr. 12.50).

Det er også avsatt et beløp på 11 millioner kroner (som svarer til ca. $\frac{1}{2}$ prosent) til justeringer og normeringer. Det skal føres forhandlinger om fordelingen av dette beløp, og det resultat en kommer fram til skal gjøres gjeldende fra 1. april 1965.

Indeksbestemmelsene er de samme som ble fastsatt av Rikslønnsnemnda for oppgjøret i det private arbeidsliv. Bestemmelsen er halvautomatisk og gir rett til forhandling om regulering av lønningene hvis konsumprisindeksen stiger til 120,6 poeng. Første gang krav om indeksregulering kan settes fram, er når indekstallet for september 1964 (det som offentliggjøres 15. oktober 1964) er kjent.

Fra 1965 vil ferien bli utvidet til 4 uker for dem som har kortere ferie nå. Samtidig blir ferielønnen regnet prosentvis med 9 prosent

på første opptjeningsår og 9½ prosent senere. Dette innebærer blant annet at feriegodtgjørelsen også gis av overtidsbetaling.

Det er foretatt en teknisk revisjon av lønnsregulativets alminnelige bestemmelser.

De som er blitt pensjonister etter regulativet av 1. januar 1948 og senere regulativer, skal få sine pensjoner omregnet etter det nye regulativet. De som har pensjoner etter regulativet fra før 1948, skal gis en tilsvarende øking i sine pensjoner.

Forhandlingsutvalget anbefaler forslaget vedtatt.

Oslo, den 16. mai 1964.

STATSTJENESTEMANNSKARTELLET

Odd Højdahl.

Odd Eide,
Norsk Politiforbund.

Thv. Karlsen, Hj. Andersen,
Norsk Tjenestemannslag.

Emil Edvardsen, Egil Halvorsen,
Norsk Jernbaneforbund

Fritz W. Hannestad,
Norsk Forb. f. Arb.l. og T. Funksj.

Sverre Ofstad,
Norsk Fengselstjenestemannsforb.

R. Skaug,
Norsk Kommuneforbund.

L. Skau,
Norsk Jern- og Metallarbeiderforb.

O. Anfinsen,
Norsk Lokomotivmannsforbund.

Victor Moe,
Norsk Elektr.- og Kraftstasj.forb.

H. Fondevik, Else Ørbæk,
Norsk Telegraf- og Telef.forbund.

N. R. Mugaas,
Lensmannsbetjentenes Landslag.

T. Halvorsen,
Telegrafmennenes Landsforbund.

A. Uglem,
Norges Befalslag.

F. Myhreene,
Norsk Tolltjenestemanns Forbund.

A. Tømmereek,
L. Paulsen, O. Kirkbak,
Postfolkenes Fellesforbund.

W. Kristiansen,
Norsk Arbeidsmandsforbund.

Knut Nakken,
Norsk Skog- og Landarb.forbund.

K. M. Olsen,
Luftforsvarets Befalsforbund.

Representantskapets vedtak.

Statstjenestemannskartelletts representantskap har 19. mai 1964 behandlet forhandlingsutvalgets og styrets melding og det resultat man er kommet fram til ved forhandlingene og meklingen om ny tariffavtale.

Representantskapet vil peke på at Riksmeglingsmannens forslag gir tjenestemennene et generelt lønnstillegg på ca. 10,2 prosent i tariffperioden. Dessuten inneholder forslagene bestemmelser som vil gi tjenestemennene forbedringer på andre områder. Gjennom indeksbestemmelser er man sikret kompensasjon for større prisstigninger i kommende tariffperiode.

Representantskapet slutter seg til forhandlingsutvalgets og styrets vurdering av forslaget og vil anbefale medlemmene å vedta dette.

Avstemningsresultatet.

Forbund	Stemme-berettigede	Ja	Nei	Fork.
Postmannslaget	2 923	1 632	323	81
Lensmannsbetj.	770	483	115	4
Arbeidsl. tekn.	480	324	40	0
Fengselstjenestem.	643	381	148	0
Lokomotivmannsforb.	1 985	1 172	266	12
Tolltjenestemannsforb.	1 038	596	363	1
NTL	10 447	6 299	1 254	174
TMLF	1 649	929	443	11
Poståpnerne	2 530	1 480	156	3
Politiforbundet	2 242	1 400	514	0
Jern og Metall	868	545	112	0
NTTF	6 500	3 388	1 448	40
LBF	1 546	973	41	5
Kommuneforbundet	1 229	398	138	0
Elektr. kraftst.	516	260	73	2
Jernbaneforbundet	18 958	10 199	4 662	0
Postforbundet	3 760	1 709	916	74
Befalslaget	3 350	1 390	90	
Samlet	61 434	33 434	11 072	407

Sjefsregulativet.

For perioden 1. mai 1964—30. april 1966 blir satsene i sjefsregulativet som følger:

a) For tidsrommet 1. mai 1964—31. mars 1965:..

Lønnsklasse 1	kr. 43 800.00
» 2	» 45 900.00
» 3	» 48 000.00
» 4	» 50 200.00
» 5	» 52 300.00
» 6	» 54 400.00
» 7	» 56 400.00
» 8	» 58 400.00

b) For tidsrommet 1. april 1965—30. april 1966:

Lønnsklasse 1	kr. 44 300.00
» 2	» 46 400.00
» 3	» 48 500.00
» 4	» 50 700.00
» 5	» 52 800.00
» 6	» 54 900.00
» 7	» 57 000.00
» 8	» 59 100.00

Kommunene.

Ved tariffrevisjonen i 1963 for kommunene (utenom Oslo og Bærum) ble det enighet om en prinsipperklæring som i innledningen fastslo at partene var enige om å samordne kommunenes lønnsvilkår med statens.

I henhold til dette, reiste forbundene i den kommunale sektor — Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund og Norsk Arbeidsmandsforbund — generelle lønnskrav i overensstemmelse med dem som var reist av Statstjenestemannskartellet. Forhandlingene førte ikke fram, og saken gikk til tvungen mekling.

Det ble gjennomført parallell mekling for statstjenestemenn og kommunale lønnstakere.

Riksmeglingsmannens forslag

til overenskomster

mellom

de kommuner, fylkeskommuner og interkommunale foretak

som er tilsluttet

Norges Byforbund — Norges Herredsforbund

Forhandlingsorganisasjonen

på den ene side

og

Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund,

Norsk Arbeidsmandsforbund

på den annen side.

Samtlige tidligere overenskomster som har utløp i 1964 fornyes fra sitt utløp med de endringer og tilføyelser som følger av nedenstående:

I.

- a) Partene er innforstått med at det fra 1. juni 1964 blir et felles offentlig regulativ for statens og kommunenes arbeidstakere.

Plasseringen av de kommunale arbeidstakere i dette regulativ fra den nevnte dato vil være et resultat av den behandling om overføring som meklingsforslaget av 1963 har bestemt om (prinsipperklæringen).

- b) Forhandlingene i henhold til den nevnte prinsipperklæring er senest holdt den 9., 10. og 11. mai d. å. Det ble da konstatert at det på mange punkter er enighet. På andre punkter er det mindre uoverensstemmelser som det tildels er antydnet løsninger på. Forhandlingene viste også at det fortsatt er punkter som ikke er avklart.

Partene er enige om at disse forhandlinger må påskyndes. Det må også i denne forbindelse fastsettes regler for den praktiske gjennomføring. Overføringen forutsettes avsluttet innen 31. desember 1964.

Protokolltilførsler:

1. Dersom det blir foretatt justeringer i staten, kan vedkommende forbund kreve opptatt forhandlinger med Forhandlingsorganisasjonen om tilsvarende justeringer i den kommunale sektor.

2. Fra forbundenes side foreligger det ved tariffrevisjonen 1964 en rekke særkrav vedrørende enkelte kommuner. Disse krav skal framsettes av forbundet overfor Forhandlingsorganisasjonen.

Partene er av praktiske grunner enige om å utsette forhandlingene om kravene inntil overføringen til det felles offentlige regulativ er gjennomført. Deretter vil Forhandlingsorganisasjonen og forbundet drøfte spørsmålet om den videre behandling av de framsatte krav.

- c) Det offentlige lønnsregulativ skal gjelde for disse kommunale arbeidstakere så snart de er overført (jfr. a og b) med virkning fra 1. juni 1964 med følgende lønnsatser:

Her er tatt inn samme lønnstabell som i meklingsforslaget for stats-tjenestemennene.

I tillegg til begge de foranstående regulativer kommer satsene fra statens sjefsregulativ.

I tillegg til begge regulativer kommer også aspirantlønnen og lønnen til læringer i kontortjenesten i det offentlige lønnsregulativ.

II. MIDLERTIDIG LØNNSREGULATIV

Inntil overføring har funnet sted i henhold til punkt I (a og b) gis de kommunale arbeidstakere som har vært lønnet etter Kommunenes lønnsregulativ et lønnstillegg som tilpasset forutsettes å tilsvare det lønnstillegg statens regulativlønnte arbeidstakere ved dette tariffoppgjør får på de enkelte lønnstrinn. Med virkning fra 1. mai 1964 lønnes derfor disse arbeidstakere etter følgende midlertidige lønnstabell:

Læringer, nybegynnere, ekstrahjelp m. v. i kontoryrket:

Begynnerlønn		kr. 6 700.00	Etter 2 år		kr. 7 750.00
Etter ½ år		» 6 900.00	» 2½		» 8 150.00
» 1		» 7 150.00	» 3		» 8 550.00
» 1½		» 7 400.00	» 3½		» 9 000.00

L.kl.	Grunnlønn	1. alderstill.	2. alderstill.	3. alderstill.	4. alderstill.
1	9 600	10 250	10 900	11 550	12 250
2—3	10 250	10 900	11 550	12 250	13 000
4	10 950	11 600	12 300	13 050	13 750
5	11 550	12 250	13 000	13 750	14 550
6	12 100	12 800	13 550	14 350	15 150
7	12 650	13 400	14 150	15 000	15 850
8	13 450	14 200	15 050	15 900	16 800
9	14 000	14 800	15 700	16 550	17 500
10	14 900	15 800	16 650	17 600	18 600
11	15 250	16 100	17 050	18 050	19 000
12	15 850	16 750	17 650	18 650	19 600
13	16 550	17 500	18 500	19 450	20 450
14	17 400	18 350	19 300	20 300	21 350
15	18 250	19 200	20 200	21 250	22 350
16	19 000	19 950	21 000	22 000	23 100
17	19 300	20 300	21 350	22 450	23 550
18	20 200	21 250	22 350	23 450	24 600
19	21 250	22 350	23 450	24 600	25 850
20	21 450	22 550	23 650	24 800	26 050
21	22 350	23 450	24 600	25 850	27 150
22—23	23 450	24 600	25 850	27 150	28 650
24	24 600	25 850	27 150	28 650	30 400
25	24 800	26 050	27 350	28 850	30 600
26	27 150	28 650	30 400	32 350	
27	32 350	34 250			
28	34 250	36 150			
29	36 150	38 250			
30	39 000	41 100			

Klassene 31—33 (jfr. Kommunenes lønnsregulativ 1963—1964) blir å tilføye lønnstabellen når statens tillegg for disse lønnstrinn (sjefsregulativet) foreligger.

III. ARBEIDERE

Inntil overføring har funnet sted i henhold til punkt I (a og b) skal overenskomstenes punkt om Arbeidere lyde:

A-ordningen.

I. Fagarbeidere.

a) Fagarbeider er den som oppfyller ett av følgende vilkår når dette er krevet:

1. har svennebrev som håndverker
2. har bestått prøve for vedkommende fags offentlige prøvenemnd
3. har sertifikat som montør etter overgangsbestemmelsene
4. er inntatt til lønnet og beskjeftiget
 - a) i selvstendig fagarbeid som faller inn under punkt 1 eller 2
 - b) som gartner og dertil har enten 4 års forutgående læretid med tilknyttet teoretisk undervisning som for læringer bestemt, jfr. § 5 i Gartnerioverenskomsten av 1963 eller har bestått eksamen fra 1½-årig offentlig gartnerskole etter forutgående minst 2 års praktisk opplæring.

b) Fagarbeidere lønnes med følgende timelønn:

Grunnlønn	kr. 6.56
Etter 2 års tjeneste i kommunen	» 6.75
Etter 4 års tjeneste i kommunen	» 6.93

Fagarbeidere og håndverkere i henhold til punkt a, 1, 2 og 3 med 2 års sammenhengende tjeneste som fagarbeider i vedkommende kommune, føres over til lønnsregulativets klasse 10 med 1 alderstillegg.

Fagarbeidere og håndverkere i henhold til punkt a, 4, med 6 års sammenhengende tjeneste som fagarbeider i vedkommende kommune føres over til lønnsregulativets klasse 10 med 2 alderstillegg.

II. Spesialarbeidere.

a) Spesialarbeider er den som ved fagopplæring har oppnådd spesielle kvalifikasjoner.

Hvem som skal anses som spesialarbeider fastsettes etter at det er ført forhandlinger.

b) Spesialarbeidere lønnes med følgende timelønn:

Grunnlønn	kr. 6.22
Etter 2 års tjeneste i kommunen	» 6.32
Etter 4 års tjeneste i kommunen	» 6.71

Spesialarbeidere med 6 års sammenhengende tjeneste i kommunen føres over til lønnsregulativets klasse 9 med 3 alderstillegg.

III. Øvrige arbeidere.

Arbeidere lønnes med følgende timelønn:

Grunnlønn	kr. 5.88
Etter 2 års tjeneste i kommunen	» 6.07
Etter 4 års tjeneste i kommunen	» 6.43

Arbeidere med 6 års sammenhengende tjeneste i vedkommende kommune føres over til lønnsregulativets klasse 8 med 3 alderstillegg.

IV.

Lønnsordningen gir en fast årsfortjeneste som forutsetter fullverdig arbeidsinnsats uten at akkordarbeid kommer til anvendelse.

Denne lønnsordning er dog ikke til hinder for at regulativførte arbeidere kan settes til akkordarbeid hvis kommunen finner grunn til det. I så fall suspenderes timelønnen og regulativlønnen.

Garantert akkordforskudd for arbeidede akkordtimer utgjør kr. 6.20 for fagarbeidere og kr. 5.52 for spesialarbeidere og øvrige arbeidere.

Timelønn (dagtid) i forbindelse med akkord er kr. 6.56 for fagarbeidere og kr. 5.88 for spesialarbeidere og øvrige arbeidere.

B-ordningen.

Hvor det i dag arbeides akkord skal det opptas forhandlinger om overgang til A-ordningen.

Dersom partene er enige om å gå over til A-ordningen, faller de tidligere lønnsbestemmelser og de dertil knyttede bestemmelser om akkordarbeid og akkordavsavn bort.

Dersom det ikke oppnås enighet om å nytte A-ordningen, bibeholdes de tidligere bestemmelser. I disse kommuner forhøyes normallønnssatsene for voksne mannlige arbeidere etter følgende regler:

1. Med virkning fra 1. mai 1964 gis et tillegg på 54 øre pr. time (indeks- og generelt tillegg) og fra 1. april 1965 et ytterligere generelt tillegg på 10 øre pr. time.
2. a) Voksne menn hvis fortjeneste (se merknad) er lavere enn kr. 6.50 og voksne kvinner hvis timefortjeneste er lavere enn kr. 4.90 gis med virkning fra 1. mai d. å. foruten det generelle tillegg på 20 øre, et lavtlønnstillegg på 15 øre pr. time, dog ikke utover kr. 6.70 for menn og kr. 5.10 for kvinner inklusive det generelle tillegg etter punkt 1.
b) Med virkning fra 1. april 1965 gis foruten det generelle tillegg på 10 øre pr. time, et ytterligere lavtlønnstillegg på 10 øre pr. time til voksne menn og voksne kvinner hvis timefortjeneste da er lavere enn henholdsvis kr. 6.80 og 5.20, dog ikke utover disse tall inklusive de generelle tillegg.

Merknad:

- a) For arbeid på akkord (herunder akkordtariffer, faste akkorder og prislister), produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste, skal man ved avgjørelsen av om fortjenesten ligger under grensetallene i punkt 2 a og b legge til grunn den gjennomsnittsfortjeneste pr. time i 4. kvartal 1963, respektive 4. kvartal 1964, som lønnsordningen har gitt. Det skal være adgang for partene til å bli enige om en annen beregningsperiode.
- b) For arbeid på tidlønn (time-, dag- og ukelønn inklusive personlige tillegg og andre faste tillegg) samt ved arbeid på fast akkordavsavn, skal den samlede lønn pr. 30. april 1964, respektive 31. mars 1965, legges til grunn.
- c) I beregningsgrunnlaget etter punkt a og b medregnes ikke tarifferte tillegg for overtid og skift samt ansiennitet og heller ikke betaling for helligdager.

3. Unge arbeidere og lærlinger skal med virkning fra 1. mai 1964 gis et tillegg på 44 øre pr. time (indeks- og generelt tillegg) og fra 1. april 1965 et ytterligere generelt tillegg på 5 øre pr. time.
4. a) Akkordtariffer, faste akkorder og prislister, produksjonspremieordninger, bonusordninger og andre lønnsordninger med varierende fortjeneste reguleres slik at den samlede fortjeneste stiger med 20 øre pr. time fra 1. mai 1964 og med ytterligere 10 øre pr. time fra 1. april 1965 og eventuelt overensstemmende med punkt 2.
- b) Akkordnormaler akkordberegningsgrunnlag) reguleres slik at akkordfortjenesten stiger med 20 respektive 10 øre pr. time.
- c) Ved frie avtaleakkorder som det forhandles om på arbeidsplassen skal 20, respektive 10 øres tillegget holdes utenfor og betales i tillegg pr. arbeidet time, hvis partene ikke blir enige om innregulering.

C. Smusstillegg.

Hvis en arbeider periodevis blir satt til å utføre arbeid som er spesielt ubehagelig på grunn av lukt, støv eller varme, får arbeideren et tillegg pr. arbeidet time på kr. 0.50. Dette kan således gjelde arbeid med kreosot-impregnerte stolper og gamle kloakker.

Nærmere bestemmelser om hvem som etter dette skal få utbetalt smuss-tillegg, fastsettes etter at det er ført forhandlinger.

Protokolltilførsel:

Partene er dog oppmerksom på at det i enkelte kommuner er tariffestet høyere smusstillegg. Disse tillegg skal i kroner og øre bli stående uendret.

D. Installasjonsarbeid.

For elektrisitetsverkens installasjonsvirksomhet gjøres landsoverenskomsten av 1964, del III, akkordtariff, gjeldende. Henvisninger til del II gjelder således ikke, dog unntatt § 6 a.

Som timelønn i forbindelse med akkord, gjelder den som er fastsatt i del II, § 3 a og b, samt eventuelt § 6 b, jfr. § 6 d.

For å avgjøre tvister i forbindelse med akkordarbeid — unntatt fastsettelse og fortolkning av priser — opprettes en nemnd med 2 representanter for Norges Byforbund — Norges Herredsforbund og 2 for Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Blir en ikke enige i nemnda om avgjørelsen av en tvist, kan den avgjøres ved tilkalling av oppmann. Denne oppnevnes av Riksmeglingsmannen hvis nemndas medlemmer ikke blir enige om oppnevningen.

IV. SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR ELEKTRISITETSVERKENE

a) Lønnsskala for lærlinger:

Begynnerlønn (netto til dem som ikke har noen utdannelse

	Fra 1. mai 1964	Fra 1. april 1965
eller øvelse (1. år)	kr. 6 850.00 pr. år	kr. 6 950.00 pr. år
Etter 1 års øvelse (2. år) ..	» 8 050.00 » »	» 8 150.00 » »
Etter 2 års øvelse (3. år) ..	» 9 150.00 » »	» 9 250.00 » »
Etter 3 års øvelse (4. år) ..	» 10 000.00 » »	» 10 150.00 » »

Dog skal de som går i lære som installasjonsmontører lønnes etter lønnsskalaen for lærlinger i «Landsoverenskomsten i elektrikerfaget» så fremt installasjonsvirksomheten følger denne overenskomst.

Merknad:

Lærlinger som har gjennomgått læretid på kontrakt ved verket, får ved ansettelse i fast stilling medregnet i lønnsansienniteten læretid utover 2½ år, lønnsansiennitet dog tidligst fra fylte 18 år.

b) *Hjemmevakt — montører.*

A. Når elektrisitetsverket finner det nødvendig å etablere en hjemmevaktordning, plikter de ansatte montører å delta i en slik vaktordning når det pålegges av verket. Vaktordningen kan gjennomføres som døgn-, helge- eller ukevakt. Hvilken ordning som skal praktiseres og inndelingen av vaktene fastsettes av verket etter konferanse med organisasjonens tillitsmenn.

B. Med hjemmevakt forstås en vaktordning som består i at vedkommende holder seg hjemme slik at han når som helst kan varsles på den måte som elektrisitetsverket finner formålstjenlig. Vakthavende må når som helst være disponibel for utrykning og til å gå i gang med reparasjonsarbeider, ettersyn m. v., men kan for øvrig innrette seg etter eget ønske med hensyn til privat arbeid hjemme, sengetid e. l. Vakthavende må dog sove på en plass hvor han uten vanskelighet kan vekkes ved fastsatt varsling.

C. Ved ukevakt forstås en vakt utenom den ordinære arbeidstid fra arbeidstidens slutt på en ukedag til arbeidstidens begynnelse på tilsvarende dag i uken etter.

Ved døgnvakt forstås en vakt fra arbeidstidens slutt den ene dag til arbeidstidens begynnelse neste dag.

Ved helgevakt forstås en vakt fra arbeidstidens slutt dagen før helgedagen til arbeidstidens begynnelse dagen etter helgedagen.

For slik hjemmevakt som foran nevnt fastsettes godtgjøringen til:

1. For ukevakt	kr. 74.00
2. For døgnvakt	» 7.40
3. For helgevakt	» 37.00

D. Dersom det i en ukevakt faller ekstra helgedager eller dersom helgevakten omfatter flere på hverandre følgende helgedager, betales ekstra kr. 18.50 pr. overskytende helgedag.

E. Ved utrykninger på vekten betales vanlig overtidsgodtgjørelse etter fellesbestemmelsenes § 4, dog slik at det betales for den faktiske medgåtte tid.

F. Arbeidstakere i overordnede eller ledende stillinger og arbeidstakere med arbeid og arbeidstid som det er vanskelig å kontrollere og som ikke har krav på overtidsgodtgjøring omfattes ikke av foran nevnte regler.

Protokolltilførsler:

1. Betingelsen for at de ovennevnte satser nyttes er at hjemmevakten har en slik karakter som ovenfor definert.
2. Det er en forutsetning at gunstigere gjeldende ordninger ikke skal forringes.

V. KVINNELIG BETJENING VED SYKEHUS, PLEIE-, ALDERS- OG
BARNEHJEM OG ANDRE ARBEIDSTAKERE I HELDAGSSTILLING
SOM LØNNES UTENFOR REGULATIV

- a) Kvinnelig betjening i kjøkken, vaskeri og på avdeling som lønnes utenfor regulativ, gis et tillegg (indeks- og generelt tillegg) på 9 prosent fra 1. mai 1964, og et ytterligere tillegg på 1 prosent fra 1. april 1965.
- b) Øvrige arbeidstakere i heldagsstilling som lønnes utenfor regulativ får et lønnstillegg (indeks- og generelt tillegg) på 9 prosent fra 1. mai 1964 og et ytterligere tillegg på 1 prosent fra 1. april 1965.

VI. SÆRLIGE BESTEMMELSER FOR SYKEHUS, PLEIE-, ALDERS-
OG BARNEHJEM

- a) Fradrag for hus og kost.

Personale ved sykehus, pleie-, alders- og barnehjem betaler for værelse og kost etter følgende satser:

1. Værelse.

For eget værelse	kr.
Når to deler værelse, for hver	»
Når tre deler værelse, for hver	»

Både kommunen (sykehuset, pleie-, alders- eller barnehjemmet) og det personale som bor ved anstalten har adgang til å få husleien fastsatt av husleienemnda.

2. Kost.

For full kost	kr.
For kost i arbeidstiden	»
For middag	»
For frokost eller aftens	»

Satsene under punkt 1 og 2 reguleres i samsvar med det som blir gjort gjeldende i staten.

Ved fravær fra arbeidsstedet under sykdom betales ikke for kost. Personale som trekkes for full kost betaler heller ikke for kost ved fravær under ferie og fridager dersom fraværet er meldt på forhånd.

- b) Nattillegg.

Arbeidstakere ved sykehus, pleie- og aldershjem som arbeider etter tjenestepplan og med 45 timers arbeidsuke får for ordinær tjeneste på kveldsvakt og nattvakt etter kl. 21.00 et tillegg på kr. 2.20 pr. arbeidet time. Med virkning fra 1. april 1965 forhøyes dette tillegg ytterligere med kr. 0.50 til kr. 2.70 pr. time. Tillegget utbetales etter de samme regler og med samme begrensninger som er fastsatt for søndagstillegget i fellesbestemmelsene (alminnelige bestemmelser) § 11. Det utbetales ikke i tillegg til søndagstillegget og ikke til arbeidstakere som har nattillegg etter andre bestemmelser.

VII. DELTIDSSTILLINGER OG BISTILLINGER

II. De enkelte stillinger.

1. Rengjøringsarbeidere.

c) Akkordlønn.

Akkordtimesats kr. 4.77 endres til kr. 5.25.

Fra 1. april 1965 skal timesatsen være kr. 5.35.

d) Forefallende rengjøringsarbeid og ekstraarbeid.

Kr. 4.26 endres til kr. 4.86 og kr. 4.46 endres til kr. 5.07.

Fra 1. april 1965 skal de tilsvarende satser utgjøre henholdsvis kr. 5.06 og kr. 5.20.

Merknader endres til:

Inntil den nye lønnsordning gjennomføres, beholdes den nåværende lønnsordning som en overgangsordning.

De lønssatser som er fastsatt for disse ordninger reguleres etter følgende regler:

- a) Der lønnen tidligere er fastsatt på grunnlag av en pris pr. daglig vasket m² gulvareal (alt renhold inkludert) gis et tillegg på kr. 1.65 til den aktuelle (eventuelle utregnede) pris pr. m² vasket gulvareal pr. år, dog skal godtgjørelsen ikke overstige kr. 17.98 pr. m² pr. år.

Fra 1. april 1965 gis ytterligere tillegg på den tarifferte m²-pris på kr. 0.34.

Tilsvarende økes maksimalgodtgjørelsen til kr. 18.32.

6. Øvrige deltidstillinger.

Arbeidstakere i øvrige bistillinger og deltidstillinger får et lønns-tilleg (indeks- og generelt tillegg) på 9 prosent fra 1. mai 1964 og et ytterligere tillegg på 1 prosent fra 1. april 1965 på de aktuelle normallønssatser.

VIII.

Faste overtidsgodtgjørelser og vaktgodtgjørelser som ikke er fastsatt i prosent av arbeidslønnen reguleres med 9 prosent fra 1. mai 1964 og ytterligere 1 prosent fra 1. april 1965. Det samme gjelder liknende godtgjørelser som er fastsatt i årsbeløp.

IX. OPPSETTING AV OVERENSKOMSTER

Når denne overenskomst er vedtatt, og overføringen til det felles offentlige regulativ er gjennomført, skal Forhandlingsorganisasjonen og vedkommende forbund sentralt tilpasse og redigere de enkelte overenskomster på grunnlag av bestemmelsene i denne overenskomst.

X. NYE OVERENSKOMSTER

Så fremt det i tariffperioden blir enighet om å opprette nye overenskomster og det under forhandlingene ikke oppnås enighet om stillingenes

avlønning, skal tvisten avgjøres med bindende virkning av en nemnd bestående av 5 medlemmer som sammensettes slik:

En felles oppmann oppnevnt av Riksmeglingsmannen.

En representant fra vedkommende kommune(r).

En representant fra arbeidstakerne.

En representant fra vedkommende forbund.

En representant fra Forhandlingsorganisasjonen.

Hvis partene er enige, kan nemnda i den enkelte sak sammensettes uten de to lokale representanter.

Stemmetallene:

Norsk Kommuneforbund	16 241 (75 %) ja
	5 159 (24 %) nei
	59 blanke
	21 459 i alt (70 % deltakelse)

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	2 648 (74 %) ja
	839 (23,2 %) nei
	88 blanke
	3 575 i alt (79,5 % deltakelse)

Arbeidsmandsforbundet	77 ja
	17 nei
	delt på 9 avdelinger

Den Frie Faglige Internasjonale.

Felleskomité for kvinnespørsmål.

Det 9. møte i FFI/ITS' rådgivende komité for spørsmål vedrørende kvinnelige arbeidere ble holdt i Brussel 5. og 6. november 1964. Det foreligger følgende rapport fra møtet:

•Møtet ble åpnet 5. november kl. 10.00 og avsluttet 6. november kl. 17.30. Det fant sted i FFI's lokaler.

Formannen, Sigrid Ekendahl, Sverige, åpnet og ledet møtet. Foruten formannen var Skandinavia representert ved følgende: Edith Olsen, Kvindelig Arbejderforbund, Danmark, Svea Degerman, LO, Finland, Ragna Karlsen, Norge, med Mirjam Nordahl som tolk.

De øvrige land som var representert var Tyskland, Storbritannia, Østerrike, Holland, Frankrike og Israel samt internasjonale for offentlig ansatte, post-, telegraf- og telefoninternasjonen, metallarbeiderinternasjonen og nærings- og nytelsesmiddelarbeiderinternasjonen. Fra FFI's sekretariat deltok kvinnekomitéens sekretær, Marcelle Dehareng, og de tre assisterende generalsekretærer, Alfred Braunthal, Herbert A. Tulatz og Stefan Nedzynski.

Saklisten omfattet beretning om virksomheten, program for FFI's kvinnekomité og FFI's presse, radiotjeneste og publikasjoner.

Virksomheten.

Beretningen behandlet den virksomhet som kvinnekomitéen har drevet i år. Det framgikk at den var særlig aktiv ved forberedelsene og deltakelsen på årets internasjonale arbeidskonferanse, hvor «Kvinnelige arbeidere i en verden under forandring» sto på dagsordenen. Videre har FFI's kvinnekomité også foreslått representanter til ILO's rådgivende utvalg for kvinner, som om kort tid skal velges på ny.

Beretningen viste at FFI's kvinneutvalg nå driver en aktiv virksomhet for kvinnene i utviklingslandene. Flere kurs var holdt, bl.a. i Latin-Amerika, Asia og Afrika. I slutten av november i år skal det første afrikanske regionale seminar om kvinnelige arbeideres problemer holdes i Kampala, Uganda. Både kvinneutvalgets formann og sekretær skal delta der.

Programmet for FFI's kvinneutvalg.

Mesteparten av tiden på møtet gikk med til å drøfte arbeids- og prinsippprogrammet for FFI's kvinneutvalg. Sekretæren hadde utarbeidet utkast til program i 26 punkter.

Dette program ble drøftet på den nordiske kvinnekomités møte i Stockholm 6. og 7. oktober 1964, og en utarbeidet der et eget forslag som på visse punkter divergerte fra FFI's utkast. Bl.a. framhevet det skandinaviske forslag i innledningen særlig det arbeid som FN og ILO har gjort når det gjelder gjennomføringen av menneskerettighetsprogrammet og det arbeid de har gjort for kvinnes likestilling. Det lyktes oss å få dette innarbeidet i det utkast som endelig ble vedtatt på møtet i Brussel.

Et annet punkt som det var særlig stor diskusjon om gjaldt spørsmålet om unntaksbestemmelser for kvinner i tungt og usunt arbeid, bl.a. nattarbeid. I FFI's utkast ville en unnta kvinner fra slikt arbeid. Den nordiske kvinnekomité ville ha dette punkt strøket, da en mente for mange vernebestemmelser for kvinner kan hindre deres muligheter for å få gjennomført likelønn og annen likestilling. Videre mente den at det først burde foretas nøye undersøkelser om hva som virkelig er tungt og usunt arbeid. En kom fram til et kompromiss. Punktet ble beholdt, men i meget mer elastisk og oppmyket form.

Programmet i sin endelige utforming vil senere bli tilsendt fra FFI.

Kvinnene og fagbevegelsen.

Det var også utarbeidet utkast til et program som gjaldt kvinnene og den frie fagbevegelse, og hvordan kvinnene kan gjøre seg mer gjeldende i fagbevegelsen. Dette program ble ikke drøftet i detaljer. En hadde en generell diskusjon om spørsmålet, og det ble nedsatt et underutvalg som skal gjennomgå og komme med endelig forslag til utforming.

FFI's publisitetsvirksomhet.

To representanter fra FFI's presseavdeling, pressesekretær T. Barry-Braunthal, og sjefredaktøren for FFI's månedsblad, John Riddell, redegjorde for FFI's presse- og publisitetsvirksomhet. De ga en oversikt over de publikasjoner som FFI utgir, bl.a. den stensilerte radio- og nyhetstjeneste og medlemsbladet «Free Labour World».

Det var en kort diskusjon om hva som kan gjøres for å gi mer publisitet om de forskjellige sider ved FFI's virksomhet, også den som angår kvinnekomitéens arbeid.

Neste møte i FFI's kvinnekomité blir holdt i februar 1965.

Ragna Karlsen.

Mirjam Nordahl.

Den Europeiske Regionale Organisasjon (ERO) av Den Frie Faglige Internasjonale (FFI).

*Den Europeiske Regionale konferanse ble holdt i Torino (Italia)
17.—19. september 1964.*

Landsorganisasjonen i Norge var representert ved Jon Rikvold, og fra ham foreligger det følgende rapport:

«Den Europeiske Regionale Organisasjon (ERO) av Den Frie Faglige Internasjonale, holdt sin Regionalkonferanse i Torino 17.—19. september 1964. Konferansen holdes hvert 3. år. De europeiske fagorganisasjoner som er tilsluttet ERO har tilsammen vel 26 millioner medlemmer. På konferansen møtte ca. 70 representanter for medlemsorganisasjonene. Fra Landsorganisasjonen møtte Jon Rikvold. Videre møtte representanter for ERO's sekretariat med generalsekretær W. Schevenels i spissen, rådgivere, observatører og gjester, bl. a. fra ILO, OECD og EEC. Fra FFI møtte A. Braunthal og generalsekretær Becu som var til stede en dag og overbrakte en hilsen.

Konferansen forløp uten overraskelser av noe slag. Visse medlemsorganisasjoner hadde på forhånd overveid muligheten av en omorganisering av ERO. De var imidlertid blitt enig om at det ikke ville være hensiktsmessig å sette fram forslag om dette på denne konferansen, men vil i stedet ta spørsmålet opp til nærmere drøftelse senere.

Det var satt opp følgende dagsorden for konferansen:

1. Hilsningstaler.
2. Godkjenning av konferansens dagsorden.
3. Nedsetting av følgende komitéer: Fullmaktskomité, Reglementskomité og komitéer for dagsordenens punkter 5, 6 og 7.
4. Beretning om virksomheten og regnskaper.
5. Økonomisk ekspansjon — Fagbevegelsens betraktninger og forslag.
6. Europeisk integrasjon.
7. Utviklingshjelpen.
8. Valg.
9. Resolusjoner og forslag fra de tilsluttede landsorganisasjoner.
10. Eventuelt.
11. Konferansens avslutning.

Dagsordenens punkt 1 og 2:

ERO's formann, F. Hayday, Storbritannia, åpnet konferansen og ledet denne hele tiden. Det var velkomsttaler av Coppo, fra den italienske fagorganisasjon UIL, og fra en representant for Torino bys administrasjon. Dagsordenen ble godtatt.

Dagsordenens punkt 3:

Det ble nedsatt i alt 6 komitéer under konferansen. Herav er to, Fullmaktskomitéen og Reglementskomitéen som også behandler resolusjoner og forslag, fastsatt i vedtektene. Dessuten ble det nedsatt en komité for hvert av punktene 5, 6 og 7 på dagsordenen samt en komité om Spania-spørsmålet. De nordiske representanter på konferansen ble fordelt på de forskjellige komitéer. Undertegnede deltok i Reglementskomitéen.

Dagsordenens punkt 4:

Beretningen og regnskapene ble godkjent etter innledning av generalsekretær Schevenels. Smets, Belgia, berørte i sitt innlegg i forbindelse med beretningen en rekke forskjellige spørsmål og gikk bl.a. inn for en utbygging av ERO, idet han mente det var en rekke saker som burde behandles mer inngående på et europeisk faglig plan. Også formannen, Hayday, gikk sterkt inn for at ERO burde gis muligheter for å spille en mer aktiv rolle.

Dagsordenens punkt 5:

H. Douglas, Storbritannia, innledet om økonomisk vekst. Han tok utgangspunkt i den betydelige økonomiske vekst som hadde funnet sted i Vest-Europa etter krigen og endringene i den økonomiske politikk nasjonalt og internasjonalt som hadde funnet sted i forbindelse med dette. Regjeringene følte et større ansvar for den økonomiske vekst nå enn i tidligere tider og det var neppe noen regjering som i sin økonomiske politikk ville gripe til de gammeldagse deflasjonistiske virkemidler. For å sikre en fortsatt jevn og sterk økonomisk vekst var det imidlertid behov for nytenkning og en sterkere intervensjon fra regjeringenes side i den økonomiske utvikling både nasjonalt og internasjonalt. Han viste i denne forbindelse til at medlemslandene i OECD hadde akseptert målet om en 50 prosent øking i Nasjonalproduktet i løpet av årene 1960—1970.

Han la stor vekt på utviklingen av en mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk. Både regjeringene og fagbevegelsen hadde forsømt seg i dette spørsmål. Det var ikke tilstrekkelig å ha full sysselsetting. Man måtte også søke å få arbeidskraften sysselsatt på den mest produktive måte og dermed sikre en større økonomisk vekst enn ellers ville vært mulig. For å fremme denne målsetting og for å motvirke de vanskeligheter som arbeidstakerne blir stilt overfor i en moderne økonomi med raske endringer måtte man utvikle langt mer effektive virkemidler både med sikte på å fremme arbeidstakernes geografiske og yrkesmessige mobilitet og for å sikre dem mot inntektsbortfall.

Både når det gjaldt dette og enkelte andre spørsmål la han stor vekt på den rolle som OECD etter hans mening kunne og burde spille på det internasjonale plan. Han stilte seg imidlertid meget kritisk overfor de undersøkelser som OECD har foretatt om inntektspolitiske spørsmål.

Når det gjaldt markedsspørsmålene i Vest-Europa ga han uttrykk for frykt for at EEC mer og mer ville vende seg vekk fra resten av Europa og fra Nord-Amerika. Også i denne sammenheng så han på OECD som en organisasjon som kunne bidra til å løse endel av problemene sammen med tollorganisasjonen GATT, særlig i forbindelse med den såkalte Kennedy-runden. Han slo også til lyd for at OECD burde koordinere hjelpen til underutviklede land fra Vest-Europa.

I debatten ble det dels tatt opp generelle spørsmål og dels gjort rede for spesielle forhold i endel av medlemslandene. Fra italiensk side ble det således gjort rede for visse lovforslag om tvungen sparing som vil spille en rolle i forbindelse med tarifforhandlinger i Italia. Flere av debattantene stilte seg meget kritisk til at fagbevegelsen skulle delta i en inntektspolitikk. Begrunnelsen var i de fleste tilfelle at andre grupper enn lønnsakerne neppe kunne bringes inn under en slik samlet politikk.

Den resolusjon som ble vedtatt om økonomisk vekst fulgte i alle hovedpunkter innledningsforedraget. Den går således inn for en utvidet økonomisk planlegging på demokratisk grunnlag og slik at fagbevegelsen også kan delta aktivt i denne. Videre gæes det inn for en mer aktiv

arbeidsmarkedspolitikk og for koordinering av hjelpen til utviklingsland fra Vest-Europa gjennom OECD.

Dagsordenens punkt 6:

Rasschaert, fra De seks' faglige sekretariat innledet om de europeiske markedsforhold. Innledningen inneholdt neppe noe som ikke er alminnelig kjent både m. h. t. den økonomiske og politiske utvikling i EEC. Både av innledningen og av de innlegg som ble holdt i debatten må en kunne slutte at til tross for de vanskeligheter som de Gaulles holdning har skapt, er det neppe noen grupper av betydning innen «De seks» som for alvor kan tenke seg en oppløsning av Fellesmarkedet igjen.

Det ble satt fram en resolusjon formulert i generelle vendinger om dette spørsmål som man fant å kunne godta, bortsett fra den sveitsiske representanten som unnlot å stemme.

I resolusjonen heter det bl. a. at et forenet Europa må være åpent for alle demokratiske europeiske land som ønsker å være med, men at det ikke er noen plass for diktaturstater. Et slikt europeisk samfunn må være utadvendt og anerkjenne at det har forpliktelser overfor utviklingslandene.

Dagsordenens punkt 7:

Ventejol, Frankrike, innledet om utviklingshjelpen og ga særlig endel kommentarer til FN's internasjonale konferanse om handel og utvikling i vår. Major, Belgia, kritiserte FFT's og særlig amerikansk fagbevegelses arbeid i utviklingslandene. Han mente spørsmålet burde drøftes nærmere på europeisk basis i ERO.

Dagsordenens punkt 8:

Valgene førte til gjenvalg av eksekutivkomité m. v., hensyn tatt til de endringer som hadde funnet sted i løpet av forrige 3-årsperiode. Formannen i Eksekutivkomitéen er F. Hayday, Storbritannia, og Walther Schevenels fortsetter som generalsekretær. Den skandinaviske gruppens representant i Eksekutivkomitéen er Nordahl, med Mentsen som første varamann og Rikvold som annen varamann. For øvrig viser en til vedlagte oversikt over sammensetningen av Eksekutivkomitéen m. v.

Dagsordenens punkt 9:

Foruten de to resolusjoner som er omtalt foran ble det også vedtatt en resolusjon om sosialpolitikk som var lagt fram av den tyske landsorganisasjonen og en resolusjon om Spania-spørsmålet.

Det tyske resolusjonsforslaget ble vedtatt med mindre endringer. Her kreves det at medlemslandene i Europarådet skal ratifisere det europeiske sosial charter, likestilling for europeiske arbeidere når det gjelder sosiale ytelser uansett hvilket europeisk land de arbeider i, 40 timers uke, helst som 5 dagers uke, med full lønnskompensasjon, større likhet i fordeling av inntekter og formue, gjennomføring av «lik lønn for likt arbeid» og en pensjonsordning for arbeidstakere som gjør det mulig for dem å opprettholde sin levestandard når de blir pensjonert.

I resolusjonen om Spania, som ble lagt fram av Frank Cousins, blir Franco-styret fordømt, og det blir gitt sterkt uttrykk for at man støtter de spanske arbeiderne og andre gruppers kamp mot det herskende styre i Spania. Et spesielt punkt i resolusjonen gjelder de vanskeligheter som har oppstått for forbindelsene mellom OECD og fagbevegelsen p. g. a. Spania. Den spanske regjering krever å få sende såkalte «faglige representanter» til møter mellom OECD og representanter for den frie fagbevegelsen

og også til seminarer som arrangeres i samarbeid mellom OECD og fagbevegelsen. Dette har som kjent blitt bestemt avslått, hvilket har ført til at forbindelsene mellom OECD og fagbevegelsen på det internasjonale plan langt på vei er opphørt. Konferansen godkjente de beslutninger som vedkommende faglige organer hadde tatt i denne sammenheng, men anmodet samtidig Eksekutivkomitéen om å søke en løsning slik at samarbeidet med OECD kunne fortsette.

Dagsordenens punkt 10:

Under eventuelt ble det bl. a. fra Bergeron, Frankrike, redegjort for at en fransk kommunistdominert fagorganisasjon søkte medlemskap i et av yrkessekretariatene, hvilket franskmennene ville motsette seg på det bestemteste.

Konferansen ble avsluttet kl. 12.30 den 19. september.

I ovenstående rapport har en ikke gått inn på alle detaljer i forbindelse med konferansen og en legger heller ikke ved den fullstendige tekst til de vedtatte resolusjoner, idet en detaljert rapport med resolusjonenes tekst på norsk blir sendt direkte fra ERO's sekretariat.»

«ERO's regionalkonferanse 1964.

Valg, Eksekutivkomitéen:

<i>Geografiske grupper</i>	<i>Medlemmer</i>	<i>1. suppleant</i>	<i>2 suppleant</i>
Storbritannia	F. Hayday	H. Douglas	J. Attard
Malta	(formann)		Kingswell
Skandinavia	K. Nordahl	P. Mentsen	J. Rikvold
Tyskland	H. Beermann	W. Hansen	B. Tacke
Frankrike	C. Mourgues	Ch. Veillon	P. Tomas
Spania (UGT og baskerorg.)			
Østerrike	A. Strøer	W. Jucker	E. Hofstetter
Sveits			
Benelux	D. Roemers	I. Smets	A. Weiss
Italia (CISL)	D. Coppo	E. Dalla Chiesa	F. Makris
Hellas		(UIL)	

Generalsekretær: W. Schevenels.

Viseformenn: Ed. Wilhemsson (Sverige), H. Leuenberger (Sveits), L. Rosenberg (Tyskland), R. Vanni (UIL, Italia).

Revisorer: L. Major (Belgia), H. Meier (Tyskland).»

Eksekutivkomitéens 30. møte ble holdt i Brussel 25. mars 1964.

Landsorganisasjonen i Norge var representert ved Jon Rikvold, og fra ham foreligger det følgende rapport:

«Møtet ble holdt i FFT's lokaler og ble ledet av formannen, Hayday, Storbritannia. Til stede var ellers: Mourges, Frankrike. Savoini, Italia. Hofstetter, Østerrike. Van Wouwe, Nederland. Rikvold, Norge. Schevenels, Dermine og Ford fra ERO, samt H. Tulatz og Allan Forrest fra FFI.

Det var satt opp følgende dagsorden:

1. Godkjenning av protokollen fra siste møte.
2. Spørsmål i forbindelse med tidligere vedtak.
3. Beretning om virksomheten i 1963.
4. Regnskapene og budsjettet 1964.
5. ERO's seminar 1964 — eventuell utsettelse.
6. Treårig faglig regional konferanse — Turin, september 1964.
Forslag til dagsorden.
7. Seminarer og week-endkurser for spanske kamerater.
8. Eventuelt.

Dagsordenens punkt 1 og 2:

Protokollen fra siste eksekutivmøte ble godkjent. Det ble gitt en rede-
gjørelse for forberedelsene til TUAC's økonomiske konferanse i Genève
22.—24. april i år. Man venter 50—60 deltakere på konferansen. Det ble
opplyst at OECD's generalsekretær Kristensen ville delta under åpningen
av konferansen, og det var håp om at lederen for FN's økonomiske
verdenskonferanse, dr. Prebitch, også ville være til stede.

Når det gjelder seminarer som OECD arrangerer for fagforeningsrepre-
sentanter har man fortsatt visse problemer med Spania. Som følge av dette
har et seminar som skulle holdes i juni i år blitt utsatt inntil videre.
Liknende seminarer som OECD arrangerer for arbeidsgiverrepresentanter
blir gjennomført etter planene, idet arbeidsgiverne ikke har noen inn-
vendinger mot spansk deltakelse.

Også i Italia har det oppstått visse problemer i forbindelse med faglig
deltakelse på OECD-seminarer, idet de har en stor fagbevegelse som ikke
er tilsluttet ERO. Spørsmålet kommer opp til nærmere drøfting senere.

Dagsordenens punkt 3, 4 og 5:

Beretningen om ERO's virksomhet i 1963 ble godkjent.

Regnskapene, revisjonsberetningene og budsjettet for 1964 ble gjennomgått.
Regnskapet for 1963 viste et faktisk overskudd på 372 418 belgiske franc,
mot budsjettet 84 000 franc. Regnskapet viste noe høyere inntekter og noe
lavere utgifter på en rekke poster enn det var budsjettet med. Det siste
er for øvrig i overensstemmelse med Eksekutivkomitéens anmodning i for-
bindelse med vedtakelsen av budsjettet om at det ble søkt å spare på de
poster hvor det var mulig. Regnskapet ble godkjent.

Budsjettet for 1964 er satt opp med et overskudd på 19 000 belgiske
franc. Det er da i 1964 regnet med samme totalinntekt som for 1963
ifølge regnskapet. Den viktigste enkeltårsak til at det er budsjettet med
høyere utgifter i 1964 enn i 1963 er at posten møter og konferanser er
satt til 300 000 franc, mens det for 1963 var budsjettet med 150 000 franc
og det faktisk medgikk 142 535 franc. Arsaken til økingen på denne posten
er bl. a. utgifter i forbindelse med avholdelse av den vedtektsbestemte
regional konferansen i september 1964. De fleste øvrige utgiftsanslag for 1964
at skiller seg lite fra budsjettet for 1963, men ligger endel over de
regnskapsførte utgifter for 1963.

For å holde de budsjetterte utgifter for 1964 innenfor rammen av de
løpende inntekter ble det besluttet at ERO ikke skulle holde noe faglig
seminar i 1964. Budsjettet ble godkjent.

Dagsordenens punkt 6:

Dagsordenen for ERO's regionalkonferanse i Turin, Italia, 17.—19. september ble drøftet. I forslaget til dagsorden er det foruten de vanlige poster med bl.a. valg av generalsekretær og Eksekutivkomité for neste 3-årsperiode satt opp to hovedemner. Det ene heter «Den frie fagbevegelsen og de problemer en står overfor i forbindelse med den europeiske økonomiske integrasjon, kapitalistisk konsentrasjon og Nord-Atlantisk samarbeid» og det andre hovedemne er «Fagbevegelsens rolle i organiseringen av hjelp og teknisk bistand til utviklingsland. Resultatene av FN's internasjonale konferanse om handel og utvikling».

Det ble ingen nevneverdig diskusjon om disse punkter, men derimot ble det en lang og omfattende diskusjon om et forslag som formannen Hayday og Schevenels satte fram på møtet om i tillegg å sette opp Spania-problemet som et eget hovedemne for konferansen. Hayday begrunnet forslaget med flere forhold som ikke alle var like klare, men bl.a. følgende forhold ble nevnt: Det var nå gått meget lang tid siden borgerkrigen og man kunne ikke vente noen endringer i styreforholdene i Spania gjennom væpnet opprør. På den annen side foregikk det nå i Spania etter hans mening en forholdsvis rask utvikling i mer demokratisk retning. Han var i tvil om den frie fagbevegelsens kontakter og den økonomiske støtte som ble gitt fortsatt burde konsentreres om de spanske faglige eksilorganisasjonene slik som tilfelle hittil hadde vært. Spørsmålet var om man ikke i større grad burde søke direkte kontakt med krefter innen Spania som vi kunne samarbeide med. Han nevnte også at spørsmålet hadde vært diskutert nokså inngående innen britisk LO, men at det hadde gjort seg forskjellige oppfatninger gjeldende.

Undertegnede viste til den holdning som skandinavisk fagbevegelse tradisjonelt hadde inntatt i Spania-spørsmålet og framholdt på denne bakgrunn at å sette dette opp som et eget hovedemne på regionalkonferansen ikke var ønskelig. Om man ønsket en viss nyvurdering av Spania-spørsmålet ville en debatt i plenum på regionalkonferansen uten nærmere forberedelser heller ikke være den mest hensiktsmessige måte å gå fram på. Flere andre innlegg gikk i samme retning. Man ble til slutt som et kompromiss enig om at det i forbindelse med behandlingen av resolusjoner og forslag på regionalkonferansen skal foreligge en resolusjon om Spania fra Eksekutivkomitéen og spørsmålet vil da kunne diskuteres i tilknytning til denne. En liten komité som formannen og generalsekretæren får ta initiativet til skulle forberede saken.

Dagsordenens punkt 7:

Det ble gitt endel opplysninger om de seminarer og week-endkurser for spanske emigrantarbeidere i Europa som ERO har påtatt seg å arbeide med etter anmodning fra FFI. Bl.a. hadde man p.g.a. mangelen på spansk-talende forelesere innkjøpt noen magnetofoner, slik at forelesninger kunne gis pr. magnetofon ved endel kurs.

Blant deltakerne på slike «førstegangskurs» var det tanken å velge ut en eller to fra hvert kurs til en videregående skoleing.

Dagsordenens punkt 8:

Under eventuelt ble bl.a. Boligkomitéens fortsatte virksomhet berørt, idet det her oppstår vanskeligheter som følge av at H. Umrat som hittil har fungert som sekretær i komitéen går av for aldersgrensen i 1964. Det var enighet om at ERO ikke kan påta seg utgifter til sekretær for komitéen,

men man vil fortsatt være villig til å utføre endel teknisk sekretariatsarbeid som mangfoldiggjøring av dokumenter o.l. Komitéens fortsatte virksomhet vil for øvrig bl.a. avhenge av hvilken stilling FFI tar.

Til slutt ble det nevnt at det fortsatt var ønskelig at medlemsorganisasjonene søkte å få med faglige representanter i OECD's industrikomitéer og i Arbeidskraftkomitéen.

Eksekutivkomitéens 31. møte ble holdt i Torino (Italia)

17. september 1964.

Landsorganisasjonen i Norge var representert ved Jon Rikvold, og fra ham foreligger det følgende rapport:

«Om formiddagen 17. september ble det holdt et møte i Eksekutivkomitéen før åpningen av ERO's Regionalkonferanse. Som medlemmer eller varamenn til styret møtte Hayday, Storbritannia, Mourges, Frankrike, Coppo, Italia, Smets, Belgia, Strøer, Østerrike, Hansen, Tyskland, og Rikvold, Norge. Fra enkelte av landene var også flere andre personer til stede. Fra ERO møtte Schevenels, Ford og Dermine og fra FFI Braunthal. Det var satt opp følgende dagsorden:

1. Godkjenning av protokollen fra møtet 25. mars 1964.
2. Spørsmål i forbindelse med tidligere vedtak.
3. Siste forberedelser til ERO's treårige konferanse.
4. Endringer i regnskapene for 1963 og budsjettet for 1964 — AFL — CIO's bidrag.
5. ILO — Europarådets europeiske regionalkonferanse.
6. Beretning om Den økonomiske komité
7. Forholdet mellom OECD og de faglige organisasjoner.
8. Eventuelt.

Dagsordenens punkt 1 og 2:

Protokollen ble godkjent. Videre ble det gitt en redegjørelse om Boligkomitéens stilling, men en går ikke nærmere inn på dette da det senere vil bli sendt en skriftlig redegjørelse til landsorganisasjonene om saken. Foreløpig ble det bare vedtatt at ERO inntil utgangen av januar 1965 kunne være behjelpelig med utarbeidelse av dokumenter o.l. uten noen ekstra kostnad for ERO.

Dagsordenens punkt 3:

Diverse praktiske spørsmål i forbindelse med avviklingen av ERO-konferansen ble behandlet, bl. a. nedsettelse av komitéer under konferanser. Mourges, Frankrike, ønsket å sette fram forslag på konferansen om at en fransk kommunistdominert fagorganisasjon (typografer) som hadde søkt om medlemskap i en av yrkesinternasjonale ikke burde få dette. Det ble imidlertid avgjort at forslag om en slik uttalelse ikke kunne settes fram på ERO-konferansen, fordi det ikke var noen ERO-sak. Man fant derimot ikke å kunne hindre at franskmennene ga en redegjørelse for sine synspunkter under «Eventuelt» på konferansens dagsorden.

Dagsordenens punkt 4:

Schevenels opplyste at AFL—CIO for 1963 og 1964 hadde nektet å betale det bidrag på 100 000 belgiske franc pr. år til ERO's Paris-kontor (TUAC) som de tidligere hadde bundet seg til. For ERO's budsjett for 1964 vil dette innebære en inntektsreduksjon på 100 000 belgiske franc og samtidig vil en lønnsøking som følge av prisstigning innebære en utgiftsøking også på om lag 100 000 franc. Budsjettet for 1964 som tidligere er vedtatt med et overskudd på 19 000 belgiske franc vil således med de ovennevnte endringer vise et underskudd på 181 000 belgiske franc. ERO har i og for seg midler til å dekke et slikt mindre underskudd, men på lengre sikt kan det ikke drives med underskudd.

Hansen, Tyskland, stilte noen spørsmål angående enkelte av de tidligere vedtatte utgiftsposter med tanke på en reduksjon, men det kom ikke noe ut av dette. Undertegnede framholdt at det ikke var mulig for Eksekutivkomitéen på dette møte å foreta en detaljert gjennomgåelse av hele budsjettet på nytt, men foreslo at Eksekutivkomitéen skulle uttale at den ikke var fornøyd med budsjettet etter de ovennevnte endringer og gi generalsekretær Schevenels og formannen Hayday i oppdrag innen neste Eksekutivmøte å legge fram forslag om nedskjæring av utgiftene med sikte på å unngå underskudd for 1964, 1965 og videre framover. Smets, Belgia, uttalte at han var enig i at det burde gis en redegjørelse for budsjettet, men det burde da også være adgang til å foreslå endringer på inntektssiden. Formannen, Hayday, ga uttrykk for at han langt ville foretrekke Smets forslag. Undertegnede fant ikke grunn til å kreve avstemning over forslagene, bl. a. fordi utfallet ville være uvisst, og forlangte bare at mitt forslag ble ført til protokolls. Det er således klart at saken vil komme opp igjen før eller på neste styremøte som vil bli holdt omkring årsskiftet.

Dagsordenens punkt 5 og 6:

Om «ILO — Europarådets europeiske regionalkonferanse» ble det gitt endel svevende opplysninger som en ikke skal gå inn på. Om den økonomiske komitéen ble det bl. a. opplyst at den på sitt møte i juni i år ikke hadde funnet å kunne godkjenne de dokumenter som ERO's sekretariat hadde utarbeidet til punkt 5 om «økonomisk vekst» på Regionalkonferansens dagsorden. Det ble besluttet at disse dokumenter fra ERO's sekretariat bare skulle betraktes som bakgrunnsmateriale for konferansen, og innlederen, H. Douglas, Storbritannia, sto fritt til å legge fram disse saker slik han ønsket.

Dagsordenens punkt 7:

Det har ikke inntrådt noen endring i det forhold at forbindelsene mellom OECD og fagbevegelsen på det internasjonale plan stort sett er avbrutt fordi den spanske regjering fortsatt krever å få sende såkalte faglige representanter til seminarer og møter med OECD hvor representanter for de demokratiske fagorganisasjoner skal delta.

Dagsordenens punkt 8:

Under «Eventuelt» ble det bl. a. gitt opplysninger om situasjonen i Hellas, hvor regjeringen gjennom forskjellige tiltak av økonomisk og legal art hindrer avholdelsen av kongressen i den greske landsorganisasjonen med sikte på å bli kvitt formannen, Makris.

Videre ble representasjon på forskjellige kongresser o. l. behandlet. Etter forslag fra undertegnede vil formodentlig Braunthal som skal representere FFI på SAJ's kongress også overbringe en hilsen fra ERO.

Boligkomitéens 12. møte ble holdt i Brussel 15. og 16. januar 1964.

Landsorganisasjonen i Norge var representert ved arkitekt Frode Rinnan. Boligkomitéen behandlet følgende saker:

1. Godkjenning av protokoll fra forrige møte.
2. Meldinger bl. a. om FN og ECE—FN's boligkomité
3. Detaljerte rapporter fra de enkelte land om utviklingen i 1962/63, herunder: byggeprogrammer, byggetilskudd, husleiepolitikken og press på boligmarkedet.
4. Beregning av de nåværende og framtidige behov.
5. Boligproblemer for inn- og utvandrende arbeidere.
6. Tomtepriser.
7. Boligkomitéens framtidige virksomhet og finansiering.

Boligkomitéens 13. møte ble holdt i Brussel 30. oktober 1964. Landsorganisasjonen i Norge var representert ved arkitekt Frode Rinnan. Boligkomitéen behandlet følgende saker:

1. Godkjenning av protokoll fra forrige møte.
2. Meldinger.
3. Boligkomitéens framtidige virksomhet.
4. Tomtepolitikken.

Felles FFI/IBTU -konferanse «Boligbygging for millioner», ble holdt i Brussel 28. og 29. oktober 1964. Landsorganisasjonen i Norge var representert på konferansen ved arkitekt Frode Rinnan. Dessuten møtte det representanter fra Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norsk Murerforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. Følgende dagsorden ble behandlet:

1. Åpning — hilsener.
2. Land og boligbygging for millioner.
 - a) Boligbyggingens avhengighet av sosial-økonomisk utvikling.
 - b) Den framtidige aktivitet fra fagbevegelsens side på dette område.
3. Boligreising og organisering av byggende industri i utviklingslandene.
4. Fagbevegelsens boligbygging og konstruktive tiltak.
5. Konklusjon.

Konferansen vedtok følgende uttalelse om internasjonal virksomhet for boligbygging og planlegging:

«Konferansen slår fast at det hersker alvorlige boligproblemer i hele verden. Selv i den industrielle del av verden er det et stort behov for å løse boligmangelen, overbefolkning, dårlige boliger og slum. I de store delene i utviklingslandene er det en voksende bolignød på grunn av veksten i befolkningen og forflytningene fra landområder til byene og også på grunn av mangel på kapital, tilstrekkelige tekniske hjelpemidler og faglært arbeidskraft.

Konferansen undersøker at det er et primært mål for all økonomisk utvikling og framskritt å dekke menneskenes sosiale og humanitære behov. Skikkelige boliger er en del av dette og må derfor tas hensyn til i alle planer for økonomisk utvikling, både i industriland og utviklingsland.

Konferansen erklærer at en løsning på de presserende boligproblemer i utviklingslandene i stor utstrekning avhenger av internasjonal hjelp slik at utviklingslandene kan fullt ut påta seg sine egne forpliktelser når det gjelder å dekke sitt boligbehov.

Konferansen bekrefter de forslagene som FFI og IBTU har om å opprette et spesielt FN-organ for boligbygging for å oppmuntre, veilede og koordinere denne hjelpen.

En mener at opprettelsen av et FN-senter for boligbygging og planlegging er et første skritt i denne retning og henstiller til alle medlemsstater i FN å stemme for de midler som trengs, på det kommende møte i FN's hovedforsamling.

Konferansen henstiller om å sikre tilstrekkelige midler fra internasjonale og regionale kilder, f. eks. alliansen for framskritt på den vestlige halvkule og EEC's utviklingsfond, så vel som fra nasjonale kilder, for å sikre et sunt økonomisk grunnlag for internasjonal hjelp.

En understreker at noe av det viktigste som må gjøres i utviklingslandene er å skape eller utvikle lokale industrier som kan skaffe skikkelige bygningsmaterialer og å lære opp arbeidere og teknikere til å bruke disse materialene på den mest produktive måte.

En fastholder at det trengende behovet for sosial boligbygging ikke er blitt mindre og sannsynligvis ikke vil bli mindre og at sosial- og boligbygging derfor bør ha en framtrædende plass i den økonomiske planlegging.

Mens sosialboligbygging i mange land er foretatt av staten, kommunene, kooperativer, andre allmenne nyttige organisasjoner og den frie fagbevegelsen, er det enda et stort behov for forsterket virksomhet og regional planlegging på dette området.

Konferansen erklærer at for å møte den sosiale boligbyggingens behov, bør offentlige myndigheter ha rett til tvungen erverving av store tomteområder, at prisene på de tomter som erverves på denne måten bør baseres på deres nåværende bruksverdi, at offentlige midler bør gjøres tilgjengelig for subsidiert boligbygging til lavest mulig rente, at standarden i de nye boligene bør være tilstrekkelig til å møte den økte kjøpekraften i en ekspanderende økonomi og at en bør ta sikte på høyest mulig produktivitet i bygningsindustrien.

Konferansen appellerer til internasjonale og regionale statlige organisasjoner, regjeringer, kooperativer og den frie fagbevegelsen overalt om ikke å spare noen anstrengelser for en maksimum innsats for de oppgaver som er skissert opp i denne uttalelsen, slik at målet med å dekke boligbehovet til verdens folk kan nås så hurtig og fullt og helt som mulig.»

Det internasjonale arbeidsbyrå (ILO).

Den 48. internasjonale arbeidskonferanse ble holdt i Genève 17. juni til 9. juli 1964.

Det foreligger følgende rapport fra konferansen:

«Den norske delegasjon til konferansen hadde følgende sammensettning:

Regjeringens utsendinger:

Ekspedisjonssjef K. J. Øksnes, Sosialdepartementet, delegasjonens formann. Stortingsrepresentant Rakel Seweriin, delegert. Ekspedisjonssjef Berger Ulsaker, Kommunal- og arbeidsdepartementet, stedfortredende delegert og rådgiver. Ekspedisjonssjef Hans Johnsen, Sosialdepartementet, stedfortredende delegert og rådgiver. Konsulent Halldor Heldal, Sosialdepartementet, rådgiver. Underdirektør Bue Otnæss, Direktoratet for arbeidstilsynet, rådgiver. Konsulent Kari Vangsnes, Likelønnsrådet, rådgiver.

Arbeidsgiverutsendinger:

Høyesterettsadvokat Kaare Selvig, Norsk Arbeidsgiverforening, delegert. Direktør Lars Aarvig, Norsk Arbeidsgiverforening, stedfortredende delegert og rådgiver. Kontorsjef Gerdt Meyer, Norsk Arbeidsgiverforening, rådgiver.

Arbeiderutsendinger:

Sekretær Thorleif Andresen, Landsorganisasjonen i Norge, delegert. Overrettssakfører Olaf Sunde, Landsorganisasjonen i Norge, stedfortredende delegert og rådgiver. Sekretær Ragna Karlsen, Landsorganisasjonen i Norge, rådgiver. Sekretær Mirjam Nordahl, Landsorganisasjonen i Norge, rådgiver.

Følgende dagsorden ble behandlet:

1. Generaldirektørens rapport.
2. Finans- og budsjettspørsmål.
3. Opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
4. Hygiene i butikker og kontorer (2. gangs behandling).
5. Stønad ved yrkesskader og yrkessykdommer (2. gangs behandling).
6. Kvinnelige arbeidere i en verden under forandring.
7. Sysselsetting av ungdom i arbeid under dagen i gruver av alle slag.
8. Sysselsettingspolitikk spesielt med sikte på sysselsettingsproblemer i utviklingsland (engangsdiskusjon med sikte på eventuelt å vedta et eller flere internasjonale instrumenter).
9. Forslag fra 157. sesjon av ILO's styre til erstatning av art. 35 i ILO's konstitusjon.
10. Erklæring om apartheid-politikken i Sør-Afrika-republikken.
11. Innføring i ILO's konstitusjon av en regel som gir Arbeidskonferansen adgang til å ekskludere eller suspendere medlemskapet for en medlemsstat som er ekskludert av FN eller har fått sitt medlemskap suspendert der.
12. Innføring i ILO's konstitusjon av en regel som gir Arbeidskonferansen adgang til å suspendere retten til deltaking i Arbeidskonferansen for en medlemsstat som etter FN's oppfatning åpenlyst og til stadighet gjennom sin lovgivning følger en erklært rasediskrimineringspolitikk slik som apartheid.

Ved åpningen av konferansen var det tilløp til en viss spenning ved at det var to kandidater til presidentvervet, og det så ut som det skulle bli nødvendig med avstemning, noe som sjelden forekommer. Begge kandidatene var fra utviklingslandene — de 75 som de nå kaller seg. Imidlertid trakk den ene kandidaten seg etter en pause i møtet. Det var Hashim Raza fra Pakistan, som forbeholdt seg å komme tilbake som presidentkandidat neste år.

Som årets president valgte konferansen enstemmig Andrés Aguilar, regjeringsrepresentant fra Venezuela, og han skjøttet sitt verv på en ypperlig måte.

Visepresidenten fra arbeidergruppen var Harold Collison, formann i det engelske landarbeiderforbund.

Som formann for konferansens samlede arbeidergruppe fungerte som vanlig Jean Møri fra den sveitsiske landsorganisasjon.

Konferansen i år var den største som noensinne er holdt. 102 av ILO's 110 medlemsstater var representert. Det var i alt 1154 deltakere som omfattet delegerte, rådgivere og observatører.

Et spesielt innslag på en av konferansens første dager var besøk av presidenten for Liberia, V. S. Tubinan, som holdt en kort tale til konferansen.

Fullmaktsspørsmål.

Også i år var det sendt inn protester mot fullmaktene til en rekke arbeiderrepresentanter, bl. a. Italia, Israel, Frankrike, Pakistan, Portugal, Spania, Dahomy og Burundi.

Det var imidlertid ikke noe juridisk eller vedtektsmessig grunnlag for å ta disse protestene til følge, og fullmaktene ble enstemmig godkjent av fullmaktskomitéen.

Generaldirektørens rapport.

Som vanlig opptok debatten om generaldirektørens rapport en god del av konferansens tid. I alt tok 213 talere del i debatten. Rapporten behandlet som i fjor ILO's struktur og arbeid, og tilpasningen til de endrede forhold i verden. I sin oppsummering av debatten la generaldirektøren, David A. Morse, særlig vekt på tre områder for ILO's virksomhet: Utvikling av de menneskelige ressurser — Forholdene mellom arbeidsgivere og arbeidere, fagbevegelsens utvikling og veksten av sunne, sosiale institusjoner — Gode leve- og arbeidsforhold.

Konvensjoner og rekommandasjoner.

Konferansen vedtok i år en rekke viktige konvensjoner og rekommandasjoner som bringer det samlede antall internasjonale instrumenter vedtatt av ILO opp i 122 konvensjoner og like mange rekommandasjoner.

Det ble vedtatt en konvensjon om *sysselsettingspolitikk*. Den definerer målene for en sysselsettingspolitikk og slår fast at det bør være et hovedmål for hvert land å fremme en full og aktiv sysselsetting og fritt valg av arbeid. Det ble også vedtatt en rekommandasjon om samme spørsmål som gjentar de generelle prinsippene fra konvensjonen og tar med flere detaljbestemmelser om gjennomføringen av en slik politikk.

To spørsmål på dagsordenen ble ferdigbehandlet i år etter å ha vært oppe til behandling på fjorårets arbeidskonferanse. Det gjaldt *hygiene i butikker og på kontorer*, og *stønad ved yrkesskader og yrkessykdommer*. I begge tilfelle ble det vedtatt en konvensjon med supplerende rekommandasjon. De generelle prinsippene ble slått fast i konvensjonene. For hygiene i handel og kontorer gjaldt det bl. a. bestemmelser om vedlikehold og rengjøring, ventilasjon og luftrensing, belysning, temperatur, plassering, drikkevann, vaskemuligheter og sanitæranlegg, omkleddningsmuligheter, arbeidsplass under jorden og uten vinduer, støy, usunne og skadelige stoffer og verneutstyr.

Konvensjonen for stønad under yrkessykdommer slår fast at nasjonal lovgivning om yrkesskadestønad skal beskytte alle ansatte, også lærlinger, i offentlig og privat tjeneste, og de skal bl. a. ha rett til legebehandling og kontant stønad for yrkesskader og yrkessykdommer.

To spørsmål var i år oppe til førstegangs behandling og skal opp igjen til ferdigbehandling på arbeidskonferansen neste år. Det var *kvinnelige arbeidere i en verden under forandring*, og *sysselsetting av ungdom i arbeid under dagen i gruver av alle slag*. Landsorganisasjonen var representert i de to komitéene som behandlet disse spørsmålene, i kvinnekomitéen ved Ragna Karlsen og Mirjam Nordahl og i komitéen for unge arbeidere ved Olaf Sunde. Vi viser til spesielle rapporter fra våre representanter.

Vedtektsendringer.

Konferansen vedtok en endring av ILO's vedtekter som går ut på å stryke artikkel 35 av vedtektene vedrørende ikke-selvstyrte områder. Dette fører til at en for framtiden sløyfer enhver henvisning til ikke-selvstyrte områder i vedtektene, og det ble foretatt en ny tilføyelse til artikkel 19 som går ut på å fremme anvendelsen av ILO's konvensjoner i alle områder, også de som ennå ikke har fått helt selvstyre.

To andre vedtektsendringer ble vedtatt. En viser til disse i kapittelet under Sør-Afrika.

Før de trer i kraft, må alle endringer av ILO's vedtekter ratifiseres og godtas av $\frac{2}{3}$ av ILO's medlemsstater, innbefattet fem av de ti viktigste industristater som har permanent representasjon i ILO's styre.

Konferansen vedtok ILO's budsjett for 1965. Det beløper seg til 18 684 347 dollars.

Det ble valgt to nye komitéer for ILO, en interamerikansk rådgivende komité og en afrikansk rådgivende komité, hver med representanter for stat, arbeidsgivere og fagbevegelse i sine respektive verdensdeler.

Sør-Afrika.

Sør-Afrika var ikke representert på arbeidskonferansen i år. Landet har tidligere meldt fra til ILO at det vil trekke seg ut av organisasjonen på grunn av de fiendtligheter overfor Sør-Afrika som er kommet til uttrykk innenfor ILO's, bl. a. striden på arbeidskonferansen i fjor. Imidlertid trer ikke utmeldelse av ILO i kraft før to år etter at melding om utmeldelse er innsendt, og vedkommende land er stadig bundet av de konvensjoner det har ratifisert.

Arbeidskonferansen i år markerte sitt standpunkt til Sør-Afrika og dets politikk ved to viktige vedtak og en kraftig erklæring mot apartheid-politikken.

De to vedtakene gjaldt endringer av ILO's vedtekter om suspensjon og ekskludering av medlemsstater fra ILO. De var lagt fram på konferansen av ILO's styre etter innstilling fra den spesielle komitéen som styret hadde nedsatt for spørsmål vedrørende Sør-Afrika. Det var ekspedisjonssjef K. J. Øksnes i Sosialdepartementet som var formann for denne komitéen.

Det første vedtaket ga arbeidskonferansen ved $\frac{2}{3}$ flertall myndighet til å utelukke fra konferansen en medlemsstat som etter FN's oppfatning fører en skjendig og stadig rasediskriminerende politikk, slik som apartheid. Denne endringen ble vedtatt med 253 stemmer, 24 stemte mot, mens 35 avsto fra å stemme. De norske regjeringsrepresentanter var blant dem som stemte mot. Mindretallet var enig i forholdet til apartheid, men mente at ILO som særorgan for FN ikke skulle opptre egenrådig.

Den andre endringen av vedtektene som ble enstemmig vedtatt, ga arbeidskonferansen myndighet til med $\frac{2}{3}$ flertall å suspendere eller ekskludere fra medlemskap i ILO en medlemsstat som er blitt suspendert eller ekskludert av FN.

Erklæringen om apartheid-politikken i Sør-Afrika og et ILO-program for eliminering av apartheid i faglige saker ble vedtatt med akklamasjon av konferansen.

Erklæringen, som er en kraftig fordømmelse av Sør-Afrikas rasepolitikk, anmoder Sør-Afrikas regjering om å oppheve sin raseskilnepolitikk i alle de former og på alle de områder den drives og gi like muligheter og lik behandling til alle i arbeid og yrke, uansett rase. ILO's styre pålegges å anmode den sør-afrikanske regjering hvert år å rapportere til ILO om sin

lovgivning når det gjelder ILO's konvensjoner og rekommandasjoner for foreningsfrihet, straffetiltak, avskaffelse av tvangsarbeid og opphevelse av diskriminering i arbeid og yrke.

ILO's program for eliminering av apartheid i faglige saker er konsentrert om tre områder: like muligheter når det gjelder adgang til arbeid og opplæring, frihet fra tvangsarbeid, foreningsfrihet og organisasjonsrett. For hver av disse sakene er det gitt en oppsummering av de synspunkter ILO's organisasjonsinstanser er kommet fram til og de endringer som er nødvendige i den nåværende lovgivning for å få apartheid effektivt avskaffet.

Innstillingen for det videre arbeid fra ILO's side ble godkjent av arbeidskonferansen.

Oslo, den 23. juli 1964.

Th. Andresen, Olaf Sunde, Ragna Karlsen, Mirjam Nordahl.

Vedlegg 1.

«VEDLEGG

til den 48. internasjonale arbeidskonferanse 1964.

Komitéen for behandling av spørsmålet om beskjeftigelse av unge personer under jorden.

I.

Under den 48. arbeidskonferanse i Genève 1964 deltok jeg i komitéen som behandlet spørsmål om beskjeftigelse av unge personer under jorden. Behandlingen av denne saken var første gangs behandling. Jeg var eneste nordmann i komitéen. Av skandinaver for øvrig deltok en svensk regjeringsdelegat og en svensk arbeiderdelegat, Andersson.

Komitéen ble satt opp med i alt 59 medlemmer, hvorav 30 regjeringsmedlemmer, 11 arbeidsgivermedlemmer og 18 arbeidermedlemmer. Hvert regjeringsmedlem ble gitt 33 stemmer, hvert arbeidsgivermedlem 90 stemmer og hver arbeiderdelegat 55 stemmer.

Som formann for komitéen ble valgt Horton, regjeringsdelegat fra Liberia, med Després, arbeidsgiverdelegat fra Canada, og Jones, arbeiderdelegat fra United Kingdom som nestformenn. Som reporter ble valgt Pelzl, regjeringsdelegat fra Østerrike.

Komitéen hadde i alt 12 møter. I tillegg til disse 12 møtene kom så de særmøtene som de respektive gruppene hadde.

Komitéen la til grunn for sitt arbeid de to rapportene VII (1) og VII (2) som det internasjonale arbeidsbyrået hadde utarbeidet.

Komitéens arbeid resulterte i at det ble vedtatt to konvensjoner, hver supplert med en rekommandasjon samt en resolusjon om å føre saken opp til annen gangs behandling på den internasjonale arbeidskonferanse i 1965.

Begge konvensjoner med tilhørende rekommandasjoner omfatter gruver av enhver art, men ikke åpne stenbrudd.

II.

Den første konvensjonen som ble vedtatt gjaldt minstealderen for arbeid under jorden.

Hovedbestemmelsene i konvensjonen går ut på at hver enkelt medlemsstat skal fastsette en bestemt minstealder for arbeid under jorden. Denne minstealder skal ikke i noe tilfelle være under 16 år. Denne minstealderen

skal fastsettes etter samråd med de mest representative organisasjoner for arbeidsgivere og arbeidere i vedkommende land.

Konvensjonen foreskriver at medlemsstatene skal ta alle forholdsregler for å sørge for gjennomføringen av konvensjonens bestemmelser, herunder også å sørge for den nødvendige inspeksjon og straffebestemmelser for overtredelse.

Denne konvensjonen suppleres av en rekommandasjon. I rekommandasjonen er det foreskrevet at dersom det i vedkommende land er en lavere aldersgrense enn 16 år for å arbeide under jorden, så skal det øyeblikkelig tas skritt til å få denne hevet til 16 år. Det er ellers foreskrevet at minstealderen suksessivt skal søkes hevet til 18 år under hensyntaken til de spesielle farer som arbeid i gruver medfører, mulighetene for yrkesopplæring av ungdom for gruvearbeid fra de går ut av de ordinære skoler og andre relevante faktorer.

Det er videre foreskrevet i rekommandasjonen at arbeid under jorden av ungdom mellom den minstealder som er fastsatt i konvensjonen og den høyere alder som måtte bli fastsatt på nasjonal basis, bare skal kunne foretas når det gjelder yrkesopplæring under tilsyn av kompetente personer med tilstrekkelig teknisk kjennskap og praktisk innsikt i arbeidet, og videre bare under slike vilkår som er fastsatt av vedkommende lands kompetente myndighet med hensyn til arbeidets art m. v.

Rekommandasjonen foreskriver videre at det skal være forbudt for unge arbeidere under en viss alder som skal fastsettes av vedkommende lands kompetente myndighet, å utføre spesielle arbeider som er helseskadelige eller farlige enten for vedkommende selv eller for andre, og å arbeide under visse spesielle forhold som er helseskadelige.

Etter rekommandasjonen skal det settes opp en liste av vedkommende kompetente myndighet i det enkelte land over arbeidsarter og arbeidsvilkår som skal være forbudt for ungdom under 18 år.

Endelig foreskriver rekommandasjonen at det skal tas de nødvendige skritt for å løse de problemer som måtte oppstå ved at den minstealder som blir fastsatt for å arbeide under jorden kan bli høyere enn den alder da disse unge arbeiderne forlater de ordinære skoler. Det er her pekt spesielt på at dette tidsrom må kunne fylles med yrkesopplæring av forskjellig art.

Etter rekommandasjonen skal det konfereres med de mest representative organisasjoner for henholdsvis arbeidsgivere og arbeidere vedrørende de skritt som tas i det enkelte land for å gjennomføre rekommandasjonens bestemmelser.

III.

Den andre konvensjonen som ble vedtatt, gjaldt de helsemessige forholdene for unge arbeidere under 21 år i gruver.

De viktigste bestemmelsene i konvensjonen går ut på at det ved ansettelse av unge arbeidere under 21 år skal foretas en grundig helsemessig undersøkelse for å fastlegge om de er skikket til arbeid under jorden, etterfulgt av periodisk kontrollundersøkelse minst én gang om året. Ved første gangs undersøkelse skal det tas røntgenbilde av lungene. Ved de etterfølgende undersøkelser skal røntgenbilde bare foretas når det fins nødvendig. Også i denne konvensjonen er det foreskrevet at det skal tas alle forholdsregler for å sikre konvensjonens gjennomføring, herunder også nødvendig inspeksjon og gjennomføringen av passende straffebestemmelser. Arbeidsgiverne skal føre og holde tilgjengelig fortegnelser over unge personer under 21 år, som er beskjeftiget i arbeid under jorden.

Det skal konfereres med de mest representantive organisasjoner for arbeidsgivere og arbeidere i det enkelte land vedrørende gjennomføringen av konvensjonen og dens bestemmelser.

Konvensjonen er supplert med en rekommandasjon. I denne er det foreskrevet at opplæringen av slike unge arbeidere skal omfatte praktisk og teoretisk innføring i de helseskader og farer som arbeidere under jorden er spesielt utsatt for, alminnelig hygiene og førstehjelp. Både ved ansettelsen og ved tilvising av spesielt arbeid til slike unge personer skal disse gjøres oppmerksom på de spesielle farer som arbeidet fører med seg.

Det pålegges i rekommandasjonen at alle organer som har med sikkerheten å gjøre i gruver, skal ha særlig for øyet sikkerhetsforanstaltninger som kan treffes for å sikre unge arbeidere mot ulykker og helseskadelig arbeid.

For å sikre de unge arbeiderne best mulig er det foreskrevet at man bl. a. skal ha for øyet å sørge for at de får nødvendig beskyttelsesutstyr m. v.

Det er i rekommandasjonen foreskrevet at unge arbeidere under 18 år skal ha en sammenhengende ukentlig fritid på ikke under 36 timer som suksessivt skal søkes hevet til 48 timer.

Videre er det foreskrevet at unge arbeidere under 18 år skal ha en årlig sammenhengende fritid på minst 18 arbeidsdager = 3 arbeidsuker.

Arbeidsgiverne skal føre lister over arbeidere under 18 år som er beskjeftiget under jorden. Det skal av disse listene gå fram når de har den ukentlige og årlige sammenhengende fritid.

Rekommandasjonen inneholder også bestemmelser om yrkesopplæring for unge arbeidere under jorden med henblikk på å sikre at disse får en så vidt mulig forsvarlig opplæring.

Også ved gjennomføringen av denne rekommandasjonens bestemmelser skal det i de enkelte land konfereres med de mest representative organisasjoner for arbeidsgiverne og arbeiderne.

IV.

Det var alminnelig enighet i komitéen om behovet for å få utferdiget bestemmelser på de områdene som de to konvensjonene og rekommandasjonene dekker. Derimot var det delte meninger om innholdet av en rekke av bestemmelsene og det var også uenighet om hvorvidt bestemmelsene vedrørende de helsemessige forholdene burde gis i form av en konvensjon eller i form av en rekommandasjon. Arbeidsgiverne var av den mening at disse bestemmelsene burde gis i form av en rekommandasjon og ikke i form av en konvensjon, mens den samlede arbeidergruppe med tilslutning av flertallet av regjeringsrepresentantene var av den mening at bestemmelsene burde gis i form av en konvensjon supplert med en rekommandasjon.

Vedrørende de spørsmål som det var delte meninger om, ble det satt fram og behandlet i alt 70 forslag.

Ved avstemningen i komitéen ble det enstemmig vedtatt å ha en konvensjon supplert med en rekommandasjon vedrørende minstealderen. Definisjonen av gruver ble likeledes enstemmig vedtatt.

Når det gjaldt selve konvensjonens innhold, så ble denne vedtatt uten at noen stemte imot. Arbeidsgivernes representanter avsto fra å stemme en bloc. De grunnga dette med at de mente konvensjonens bestemmelser på en del punkter ikke var akseptable. De pekte her spesielt på at det etter konvensjonen ville bli et tomrom mellom den alderen da de unge arbeiderne forlot skolen og den alderen da de ville kunne begynne i arbeid under jorden. De var også uenige i at det i konvensjonen ble foreskrevet at de

lister som skulle føres over unge arbeidere skulle gjøres tilgjengelige for arbeidernes representanter.

Rekommandasjonen ble likeledes vedtatt uten at noen stemte imot, men også her avsto arbeidsgivernes representanter en bloc fra å stemme.

I plenum ble konvensjonen og rekommandasjonen vedtatt med 208 stemmer. Ingen stemte imot, men 54 avsto fra å stemme. For Norges vedkommende stemte begge regjeringsdelegatene og arbeiderdelegaten for vedtakelse, mens arbeidsgiverdelegaten avsto fra å stemme.

Når det gjaldt konvensjonen om de helsemessige forholdene for unge arbeidere under jorden, så ble det vedtatt med 1531 stemmer mot 810 å utferdige disse bestemmelsene i form av en konvensjon. 33 avsto fra å stemme. Arbeidsgiverne stemte en bloc mot å gi disse bestemmelsene i form av konvensjon. Også en del regjeringsdelegater sto tvilende her. Konvensjonens bestemmelser ble vedtatt med 1531 stemmer mot 810. De 810 stemmene representerte arbeidsgiverdelegatene en bloc.

Vedrørende den supplerende rekommandasjon, var det enstemmighet om at disse bestemmelsene skulle gis i form av en rekommandasjon. Når det gjaldt innholdet av rekommandasjonen, så ble de bestemmelsene man hadde funnet fram til vedtatt med 1396 stemmer. Ingen stemte imot, men arbeidsgiverne avsto en bloc fra å stemme.

Resolusjonen om å føre saken opp på dagsordenen på kommende arbeidskonferanse i 1965 ble vedtatt mot arbeidsgivernes stemmer. Disse stemte en bloc mot at saken skulle føres opp.

V.

Ved behandlingen i plenum ble konvensjonen og rekommandasjonen vedrørende minstealderen vedtatt med 208 stemmer. Ingen stemte imot, men 54 avsto fra å stemme. Begge de to norske regjeringsrepresentanter stemte for vedtakelse.

Konvensjonen vedrørende de helsemessig forholdene ble i plenum vedtatt med 252 stemmer mot 30 stemmer, mens 9 avsto fra å stemme. Den supplerende rekommandasjon ble vedtatt med 258 stemmer, ingen stemte imot, men 44 avsto fra å stemme. Begge de norske regjeringsrepresentantene stemte for både konvensjonen og rekommandasjonen.

Resolusjonen om å føre saken opp på dagsordenen for neste arbeidskonferanse ble i plenum vedtatt med 245 stemmer, mens 55 avsto fra å stemme. Ingen stemte imot.

Oslo, den 15. juli 1964.

Olaf Sunde.»

Vedlegg 2.

«VEDLEGG

*til rapport fra den 48. internasjonale Arbeidskonferanse 1964.
Komitéen for behandling av spørsmålet kvinnelige arbeidere i en verden
under forandring.*

På den 48. Arbeidskonferanse i Genève deltok undertegnede i komitéen som behandlet spørsmålet kvinnelige arbeidere i en verden under forandring. Det var første gang denne sak var oppe til behandling. Norden var representert i komitéen med 4 fra Norge, 4 fra Sverige og 3 fra Danmark.

Komitéen kom til å bestå av i alt 90 medlemmer, som fordelte seg slik: 48 regjeringsmedlemmer, 15 arbeidsgiverrepresentanter og 27 arbeiderrepresentanter. Hvert regjeringsmedlem fikk 45 stemmer, hver arbeidsgiverrepresentant 144 stemmer og hver arbeiderrepresentant 80 stemmer.

Til formann i komitéen ble valgt Mrs. Michele Dackey, regjeringsmedlem fra Togo. Nestformann: Mr. Mina, arbeidsgiverrepresentant fra Libanon, og Mrs. Rosa Weber, arbeiderrepresentant fra Østerrike. Som sekretær: Mrs. Caporaso, Italia, regjeringsmedlem.

Komitéeen valgte også en redaksjonskomité, som fikk følgende sammensetning: Miss Royce, regjeringsmedlem fra Canada, Mr. McMorran, arbeidsgiverrepresentant Canada, og Miss Tegelaar, arbeiderrepresentant fra Nederland.

Komitéeen holdt 16 møter. Dessuten ble det holdt særsmøter i de forskjellige grupper.

Som grunnlag for arbeidet tok en utgangspunkt i rapport 6, I, II, III, IV, V, VI, som var utarbeidet av Det internasjonale arbeidsbyrå.

Komitéeens arbeid resulterte i at det ble vedtatt en rekommendasjon og fem resolusjoner. En av resolusjonene går ut på å få saken opp igjen på den internasjonale arbeidskonferanse i 1965.

Den vedtatte rekommendasjon omfatter kvinnelige arbeidere i en verden under forandring.

II.

Rekommendasjonen går bl. a. ut på at de kompetente myndigheter i samarbeid med alle de offentlige og private organisasjoner det gjelder og i samsvar med de nasjonale og lokale behov og muligheter, må oppmuntre og lette utviklingen av en politikk som tar sikte på å sette kvinner med familieforpliktelser, som trenger eller vil arbeide utenfor hjemmet sitt, i stand til å gjøre det uten at de er gjenstand for diskriminering.

Rekommendasjonen inneholder videre bestemmelser om folkeopplysning og utdanning. Alle kvinner må på like fot med menn ha rett til den samme utdanning og de samme opplysninger om arbeidslivet. Også når det gjelder omskoling må det etableres systemer med opplysningskanaler slik at kvinnene gjennom disse kan hjelpes til å finne fram til den utdanning og skoling som passer best.

Når det gjelder kvinner med omsorg for små barn, tar rekommendasjonen sikte på at både statlige og kommunale myndigheter gjennom utbygging av barneinstitusjoner i de respektive land, på en betryggende og forsvarlig måte må ta hånd om barna mens moren gjør sin innsats i arbeidslivet.

Videre tar rekommendasjonen sikte på å legge til rette forholdene for gjeninntakelse i arbeidslivet av kvinner, som i kortere eller lengre perioder har vært borte fra arbeidslivet, ved å gi anledning til ny opplæring eller omskoling. Ingen diskriminering må finne sted. Kvinnene skal ved avbrytelse av sitt arbeid bli sikret gjeninntakelse ved at det tas hensyn til prioritert tilfalt rett.

Videre henvises i rekommendasjonen til (Employment and occupation) Convention 1958 som omhandler beskyttelse av kvinner ved svangerskap.

Dessuten peker rekommendasjonen på at det er av betydning at ansvarlige myndigheter sammen med ansvarlige organisasjoner går sammen om å arbeide for lovregler som kan fremme andre tiltak til hjelp for arbeidende kvinner med familieansvar, uten å skade deres adgang til beskjeftigelse og forfremmelse.

III.

Resolusjoner.

1. Resolusjon vedrørende kvinnelige arbeidere i en verden under forandring.

Denne resolusjon slår fast at ILO tar sikte på å få de vedtatte konvensjoner respektert, da mange medlemsstater ennå ikke formelt har godtatt vedkommende instrumenter. Hovedpunktene i resolusjonen er:

1. Konferansen henstiller inntrengende til medlemsstatene å ta alle mulige skritt til
 - a) å ratifisere og fullt ut gjennomføre likelønnskonvensjonen av 1951 og konvensjonen av 1958 vedrørende diskriminering (i arbeid og yrke) og
 - b) å gjennomføre for jenter og kvinner bestemmelsene i rekommandasjonen av 1962 vedrørende yrkesopplæring.
2. Konferansen anmoder alle medlemsstater i ILO om å behandle ønskeligheten av å treffe skritt for
 - a) å opprette innenfor rammen av sin nasjonale administrasjon eller en annen egnet organisasjon et sentralt organ for koordinering av forskning, planlegging, programmering og tiltak vedrørende kvinnelige arbeideres muligheter, behov og problemer,
 - b) å utbygge systematiske ordninger for samråing med arbeidsgiver- og arbeiderorganisasjoner og andre organisasjoner det hovedsakelig gjelder,
 - c) å oppmuntre spredningen av opplysninger om alle sider ved kvinnes arbeid og arbeidsforhold.
3. Konferansen anerkjenner det arbeid som ILO allerede har gjort for kvinnelige arbeidere og innbyr ILO's styre til å anmode Generaldirektøren om å utvide og styrke ILO's virksomhet når det gjelder kvinners arbeid, bl. a. ved å innhente, analysere og publisere opplysninger om kvinners arbeid og deres deltakelse i det økonomiske og sosiale liv, særlig
 - a) å fortsette sine studier og forskning om yrkesopplæring for jenter og kvinner med spesielt henblikk på konklusjonene vedtatt på møtet i 1959 av konsulentene for kvinnelige arbeideres problemer,
 - b) å studere følgene av de tekniske framskritt, særlig mekanisering og automatisering for de kvinnelige arbeideres arbeid, ferdigheter og yrkesopplæring,
 - c) å undersøke arbeidsforholdene og sosialtrygden for kvinnelige arbeidere, særlig i jordbruket, plantasjene innbefattet, og
 - d) å studere nye yrkessykdommer som oppstår og vernemetoder mot disse i de grener av næringslivet som sysselsetter større antall kvinner.
4. Konferansen innbyr Det internasjonale arbeidsbyrå til å søke råd av konsulentkomitéen for kvinnelige arbeideres problemer med henblikk på så hurtig som mulig å tilfredsstille de krav som er av spesiell interesse for kvinnelige arbeidere.

2. *Resolusjon for å fremme kvinnene i utviklingslandene økonomisk og sosialt.*

Denne resolusjon tar sikte på følgende:

1. Konferansen anmoder de utviklingsland som er medlemsstater i ILO om å gi spesiell prioritet i deres nasjonale planer til hjelp til kvinnene for å integrere dem i det nasjonale, økonomiske liv og bedre sin status spesielt når det gjelder følgende problemer:
 - a) nødvendigheten av å skaffe økte og bedre utdannelsesmuligheter for jenter og kvinner, bl. a. muligheter til yrkesmessig teknisk og videregående opplæring på alle plan,

- b) nødvendigheten av å utvide rammen for arbeidsmuligheter for jenter og kvinner, særlig i de grener av næringslivet som ikke hører til jordbruket,
 - c) nødvendigheten av å utbygge passende former for yrkesveiledning, rådgivning og hjelp ved arbeidsformidlingen,
 - d) nødvendigheten av å utforme og gjennomføre ikke-diskriminerende praksis og retningslinjer på dette område og mobilisere folkeopinionen for dette formål,
 - e) nødvendigheten av å innbefatte kvinnene i alle sosiale trygdetiltak i samsvar med deres virkelige behov og uten fordommer når det gjelder deres arbeidsmuligheter,
 - f) nødvendigheten av å treffe tiltak for å heve kvinnes status, særlig i landområdene,
 - g) nødvendigheten av å utvikle mulighetene for hjelpemidler til å bedre forholdene for de kvinner som arbeider i jordbruket, hjemmemindustri og omsetning, og kontrollere og bedre arbeidsforholdene i disse grenene,
 - h) nødvendigheten av å fremme tiltak for å endre det økonomiske og sosiale klima når det gjelder kvinnes sysselsetting, slik at de svarer til de endrede behov i den nasjonale utvikling og slik at kvinnene kan bidra så effektivt som mulig til å møte de ulike krav som stilles til dem, under hensyn til at familieforpliktelser ikke bør være et handikap for kvinnene når de skal spille sin fulle rolle i det økonomiske og sosiale liv.
2. Konferansen henstiller til ILO å utvide og forsterke sitt program for den virksomhet som spesielt tar sikte på å fremme de kvinnelige arbeidere økonomisk og sosialt i utviklingslandene.
 3. Konferansen anmoder ILO om snarest mulig å organisere regionale møter om kvinnelige arbeidere i en verden under forandring.

3. Resolusjon vedrørende deltidsarbeid.

Den internasjonale arbeidskonferansen anerkjenner det faktum at deltidsarbeid forekommer, særlig i land med full sysselsetting, og at det kan være et delvis svar på menns og kvinners individuelle sosiale behov.

Konferansen mener at regjeringene og arbeidsgivernes og arbeidstakernes organisasjoner bør være merksamme på dette og treffe de nødvendige foranstaltninger innenfor rammen av sosiallovgivning og tariffavtaler.

Den anerkjenner at deltidsarbeid kan være av særlig interesse for kvinner med familieforpliktelser, som ønsker å ha det. Den slår fast at karakteren av visse arter arbeid kan oppfylle disse kravene.

Den erkjenner at deltidsarbeid volder visse problemer.

Den slår fast at det ikke er tilstrekkelige opplysninger og kjennskap på dette område.

Konferansen innbyr Det internasjonale arbeidsbyrå til:

1. å gi en presis definisjon av hva som menes med «deltidsarbeid»,
2. å foreta undersøkelser i samarbeid med de kompetente myndigheter og organisasjoner for arbeidsgivere og arbeidere for å bestemme
 - a) antall og arten av muligheter for deltidsarbeid,
 - b) antall av og kjennetegnene ved de personer som har eller som søker deltidsarbeid.

4. Resolusjon vedrørende mødrevern.

Også når det gjaldt mødrevern ble det vedtatt en resolusjon, som slår fast at ILO har foretatt studier og forskning både i land som har ratifisert og de som ikke har ratifisert. I resolusjonen heter det bl. a.:

1. Konferansen henstiller til medlemsstatene å treffe alle mulige tiltak for å garantere at disse bestemmelser skal gjelde alle kvinnelige arbeidere.
2. Den anmoder ILO om å ta med spørsmålet på dagsordenen for en senere sesjon av Den internasjonale Arbeidskonferanse.

IV.

Det var enstemmighet i komitéen om at en rekommandasjon måtte tjene som instrument i første omgang, men det må bemerkes at det var stor meningsutveksling før man nådde så langt. Deltidsarbeid fant man det vanskelig å ha med i en rekommandasjon på grunn av de mange sider det er ved spørsmålet og alle de hensyn som må tas. Forslaget om ikke å ta dette med i rekommandasjon kom fra komitéens arbeidergruppe, og som nevnt ble det fattet en resolusjon i saken.

Det bør også nevnes at arbeidergruppens vedtak i stor utstrekning fikk flertall i den samlede komité, og det er særlig tilfredsstillende å føye til at det i første rekke var kvinnene i arbeidergruppen som trakk opp retningslinjene og utformet de vedtak som ble fattet.

Det arbeid som er lagt ned i denne saken må ansees som et viktig og betydningsfullt skritt i retning av å komme fram til full likestilling for kvinnene på alle samfunnsområder, sosialt, økonomisk og politisk.

Rekommandasjonen ble i plenum enstemmig vedtatt.

Resolusjonen om kvinnelige arbeidere i en verden under forandring ble i plenum vedtatt med 265 stemmer for, 23 imot og 2 avsto fra å stemme.

Resolusjonen for å fremme kvinnene i utviklingslandene økonomisk og sosialt ble i plenum enstemmig vedtatt.

Resolusjon vedrørende deltidsarbeid ble enstemmig vedtatt i plenum.

Resolusjonen vedrørende mødrevern ble i plenum enstemmig vedtatt.

Når det gjelder Resolusjonen om å sette på dagsordenen for neste ordinære sesjon av konferansen spørsmålet om sysselsetting av kvinner med familieforpliktelser stemte i plenum 308 for, ingen imot og ingen avsto fra å stemme.

Oslo, 24. juli 1964.

Ragna Karlsen, Mirjam Nordahl. »

LO's økonomiske kontor.

Kontorets personale har i 1964 bestått av cand.oecon. Kjell Holler, leder, cand.oecon. Jon Rikvold og cand.oecon. Per Dragland, som fikk permisjon fra 8. februar for å tiltre som statssekretær i Finansdepartementet. Kontoret har videre 5 kvinnelige funksjonærer, hvorav én ansatt på lærlingkontrakt fra 2. september. En av de faste funksjonærene arbeider delvis for Revisjonskontoret og er ikke ansatt på full tid.

Kontoret utarbeider en rekke faste oppgaver. Hver måned utarbeides således oversikter over medlemstallet i Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund, økonomiske månedstabeller til Fri Fagbevegelse, og detaljoppgaver over endringer i levekostnadsindeksen. Hvert kvartal utarbeides oversikter over lønnsutviklingen og utviklingen i industriproduksjonen. Disse sendes forbundene, distriktskontorene, de lokale samorganisasjoner og andre.

Kontoret har utarbeidet tabeller over medlemsmassens sammensetning og fordeling, og oversikter over tariffsaker og konflikter behandlet og godkjent av Sekretariatet. Disse tabeller er tatt inn i beretningen. Kontoret utarbeider videre regelmessige oversikter for administrasjonen over plassoppsigelser, og har dessuten foretatt beregninger for og besvart en rekke forespørsler fra administrasjonen, forbundene, myndighetene og innen- og utenlandske organisasjoner.

Av større arbeider som er utført ved kontoret kan en bl. a. nevne følgende: Oversikter over kontingentinnbetaling og andre økonomiske forhold innen fagbevegelsen, registrering av bedrifter utenfor NAF som har adgang til FTP, tabeller over de viktigere overenskomstene, oversikter og grunnmateriale i forbindelse med tariffrevisjonen 1964, bl. a. i tilknytning til behandlingen i Rikslønnsnemnda, og Statistisk-økonomisk oversikt til beretningen for 1963. Det har dessuten vært utarbeidet en rekke uttalelser og notater om forskjellige spørsmål, bl. a. lønnsutviklingen i privat og offentlig virksomhet, trygdeproblemer og pensjonsspørsmål, prisproblemer, spørsmål om deltidsarbeid, sysselsetting, lønnsskatt, skatteprogresjon og etablering av en Statens Forretningsbank, samt spørsmål vedrørende internasjonalt økonomisk og faglig samarbeid.

Kjell Holler er medlem av Utvalget for saker vedrørende Frihandelsforbundet og Nordisk økonomisk samarbeid, Utvalget angående skattereglene for aksjeselskaper og aksjonærer, og Samarbeidsutvalget for økt personlig sparing. Han er varamann til Forsikringsrådet, og var dessuten medlem av Skatteprogresjonsutvalget som avga innstilling våren 1964. I tiden 4.—9. oktober deltok han i en delegasjonsreise til England for å studere virkningen av den teknologiske utvikling, og i tiden 15. november til 28. desember hadde han permisjon for å utføre et oppdrag for OECD i forbindelse med arbeidsmarkedspolitikken i Østerrike.

Jon Rikvold er medlem av Antidumpingutvalget, Det rådgivende utvalg for lønnsstatistikk, Indeksutvalget, Norges Eksportråd, Den rådgivende komité for visse økonomiske spørsmål, særlig tollspørsmål, Utvalget for forbruksforskning, Garantiinstituttet

for eksportkreditt og Lavtlønnsutvalget. Han er varamann bl. a. til Rådet for internasjonalt økonomisk samarbeid, Eksekutivkomitéen i ERO, Pensjonskassens styre, Rådet for Norsk Produktivitetsinstitutt, Priserådet og Likelønnsrådet.

Kontorets økonomer har i 1964 skrevet artikler og holdt en rekke forelesninger og foredrag om forskjellige økonomiske spørsmål.

LO's juridiske kontor.

Ved kontoret er fast ansatt 2 jurister og 2 stenografer i full stilling.

I løpet av året er det sendt ut 2371 betenkninger og brev. Stevninger, prosesskrift og tilsvær er ikke tatt med i dette tall.

Det har ialt vært behandlet 211 saker ved kontoret. Av disse er 129 opprettet i 1964.

Det har vært behandlet 52 arbeidsrettssaker, fordelt på Arbeidsretten og de lokale arbeidsretter, 33 opprettet i 1964, 18 opprettet i 1963, 1 opprettet i 1962.

Av disse er 4 vunnet, derav 1 med saksomkostninger, 1 delvis vunnet, 9 tapt, 13 forlikt — derav to under hovedforhandlingen, 5 saker er hevet og 3 ferdigbehandlet. Ved årets slutt sto 18 arbeidsrettssaker under behandling, derav 2 fra 1963.

Kontoret har behandlet 1 voldgiftssak i LO's voldgiftsnemnd mellom Norsk Papirindustriarbeiderforbund og Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund vedrørende Viul. Kjennelse ble avsagt 11. mai 1964. Dessuten er behandlet 1 voldgiftssak mellom Norsk Kommuneforbund og Hamar kommune.

Det har vært behandlet 79 sivile saker, herav 9 lagmannsrettsaker. Av disse er 9 vunnet, 4 tapt og 29 hevet, forlikt, trukket tilbake eller ferdigbehandlet. Ved årets slutt gjenstår 37 sivile saker, derav 29 fra 1964, 6 fra 1963, 1 fra 1961 og 1 fra 1960.

Av straffesaker har kontoret behandlet 7, hvorav 1 gjenstår ved årets slutt. Kontoret har videre hatt til behandling 12 tvangsaker, hvorav 6 gjenstår ved årets slutt.

Det har vært behandlet 1 injuriersak, 1 mortifikasjonssak, 1 arrestsak og 2 husleiesaker. 54 registersaker, hvorav 29 gjenstår ved årets slutt — 22 opprettet i 1964, 5 gjenstår fra 1963 og 2 gjenstår fra 1962.

I 1964 har Sunde forelest ved kurs på Sørmarka om «Medbestemmelsesrett i det private næringsliv.»

Halden har forelest i ca. 150 timer. Dette omfatter bl. a. den mannlige- og kvinnelige LO-skole, samt forskjellige forbundskurs.

Olaf Sunde er formann i Voldgiftsnemnda for organisasjonstvister, med Kåre Halden som varamann.

Olaf Sunde er medlem av ILO-komitéen, komitéen for nordisk samarbeid vedrørende revisjon av Aksjeloven, utvalget til å utrede spørsmålet om skattelegging av personlig eide bedrifter, arbeidsutvalget for Fagorganisasjonens pensjonskasse og arbeidsrettsrådet. Videre er Sunde medlem av lønnskattutvalget som avga sin innstilling i oktober 1963.

Kåre Halden er formann i Norsk samband for De forente nasjoner og medlem av den norske nasjonalkomité for UNESCO. Han er dessuten medlem av hovedorganisasjonenes tvistenemnd for sykelønnsordningen. Endelig er han medlem av komitéen til utredning av forholdet mellom inntektsbeskatning og arveavgift.

Olaf Sunde har møtt som utsending fra Landsorganisasjonen på årets ILO-konferanse i Genève.

LO's presse- og informasjonskontor.

Fri Fagbevegelse er utgitt hver måned som tidligere med 24 sider hver gang. Opplaget var ca. 35 000 det meste av året, men ved slutten av året ble det redusert til ca. 31 000 etter at omlegging av abonnentkartoteket til hullkort var ferdig, og det var foretatt en viss sanering av kartoteket. En regner med at opplaget etter hvert vil stige til det samme som før.

Vårt internasjonale meldingsblad (Trade Union News Bulletin from Norway) kom ut i stensilert form 20. i hver måned i et opplag på ca. 350. Den ble som før sendt til broderorganisasjoner og andre forbindelser i inn- og utland.

Det ble gitt ut en folder med retningslinjer for samarbeidet mellom LO-gruppene på arbeidsplassene. Folderen ble distribuert gjennom forbundene.

Det ble ellers sendt ut pressemeldinger til dagspressen om viktigere vedtak, og artikkel- og bildestoff er i en viss utstrekning formidlet til fagbladene.

Samarbeidet mellom fagbladredaktørene i forbundene har fortsatt etter tidligere opptruckne retningslinjer. Foruten møter i samarbeidsutvalget, har det vært enkelte møter for alle fagbladredaktørene til drøfting av felles interesser og spesielle emner. Presse- og informa-

sjonskontoret har på henvendelse hatt drøftinger med Sentralrådet for yrkesvalghemmede om mulighetene for formidling av informasjoner til fagbladene.

Om lag 20 medarbeidere fra forskjellige arbeideraviser deltok etter innbydelse fra LO i en konferanse på Sørmarka 27. og 28. mai. Deltakerne overvar også LO's representantskapsmøte 25. og 26. mai. Konferansen drøftet den faglige reportasjen i avisene, og det ble gitt informasjoner om fagbevegelsen og aktuelle faglige spørsmål. Foredragsholdere var P. Mentsen, direktør Bjarne Dahlberg i Statens arbeidstilsyn, redaktør Knut Ribbu i Norsk Kommuneforbund og Per Haraldsson.

Presse- og informasjonskontoret har holdt kontakt med Norsk Rikskringkasting og har formidlet deltakelse fra fagbevegelsen i programposter om arbeidslivet m. v. Fjernsynet besøkte skolen på Sørmarka i samband med jubiléet og innvielsen av ny skolebygning.

Per Haraldsson deltok i landsmøtet til Norsk Hotell- og Restaurant-Arbeider-Forbund og redegjorde for LO's presse- og informasjonsvirksomhet. Han holdt foredrag blant annet for journalistkurset på LO's folkehøgskole, på Norges Kommunal- og Sosialskole, på Norsk Kommuneforbunds informasjonskurs og har deltatt i FN-sambandets årsmøte, Fritt Forums landsmøte og A-pressens årlige redaktør- og disponentkonferanse.

Mirjam Nordahl har holdt forelesninger om internasjonale faglige spørsmål på LO-skolen for kvinner og på Norsk Postforbunds nordiske kurs på Skipshelle. Hun deltok i møte i den nordiske faglige kvinnekomitéen i Stockholm 18.—19. januar, som tolk ved møte i ILO's industrikomité for bygg og anlegg i Genève 4.—15. mai, som tolk og rådgiver ved den 48. internasjonale arbeidskonferanse i Genève 16. juni—9. juli, og ved møte i FFT's kvinnekomité i Brussel 5.—6. november. Videre var hun sammen med Ragna Karlsen til stede ved overleveringen av den ambulerende familierådgivningsstasjon i Singapore 28. oktober. Hun var også tolk på Norsk Bekledningsarbeiderforbunds landsmøte 20.—23. september.

— — —

Presse- og informasjonskontoret har ellers sørget for orientering til besøkende, enkeltpersoner og grupper, fra inn- og utland, blant annet LO-skolekursene, folkehøgskolen og Journalistakademiet.

Et utvalg av Gunnar Ouslands artikler om foregangsmenn i fagbevegelsen vil bli utgitt i bokform. Som redaksjonskomité har fungert Konrad Nordahl, Alfred Skar og Per Haraldsson, og Alfred Skar ble overlatt arbeidet med manuskriptet til boka.

LO's rasjonaliseringskontor.

Personalet ved Rasjonaliseringskontoret har i 1964 bestått av Egil Ahlsen, leder, Harald Andersen og Ragnar Røberg-Larsen.

Det har i årets løp fra kontorets side blitt gitt bistand til forbundene i rasjonaliserings- og arbeidsstudietekniske spørsmål. Kontorets folk har deltatt i en rekke forhandlinger og befaringer i forbindelse med løsning av tvister. Ved gjennomføring av likelønn og gruppeplassering, har det vært foretatt 21 befaringer på arbeidsplassene.

I samarbeid med AOF, har kontoret utarbeidet og gjennomført 5 kurs (fra 1 til 2 ukers varighet), med god deltakelse. Emnene har vært «Bedre samarbeid på arbeidsplassen», «Demokrati på arbeidsplassen», «Arbeidsstudier», «Bedriften og den ansatte» og «Arbeidsvurdering».

Det har vært holdt foredrag og forelesninger ved LO-skolen, forbundskurs, tekniske skoler, foreninger m.v., med en samlet forelesningstid på 411 timer.

Ved Statens teknologiske institutt er gjennomført 15 kurs for arbeidsstudietillitsmenn. Det har vært 225 deltakere ved disse kurs.

Gjennomføringen av TWI-kursene har gått etter planen, med 3080 deltakere.

Brosjyren «Produksjonsutvalgene» er redigert og utgitt fra kontoret hver måned i 1964.

I forbindelse med gjennomføring av prosjekter ved Norsk Produktivitetsinstitutt, har kontoret bistått ved informasjonsmøter og ved kursvirksomhet.

Harald Andersen og Egil Ahlsen har vært innbudt og holdt foredrag for Dansk AOF, Røberg-Larsen har representert NPI ved filmuke i England. Egil Ahlsen har etter innbydelse fra Islandsk LO holdt 3 foredrag om produktivitetsspørsmål. Videre har han deltatt i 2 ukers studietur i USA om automatisering arrangert av OECD.

Egil Ahlsen har deltatt i følgende komitéer og styrer:

NPI's råd, arbeidsutvalg og kontrollkomité, Statens teknologiske institutts styre, Landsrådet for produksjonsutvalg, LO's produktivitetskomité, Produksjonsteknisk utvalg, Norges byggforskningsinstitutt, Koordineringskomité LO—NAF for industrielt demokrati, Arbeidsforskningsinstituttens styre, Arbeidstilsynets komité for omorganisering.

Røberg-Larsen er representant i MTM-selskapets opplæringskomité og i tilsynsutvalget for NPI-filmer.

LO's revisjonskontor.

Landsorganisasjonens revisjonsutvalg har i 1964 bestått av: Peder N. Birkeland, Alf K. Michelsen og Anna Nilsen.

Det er i årets løp holdt 11 møter.

Kontoret beskjeftiget ved årets utgang revisjonssjef, 8 revisorer, samt en kontordame i delvis stilling.

Kontorets arbeidsområde pr. 31. desember 1964 omfatter regnskapene for Landsorganisasjonen, Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse, Fagorganisasjonens Stønadskasse, Folkets Hus Fond, Landsorganisasjonens skole, 42 fagforbund, Arbeidernes Opplysningsforbund, Folkets Hus Landsforbund, Norsk Forbund for Trygdede og Pensjonister, Handels- og Kontorfunksjonærenes Fellesforening i Oslo, Norsk Funksjonærsamband, Statstjenestemannskartellet, Norsk Folke Ferie med datterselskaper, Norsk Arbeiderpresse A/S, De Samvirkende Fagforeninger med regnskaper for Det nye Folkets Hus, Storgata 39 og Østkantens Folkets Hus.

Arbeidernes Opplysningsforbund og Norsk Folke Ferie revideres av statsautoriserte revisorer som tidligere har vært ansatt ved Landsorganisasjonens revisjonskontor. Arbeidet med de øvrige regnskaper er utført av kontorets faste personale.

Revisjonsarbeidet er utført etter de vanlige grunnsetninger for god revisjonsskikk og i overensstemmelse med gjeldende lov og forskrifter, vedtekter og protokollerte vedtak i de organisasjoner og selskaper som sorterer inn under kontorets ansvarsområde.

Ingemund Haugen har i 1964 sittet som medlem av Gevinstbeskatningsutvalget (Finansdepartementet), som leverte sin innstilling den 20. mai, og av Ankenemnda for verdsettelse av aksjer (Riksskattestyret). Regnskapet viser et underskudd på kr. 11 743.50. Ved årsskiftet har kontoret til disposisjon kr. 31 049.25.

LO's kvinnenemnd.

Arbeidsutvalget har i 1964 bestått av følgende:

Formann: Solveig Løfqvist Nielsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Nestformann: Gerd Raaer, Norsk Tjenestemannslag. Sekretær: Ragna Karlsen, LO. Styremedlemmer: Liv Buch, Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund. Gunvor Kværnbraathen, Norsk Telegraf- og Telefonforbund. Marie Lindquist, Norsk Bekledningsarbeiderforbund. Varamenn: Elida Sundby, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Karine Pedersen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Astrid Helland, Norsk Skotøyarbeiderforbund.

Kvinnenemnda,

har bestått av 35 representanter fra 21 forbund.

Hushjelpenes fagforening,

har adgang til nemndas møter ved sin formann.

Kvinnenemnda

samarbeider med DNA's Kvinnesekretariat, og det er gjensidig representasjon.

Møter.

Kvinnenemnda har hatt 1 årsmøte, 7 arbeidsutvalgsmøter og 6 medlemsmøter.

Faglig kvinnekonferanse.

Den 3. Faglige Landskvinnekonferanse ble holdt 18.—19. juni 1964 i Oslo. Det møtte 40 representanter fra hele landet. Representantene var delt på ulike forbund. Dagsordenen omfattet følgende foredrag:

1. Den faglige situasjon (Vegen framover) ved Landsorganisasjonens formann Konrad Nordahl.
2. Kvinnene i arbeidslivet, ved forskningsleder Harriet Holther.
3. Yrkesopplæring (Kvalifisert jobb eller rutinearbeid), ved sekretær Leif Skau.
4. Folkepensjonen, ved statssekretær Bjørn Skau.

Kvinnekonferansen vedtok enstemmig følgende politiske uttalelse som ble sendt Det norske Arbeiderpartis sentralstyre:

«Landsorganisasjonens faglige kvinnekonferanse april 1964 konstaterer med tilfredshet at likelønnsprinsippet nå er under gjennomføring i norsk arbeidsliv. Dermed har vi lagt et viktig grunnlag for kvinnes videre deltakelse i ervervslivet. Like-lønnsprinsippet gjelder lik lønn for arbeid av samme verdi. Det må imidlertid ikke bli slik at kvinnene bare får de dårligst betalte jobbene. For å unngå det, må kvinnene selv gjøre en innsats ved å kvalifisere seg for bedre betalt arbeid. Samfunnet og næringslivet må på sin side gi kvinnene muligheter for opplæring eller videre utdanning. Det arbeid som er i gang med å utbygge de forskjellige grener av undervisningsvesenet må så vidt mulig bli økt for å kunne ta imot alle dem som søker opplæring

i en eller annen form utover grunnskolen. I grunnskolen må så vel jenter som gutter bli stimulert til å kvalifisere seg best mulig for arbeidslivet.

Selv om svært mange kvinner fortsatt etter inngått ekteskap skulle velge å konsentrere seg om husmoryrket, kan en yrkesutdanning være nyttig å ha om en senere vil tre ut i ervervslivet igjen. Spørsmålet om deltidsarbeid for gifte kvinner skal utredes.

Landsorganisasjonens kvinneemnd har i tidligere uttalelser tatt opp spørsmålet om bedre boligforhold for de enslige. Konferansen konstaterer at dette spørsmålet nå må bli vist større interesse enn tidligere.

Det er nå nærmere 110 000 kvinnelige medlemmer i forbund tilsluttet Landsorganisasjonen. Men det foreligger ennå store oppgaver i spørsmålet om organisering av kvinnelige arbeidstakere. Ifølge sysselsettingsstatistikken er det i vårt land over 300 000 sysselsatte kvinnelige lønnstakere. Vi må dessverre konstatere at organisasjonsprosenten blant kvinner er lavere enn blant menn. Skal kvinnene kunne oppnå større framgang i å styrke sin posisjon i samfunnet, er det nødvendig at de i større utstrekning enn hittil kommer med i organisasjonene.

I pakt med den økte grad av likestilling som etter hvert er oppnådd, bør gifte kvinner være tilsluttet sin fagforening. Det er ikke nok å overlate organisasjonsspørsmålet til ektefellen. Høsten 1965 er det stortingsvalg. Dette har for lengst satt sitt preg på det politiske ordskiftet og den politiske kampen om makten. Kommunevalget i fjor høst var et gledelig bevis på den økte politiske interesse og på at arbeiderbevegelsen og dens tilhengere vil stå vakt om de verdier som er vunnet. Det er fortsatt nødvendig å være på vakt. Stortingsvalget neste høst gjelder spørsmålet om hvem som skal styre i landet i de neste fire åra. Konferansen vil understreke betydningen av at det ikke blir noe skifte i den politiske ledelsen og vil oppfordre kvinnene i fagbevegelsen til å gjøre sitt til for et valgresultat som fagbevegelsen kan være tjent med.»

Nordisk faglig studieuke.

Den nordiske faglige studieuka ble i år holdt i Brunnsvik i Sverige i tiden 31. mai—6. juni 1964. 120 fagorganiserte kvinner fra de 4 nordiske land deltok. Programmet var meget allsidig, og med førsteklasses forelesere måtte det bli en suksess.

Følgende program ble avviklet:

Internasjonale problemer. Kvinnene i U-landene. Forbrukerspørsmål. Kvinnene på arbeidsmarkedet. Samlivsproblemer i familien. Kvinners liv og arbeid. Redegjørelse fra de respektive lands kvinnenemnder. Kvinnene og pressen.

Utenbys kvinnenemnder.

Det er ialt 24 kvinnenemnder og 3 kontaktpunkter. I 1964 er det dannet 1 ny kvinnenemnd i Halden. Videre har vi 4 husmorsentre, hvorav ett er dannet i 1964 i Kristiansand S.

Husmorsentrene har på sine møter fulle hus, arbeider godt og er svært populære. LO's husmorsentre sorterer direkte under de enkelte kvinnenemnder.

Studiefondet.

Kvinnenemndas studiefond har nå en kapital på kr. 22 294.69. Til dette fond betaler Kvinnenemnda kr. 50.00 pr. år. Det første stipend er delt ut i år og var på kr. 200.00.

Opplysningsarbeidet.

LO-skolen for kvinner tok til den 12. januar 1964 og ble avsluttet den 8. februar 1964 på Sørmarka Folkehøgskole. Det deltok ialt 20 elever fra 11 forbund. Vi hadde også 1 deltaker fra Danmark, Finland og Sverige. Følgende forelesninger ble holdt:

Alfred Skar: Arbeiderbevegelsens historie. Kåre Halden: Lover og avtaler. Per Dragland: Samfunnsøkonomi. Jon Rikvold: Priser og lønninger. Harald Andersen: Arbeidsvurdering. Ragna Karlsen: Aktuelle Kvinneproblemer. Ragna Karlsen: Organisasjonskunnskap. Birger Breivik: Norsk, med protokoll og brevskrivning. Konrad Nordahl: Aktuelle faglige spørsmål. Birger Breivik: Tillitsmannens oppgaver på arbeidsplassen. Mirjam Nordahl: Internasjonalt faglig arbeid. Gunnar Nilsen: Faglig studiearbeid. Aase Lionæs: FN og kvinnene. Astrid Aure og Inger Luise Walle: Forbrukerspørsmål.

Gruppearbeid eller individuelt arbeid.

Kursleder var Ragna Karlsen.

Kvinnenemnda

har samarbeidet med Arbeidernes Opplysningsforbund om et kurs i emnet «Kvinnene i samfunnslivet». Videre er det samarbeidet med Folkets Brevskole om et brevkurs i emnet «Kvinnene og fagorganisasjonen». Dette vil formodentlig bli ferdigtrykt i 1965.

Utviklingslandene.

Innsamlingsaksjonen til Familierådgivningsstasjonen i Singapore ble avsluttet i september måned og kvinnenemnda hadde da samlet inn kr. 100 651.91.

Famlierådgivningsstasjonen, som besto av en jeep og en trailer, er bygd hos Norsk Scania-Vabis A/S.

Famlierådgivningsstasjonen ble sendt fra Norge den 19. september og ankom til Singapore den 28. oktober 1964. Ragna Karlsen og Mirjam Nordahl var til stede i Singapore og tok imot famlierådgivningsstasjonen og overleverte den til International Planned Parenthood Federation South Asia and Oceania Region. Til stede ved overleveringen var også vår norske generalkonsul Paus med frue, samt en representant for Den Frie Faglige Internasjonales avdelingskontor i Singapore.

Famlierådgivningsstasjonen kostet ialt kr. 124 578.15, hvorav halvparten av beløpet, kr. 62 289.08 er bevilget oss av Norsk Utviklingshjelp. Det resterende beløp av innsamlingen vil Kvinnenemnda foreslå blir overført til LO's Solidaritetsfond. Innsamlingskomitéen besto av:

Formann: Ragna Karlsen. Sekretær: Mirjam Nordahl, og Borg-hild Bech og Bjørg Johansen. Inger Johanne Martinsen har vært komitéens kasserer.

Rachel Grepp Heimen.

Det norske Arbeiderpartis Kvinnesekretariat har gående en innsamling til inntekt for et hjem til enslige mødre. Dette hjem skal hete Rachel Grepp Heimen, og skal ligge i Oslo ved Store Ringvei/Maridalsveien. Til dette tiltaket har de fagorganiserte kvinner gjennom LO's Kvinnenemnd hatt en medlemsutlodning som innbrakte kr. 12 300.00, som i sin helhet er overlevert til innsamlingskomitéen.

De fagorganiserte kvinner er stolte av de gode resultater som disse innsamlingene har brakt.

Deltidsarbeid.

Kvinnenemnda har tatt initiativet til å få LO's sekretariat til å nedsette en komité til å utrede deltidsarbeid. Komitéen består av:

P. Mentsen, Th. Andresen, Ragna Karlsen, Solveig Løfquist Nielsen og Liv Buch.

25-årsjubileum.

LO's Kvinnenemnd kan den 14. august 1965 feire sitt 25-årsjubileum.

Representasjon.

Nordisk Faglige Komité: Solveig Løfquist Nielsen, Gerd Raaer og Ragna Karlsen.

Landsnemnda for husmorgymnastikk: Elida Sundby og Grete Jacobsen.

DNA's Kvinnesekretariat: Ragna Karlsen.

Komiteén for fest uten alkohol: Rønnaug Rønbech og Randi Rønning.

Kvinner's Frivillige Beredskap: Solveig Løfquist Nielsen, Ragna Karlsen, Gerd Raaer og Karine Pedersen.

LO's ungdomsutvalg.

Ungdomsutvalget har i 1964 hatt følgende sammensetning:

Formann: Thorleif Andresen, LO. Medlemmer: Leif Skau, LO (Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund). Otto Totland, LO (Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund). Reiulf Steen, AUF. Ola Teigen, AUF. Gunnar Nilsen, AOF.

I perioden er det foretatt følgende endringer:

Bjørn Engebretsen, (Handel og Kontor) har overtatt etter Otto Totland.

Arvid Jacobsen, (AUF), har overtatt etter Reiulf Steen.

Kjell Lien, LO, har vært Ungdomsutvalgets sekretær.

Ungdomsutvalget har i 1964 hatt 11 møter.

Representasjon:

Statens Ungdomsråd: For perioden 1964—65 er Kjell Lien oppnevnt som varamann for AUF's representant, Reiulf Steen.

Den 25. Ungdomskonferanse (STUI) 23. april 1964: Arvid Jacobsen.

Den 27. Ungdomskonferanse (STUI) 12.—13. desember 1964: Ivar Leveraas og Kjell Lien.

Sivilforsvarsrådet:

Kjell Lien er oppnevnt som varamann for formannen i Statens Ungdomsråd, Odd Hopp.

Statens Ungdomsråd — Studiedelegasjon til Marokko 20. september—4. oktober 1964: Kjell Lien.

Folk og Forsvar — Kontaktkonferanse «Ungdommen og Forsvaret», Strand Hotell, Fevik, 13.—14. mai 1964.

Ungdomsutvalget var representert ved lokal representasjon fra Arendal og Vågsbygd.

Europeisk ungdomslederkongress, Ruhr.

Fra STUI fikk Ungdomsutvalget melding om at Kjell Lien var oppnevnt som korrespondent, og Ungdomsutvalget gitt i oppdrag å skaffe deltakere til en ungdomskongress i Ruhr-området arrangert av Europa-rådet.

Etter vedtak i Ungdomsutvalget, ble det gitt melding til STUI om at Ungdomsutvalget ikke kunne påta seg å ta ut deltakere til Ungdomskongressen, og at Kjell Lien måtte fritas for vervet som korrespondent. Begrunnelsen for vedtaket var at Spania skulle delta med representanter for spanske lønnstakere, og at Ungdomsutvalget prinsipielt ikke ville delta sammen med representanter under de politiske og faglige forhold som er til stede i Spania.

Samarbeidet med forbundene.

Samarbeidet med forbundene har i 1964 vært godt, og forbundene har vært meget positive når det gjelder stipend til ungdomskurs som er arrangert av LO's Ungdomsutvalg alene eller i samarbeid med AOF og AUF. En rekke forbund har også bevilget penger til skolesekretærordningen i AUF (eget punkt om dette under arbeidet blant skoleungdom).

Samarbeidet med forbundene om avisen Fritt Slag har fortsatt i 1964.

Enkelte forbund som driver organisert ungdomsarbeid deltok 14., 15. og 16. desember 1964 på en ungdomslederkonferanse på Sørmarka, arrangert av Ungdomsutvalget.

Samarbeidet i distriktene.

Ungdomsutvalgets sekretær har hatt en rekke konferanser med LO's distriktssekretær og Samorganisasjonene om ungdomsarbeidet i distriktene og om opplegg av kurs og studietiltak. AUF's distriktslag har også deltatt i en rekke av disse konferanser.

Arbeidet blant skoleungdom.

Arbeidet blant skoleungdom har i 1964 vært drevet på to felter, blant yrkesskoleungdom og blant ungdom ved den høyere skolen. Arbeidet ved yrkesskolene har i 1964 ført til at Ungdomsutvalgets

sekretær og LO's distriktssekretærer har kommet inn ved en rekke yrkesskoler og forelest i skoletimene.

Ved siden av dette er det av distriktskontorer og samorganisasjoner holdt spesielle møter og sammenkomster for yrkesskoleelever.

Ordningen med egen skolesekretær knyttet til AUF, har også i 1964 vært gjort mulig ved økonomisk bidrag fra en rekke forbund. I alt er 20 forbund med til sammen ca. 420 000 medlemmer med på ordningen, som utgjør en bevilgning på 10 øre pr. medlem pr. år, med til sammen ca. kr. 42 000.00.

Dette har gjort det mulig for Ungdomsutvalget å yte tilskott til skolesekretærens lønn og administrasjonsomkostninger i AUF. For øvrig har Ungdomsutvalget finansiert skolesekretærens reisevirksomhet. Skolesekretæren har arbeidet etter oppdrag og i samarbeid med Ungdomsutvalget. AUF har ved de høyere skoler 8 skolelag og 15 aktive grupper med til sammen 300 medlemmer og ca. 120 kontakter som får tilsendt materiell.

Opplysningsarbeid.

I 1964 er det holdt 98 kurs fra 1 helg til 3 dagers varighet. Deltakerantallet har vært til sammen 2028. Det er gitt økonomisk støtte til disse kurs med til sammen kr. 30 625.00. Kursene fordeler seg på 37 kurs lørdag ettermiddag og søndag, 48 kurs lørdag og søndag, 10 kurs lørdag og søndag med frammøte fredag kveld, 3 kurs over fredag, lørdag og søndag. Kursene fordeler seg på følgende arrangerer:

AUF's distriktslag, 65 kurs. AUF's lag, 22 kurs. LO's distriktskontorer, Samorganisasjoner, AOF-foreninger og fagforeninger, 9 kurs. Arbeideravholdslag, 1 kurs. DNA fylkesparti, 1 kurs.

Gjennom STUI fikk Ungdomsutvalget bevilget kr. 12 000.00 av ungdomsmidlene fra staten. Med dette bevilgningsgrunnlag ved siden av stipend fra forbundene og Ungdomsutvalget, ble det avvirket 2 kurs med tittelen, «Ungdom, nåtid og framtid» på Skaidi 4.—10. oktober med 19 deltakere, og på Sørmarka 22.—28. november med 31 deltakere.

I samarbeid med AOF har Ungdomsutvalget gitt stipend til følgende ukeskurs:

«Den nye tid», Frambu, 2.—8. februar. Ungdomslederkurs, Leangkollen, 16.—22. februar. «Ung i dagens samfunn», Akkerhaugen, 15.—21. mars. Ungdomslederkurs for Nord-Norge, 5.—11. april.

Kurs for skoleungdom på Sørmarka, 9.—15. august. Ungdomslederkurs på Frambu, 25.—31. oktober.

Stipendiene for kursene utgjør til sammen ca. kr. 12 100.00. Til Framfylkingen er gitt en bevilgning på kr. 3000.00 til utarbeidelse av brevkurset «Med de voksne på jobben».

Ungdomsutvalget har bevilget kr. 1500.00 til Fritt Forums deltakelse i AFRO-SKANDINAVISK Seminar i Stockholm påsken 1964.

Etter innbydelse av Tysk LO, Distriktsorganisasjon Nord, deltok Ungdomsutvalget på et seminar for skandinaver i Kiel, Hamburg og Berlin 21.—27. juni. Fra Ungdomsutvalget deltok Ola Teigen og Kjell Lien, dessuten deltok Kåre Tangnes fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Bjørn Engebretsen fra Norges Handels- og Konترفunksjonærers Forbund.

«LO for ungdom med mål».

Som en oppfølging av studieopplegget «LO for ungdommen» som var et godt emne siste sesong, har Ungdomsutvalget utarbeidet materiell til et opptaktsmøte med tittelen «LO for ungdom med mål». Hensikten er å videreføre studiearbeidet i 3 brevringer «Dus med AUF», «PPP» og «Møte med fagforeningen». Kampanjen ble satt i gang høsten 1964, og har ved årsskiftet ikke vist noe godt resultat. Opplegget vil søkes effektivisert i siste halvdel av studiesesongen.

Ungdomslederkonferanse 14.—16. desember 1964 på Sørmarka.

Etter vedtak i Ungdomsutvalget ble det 14.—16. desember 1964 holdt en ungdomslederkonferanse på Sørmarka. Hensikten med konferansen var å diskutere Ungdomsutvalgets arbeid og etter hvilke retningslinjer Ungdomsutvalgets videre arbeid skulle drives. Foruten Ungdomsutvalgets medlemmer deltok representanter fra:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Norges Handels- og Konترفunksjonærers Forbund, Norsk Tjenestemannslag, Norsk Kommuneforbund.

Dessuten deltok representanter fra LO's distriktskontorer, fra AUF sentralt og distriktsrepresentanter fra Trondheim, Bergen og Kristiansand S. samt fra svensk og dansk LO, SSU og DSU.

På konferansen ble det i grupper trukket fram forslag til Ungdomsutvalgets arbeid og idéer til nytt materiell.

De konklusjoner som ble trukket på konferansen skal danne grunnlag for Ungdomsutvalgets videre arbeid etter nærmere vurdering av de idéer som kom fram.

LO's funksjonærutvalg.

Dette rådgivende utvalg i funksjonærspørsmål har i 1964 bestått av:

Odd Højdahl, Landsorganisasjonen, formann. *Sverre Bolstad*, Funksjonærsambandet, sekretær. *Sigurd Halvorsen*, Norsk Kommuneforbund. *Otto Totland*, Norges Handels- og Kontorfunksjonærs Forbund. *Thv. Karlsen*, Statstjenestemannskartellet. *Olav Nordskog*, *Hj. Seim* og *Paul Engstad jr.*, Det norske Arbeiderparti.

Utvalget har i 1964 holdt 4 møter.

Av de saker utvalget har behandlet kan nevnes:

Tilskudd til agitasjons- og vervevirksomhet.

For å kunne muliggjøre gjennomføring av en forsterket virksomhet innenfor spesielle områder av funksjonær- og tjenestemannssektoren, stilte LO's sekretariat etter søknad kr. 40 000.00 til diposisjon for utvalget også for 1964.

Utvalget disponerte denne bevilgningen ved å gi tilskudd til Norges Befalslag og Luftforsvarets Befalsforbund til forsterket vervevirksomhet innenfor forsvarssektoren, og til Norsk Tjenestemannslag til forsterket agitasjonsarbeid innenfor yrkesskolene og trygdekassesektoren i visse distrikter og til bestemte agitasjonsoppdrag i forbindelse med likningsfunksjonærenes organisering og et forsterket vervearbeid blant Sentraladministrasjonens tjenestemenn.

Arbeider- og funksjonærundersøkelsen.

Utvalget har gått gjennom utkastene til redigering av den mer vitenskapelige rapport i forbindelse med funksjonærundersøkelsen, uten at fagorganisasjonen som sådan skal være medansvarlig for det syn som kommer til uttrykk i framstillingen.

Forskningsrapporten vedrørende funksjonærundersøkelsen forelå ferdig siste uke av desember måned, og det var Universitetsforlaget som sto for offentliggjørelsen.

Den organisasjonspolitiske situasjon for funksjonærene.

Dette spørsmålet har vært inngående behandlet i samtlige møter for at en skal kunne ha oversikt over de perspektiver som er til stede, og over enkelte av de prognoser som kan stilles i forbindelse med organiseringen av landets funksjonærer og tjenestemenn.

Utvalget har gjort opptakten til en samlet kartlegging av funksjonærforbundenes agitasjonsoppgaver, og de antatte omkostninger for gjennomførelsen av dem. En vil også søke å finne fram til en vurdering av de årsaker som måtte være til stede for forbundenes nåværende plassering i organisasjonsbildet.

Utvalget har gitt orientering omkring dannelsen av nye «frittstående» topporganisasjoner hvis virksomhet legges opp i klart motsetningsforhold til Landsorganisasjonen og dens forbund, og har gitt klart uttrykk for at slik virksomhet fra første stund av må tas klart avstand fra både fra faglig og politisk hold.

Partimedlemmers organisasjonsplikt.

Utvalget har fått seg forelagt og tatt standpunkt til spesielle tilfelle som har dukket opp, uten at en har funnet å kunne ta helt generelle standpunkter til spørsmålet i sin alminnelighet.

LO's komité for produktivitetsarbeid.

I året 1964 ble det holdt 316 TWI-kurs med til sammen 3080 deltakere.

31 av forbundene hadde deltakere på kursene.

Følgende oversikt viser virksomheten for 1964:

Distrikt	Antall grupper	Antall deltakere	Antall bedrifter
Oslo — Akershus	50	454	40
Østfold	26	251	27
Vestfold	17	173	8
Buskerud	32	310	35
Telemark	18	216	5
Sørlandet	19	167	12
Rogaland	21	212	37
Bergen — Fylkene	36	361	38
Møre — Romsdal	19	164	30
Oppland	10	90	8
Hedmark	19	194	22
Trøndelag	21	190	12
Nordland	18	204	15
Troms	6	46	19
Finnmark	4	48	5
	316	3 080	313

	Grupper	Deltakere
Samarbeidsforhold	82	807
Arbeidsinstruksjon	33	331
Arbeidsmetoder	34	330
Produksjonsutv.arbeid	35	337
Bedriftsregnskap	25	250
Diskusjonsledelse	36	318
Vernearbeid	64	629
Produksjonsteknikk	1	12
Arbeidsvurdering	6	66
	316	3 080

Deltakerne kommer fra følgende forbund:

Jern- og Metallarbeiderforbundet	922
Kjemisk Industriarbeiderforbund	289
Bekledningsarbeiderforbundet	44
Bygningsindustriarbeiderforbundet	82
Elektr. & Kraftstasjonsforbund	47
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	6
Jernbaneforbundet	24
Kjøttindustriarbeiderforbundet	53
Kommuneforbundet	225
Litograf og Kjemigrafisk forbund	6
Lokomotivmannsforbundet	2
Tjenestemannslaget	131
Arbeidsmandsforbundet	58
Bokbinder- og Kartonasjearb.forbundet	17
Murerforbundet	4
NNN	143
Forbundet for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer	60
Befalslaget	104
Papirindustriarbeiderforbundet	81
Politiforbundet	3
Handel & Kontor	161
Sjømannsforbundet	1
Skin- og Lærarbeiderforbundet	52
Skog- og Landarbeiderforbundet	2
Tekstilarbeiderforbundet	5
Telegraf- og Telefonarbeiderforbundet	2
Transportarbeiderforbundet	68
Treindustriarbeiderforbundet	23
Typografforbundet	62
Arbeidernes Presseforbund	1
Representanter fra bedrifter o.l.	402
	3 083

Komitéen har i 1964 bestått av:

Egil Ahlsen, formann, Thorleif Andresen, Kaare Pehrson, Karsten Torkildsen, Erling Frogner, Tor Aspengren og Gulbrand Brauer.

Produksjonsutvalgene.

Industri og håndverk.

Ifølge oppgave fra forbundene var antallet produksjonsutvalg pr. 31. desember 1964 følgende:

Norsk Arbeidsmandsforbund	22
Norsk Bekledningsarbeiderforbund	52
Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund	5
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	83
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske funksjonærer ¹⁾	0
Norsk Gullsmedarbeiderforbund	3
Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund ²⁾	0
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	224
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund	102
Norsk Murerforbund	2
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund	33
Norsk Papirindustriarbeiderforbund	55
Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund	5
Norsk Skotøyarbeiderforbund	18
Norsk Tekstilarbeiderforbund	25
Norsk Transportarbeiderforbund	1
Norsk Treindustriarbeiderforbund	12
Norsk Typografforbund	15

657

Tidsskriftet «Produksjonsutvalg» kom ut med i alt 12 nummer i 1964. Bladet blir tilstilt samtlige forbund, som videresender det til tillitsmenn og produksjonsutvalgsmedlemmer. Opplaget er på ca. 7000. Tidsskriftet blir redigert fra rasjonaliseringskontoret.

Kommunene.

Norsk Kommuneforbund har inngått avtale om opprettelse av driftsutvalg med følgende kommuner:

Arendal, Bergen, Bærum, Drammen, Eidsvoll, Fåberg, Gjøvik, Glemmen, Harstad, Haugesund, Horten, Kragerø, Kristiansand S., Laksevåg, Lier, Lillehammer, Lillestrøm, Lørenskog, Moss, Mo, Norderhov, Notodden, Porsgrunn, Røyken, Sarpsborg, Skedsmo, Skien, Skoger, Strinda, Sør-Varanger, Tinn, Trondheim, Tønsberg, Vennesla, Alesund, Fredrikstad, Halden, Hønefoss, Oslo, Stavanger, Troms, Stange, Hurum og Eidanger.

Dessuten er det opprettet driftsutvalg ved Bodø Sykehus, Lier Asyl, Hamar, Vang og Furnes Kommunale Kraftselskap, Skiens-

-
1. Forbundet er representert i 12 utvalg.
 2. Forbundet er representert i 62 utvalg.

fjordens kommunale Kraftselskap, Bergenhalvøens Kraftselskap og Norsk Film A/S, Statens Helseanstalter, Hønefoss og Norderhov Kraftverk.

Statens virksomheter.

Ved statens virksomheter er det opprettet 16 hovedutvalg, 82 distriktsutvalg med 320 underutvalg, samt 7 landsomfattende utvalg. Dessuten er det 47 enkeltstående samarbeidsutvalg og 6 produksjonsutvalg. Som tjenestemennenes representanter i Sentralrådet for samarbeidsutvalg har i 1964 fungert:

Sekretær Egil Halvorsen, Norsk Jernbaneforbund, med varamann forretningsfører Walter Kristiansen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Tekniker Harald Fondevik, Norsk Telegraf- og Telefonforbund, med varamann sekretær Aage Tømmereek, Norsk Postforbund. Sekretær Leif Skau, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med varamann sekretær Hjalmar Andersen, Norsk Tjenestemannslag. Telegraffullmektig Signe Øien, med varamann tollkontrollør Konrad B. Berthelsen, begge Statstjenestemannsforbundet. Underdirektør Torkjell Nesheim med varamann overingeniør Kaare S. Kohmann, Embedsmennenes Landsforbund.

Landsrådet for produksjonsutvalg.

Som medlemmer av Landsrådet har i 1964 fungert:

Fra NAF: Ingeniør Kåre Hansen, direktør Per Lorange, direktør Bent Holstmark og direktør Fredrik Hansen.

Fra LO: Einar Strand, formann, Egil Ahlsen og Anker Nordtvedt. Varamenn: Paul Engstad og Harry Hansen.

Som sekretær har fungert ingeniør John Andréén, NAF.

Landsrådet har i årets løp behandlet forespørsler fra en rekke bedrifter vedrørende opplysningsvirksomhet og representasjon i produksjonsutvalgene. Etter anmodning fra Utenriksdepartementet arrangerte Landsrådet i tiden 9.—19. desember gjennomføringen av et studiebesøk fra en sovjet-russisk delegasjon på 6 medlemmer. Ved konferanser i NAF og LO og ved bedriftsbesøk ble delegasjonen orientert om produksjonsutvalgene i Norge.

Folkets Hus Fond.

Virksomheten i 1964 har både når det gjelder nye bygg og utbedringer av eldre Folkets Hus pågått i noenlunde takt som tidligere år. Imidlertid er det ikke til å unngå at problemene i forbindelse med finansiering av våre Folkets Hus stadig blir vanskel-

gere. I 1964 er det av Fondet utbetalt lån med tilsammen kr. 583 758.92. I avdrag på ordinære lån er innbetalt kr. 321 762.76 og i renter kr. 142 261.56.

På pengeplasseringslån er det innbetalt avdrag kr. 18 450.00 og i renter kr. 123 549.388.

Ved årets slutt viser utlånskontoen for ordinære lån kr. 5 050 161.12. Andre pantobligasjoner kr. 3 057 250.00 Fondets formue var pr. 31. desember 1964, kr. 11 410 675.61. Endel av formuen er plassert i pantobligasjoner i faste eiendommer og andre verdipapirer. Folkets Hus Landsforbund har til sin virksomhet i 1964 fått utbetalt kr. 90 000.00.

Pensjonskassen 1964.

Pensjonskassens arbeidsutvalg har i 1964 bestått av:

Alf Andersen, P. Mentsen, Tor Aspengren og Olaf Sunde, med Walter Kristiansen som varamann. Som funksjonærenes representant møter Gudrun Stenvik, med Anna Negaard som varamann.

Pensjonskassens styre har bestått av Sekretariatet pluss de 2 funksjonærrepresentanter.

I 1964 er opptatt 59 nye medlemmer og 54 er utmeldt. Det er tilmeldt kassen 10 nye stillinger. De løpende pensjoner fordeler seg slik:

145 alderspensjoner, 98 enkepensjoner, 8 uførhetspensjoner og 6 ekstra enkepensjoner.

Landsorganisasjonens skole.

Styret har i 1964 bestått av Alf Andersen, formann, Konrad Nordahl, Paul Engstad, Kristine Amundsen, Thor Andreassen og Gunnar Nilsen. Skolens bestyrer Birger Breivik.

Folkehøgskolens styre har bestått av Halvard Lange, formann, Alf Andersen, Odd Høj Dahl og Ketil Nordahl.

Skolens nye internat, byggetrinn II.

Skolens nye internat ble innviet 12. mai 1964. Samtidig ble skolens 25-årsjubileum markert. Til innvielsen møtte ca. 100 personer fra Sekretariatet, forbundene og våre myndigheter, internatets arkitekt, entreprenør og konsulenter. Det møtte dessuten representanter fra svensk og dansk LO.

Internatet inneholder 40 elevrom (enkeltrom), betjeningsrom, grupperom, studielederrom, oppholdsrom, peisestue m. v.

Bygget har med innredning og inventar kostet i alt *kr.* 2 249 587.00.

Byggekomité har vært: Alf Andersen, formann, Thorleif Andresen og Thor Andreassen.

Byggetrinn III.

Skolen fikk 25. november 1963 en rekke pålegg fra brannstyret i Ski og Statens Branninspeksjon når det gjaldt byggetrinn I (det gamle internat). Påleggene var så omfattende at skolens styre fant det nødvendig å foreta en omfattende vurdering av hele skolekomplekset for å se om det var regningssvarende å påkoste det gamle internatet så store summer uten å ha garanti for at resultatet ble tilfredsstillende.

Etter inngående drøftelser og omkostningsberegninger kom styret til at det var nødvendig å bygge et internat nr. III og samtidig redusere kapasiteten i internat nr. I. I tillegg er det nødvendig å foreta en del ombygging av så vel det gamle internat som undervisnings- og kjøkkenfløyen.

Disse planer ble godkjent i Sekretariatet 1. juni 1964 og ombyggingen er i gang ved årsskiftet.

Vi har fått kvote og byggeløyve for det nye internatet i 1965 og anbudsinnbydelse er utsendt.

Kursvirksomheten.

Følgende kurs er holdt i 1964:

Norsk Kommuneforbund	7/1 — 9/1	55 deltakere
Oslo D/lag av AUF	11/1 —12/1	20 »
Oslo D/lag av AUF	8/2 — 9/2	20 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	10/2 —15/2	36 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	17/2 —22/2	26 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	24/2 —28/2	30 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	28/2 —29/2	31 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	2/3 — 7/3	38 »
Runöskolan	7/3 — 8/3	34 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	9/3 —14/3	26 »
Oslo D/lag av AUF	14/3 —15/3	11 »
Oslo D/lag av AUF	25/3 —30/3	19 »
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1/4 — 3/4	19 »
Blindeforbundet	3/4 — 5/4	26 »
Kommuneforbundet	5/4 —11/4	40 »
Oslo D/lag av AUF	11/4 —12/4	7 »
Kommuneforbundet	12/4 —18/4	27 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet, avd. 94	18/4 —19/4	27 »
Kommuneforbundet	19/4 —25/4	76 »
Oslo D/lag av AUF	25/4 —26/4	19 »

Renholdsverket	25/4 — 26/4	19 deltakere
Noregs Ungdomslag	1/5 — 3/5	52 »
Papirindustriarbeiderforbundet	3/5 — 9/5	24 »
LO-funksjonærer	14/5	8 »
Stockholm län Bildningsförbund	16/5 — 18/5	25 »
Motorførernes Avholdsforbund	17/5 — 18/5	70 »
Nordiska Fabriksarbetarefederationen	20/5 — 22/5	33 »
Oslo Arbeidersamfunn	26/5	124 »
LO's pressekantor	25/5 — 28/5	21 »
Papirarbeidernes for., Halden	28/5	38 »
Tolltjenestemennene	21/5 — 30/5	23 »
AOF	24/5 — 30/5	28 »
Etterstad Arbeiderlag	1/6	30 »
Kommuneforbundet	31/5 — 6/6	32 »
Kjemisk Industriarbeiderforbund, avd. 35	6/6	20 »
LO-elever	6/6 — 7/6	7 »
ABF — Falun	11/6	56 »
AOF	7/6 — 13/6	26 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	8/6 — 12/6	16 »
Tekstilarbeiderforbundet	14/6 — 20/6	42 »
AOF	14/6 — 20/6	20 »
Solberg Tekstilarbeiderforening	21/6	51 »
Norsk Folkehjelp	28/6 — 5/7	30 »
Sosialsolen	28/6 — 4/7	20 »
Avholdslandslaget	2/8 — 9/8	69 »
AUF	9/8 — 15/8	28 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	16/8 — 22/8	52 »
Spaniakomiteén	25/8 — 26/8	20 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	26/8 — 27/8	7 »
Norges Fredsraad	23/8 — 30/8	78 »
Jernbanens Avholdsforening	29/8 — 30/8	35 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	31/8 — 5/9	22 »
Samorg. kvinnenemnd	5/9	38 »
Oslo D/lag av AUF	5/9 — 6/9	19 »
Sekretariatet	7/9	21 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	8/9	25 »
AOF	6/9 — 12/9	21 »
AOF	6/9 — 12/9	13 »
Kjemisk Industriarbeiderforbund	12/9 — 13/9	20 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	7/9 — 19/9	36 »
Bedriftsidrettsforbundet	15/9	37 »
Forbund for Arbeidsledere og Tekn. Funksj. ..	13/9 — 19/9	22 »
Hamar fagl. Samorganisasjon	19/9 — 20/9	40 »
Tysk folkehøgskole	22/9 — 24/9	16 »
Norsk Tjenestemannslag	20/9 — 26/9	28 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	21/9 — 26/9	28 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	28/9 — 2/10	17 »
AOF	4/10 — 10/10	29 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	5/10 — 10/10	23 »
Kommuneforbundet	11/10 — 17/10	35 »
AUF	14/10 — 16/10	1 »
AOF	18/10 — 24/10	39 »
AOF	25/10 — 31/10	18 »
Kommuneforbundet	1/11 — 7/11	22 »

AOF	8/11—14/11	20 deltakere
AOF	15/11—21/11	24 »
AOF	22/11—28/11	32 »
Kommuneforbundet	28/11—29/11	18 »
Kommuneforbundet	29/11— 5/12	34 »
Oslo D/lag av AUF	5/12— 6/12	28 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	10/12—11/12	17 »
Jern- og Metallarbeiderforbundet	12/12—13/12	10 »
LO's ungdomsutvalg	14/12—16/12	21 »
Bygningsindustriarbeiderforbundet	16/12—17/12	10 »
Russisk delegasjon	18/12	8 »
LO-skolen — kvinner	12/1 — 8/2	20 »
LO-skolen	26/1 —21/3	25 »
LO-skolen	11/10— 5/12	25 »

Landsorganisasjonens Folkehøgskole.

Årsmelding 1963—1964.

Virksomhet.

Det 4. hovedkurset ved Landsorganisasjonens folkehøgskole, Sørmarka, ble holdt i tiden 22. september 1963 til 21. mars 1964, i alt 24 skoleuker. Parallelt med dette kurset ble det holdt 2 LO-skolekurs, hvert på 8 uker: Høstkurs fra 6. oktober 1963 til 20. november 1963 med 17 elever og vårkurs fra 26. januar 1964 til 21. mars 1964 med 19 elever.

Elever.

Ved søknadsfristens utløp 20. august 1963 var det i alt kommet 52 søknader. Følgende 25 ble opptatt: (Rekkefølge: navn, hjemsted og fødselsår.)

Per Ørnulf Andersen, Oslo, 1946 — Finn Andreassen, Meløy, 1944 — Eva Berg, Hammerfest, 1945 — Ragnhild Botner, Oslo, 1945 — Jan Egil Brekkan, Kristiansand S, 1944 — Arvid Christensen, Larvik, 1944 — Svein Dybing, Stavanger, 1946 — Aud Eriksen, Sarpsborg, 1946 — Terje Gammelsrud, Oslo 1942 — Sigrid Waage, Oslo, 1943 — Bjørn Hansen, Oslo, 1944 — Hans Hovet, Porsgrunn, 1935 — Olaf Lorentsen, Ørnes, 1945 — Tor Erling Mo, Sauda, 1936 — David Nelson, USA, 1944 — Morris Okumu, Kenya, 1936 — Terje Olsen, Oslo, 1945 — Unni Remseth, Oslo, 1944 — Yngvar Skotnes, Vadsø, 1939 — Terje Skulstad, Ytre Arna, 1946 — Hamid Suleman, Kenya, 1934 — Svein Vik, Holmedal, 1943 — Kjell Wangen, Strømmen, 1945 — Mai-Lis Wenneberg, Torsnes, 1944 — Kirsten Østraat, Trondheim, 1944.

Av de 25 elevene var det 3 utlendinger — 1 fra USA og 2 fra Kenya. Av de 22 norske elevene var 12 fagorganiserte og 7 var barn av fagorganiserte. 15 av elevene hadde realskole som forutdanning — 7 hadde framhaldsskole og 2 hadde folkeskole.

7 elever var jenter og 18 var gutter. Gjennomsnittsalderen var 20½ år. Ingen av elevene var under lovens minstekrav — 17 år pr. 1. januar i kursåret.

2 av elevene ble dimittert før tiden, men ble godskrevet hele kurset: David Nelson, USA, som skulle delta i et internasjonalt studentarrangement i Cambridge, og Kirsten Østraat, Trondheim, som ble opptatt ved Manchesterskolen.

Elevene valgte sine egne tillitsmannsutvalg — elevråd med underutvalg — som var i funksjon under hele kursåret. Deres viktigste innsats var arrangementene av de ukentlige elevkveldene og utgivelsen av den stensilerte skoleavisen «Sørmarkingen», som i alt kom ut med 11 numre.

En rekke elever fikk stipend til hel eller delvis dekning av skolepengene — kr. 1800.00. Fra staten fikk 16 elever fra kr. 120.00 til kr. 1200.00, i alt kr. 8040.00. Kommuner og fylkeskommuner bidro med kr. 2600.00, fordelt på 4 elever. Fra Landsorganisasjonen i Norge og fagforbund tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge fikk 11 elever i alt kr. 14 975.00.

Lærere.

Ved siden av skolens rektor, Ketil Nordahl, har skolen hatt en lærer i full post, fru Hanna Rønneberg, Ski. Timelærere har vært: Birger Breivik, Rolf Johannessen, Kåre Skjolden, Sivert Langholm og Dagfinn Rimestad. Skolen har dessuten benyttet seg av en rekke gjesteforelesere, i alt ca. 45, når en regner med alle som har gjestet hovedkurset og parallellkursene til sammen. I skriv av 28. juli 1964 er lærere og forelesere godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Fag- og timefordelingsplan.

Skolen har gitt undervisning i følgende fag (uketimetall i parentes):

Obligatoriske fag: Norsk (4) — Litteratur (2) — Historie (4) — Samfunnslære (6) — Internasjonale organisasjoner (2) — Politisk idéhistorie (2) — Fagforeningskunnskap (2) — Praktisk lagsarbeid (2) — Engelsk begynnere/viderekomne (4) — Familie-kunnskap med barne- og ungdomspsykologi (2) — Gymnastikk (1) — Sang (1).

Valgfrie fag: Journalistikk (3) — Psykologi (2) — Nordisk språk og litteratur (2) — Amatørteater (3) — Musikk (1).

15 elever hadde engelsk for viderekomne og 7 tok begynnerkurset. De tre utlendingene hadde egne timer i norsk. 18 elever valgte journalistikk, 18 valgte psykologi, 10 valgte musikk, 10 valgte nordisk språk og litteratur og 7 elever valgte amatørteater. Det ble også avvirket 2 studieringer i spesielle emner med 6 og 10 deltakere.

Timefordelingsplanen ble godkjent av departementet i skriv av 28. juli 1964.

Forskjellig.

Fra og med skoleåret 1963/1964 er skolen kommet med på statstilskottsordningen når det gjelder biblioteket. Tilskottet det første året var kr. 900.00. En får tilskottet på betingelse av at en får like meget annet steds. Dette resulterte i en bevilgning på kr. 900.00 fra Landsorganisasjonen i Norge. En har tatt opp arbeidet med modernisering og utviding av biblioteket. En har i den anledning søkt kontakt med Statens bibliotektilsyn og Arbeiderbevegelsens Arkiv. Arbeidet vil bli fullført i løpet av skoleåret 1964/1965.

I tilskott fra stat og fylkeskommune (Akershus fylke) mottok skolen for skoleåret 1962/1963 kr. 83 815.26. Staten dekker $\frac{5}{6}$ og fylket $\frac{1}{6}$ av dette beløp.

Opplysningsarbeidet i fagorganisasjonen.

Den faglige opplysningsvirksomheten viser en mindre tilbakegang sammenliknet med året 1963. Tilbakegangen fordeler seg på kurs arrangert av faglige utvalg og samorganisasjoner og TWI-kursene.

Antall deltakere i 1963 var 17 287 og 16 666 i 1964, hvorav 3080 var deltakere i TWI-kursene.

Det er studieringene som har samlet flest med 9263 deltakere fordelt på 1208 ringer.

Antall ukeskurs viser fortsatt stigning fra 72 kurs med 2176 deltakere i 1963 til 98 kurs med 2466 deltakere i 1964.

Det ble avvirket 205 korte kurs med 4627 deltakere, som er en stigning i deltakerantallet på ca. 160 fra året før.

Det var 8 kveldsskoleklasser med 188 deltakere, som er noe under halvparten fra 1963.

Det var også noen færre forelesningsrekker, i alt 5 med 149 deltakere.

Oversikt over studiearbeidet i fagorganisasjonen 1964.

Forbund	Studie- ringer		Kurs		Korte kurs		Kveld- skoler		Fore- lesnings- rekker	
	Ringer	Delt.	Kurs	Delt.	Kurs	Delt.	K.v.sk.	Delt.	Rykker	Delt.
Norsk Arbeidsmandsforbund	29	173	1	37	13	232	—	—	—	—
Norges Befalslag	13	72	—	—	2	45	—	—	—	—
Luftforsvarets Befalsforbund	3	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk Bekledningsarb.forbund	12	88	—	—	6	113	—	—	—	—
— Bokbinder- og Kart.arb.forb.	3	27	1	32	6	109	—	—	—	—
— Bygningsindustriarb.forb.	44	413	4	98	13	281	—	—	1	32
— Elektr. og Kraftstasjonsforb.	5	30	1	52	16	321	—	—	1	20
— Fængselsstj.mannsforb.	3	22	—	—	—	—	—	—	—	—
— Gullsmedarbeiderforb.	4	27	—	—	—	—	—	—	—	—
Norges Handels- og Kontorfunksj. F.	23	230	1	38	11	209	3	72	—	—
Norsk Hotell- og Rest.arb.forb.	18	115	2	40	2	48	—	—	—	—
Norsk Jern- og Metallarb.forbund	136	975	18	467	13	325	—	—	—	—
— Jernbaneforbund	172	948	4	180	18	588	1	20	1	60
— Kjemisk Industriarb.forb.	68	407	7	170	9	175	—	—	—	—
— Kjøttindustriarb.forbund	10	80	—	—	7	137	—	—	—	—
— Kommuneforbund	123	892	5	195	12	327	1	13	—	—
Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk Litograf- og Kjemigraf forb.	7	104	—	—	—	—	—	—	1	20
— Lokomotivmannsforbund	20	120	—	—	1	35	3	83	—	—
— Losforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Murerforbund	4	50	—	—	2	40	—	—	1	17
— Musikerforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— Nærings- og Nyt.mid.arb.f.	30	192	1	29	3	61	—	—	—	—
— Papirindustriarb.forbund	38	238	1	22	—	—	—	—	—	—
— Politiforbund	1	6	—	—	1	48	—	—	—	—
Det norske Postmannslag	5	36	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk Postforbund	15	95	1	32	2	52	—	—	—	—
Poståpnernes Landsforbund	1	6	—	—	6	109	—	—	—	—
Norsk Sjømannsforbund	1	5	2	50	—	—	—	—	—	—
— Skinn- og Lærarbeiderforb.	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—
— Skog- og Landarbeiderforb.	15	84	—	—	—	—	—	—	—	—
— Skotøyarbeiderforbund	2	15	—	—	—	—	—	—	—	—
— Tekstilarbeiderforbund	5	37	3	82	7	118	—	—	—	—
— Telegraf- og Telefonforb.	6	45	1	37	5	188	—	—	—	—
Telegrafmennenes Landsforbund	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk Tjenestemannslag	20	131	2	65	6	161	—	—	—	—
— Tolltjenestemannsforbund	5	49	1	21	—	—	—	—	—	—
— Transportarbeiderforbund	15	176	—	—	2	65	—	—	—	—
— Treindustriarbeiderforbund	5	52	—	—	1	24	—	—	—	—
— Typografforbund	3	18	1	36	1	16	—	—	—	—
Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norges Urmaker Svenneforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsk Forb. for Arb.l. og Tekn. F.	3	18	—	—	—	—	—	—	—	—
	870	6018	57	1683	165	3827	8	188	5	149
AOF's faglige kurs	—	—	29	715	—	—	—	—	—	—
Faglige utvalg og samorganisasj.	22	138	—	—	40	800	—	—	—	—
LO-skolen	—	—	2	48	—	—	—	—	—	—
LO-skolen for kvinner	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—
TWI	316	3080	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen	1208	9236	89	2466	205	4627	8	188	5	149

Samlet deltakerantall: 16 666.

Det ble i 1964 registrert studievirksomhet innenfor 38 forbund. Av disse hadde 21 et høyere deltakerantall enn året før og 17 hadde et lavere deltakerantall. Samlet deltakerantall innenfor de 38 forbundene var 11 865 mot 11 963 året før, dvs. en ubetydelig nedgang.

LO-skolene.

Det er avviklet to 8-ukers kurs og et 4-ukers LO-skolekurs for kvinner. Søkningen til skolen er god, og flere fullfører forhåndsundervisningen enn de som kan tas opp.

Vårkurset 1964 hadde i alt 54 søkere hvorav 47 ble tatt ut til forhåndsundervisningen. Av disse fullførte 27. Det ble stilt 32 stipend til rådighet fra LO og forbundene. Kurset hadde 25 deltakere fordelt på 13 forbund.¹⁾ Dessuten en deltaker fra Danmark, en fra Finland og en fra Sverige.

UNESCO — gruppereiser.

For 1964 var det ikke ført opp noen midler til gruppereiser. Etter at to grupper hadde frasagt seg stipend for 1963, ble stipendiene overført, og disse to grupper kom i betraktning:

Norsk Postforbund, Det norske Postmannslag, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Telegrafmennenes Landsforbund, med en gruppe på 18 til Storbritannia.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund med en gruppe på 10 til Storbritannia.

Arbeiderbevegelsens Arkiv.

Året 1964 var arkivets 55. driftsår. Arbeidet med ordningen av eldre og nytt tilsendt stoff har fortsatt som før. Utenom den vanlige løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser, er i år mottatt større og mindre samlinger av utrykt og trykt stoff fra følgende: LO, LO's juridiske-, presse- og økonomiske kontor, de tidligere samorganisasjoner i Aust- og Vest-Agder, Møre og Romsdal, Nordland, Oslo og Akershus, Telemark, Trøndelag, Vestfold og Østfold samt LO's Tromsøkontor, Norsk Arbeidsmandsforbund,

1) Høstkurset 1964 hadde i alt 71 søkere, hvorav 55 ble tatt ut til forhåndsundervisning. Av disse fullførte 31. Det ble stilt 30 stipend til rådighet fra LO og forbundene. Kurset hadde 24 deltakere fordelt på 13 forbund.

LO-skolen for kvinner hadde i alt 36 søkere. Det ble stilt 23 stipend til rådighet fra LO og forbundene. Kurset hadde 17 deltakere fordelt på 11 forbund.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Stenindustriarbeiderforbund, Akers mek. verksteds klubb, Oslo stedlige styre av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund (nedlagte avdelingens stoff), Oslo Serveringspersonales forening, Oslo Trelastarbeiderforening, Sarpsborg bygningsarbeiderforening, DNA og DNA's Kvinnesekretariat, Buskerud Arbeiderparti, Oslo Arbeidersamfunn, Sosialistisk skolelag i Oslo, AUF og Fritt Slag, Oslo d/lag av AUF, arbeiderungdomslagene Grønøy, Kristiansand og Lund, Handel og Kontor, Innflytternes og Sporveiens.

Fra følgende institusjoner er mottatt diverse trykksaker og fotos som gaver: Arbeidernes Bok- og Papirhandel, Deichmanske Bibliotek, Gyldendal Forslag, Institutt for Samfunnsforskning, Marx-Lenin-instituttet i Moskva, Norges kristne arbeideres forbund, Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesens bibliotek, Forlaget Ny Dag, Oslo Folkerestauranter, Oslo Formannskap, Oslo kommunes statistiske kontor, Rjukan bibliotek, Tiden Forlag og Universitetsbiblioteket i Oslo.

Følgende personer har gitt diverse trykksaker og fotos som gaver: Kjell Aabrek, Einar Eriksen, Fritz Fridholm, Ragna Hagen, Øivind Hansen, Amagda og Hans Johansen, stortingsmann Olaf Johansens etterlatte, Arne Kokkvoll, Håkon Meyer, Per Monsen, Rakel Seweriin, Georg Svendsen, Gunhild Wang, Aksel Zachariassen og Georg Eckert (Tyskland).

I fotosamlingen er i år innregistrert 850 bilder, over halvparten av disse er portretter.

Bytteforbindelsen med de øvrige nordiske arbeiderarkivene har vært opprettholdt. Særlig mye stoff er kommet fra Stockholmsarkivet.

Det er i år kjøpt inn i alt 360 bøker, 140 av bindene stammer fra avdøde Jakob Friis' boksamling. Tidsskriftabbonnementet er økt. I alt mottar arkivet nå regelmessig ca. 150 tidsskrifter og fagblad.

Mengden av det stoff som er kommet inn i arkivet utgjør i alt ca. 100 hyllemeter, storparten er innlemmet og registrert i samlingen. Fra sin dublettsamling har arkivet sendt til: LO's folkehøgskole og Universitetsbiblioteket i Oslo.

Mye tidligere ordnet, men ikke katalogført stoff er i år blitt katalogisert. Særlig kan nevnes litteratur om avholdssaken, den andre verdenskrigen, de sosialistiske arbeiderinternasjonaler og teoretisk sosialisme. Den sosiologiske spesialsamlingen (Bossesamlingen) er nå fullstendig registrert. 57 bind er bundet inn. Det er i alt laget 191 fotostatkopier, de fleste på bestilling utenfra. Registe-

ret over organisasjonenes stiftelsesdata er økt med 100 kort. Arkivet har utarbeidet personregister til Aksel Zachariassens bok om Oslo Arbeidersamfunn.

Arkivet har nå fått permanente utstillingsmontere i sine egen lokaler slik at en del verdifullt stoff alltid kan ligge utstilt. Ellers hadde arkivet en utstilling ved AUF's landmøte og hjelp til med en større utstilling på Universitetsbiblioteket i samband med Oslo Arbeidersamfunns 100-årsjubileum. Det har også hjulpet til med stoff ved flere programmer i fjernsyn og radio. Særlig gjelder dette to jubileumsprogrammer rundt Oslo Arbeidersamfunn, der arkivaren hadde opplegg og ledelse av TV-programmet. I løpet av året har det vært tre større omvisninger i arkivet.

Besøket på lesesalen har økt også dette året. Det var størst i oktober med 160 personer, og minst i juli med 31. Over utlånte skrifter til bruk på lesesalen er det ikke ført statistikk. Antallet av utlånsekspedisjoner ellers var 210. Slik ble 689 skrifter og 214 fotos lånt ut. Dessuten har et stort antall personer og organisasjoner fått spørsmål besvart pr. brev eller pr. telefon.

Innsamlingsarbeidet har vært forsøkt aktivisert ved personlige kontakter og reising. Mye stoff er kommet inn og arkivet har ellers fått kontakt med en rekke personer som sitter med verdifullt stoff. Arbeidet med å reise lokalarkiver har fortsatt. I samband med dette besøkte arkivaren siste vår flere lokalarkiver i Sverige. Han har hatt orienterende møter med arkivutvalgene i Trondheim, Bergen og Tønsberg. Et nytt arkivutvalg er blitt organisert i Stavanger. Under arbeidet med dette ble det holdt foredrag om arkivarbeidet og verdien av å ta vare på arbeiderbevegelsens arkivstoff flere steder i Rogaland. Kortere orienteringer er dessuten holdt om Arbeiderbevegelsens Arkiv i partilag og på kurs der arkivaren har holdt foredrag eller forelest om arbeiderbevegelsens historie. Også dette året har han vært sensor og eksaminator ved historieeksamen på Universitetet. Kontakten mellom arkivet og universitetskretser er styrket. Etter invitasjon besøkte arkivaren Marx-Lenin-instituttet i Moskva og fikk der tilgang til en hel del norsk materiale, særlig fra 1920-åra. Dette stoffet er lovet ettersendt i mikrofilm.

Tilsiget av hovedfags- og magistergrads-studerende har økt også i år. Minst 17 har i løpet av året arbeidet med sine spesialavhandlinger helt eller delvis på grunnlag av arkivets materiale.

Arkivet har mottatt jubileumsskrifter fra 25 faglige og politiske organisasjoner. Dessuten er det mottatt følgende større framstillinger vedrørende norsk arbeiderbevegelse:

Arbeiderpartiets første stortingsmenn; en studie av stortingsvalget

i Troms i 1903. Av Ola Teigen. 1963. 144 bl. (Magistergradsavhandling i manus.)

Arbeiderpartiets syn på jordspørsmålet fram til 1902. Av Kjell Dankertsen. 1963. VII, 193 bl. (Magistergradsavhandling i manus.)

De frivillige foreningers forfatning og indre politiske liv. Av Ragnar-Sten Holmquist. 1964. 96 bl. (Hovedoppgave i historie i manus.)

Den norske arbeiderbevegelse og Moskvaprosessene. Av Øivind Ihle. 1964. 66 bl. (Hovedoppgave i historie i manus.)

Det norske Arbeiderpartis holdning til det nasjonale forsvar i perioden 1927—1939. Av Per Andersen. 1958. 198 bl. (Magistergradsavhandling i manus.)

På forpost; Oslo Arbeidersamfunn 100 år, 1864—1964. Av Aksel Zachariassen. 1964. 580 s.

Det er holdt to styremøter. Styret er for tiden: Henrik Hjartøy (formann), Paul Engstad sen. (nestformann), Thor Andreassen og Oscar Olsen, alle fra LO, Aksel Zachariassen, Edvard Bull og Olav Nordskog fra DNA.

Personalet er som tidligere: Arkivar Arne Kokkvoll, bibliotekar Øivind Berntsen, arkivassistentene Gunhild Wang og Kåre Auale.

Statens Feriefond.

Sekretær Thorleif Andresen har vært LO's representant i styret for Feriefondet i 1964. Med godkjenning av Kommunal- og arbeidsdepartementet ble det til ferieformål i 1964 utdelt kr. 1 800 000.00 som fordeler seg således:

I. Til husmorferie	kr.	400 000.00
II. Til ferieopphold og turer for gamle og uføre »		110 000.00
III. Til ski- og turistforeninger	»	119 000.00
IV. Til landslaget for Norske Ungdomsherberger »		90 000.00
V. Til bygging, utvidelse og utbedring av ferie- hjem under fagforeninger	»	154 000.00
VI. Til bygging, utvidelse og utbedring av «andre feriehjem»	»	290 000.00
VII. Til diverse ferieformål, herunder til anlegg og utbedring av campingplasser, til fremme av jakt og fiske, til sikring av friarealer og til reisetilskudd til sjøfolks pårørende	»	557 000.00

Kr. 1 800 000.00

Av sikringsfondet er utbetalt kr. 1 084 040.00 netto.

Komitéeer, utvalg, råd og styrer.

Ankenemnda for krigspensjonering (Sosialdepartementet):

Varamann Paul Engstad.

Ankenemnda for verdsettelse av aksjer- og verdipapirer (Finansdepartementet):

Ingemund Haugen med Stanley Tomter som varamann.

Antidumpingutvalg (Finansdepartementet):

Jon Rikvold.

Arbeidsforskningsinstituttene (under Arbeidstilsynet), styret:

Egil Ahlsen med Harald Andersen som varamann.

Arbeidsdirektoratet, styret:

Thorleif Andresen med Odd Højdahl som varamann. Walter Kristiansen med Kristine Amundsen som varamann.

Arbeidsdirektoratet, utvalg for saker om arbeidsløysetrygd:

Th. Andresen med Walter Kristiansen som varamann.

Arbeidskraftspørsmålet, beredskapsråd for (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Paul Engstad med Egil Ahlsen som varamann.

Arbeidsløshets- og dermed beslektet statistikk, utvalg for (Kommunal og arbeidsdepartementet):

Per Dragland.

Arbeidsrettens medlemmer:

1. *Karsten Torkildsen* med Rolf H. Olsen, Marius Trana, Anton Ruud, John Johansen og Nils Haave som varamenn.
2. *Hans Sundrønning* med Marius Trana, Rolf H. Olsen, Anton Ruud, John Johansen og Nils Haave, som varamenn.

Arbeidsrettsrådet (Arbeidstvistlovgivningen) (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Alf Andersen og Olaf Sunde. Fra 17. november P. Mentsen og Olaf Sunde.

Arbeidstakeroppfinnelser, komité til å utrede spørsmålet om lov (Industridepartementet):

Arne Meedby og Fritz W. Hannestad.

Arbeidstilsynsrådet, for saker vedr. Arbeidervernslovens § 61 (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Einar Strand med Kjell Lien som varamann.

Arbeidstilsynsrådet, avdeling for arbeidere i jordbruk (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Knut Nakken med Klaus Kjelsrud som varamann.

Arbeidstilsynsrådet, avdeling for saker vedr. Hushjelploven (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Ragna Karlsen og Louise Bø med Ingrid Halkensrud og Margrethe Tellefsen som varamenn.

Aspirantnemnda (Utenriksdepartementet):

Gunvald Hauge med Odd Højdahl som varamann.

Bedriftslegerådet:

Paul Engstad med Frank Hansen som varamann.

Bedriftssykekasser, utvalg til godkjennelse av vedtekter for:

Kåre Halden og Håkon Thesen.

Den offentlige pensjonskomité (Sosialdepartementet):

Einar Strand.

Det Europeiske Frihandelsforbund og Nordisk økonomisk samarbeid, rådgivende utvalg for (Utenriksdepartementet):

Kjell Holler med Jon Rikvold og Per Dragland som varamenn.

Distriktenes utbyggingsfond, rådet for (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

P. Mentsen og Alf Andersen med Thorleif Andresen og Kjell Lien som varamenn.

Styret: P. Mentsen og Th. Andresen med Odd Højdahl og Kjell Lien som varamenn.

Fellesordningen for Tariffestet Pensjon (FTP):

Styret: Alf Andersen (formann), P. Mentsen og Otto Totland med Jon Rikvold, Tor Aspengren og Eivind Strømmen som varamenn.

Ferieloven, utvalg til å utrede 4-ukers ferie og andre spørsmål i Ferieloven. (Kommunal- og arbeidsdepartementet).

Einar Strand og Emil Edvardsen.

Finnmark- og Nord-Troms Fiskeindustri A/S:

Styret: Alf Olsen, Tromsø, med Erling Jensen, Hammerfest, som varamann.

Representanskapet: Alfred Skar med Bergeton Johansen, Båtsfjord, som varamann. Fra 14. april 1964 ingen representanter.

Fiskerinæringens kontaktutvalg (de europeiske markedsproblemer) (Fiskeridepartementet):

Einar Strand med Edvard Simonsen som varamann.

Fiskeriutvalget (DNA):

Einar Strand.

Flyktningerådet (Sosialdepartementet):

Thorleif Andresen med Kåre B. Werner som varamann.

Folk og Forsvar:

Styret: P. Mentsen, Alf Ottesen med Hugo Lindahl som varamann.

Forbrukerrådet (Departementet for forbruker- og familiesaker):

Ragna Karlsen med Bjørg Johansen som varamann.

Foreningen Norden, hovedstyret og Nordens råd:

Konrad Nordahl.

Formuesfordelingskomitéen (Finansdepartementet):

Odd Højdahl.

Forsikringsrådet (Sosialdepartementet):

Varamann Per Dragland.

Garanti-instituttet for eksportkreditt (Handelsdepartementet):

Jon Rikvold med Per Dragland som varamann.

Heimearbeidsrådet (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Karen Fallet Hansen med Ragna Jakobsen som varamann.

Heimevernet, landsrådet for (Forsvarsdepartementet):

Knut Møller med Leif Skau som varamann.

Hærens Yrkesskole for Våpenteknisk Befal (Kirke- og undervisningsdepartementet):

Bøssemakerne: Rolf Andersen med Kåre Hellerud som varamann.

Instrumentmakerne: Gustav Reistad med Kristian Waldorff som varamann.

Våpensmedene: Alf K. Michelsen med Frithjof Sandin som varamann.

Håndverks- og Kunstindustriskolen fellesutvalg i Oslo:

Kåre Hansen.

ILO-komitéen:

P. Mentsen og Olaf Sunde med Alf Andersen og Th. Andresen som varamenn.

Indeksutvalget, teknisk rådgivende utvalg (Statistisk Sentralbyrå):

Jon Rikvold.

Industriberedskapsutvalget (Industridepartementet):

Leif Skau med Kjell Lien som varamann.

Industriberedskapsutvalgets bransjeutvalg for metallurgisk industri og jord- og stenvareindustri (Industridepartementet):

Anker Nordtvedt med Øivind Henriksen som varamann.

Industrielt demokrati — Koordinasjonskomité for forskning vedrørende industrielt demokrati:

Einar Strand, Egil Ahlsen og Tor Aspengren.

Internasjonalt økonomisk samarbeid, rådet for (Utenriksdepartementet):

Konrad Nordahl med P. Mentsen og Jon Rikvold som varamenn.

Komité til å utrede spesielle sysselsettingsproblemer blant eldre (Kommunal og arbeidsdepartementet):

Alf Andersen.

Komité til utredning av spørsmålet om utbyttedeling (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Kaare Pehrson.

Komité til å utrede spørsmålet om forkortning av arbeidstiden (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Tor Aspengren og Anker Nordtvedt med Kjell Holler som sekretær.

Komité til å utrede spørsmålet om opprettelse av en statens foretreningsbank (Finansdepartementet):

Per Dragland.

Komité til å vurdere Arbeidstilsynet og dets virksomhet (Kommunal og arbeidsdepartementet):

Paul Engstad med Egil Ahlsen som varamann.

Kunst på Arbeidsplassen:

Konrad Nordahl med Paul Engstad som varamann.

Kvinnens frivillige beredskap, hovedkomité:

Hilda Andersen, Gerd Råer, Ragna Karlsen og Linken Holbø.

Landsutvalget til kreftens bekjempelse, fagutvalg:

Paul Engstad.

Landsnemnda for godkjenning av entreprenører (Industridepartementet):

Thorleif Andresen.

Landsrådet for produksjonsutvalg:

Einar Strand, Egil Ahlsen og Anker Nordtvedt med Paul Engstad og Harry Hansen som varamenn.

Landsrådet for Trygg Trafikk (Samferdselsdepartementet):

M. Anker Bakke med Marcus Marcussen som varamann.

Likelønnsrådet (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

P. Mentsen og Ragna Karlsen med Jon Rikvold og Borghild Bech som varamenn.

Læringerådet for håndverk og industri, handel- og kontorarbeid (Kirke- og undervisningsdepartementet):

Håndverkets arbeidere: Lorang Kristiansen.

Industriens arbeidere: Leif Skau.

Handelens funksjonærer: Synnøve Saugerud, Rjukan.

Kontorfunksjonærene: Sverre Bolstad.

Lønnsstatistikk, det rådgivende utvalg for (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Jon Rikvold med Aslaug Jullum som varamann.

Nasjonalkomiteén for rasjonell organisasjon, den norske:

Egil Ahlsen med Harald Andersen som varamann.

Nordisk arbeidsrettslig samarbeid:

Arbeidsutvalg: Konrad Nordahl med Kåre Halden som varamann.

Norges Eksportråd (Utenriksdepartementet):

Jon Rikvold, Kaare Pehrsen og Karsten Torkildsen med Per Dragland, Walter Kristiansen og Erling Frogner som varamenn.

Norges byggforskningsinstitutt:

Styret: Thorleif Andresen med Egil Ahlsen som varamann.

Produksjonsteknisk utvalg: Egil Ahlsen og Paul Sundt med Øivind Henriksen og Joralf Haugli som varamenn.

Norges Standardiseringsforbund:

Helge Hafstad.

Norges Byggstandardiseringsråd:

I rådet: Øivind Henriksen med Rasmus Solend som varamann. Johan Størksen med Erik Kristoffersen som varamann. Lorang Kristiansen med Willy Jacobsen som varamann.

Norsk Forening for Sosialt Arbeide:

Styret: Paul Engstad med Ragna Karlsen som varamann.

Rådet: Konrad Nordahl og Sigurd Halvorsen.

Norsk Produktivitetsinstitutt, rådet for:

Rådet: Th. Andresen, Einar Strand, Tor Aspengren, Egil Ahlsen, Kaare Pehrson, Fritz W. Hannestad og Alfred Nilsen med Jon Rikvold, Gulbrand Brauer, Karsten Torkildsen, Erling Frogner, Walter Kristiansen, Jens P. Finne og Johan Moksnes som varamenn.

Arbeidsutvalget: Th. Andresen, Egil Ahlsen og Tor Aspengren med Einar Strand, Kaare Pehrson og Alfred Nilsen som varamenn.

Fagutvalg for håndverk: Fritz W. Hannestad med Lorang Kristiansen som varamann.

Fagutvalg for industri: Erling Frogner med Håkon Thesen som varamann, Karsten Thorkildsen med Kaare Pehrson som varamann.

Fagutvalg for samarbeidsspørsmål: Alf Andersen med Harald Andersen som varamann. Fra 16. november 1964 Einar Strand istedenfor Alf Andersen.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner:

Kåre Halden.

Norsk seksjon for nordisk samarbeid vedrørende omsorgen for de eldre (Sosialdepartementet):

Thorleif Andresen.

Opplæringsfondet for praktisk arbeid (Industridepartementet):

Fondets innstillingsnemnd: Arne Forseth, Trondheim, og Salve Salvesen, Kristiansand S., med Paul Engstad og Per Aase, Stavanger, som varamenn.

Penge- og kredittpolitisk komité (Finansdepartementet):

Per Dragland.

Pensjonsspørsmålet, komité (tilleggspensjonering til Alderstrygden) (Sosialdepartementet):

Einar Strand med Jon Rikvold som varamann.

Pensjonstrygden for statens arbeidere, styret for (Sosialdepartementet):

Walter Kristiansen med Leif Skau som varamann.

Prisrådet (Lønns- og prisdepartementet):

Varamann Jon Rikvold.

Prisutvalget for kjøtt- og pølsevarer (Finansdepartementet):

Finn Kvist med Henning Dahl som varamann.

Rikslønnsnemnda (Kommunal og arbeidsdepartementet):

Medlem: P. Mentsen med Thorleif Andresen, Einar Strand, Odd Højdahl og Paul Engstad som varamenn.

Rådet for Norsk Utviklingshjelp (Utenriksdepartementet):

Odd Højdahl.

Rådet for teknisk terminologi:

Egil Ahlsen med Harald Andersen som varamann.

Rådgivende komité for visse økonomiske spørsmål — særlig toll-spørsmål (Utenriksdepartementet):

Jon Rikvold.

Rådgivende utvalg for kulturavtalen med Sovjet-Samveldet (Utenriksdepartementet):

Alfred Skar.

Rådgivende utvalg for spørsmål som EFTA-samarbeidet reiser for kredittinstitusjonenes utlånspolitikk (Finansdepartementet):

Konrad Nordahl med P. Mentsen som varamann.

Sentralrådet for eldreomsorgen:

Per Haraldsson med Ragna Karlsen som varamann.

Sentralrådet for yrkesvalghemmede (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Th. Andresen med Kjell Lien som varamann.

Sentralrådet for samarbeidsutvalg ved statens virksomheter:

Egil Halvorsen, Harald Fondevik og Leif Skau med Walter Kristiansen, Aage Tømmereek og Hjalmar Andersen som varamenn.

Sivilforsvarsrådet (Justisdepartementet):

Rådet: Odd Eide med Hans Gimming som varamann.

Standardiseringsrådet for husbygging:

Rolf Fjellheim med Ole Berg som varamann.

Statens Feriefond (Sosialdepartementet):

Thorleif Andresen med Paul Engstad som varamann.

Statens Håndverks- og Kunstindustriskole (Kirke- og undervisningsdepartementet):

Medlem av skolens styre: Thorvald Jacobsen med Bjarne Dahlberg som varamann.

Statens Lønnsutvalg (Lønns- og prisdepartementet):

Odd Højdahl med Harald Fondevik som varamann.

Statens teknologiske institutt (Industridepartementet):

Hans Hegg, Egil Ahlsen med Th. Andresen og Harald Andersen som varamenn.

Statens Ungdomsråd:

Bjartmar Gjerde med Kjell Lien som varamann.

Statens Utlendingsråd:

Alfred Skar med Ragna Karlsen som varamann.

Tekniske skolars utvalg:

Egil Ahlsen og Nils Eikevik.

Tiedemann, J. L.s Tobakkfabrikks stipendiefond:

Konrad Nordahl.

UNESCO, den norske nasjonalkommisjon for:

Aksel Zachariassen med Ivar Viken som varamann.

Kåre Halden med Jon Rikvold som varamann.

Utvalg til revisjon av Arbeidervernlovens § 23, punkt 2, om arbeidstiden, herberge- og bevertningsbedrifter (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Olaf Sunde.

Utvalg til å drøfte og utarbeide retningslinjer for anvendelse av midler i pensjonsfond og premiefond (Sosialdepartementet):

Alf Andersen med Jon Rikvold som varamann.

Utvalg til å skaffe oversikt over behovet for teknisk personale og om forandring i studieplanene. (Kirke- og undervisningsdepartementet):

Egil Ahlsen og Odd J. Bakke med Harald Andersen og Knut I. Slateby som varamenn.

Utvalg til å utrede hvordan en lønnskattordning bør utformes (Finansdepartementet):

Olaf Sunde med Kåre Halden som varamann.

Utvalg til å utrede spørsmålet om å bringe skattleggingen av inntekt av personlig eide bedrifter mer på linje med skattleggingen av bedrift som eies av aksjeselskap (Finansdepartementet):

Olaf Sunde med Kjell Holler som varamann.

Utvalg til å utrede spørsmålet om å innføre inntektsbeskatning av gevinst ved avhendelse av verdipapirer og andre formuesgjenstander utenom næringsvirksomhet m. v. (Finansdepartementet):

Ingemund Haugen.

Varedeklarasjon og kvalitetsmerking, hovedkomitéen for:

Rudolf Eriksen med Kristian Hytten som varamann.

Vern og Velferd:

Styret: Kjell Lien med Paul Engstad som varamann.

Representantskapet: Paul Engstad med Ragna Kalsen som varamann.

Yrkesopplæringsrådet for håndverk og indutri (Kirke- og undervisningsdepartementet):

Leif Skau, Fritz W. Hannestad og Aslaug Larsen med Oscar Rønnestad, Egil Ahlsen og Olga Fallan som varamenn.

Økt personlig sparing, samarbeidsutvalget for (Finansdepartementet):

Kjell Holler.

Bransjerådene.

Arbeidernes representanter i bransjerådene i 1964 har vært:

Bergverkene:

Øystein Larsen, Norsk Arbeidsmandsforbund, med Walter Kristiansen, samme forbund, som varamann.

Johannes Sandnes, Røros, med Frantz Jensen, Folldal, som varamann.

Elektroteknisk industri:

Håkon Thesen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med Erling Johansen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, som varamann.

Thorleif Holth, Oslo, med Asbjørn Ottosen, Sarpsborg, som varamann.

Hermetikk- og konserveringsindustrien:

Age Petersen, Norsk Næring- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, med Erling Frogner, samme forbund, som varamann.

Ingvald Endresen, Stavanger, med Alf Rummelhoff, Oslo, som varamann.

Konfeksjonsindustrien:

Rudolf Eriksen, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, med Hilda Andersson, samme forbund, som varamann.

Konrad Hjørnevik, Bergen, med Edel Brekke, Bergen, som varamann.

Motorindustrien:

Reidar Holmen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med Harry O. Hansen, samme forbund, som varamann.

Arthur Håland, Vestre Håland pr. Mandal, med Hermod Marvoll, Rubbestadneset, som varamann.

Møbel- og innredningsindustrien:

Erik Eriksen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, med Rolf Thoresen, samme forbund, som varamann.

Olaf Lerø, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, med Birger Gaustad, samme forbund, som varamann.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Anker Nordtvedt, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, med Sverre Enger, samme forbund, som varamann.

Martin Kammen, Lysøysund, med Lars Mong, Egersund, som varamann.

Skipsbyggingsindustrien:

Tor Aspengren, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med Jarman Mangel, samme forbund, som varamann.

Hans Mostad, Glemmen pr. Fredrikstad, med Alf Husabø, Bergen, som varamann.

Skotøy- og lærindustrien:

Ingvald Hansen, Norsk Skotøyarbeiderforbund, med William Olsen, samme forbund, som varamann.

Wiktor Remme, Norsk Skinn- og Lærarbeiderforbund, med Willy Elvan, samme forbund, som varamann.

Småskips- og båtbyggerierne:

Gunnar Myhre, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med Edvard Olsen, Bodø, som varamann.

Julius Johansen, Rognan, med Trygve Skår Knutsen, Rønnes pr. Grimstad, som varamann.

Støperiindustrien:

Per Andersen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med Petter Pettersen, Oslo, som varamann.

Bjarne Nilsen, Drammen, med Ragnar Brattvoll, Strømmen, som varamann.

Teglverksindustrien:

Ragnvald Høidahl, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, med Rasmus Solend, samme forbund, som varamann.

Harald Ulriksen, Sarpsborg, med Reidar Mikalsen, Alnabru, som varamann.

Tekstilindustrien:

Gulbrand Brauer, Norsk Tekstilarbeiderforbund, med Bjarne Bårdsen, samme forbund, som varamann.

Hjalmar Romslo, Ytre Arna, med Johan Moldvær, Langevåg, som varamann.

Marie Lindquist, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, med Harald Hauge, Espeland, som varamann.

Treforedlingsindustrien:

Kaare Pehrsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, med Olav Bratlie, samme forbund, som varamann.

Fritz Dehlin, Lande pr. Sarpsborg, med William Henriksen, Skien, som varamann.

Trelastindustrien:

Erling Christensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, med Karl Thoresen, samme forbund, som varamann.

Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, med Arne Veen, samme forbund, som varamann.

Brede Kristiansen, Tobøl, Skotterud, med Sigurd Engen, Trondheim, som varamann.

Utdrag av beretningene for distriktskontorene.

Aust- og Vest-Agder.

LO's distriktskontor, Kristiansand S.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det:

1. januar 1964 19 samorganisasjoner som omfattet 257 fagforeninger. 31. desember 1964 18 samorganisasjoner som omfattet 249 fagforeninger.

Søndeled faglige Samorganisasjon er sammenslått med Risør.

1. januar 1964 308 fagforeninger med ca. 23 300 medlemmer.
31. desember 1964 294 fagforeninger med ca. 23 400 medlemmer.

Oppløste fagforeninger:

Samtlige Arbeidsmandsforbundets 14 avdelinger i Vest-Agder er i år sluttet sammen til en storavdeling.

Flekkefjord Havn- og Transportarbeiderforening er oppløst, 6 medlemmer.

Nye fagforeninger:

NTL — Distrikts avd. for Yrkeslærere — 102/42.

NTL — Distrikts avd. for Trygdekassefunksjonærer — 103.

Arbeidslederforeningen i Arendal. Tilsluttet NFATF.

Møter:

Tilsynsutvalget har hatt 10 møter.

Møter og konferanser arrangert av distriktskontoret:

15 faglig/politiske kveldsmøter, 1 helgekonferanse om Folkepensjonen, 11 møter angående opplysningsarbeidet, 3 møter angående ungdomsarbeidet og 4 faglige agitasjonsmøter.

Dessuten har sekretærene deltatt i en rekke møter arrangert av samorganisasjonene og fagforeningene.

Tariffarbeidet:

Nye tariffer 4, reviderte 3 og tvister 18.

Opplysningsarbeidet:

Distriktskontoret har i årets løp arrangert: 1 faglig ukeskurs, 6 faglig/politiske helgekurs. Det er avviklet i alt 17 TWI-kurs. Hertil kommer en del kurs og studietiltak sammen med fagforeningene. Ved årets slutt var det i gang 58 studieringer og kveldskoler.

Reisedager:

Kontorets sekretærer har hatt 165 reisedager.

Gøthesen var sykepemittert fra 1. januar til 1. april 1964.

*Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane.**LO's distriktskontor, Bergen.*

LO's distriktskontors organisasjonsområde omfatter Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker.

Pr. 1. januar 1964 19 samorganisasjoner omfattende 345 fagforeninger. Pr. 31. desember 1964 19 samorganisasjoner omfattende 340 fagforeninger.

Pr. 1. januar 1964 500 fagforeninger med 61 528 medlemmer.

Pr. 31. desember 1964 490 fagforeninger med 60 555 medlemmer.

Nye foreninger:

Odda og Omegn Arbeidsmannsforening, avd. 471, Norsk Arbeidsmandsforbund, 477 medlemmer, Bergen og Hordaland Arbeidsmannsforening, avd. 6, Norsk Arbeidsmandsforbund, 618 medlemmer. Solund Vegarbeiderforening, Norsk Arbeidsmandsforbund, 15

medlemmer, Vik arbeidsmannsforening, Norsk Arbeidsmandsforbund, 60 medlemmer, Husnes Bygningsarbeiderforening, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, 131 medlemmer, Nordfjordeid Konfeksjonsarbeiderforening, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, 15 medlemmer, Eikelandssosen Jern- og Metallarbeidergruppe, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, 6 medlemmer, Austevoll Kommunale forening, Norsk Kommuneforbund, 19 medlemmer, Fjaler Kommunale forening, Norsk Kommuneforbund, 15 medlemmer, Askvoll Kommunale forening, Norsk Kommuneforbund, 14 medlemmer, Vestlandsheimen Personalforening, Norsk Kommuneforbund, 74 medlemmer, Ullensvang Kommunelag, Norsk Kommuneforbund, 20 medlemmer.

Nye virksomheter:

Elektrisk overføringslinje Rogaland-Hordaland. Renholdsassistenter, skoler i Bergen og Hordaland. Vaktassistenter i Bergen. Anleggsarbeidere på byggefelt i Bergensområdet, Norsk Arbeidsmandsforbund, 98 medlemmer. Anleggsarbeider, Bjølvfossen, Ålvik. Anleggsarbeidere, Tysse II, Odda. Anleggsarbeidere, BKK, Evanger. Til sammen 1563 medlemmer.

Nedlagte foreninger:

Arbeidsmandsforbundet: NSB Elektrifiseringsarbeiderforening, 51 medlemmer, overført Oslo, Bergen og Omegn Arbeidsmannsforening, 158 medlemmer, overført avd. 6, Bergen og Omegn Jernbanearbeiderforening, 45 medlemmer, overført avd. 6, Folgefonnsvegens Arbeidsmannsforening, 23 medlemmer, overført avd. 6, Røldal Arbeidsmannforening, 129 medlemmer, overført avd. 471, Fjell Arbeidsmannsforening, 28 medlemmer, overført avd. 6, Askøy Arbeidsmannsforening, 33 medlemmer, overført avd. 6, Hardanger Anleggsarbeiderforening, 16 medlemmer, overført avd. 6, Risnes Arbeiderforening, 8 medlemmer, overført avd. 6, Haus Vegarbeiderforening, 20 medlemmer, overført avd. 6, Hordabø Vegarbeiderforening, 8 medlemmer, overført avd. 6, Samnanger Vegarbeiderforening, 26 medlemmer, overført avd. 6, Romarheimlinjens Vegarbeiderforening, 23 medlemmer, overført avd. 6, Sæbø Vegarbeiderforening, 42 medlemmer, overført avd. 6, Tokagjelet Vegarbeiderforening, 14 medlemmer, overført avd. 6, Trengereid — Vaksdal Vegarbeiderforening, 48 medlemmer, overført avd. 6, Tysnes Vegarbeiderforening, 25 medlemmer, overført avd. 6, Vossebanens Jernbanearbeiderforening, 103 medlemmer, overført avd. 6, Kvam Arbeidsmannsforening, 40 medlemmer, overført avd. 6, Melands

Arbeidsmannsforening, 23 medlemmer, overført avd. 6, Bruvik Arbeidsmannsforening, 28 medlemmer, overført NKF, Os Veiarbeiderforening, 37 medlemmer, overført avd. 6, Tvitevåg Sildoljearbeiderforening, 4 medlemmer, (fabrikken nedlagt). Tilsammen 881 medlemmer.

Møter:

I 1964 har tilsynsutvalget hatt 5 møter.

Tillitsmanns- og andre møter 54.

Fagforeningene, orientering eller agitasjon 32 møter.

Møter i samorganisasjonene 31.

Faglige/politiske møter 5.

Tariffarbeidet:

- a) Nye tariffer 2. b) Reviderte tariffer 10. c) Tarifftvister 42.
- d) Retts-tvister 4.

Opplysningarbeidet:

Det har vært holdt 24 forelesninger om emnene «Arbeidslivets lover», «Tillitsmannens arbeidsoppgaver», «Hovedavtalen», «LO's oppbygging og virkemåte» og «PPP-aksjonen».

TWI-instruktørene Odd Zachariassen og Arne Michelsen har holdt 36 kurs med 361 deltakere i Bergen og Fylkene.

Fra 1. august 1964 er Odd Zachariassen gått over i ny stilling som sekretær i Arbeidernes Opplysningsforbunds distriktskontor, Bergen.

Finn Lien 105 reisedager og Ansgar Kristiansen 60 reisedager.

Buskerud.

LO's distriktskontor, Drammen.

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1964 15 samorganisasjoner omfattende 340 fagforeninger.

Den 31. desember 1964 var det fremdeles 15 samorganisasjoner, mens antall fagforeninger var 333.

Det samlede medlemstall i Buskerud var pr. 1. januar 1964 33 804.

Det samlede medlemstall i Buskerud var pr. 31. desember 1964 34 047.

Nyorganisering:

Vaskebetjeningen ved Sande Ungdomsskole er organisert i tilslutning til Norsk Kommuneforbund.

Betjeningen ved Hjem for unge menn er organisert i tilslutning til Drammen Kommunale Tjenstemannsforening.

Ansatte ved K. J. Bråthens kabelanlegg for Drammen og omegn er organisert i tilslutning til Drammen og Omegns Arbeidsmannsforening.

Ved badeanlegget på Marienlyst er ansatte organisert i tilslutning til Drammen og Omegn Arbeidsmannsforening.

Nyorganiserte i Buskerud i 1964 er til sammen 87.

Nedlagte foreninger;

Norsk Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbund: Mjøndalen Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforening er nedlagt grunnet bedriftens opphør.

Norsk Kommuneforbund: De kommunale foreninger i Skoger er overført til Drammens kommunale foreninger i samband med kommunesammenslåingen.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund: Jernbanens Impregneringsarbeiderforening er oppløst og medlemmene overført til Forrådspersonalets forening, Norsk Jernbaneforbund.

Norsk Arbeidsmandsforbund: Sølvsverksarbeidernes forening er oppløst i forbindelse med at verkets drift er nedlagt.

Møter:

Tilsynsutvalget har hatt 8 møter. Det er holdt 6 felles fagforeringsmøter. I samorganisasjonene er holdt 23 møter. Av agitasjonsmøter har det vært 6. Det har vært deltakelse i 8 av Fylkesarbeidsnemndas møter.

Tariffarbeidet:

Nye overenskomster er 4. Reviderte overenskomster er 3. Forhandling om tvister er 13.

Opplysningsarbeidet:

Det er i 1964 holdt 8 helgekonferanser og 1 faglig ungdomskurs over en uke.

Det er holdt 32 TWI-kurs. I PPP-aksjonen er holdt 26 møter.

Sekretærene har i året hatt 112 reisedager.

Sekretær Leif Haraldseth tiltrådte sin stilling som sekretær ved kontoret den 12. oktober 1964.

*Finnmark.**LO's distriktskontor, Kirkenes.**Organisasjonsoversikt:*

I kontorets distrikt var det:

1. januar 1964 7 samorganisasjoner omfattende 63 fagforeninger.
31. desember 1964 7 samorganisasjoner omfattende 67 fagforeninger.

1. januar 1964 78 fagforeninger med 3679 medlemmer. 31. desember 1964 82 fagforeninger med 3831 medlemmer.

I tallene er inkludert direkte medlemmer.

Nye og reorganiserte fagforeninger i 1964: 5.

Avd. 102/7 av NTL, Kirkenes. Avd. 101/13 av NTL, Vardø. Arbeidsformidlingens etatsforening i Finnmark. Øst-Finnmark typografforening. Friarfjord Skiferarbeiderforening.

Samlet medlemstall: 66.

Utgåtte foreninger:

Vardø kjemiske arbeiderforening. Berlevåg Bygningsarbeiderforening (medlemmene overført den kommunale tjenestemannsforening).

Møter.

I 1964 har Tilsynsutvalget hatt 8 møter.

Andre møter arrangert av kontoret:

Kontoret tok initiativet til et møte mellom representanter fra Finnmark Fiskarlag og fagbevegelsen i fylket for drøfting av felles problemer.

Kontoret arrangerte en kontaktkonferanse mellom statsråd Harlem og en del faglige og politiske tillitsmenn i Kirkenes.

Kontoret arrangerte et kontaktmøte mellom 3 av de ansatte ved A/S Sydvaranger, som er blitt medlemmer av bedriftens representantskap, og tre av styrets medlemmer.

Kontoret arrangerte en konferanse for samorganisasjonsformennene, samt en del fagforeningsmenn, om sysselsettingsforholdene i distriktet.

Sekretæren har rapportert deltakelse i 60 møter og 55 konferanser av ulike slag.

Tariffarbeidet:

a) Nye tariffer: 5. b) Forhandlinger om tariffvister: 17.

Opplysningsarbeidet:

I kontorets regi ble det lagt opp og gjennomført faglige helg/3 kvelds kurs i 4 samorganisasjonsdistrikter med til sammen 88 deltakere. Kontoret la opp og gjennomførte sammen med NEKF et 3 dagers kurs for forbundets medlemmer i Øst-Finnmark.

Kontoret har sammen med Øst-Finnmark d/lag av AUF lagt opp til 3 faglig/politiske helgekurs for ungdom.

I kontorets regi ble det lagt opp og gjennomført et ungdomskurs, «Ungdom — Nåtid og Framtid» i tiden 4.—10. oktober.

Kontoret arrangerte en studiekonferanse for Øst-Finnmark over 3 dager hvor studiesesongen ble planlagt for samtlige av de 7 samorganisasjoner i distriktet.

Kontoret foresto det praktiske opplegg av en Nordkalottkonferanse på Kirkenes med deltakere fra Sverige, Finland og Norge (til sammen 42 deltakere).

I samarbeid med Folk og Forsvar bidro kontoret til arrangement av en konferanse om «Fagbevegelsen og Forsvaret».

I tillegg til dette har sekretæren deltatt i 19 møter og konferanser om studiearbeid som foreleser m. v.

Kontoret har bidratt til opprettelse av AOF-utvalg i Vardø, Vadsø og Sør-Varanger.

Kontoret har lagt opp til 4 TWI-kurs med til sammen 50 deltakere.

Pr. 31. desember var det registrert 23 studieringer på AOF's oversikt for studiesesongen 1964/65, samt 6 helgekurs.

Antall reisedager: 135.

*Hedmark.**LO's distriktskontor, Hamar.*

I distriktskontorets arbeidsområde var det:

1. januar 1964 19 samorganisasjoner omfattende 477 fagforeninger.
31. desember 1964 19 samorganisasjoner omfattende 477 fagforeninger.

1. januar 1964 487 fagforeninger med 25 732 medlemmer. 31. desember 1964 487 fagforeninger med 25 768 medlemmer.

Nye foreninger.

Trysil Bekledningsarbeidergruppe, NBAF, 8 medlemmer, Tynset Transportarbeiderforening, NTAf, 11 medlemmer, Tynset Klubb av NJ & MF, 8 medlemmer, til sammen 27 medlemmer.

Uttrådte foreninger:

Moelv Brenneriarbeiderforening, (overført Moelv Næringsmiddelarbeiderforening), Osenreguleringens Anleggsarbeiderforening (overført Amot Vegarbeiderforening), Rena Industrifunksjonærers forening (overført Amot Handel og Kontor).

Møter:

I 1964 har tilsynsutvalget hatt 9 møter.

Andre møter arrangert av distriktskontoret: 26 møter i samorganisasjonene, 8 agitasjonsmøter.

Tillitsmennene har i alt deltatt i 114 organisasjonsmøter og 40 andre møter.

Opplysningsarbeidet:

Ved samarbeid mellom LO-kontoret, AOF-kontoret og Hedmark fylkes Arbeiderparti er avviklet 28 opplysningsmøter med 420 deltakere, 24 kurs med 367 deltakere. Det er startet 90 studieringer med 527 deltakere. Dessuten er avviklet 19 TWI-kurs med 193 deltakere. Det er vist film ved 25 arrangement og bildebånd ved 36 arrangement.

1. mai i Hedmark 1964:

Ved samarbeid med Hedmark fylkes Arbeiderparti er det gjennom distriktskontoret formidlet 48 talere til 1. mai-arrangement i Hedmark.

Antall reisedager:

Kontoret har i året hatt 99 reisedager.

Sekretærens bilbruk:

Sekretæren har med egen bil kjørt 8898 km i kontorets tjeneste i 1964.

Møre Romsdal.

LO's distriktskontor, Molde.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det:

1. januar 1964 15 samorganisasjoner omfattende 280 fagforeninger.
31. desember 1964 15 samorganisasjoner omfattende 282 fagforeninger.

1. januar 1964 322 fagforeninger med 19 006 medlemmer. 31. desember 1964 325 fagforeninger med 19 282 medlemmer.

Nye fagforeninger 1964:

Bud Konfeksjonsarbeiderforening, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, Volda Bekledningsarbeiderforening, Norsk Bekledningsarbeiderforbund, Vestnes Kjemiske Arbeiderforening, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Fosnavåg Jern- og Metallarbeiderforening, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, med et samlet medlemstall på 107.

Møter:

I 1964 har tilsynsutvalget hatt 8 møter.

Andre møter arrangert av distriktskontoret:

I samarbeid med de lokale faglige samorganisasjoner, fagforeninger, partilag og ungdomslag har kontoret lagt opp til 7 konferanser om «Aktuelle faglige oppgaver», 7 møter om «Lønnsnemndas kjennelse», dessuten 2 konferanser om «Arbeidstilsynets oppgaver» og en helgekonferanse om «Folk og Forsvar».

Etter LO's representantskapsmøte 25.—26. mai la kontoret opp til en rekke orienteringsmøter i samorganisasjoner og fagforeninger.

Sekretæren har innledet om forskjellige andre faglige emner på i alt 32 møter. Disse møtene har vært arrangert så vel av faglige som politiske organisasjoner, i enkelte tilfelle også av arbeidsgiverorganisasjoner.

Han har videre representert fagorganisasjonen på 36 møter arrangert av parti-, kommunale- og statlige organer.

Tariffarbeidet:

a) Nye tariffer 5. b) Reviderte tariffer 23. c) Forhandlinger om tarifftvister 29.

En rekke tvister er løst gjennom uformelle konferanser.

Opplysningsarbeidet:

I 1964 har det i samarbeid med enkelte forbund, AOF's avdelingskontor i Trondheim, de lokale samorganisasjoner, fagforeninger, AOF-foreninger og AUF's distriktslag vært holdt 4 helgekurs i organisasjonskunnskap, med 93 deltakere, 4 faglig/politiske helgekurs for ungdom, med 86 deltakere, dessuten er det satt i gang 85 studietiltak, fordelt på kveldsskoleklasser og studieringer, med til

sammen 1133 deltakere. Videre er det holdt 19 TWI-kurs med 164 deltakere fra 30 bedrifter.

I forbindelse med aksjonen for brevkurset PPP, er det i samarbeid med AOF's distriktkontor i Trondheim og aksjonsutvalget i fylket, arrangert 4 to-dagers kurs med til sammen 93 deltakere og 11 kveldsmøter med ca. 200 deltakere. Om samme emne har sekretæren innledet på 9 møter i samorganisasjoner, fagforeninger og ungdomslag.

«Faglig kurs for Møre og Romsdal» ble i år arrangert på Dovrefjell Hotell i tiden 19.—25. april. Det var 29 deltakere fra 13 forbund. Kursleder var Ralph Christiansen.

I samarbeid med interesserte samorganisasjoner har vi arrangert 2 orienteringsmøter for yrkesskoleelever for til sammen ca. 200 elever.

I tiden 21.—29. oktober deltok sekretæren på en studietur til Israel etter innbydelse av LO i Israel (Histadrut).

Antall reisedager:

Ralph Christiansen har i 1964 hatt 148 reisedager.

Nordland.

LO's distriktkontor, Bodø.

Organisasjonsoversikt:

1. januar 1964 22 samorganisasjoner omfattende 334 avdelinger, hertil kommer 81 avdelinger i ytterdistriktene som ikke er tilmeldt noen samorganisasjon. I alt 415 avdelinger med 23.684 medlemmer.

31. desember 1964 22 samorganisasjoner omfattende 326 avdelinger, 72 avdelinger utenom samorganisasjonene. I alt 398 avdelinger med 24 356 medlemmer.

Medlemstallet for 7 forbund er ikke à jour for 1964.

Nye avdelinger 1964:

Rognan Hotell og Restaurantarbeidergruppe, 9 medlemmer, NEKF avd. 98, Risøyhamn, 9 medlemmer. Avd. 424 av Norsk Skog og Landarbeiderforbund, 5 medlemmer. Luftforsvarets Befalsforbund, avd. Bodø, 235 medlemmer. Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund, avd. 62, Brønnøysund, 12 medlemmer. Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, gruppe 203, Ankenes, 3 medlemmer. Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, gruppe 215, Andenes, 7 medlemmer. Narvik Festnings Befalslag, 22 medlemmer. NNN's avd. 261, Narvik, 13 medlemmer. NNN's avd. Nesna, 6 medlemmer. Helgeland Kystlosforening, 4 medlemmer.

Oppløste avdelinger 1964:

NNN gruppe Røst og Glomfjord Lastebilarbeidergruppe.

En del avdelinger av Norsk Kommuneforbund er oppløst og sluttet sammen med nyopprettede avdelinger som følge av kommunesammenslutninger. Som følge av innstilling av anleggsarbeidet, er Kjemåga Jernbanearbeiderforening og Sundfjord Anleggsarbeiderforening oppløst. En del veiarbeiderforeninger er oppløst og overført til andre avdelinger.

Møter:

Tilsynsutvalget har hatt 6 møter og behandlet 41 saker.

Distriktskontoret har i 1964 bl. a. arrangert følgende møter; 20 møter vedrørende utarbeidelse av lokale organisasjonsoversikter. 3 møter sammen med Norsk Transportarbeiderforbund om organisasjonsforholdene i rutebilnæringen. 32 møter vedrørende PPP-aksjonen. 3 møter vedrørende den faglige situasjon. Div. møter vedrørende løsning av administrasjonsproblem i AOF-foreningene for Narvik og Bodø.

Det er dessuten avviklet en rekke møter i samband med avholdte forhandlingsmøter, agitasjon, samt aktivisering av AUF's d/lag og arbeiderungdomslagene i Nordland. Aktiviteten innen AUF i fylket er nå betraktelig større enn tidligere år.

Tariffarbeidet:

a) 7 forhandlinger om opprettelse av nye tariffier. b) 3 forhandlinger og revisjon av overenskomster. c) 10 forhandlinger om tvister.

Opplysningsarbeidet:

Kontoret har sammen med AOF arrangert et ukekurs «Ungdomslederkurs for Nord-Norge» med 33 deltakere, og ellers fått fram deltakere fra distriktet til AOF-kursene: «Arbeidsplassen og samfunnet» og «Faglig kurs for Troms og Nordland».

Sekretærene har forelest på 10 kurser arrangert av andre organisasjoner. Kontoret har arrangert 5 faglige kurser over 2 og 3 dager.

Ved utgangen av 1964 var det kommet i gang 114 lokale studie-tiltak, herav 37 PPP-ringer og 8 studiegrupper med 60 deltakere innen Arbeiderungdomslagene i emnet: «Aktiv i laget». Det er arrangert 18 TWI-kurs.

Nordkalottsamarbeid:

Det er etablert kontakt og samarbeid mellom arbeiderbevegelsens organisasjoner på Nordkalotten. Det er arrangert 2 felles kurser: 1 studiereise til Sverige, 2 regionale kontaktkonferanser og 1 Nordkalottkonferanse.

Kontoret har mottatt 1184 skriv og rundskriv og sendt 663 skriv og rundskriv.

Reisedager:

Rolf Nilssen 120 dager, Hans N. Jensen 115 dager.

*Nord- og Sør-Trøndelag.
LO's distriktskontor, Trondheim.*

Organisasjonsoversikt:

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1964 27 samorganisasjoner omfattende 377 fagforeninger, ved årets utgang 26 samorganisasjoner og 376 fagforeninger.

Den 31. desember 1963 var det rapportert 545 fagforeninger. Etter en grundig sjekking av kartoteket i samråd med forbundene, viser det seg at vi over flere år ikke har fått melding om utgåtte eller sammenslutning av foreninger. Dette er årsaken til at antall fagforeninger totalt er gått tilbake fra 545 til 519.

Medlemstallet var pr. 1. januar 1964 ca. 43 000 og ved utgangen av året ca. 43 300.

Gunnen til at Abelvær faglige Samorganisasjon er opphørt, er at Abelvær Slip har nærmest innstilt virksomheten, og dermed hadde samorganisasjonen bare 1 fagforening.

Utgåtte fagforeninger i 1964:

Kvenvær Hermetikkarbeiderforening er nedlagt på grunn av at Kvenvær Hermetikkfabrikk har innstilt produksjonen.

Konfeksjonsarbeidernes forening og Skreddersvennenes forening, begge Trondheim, har gått sammen til Bekledningsarbeidernes forening, avd. 2, Trondheim.

Nye foreninger i 1964:

Sørgjæslingan Næringsmiddelarbeiderforening, Orkdal Sjøførforening, Bekledningsarbeidernes forening, avd. 2, Trondheim, Orkdal Næringsarbeiderforening — foreningen har tidligere vært gruppe under NNN.

Tariffarbeid.:

I løpet av året har kontoret opprettet 16 nye overenskomster, revidert 21 og har hatt 48 tvistesaker til behandling. Dessuten er mange saker løst over telefonen eller på mer uformelle konferanser.

Møtevirksomheten:

Tilsynsutvalget har hatt 6 møter.

Kontoret har vært representert i samorganisasjonene på 61 møter, som fordeler seg på felles fagforeningsmøter, årsmøter og styremøter. I fagforeningene 11 forskjellige møter.

Opplysningsarbeidet:

Det er holdt 21 TWI-kurs med 175 deltakere.

31 forelesninger er holdt om emnene: Arbeidervernloven, Ferieloven, Hovedavtalen, Rett og plikt på arbeidsplassen, Forhandlings-teknikk, Vernarbeid, Den faglige arbeiderbevegelses oppgaver, og om forskjellige tariffavtaler.

Dessuten er det holdt 5 helgekurs for ungdom med 110 deltakere, og arrangert 3 ungdomskvelder med 245 frammøtte ungdommer. Videre er opplysningsarbeidet blant ungdommen om fagbevegelsen drøftet i flere av samorganisasjonens styremøter, hvor også ungdommens representanter har vært spesielt innbudt til møtene.

På 3 yrkesskoler er det forelest om fagbevegelsens oppbygging og virksomhet.

Ett helgekurs for samorganisasjonens formenn hvor samorganisasjonens oppgaver, opplysningsarbeidet og kartlegging for nyorganisering var hovedemnene.

I forbindelse med brevkurset PPP er det på flere steder orientert om kurset.

Det er i løpet av året sendt 3759 skriv og rundskriv og mottatt 1100.

Sekretær Gjengaar har vært fraværende fra kontoret i 8 uker da han gikk LO-skolen.

Reisedager:

Rikhard Haugen 97 dager og Gudmund Gjengaar 68 dager.

Oppland.

LO's distriktskontor, Gjøvik.

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde var det 1. januar 1964 11 samorganisasjoner, omf. 367 avdelinger med 19 394 medlemmer. 31. de-

semer 1964 11 samorganisasjoner, omf. 372 avdelinger med 19 837 medlemmer.

Medlemmer i Norsk Jernbaneforbund og Norsk Lokomotivmannsforbund er ikke tatt med i oversikten.

Nye fagforeninger:

Avd. 145, Nord-Gudbrandsdal komm. forening, NKF, 56 medlemmer. Avd. 248, Sør- Gudbrandsdal komm. forening, NKF, 82 medlemmer. Avd. 396 Ottadalen komm. forening, NKF, 48 medlemmer. Avd. 186, S. Land Næringsmiddelarbeiderforening, NNN, 22 medlemmer.

Oppløste fagforeninger:

Gudbrandsdal Tjenestemannslag, NKF, delt i 3 nye avdelinger, Østre Slidre NNN, strøket.

Møter:

I 1964 har tilsynsutvalget hatt 10 møter. 29 møter i samorganisasjonene. 7 møter i fagforeninger utenom agitasjonsmøter på arbeidsplasser, 33 møter i andre organisasjoner.

Tariffarbeidet:

a) Nye tariffer: 3. b) Reviderte tariffer: 3. c) Forhandlinger om tvister: 16.

Opplysningsarbeidet:

4 faglig/politiske ungdomskurs. 1 faglig ukekurs, Tranberg. 2 PPP-helgekonferanser. 12 PPP-møter. I 1964 er avviklet 10 kurs med 90 deltakere i TWI-kurs.

Stortingsvalget 1965:

Oppland fylke har ikke fylkesparti av DNA. Valget ledes av en samarbeidskomité med representanter fra de to distriktpartiene og fagbevegelsen. Samarbeidskomitéen er konstituert og har hatt 3 møter samt 1 helgekonferanse.

Reisedager:

Odd M. Bakkejord: 129 reisedager.

*Rogaland.**LO's distriktskontor, Stavanger.**Organisasjonsoversikt:*

I distriktskontorets arbeidsområde var det 1. januar 1964 9 samorganisasjoner, 223 fagforeninger. 31. desember 1964, 9 samorganisasjoner, 231 fagforeninger. Medlemstallet i Rogaland er pr. 31. desember 1964, ca. 35 500.

Nye fagforeninger:

Det er i året opprettet 2 nye avdelinger av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, 1 ny avdeling av Arbeidsmandsforbundet, 2 nye avdelinger av NNN og 1 ny avdeling av Kjøttindustriarbeiderforbundet, til sammen 188 medlemmer.

Det er i året oppløst 2 fagforeninger, Ferkingstad Havnearbeiderforening og Hillevåg Tekstilarbeiderforening.

Møter:

Det har vært holdt 8 møter i tilsynsutvalget. Kontoret arrangerte en heldagskonferanse for alle fastlønte tillitsmenn og oppmålere med kontorsjef Friberg som foreleser om Arbeidervernloven.

Tariffarbeidet:

Kontoret har i 1964 opprettet 17 nye overenskomster, revidert 9 og hatt 51 tvistesaker.

Reisedager:

Det har ved kontoret vært 176 reisedager.

Opplæringsarbeidet:

Kontoret arrangerte det årlige ukekurset i Rogaland i mai, som er for tillitsmenn og styremedlemmer. Det var nærmere 100 søknader, ca. 40 stipend ble bevilget fra forbundene, 34 deltakere deltok.

Det ble også arrangert et ukekurs for ungdom i oktober, 16 deltakere.

I begynnelsen av 1964 arrangerte kontoret et 2-kvelders kurs i Hovedavtalen i alle samorganisasjoner. Kurset var for nyvalgte tillitsmenn.

Sekretæren har også hatt en 2 timers forelesning om LO på alle yrkesskolene i Rogaland.

Kontoret arrangerte i november et helgekurs for den amerikanske ambassade om amerikansk fagbevegelse og sosiallovgivning.

Kontoret har som vanlig lagt opp TWI-kursene som i 1964, omfatter 21 grupper, 212 deltakere fra 37 bedrifter.

*Telemark og Vestfold.
LO's distriktskontor, Porsgrunn.*

Medlemsoversikt:

Pr. 31. desember 1964 var det i kontorets område 450 fagforeninger med ca. 49 000 medlemmer.

Til samme tid var det 14 samorganisasjoner.

Hvittingfoss faglige samorganisasjon er nedlagt, og medlemmene fordelt på samorganisasjonene i Kongsberg og Larvik. Dette ble gjort som en følge av utvidelsen av Kongsberg kommunegrenser.

Uttrådte fagforeninger 1964:

NNN's avd. 33 i Larvik, er opphørt og sammensluttet med avd. 40 av NNN i Larvik.

Gjerpen Arbeidsmandsforening, som var tilsluttet Norsk Arbeidsmandsforbund, er nedlagt, og medlemmene er overført til Skiens Kommunearbeiderforening. Dette er en følge av bl. a. kommunesammenslåingen.

I forbindelse med den omorganisering som Norsk Arbeidsmandsforbund gjennomfører, vil forbundets 19 avdelinger i Telemark nå bli redusert på følgende måte:

Tokke Arbeidsmandsforening opprettholdes. Valberg Arbeiderforening, Seterens Kvartsbrudds Arbeiderforening og Søftestad Grubearbeiderforening overføres til storavdeling i Aust-Agder, mens de øvrige går sammen til en storavdeling i Telemark fra 1. januar 1965.

Møter:

Sekretæren har deltatt i følgende møter:

15 møter i Agitasjon og nyorganisering. 33 møter i fagforeningene. 37 møter i samorganisasjonene. 38 møter i andre organisasjoner.

Tariffarbeid:

Nye overenskomster 1, reviderte overenskomster 1, møter om tarifftvister 30.

Opplysningsarbeidet:

Distriktskontoret har hatt det praktiske arbeid med opplegg og gjennomføring av følgende kurstiltak:

Helgekurs for skolering av tillitsmenn:

Holmestrand samorganisasjon med 22 deltakere. Sandefjord samorganisasjon med 17 deltakere. Tønsberg samorganisasjon med 52 deltakere (2 kurs). Larvik samorganisasjon med 21 deltakere.

2 faglig/politiske helgekurs for Telemark med 43 deltakere. 1 helgekurs for samorganisasjonsformenn og kasserere med 19 deltakere. Helgekonferanse for drøfting av samarbeidet over yrkesgrensene for 23 representanter fra LO's arbeider- og funksjonærforeninger innen Hydro.

Ukekurset «Ung i dagens samfunn», og «Grimestadkurset» i 14 dager.

Søndagskonferanse for start av opplysningsarbeidet i Vestfold med ca. 50 deltakere.

13 startkonferanser om brevkurset PPP i samorganisasjonene, med 262 deltakere.

Faglig/politisk søndagskonferanse for ca. 250 deltakere, bestående av tillitsmenn fra Vestfold og Telemark, holdt i Porsgrunn 6. desember, med Konrad Nordahl og Einar Gerhardsen som innledere.

Av TWI-kurs var i Vestfold gjennomført 17 med 173 deltakere. I Telemark 18 kurs med 216 deltakere.

Studietiltak i Vestfold og Telemark i 1964 har vært 118 tiltak, med til sammen 924 deltakere.

Reisedager og møtekvelder:

Sekretær Harald E. Olsen har hatt 153 reisedager- og møtekvelder. Tilsynsutvalget har hatt 10 møter.

*Troms.**LO's distriktskontor, Tromsø.**Organisasjonsoversikt:*

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1964 11 samorganisasjoner, omfattende 171 fagforeninger, 1. januar 1964 272 fagforeninger med 14 401 medlemmer, 31. desember 1964 278 fagforeninger med 15 479 medlemmer.

Nye foreninger i 1964:

Norsk Transportarbeiderforbund: Finnsnes Transportarbeiderforening, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund: Bakkeby Klubb av

Jern- og Metall, Norsk Arbeidsmandsforbund: Kvenangen Skiferarbeiderforening, Norsk Tjenestemannslag: Personell ved Tromsø Lufthavn.

Utgåtte foreninger:

Talvik Veiarbeiderforening, Kvaløya Veiarbeiderforening, og Alta Veiarbeiderforening er gått inn i Vest-Finnmark Veiarbeiderforening.

Møter:

I 1964 har tilsynsutvalget hatt 9 møter. Andre møter i samorganisasjonene: 33 møter. 14 møter i fagforeningene. 33 møter i andre organisasjoner.

Tariffarbeidet:

a) Nye tariffier: 4. b) Reviderte tariffier: 5. c) Forhandlinger om tvister: 19.

Opplysningsarbeidet:

10.—14. februar, kveldsskole Hammerfest faglige Samorganisasjon. Forelest om «Hovedavtalen» og «Fagbevegelsens oppbygging». 19.—20. februar, kurs for arbeidsledere, arrangert av Statens Teknologiske Institutt. Forelest om «Løve og avtaler i arbeidslivet». 6.—7. mai, kontoret arrangerte i samarbeid med AOF en distriktskonferanse på Sætermoen, hvor det ble behandlet distriktsplanlegging og folkepensjon. 2. september, kurs Botn, arrangert av Norsk Sjømannsforbund. Forelest om «LO's oppbygging» og «Arbeiderbevegelsen i et moderne samfunn». 10.—11. september, kurs på Botn, arrangert av AOF. Forelest om «Industrielt og økonomisk demokrati». 21.—25. september, kurs Skaidi, arrangert av AOF. Forelest om «Hovedavtalen», «Arbeidervernloven» og «Forhandlingsteknikk». 28.—30. september, kurs Sørøya. Forelest om «Hovedavtalen», «Arbeidervernloven» og «Forhandlingsteknikk». 2.—3. oktober, kurs Gratangen, arrangert av Norsk Kommuneforbund. Forelest om «Forhandlingsteknikk». 8. oktober, kurs Skaidi, arrangert av LO's Ungdomsutvalg. Forelest om «Arbeidslivets organisasjoner». 17.—18. oktober, kurs Sætermoen. Forelest om «Fagbevegelsen» og «Aktivitetsformer». 21.—22. november, kurs Øksfjord faglige Samorganisasjon. Forelest om «PPP». 28.—29. november, kurs Andselv, arrangert av Andselv Tjenestemannslag. Forelest om «Tillitsmannsarbeidet» og «Organisasjonskunnskap». 30. oktober

—1. desember, kurs Sætermoen, arrangert av Bardu faglige Samorganisasjon. Forelest om «Tillitsmannsarbeidet» og «Samarbeidsformer».

Sekretæren har innledet om «Studiearbeid og Studieteknikk» på 7 møter. Kontoret har lagt opp til «Amerikansk Seminar» på Skaidi 30.—31. mai. Sekretæren har i samarbeid med samorganisasjonene gitt orienteringer på yrkesskolene.

Det har vært arrangert 6 TWI-kurs.

Antall reisedager:

Sekretæren har hatt 158 reisedager.

Østfold.

LO's distriktskontor, Sarpsborg.

Det er under LO's distriktskontor i Østfold i alt 9 samorganisasjoner, med 248 foreninger og et samlet medlemstall pr. 31. desember 1964 på 37 260.

Imidlertid er to av samorganisasjonene for tiden ute av drift, nemlig Aremark faglige Samorganisasjon, hvor det foruten en forening tilsluttet NNN, bare er Skog- og Landarbeiderforeninger.

Den andre er Rakkestad faglige Samorganisasjon, som på grunn av dårlig interesse fra foreningene der, på sitt årsmøte vil ta opp spørsmålet om å få tilslutte seg Sarpsborg og omegns faglige Samorganisasjon.

Møter.

Det er i det forløpne år holdt 11 møter i tilsynsutvalget ved kontoret.

Sekretær Strand, Roar Wilhelmsen og kontordame Inger Marie Andersen har deltatt i 31 styremøter og konferanser med samorganisasjonene.

Videre har ovennevnte deltatt i 7 felles fagforeningsstyremøter i samorganisasjonene. Følgende emner er behandlet i disse: 1. Svensk-norsk konferanse i Halden 1964. 2. Faglig/politiske kurs. 3. Arbeidervernlovens bestemmelser. 4. Fagorganisasjonens Stønadskasse — FTP. 5. Rekonstituering av AOF-foreningen i Halden. 6. Tariff-revisjonen — rev. proposisjon om Lønnsnemnda.

På disse felles fagforeningsstyremøter er det vedtatt endel uttalelser som er sendt de rette instanser om følgende: 1. Forhøyelse av organisasjonsprosenten ved ulike bedrifter. 2. Studie- og opplysningsarbeidet. 3. Kollektiv tilslutning til partiet. 4. Rettfer-

digere fordeling av skattebyrdene. 5. Mot prisstigningen — Arbeid i fritiden.

Det er holdt 28 møter og konferanser i samorganisasjonene og andre organisasjoner i forbindelse med studie — og opplysningsarbeidet.

Når det gjelder andre organisasjoner har ovennevnte deltatt i 48 møter og konferanser om ulike spørsmål.

Ovennevnte har ellers deltatt i 13 fagforeningsstyremøter hvor ulike saker har vært behandlet.

Nye overenskomster.

Det er i 1964 opprettet 2 nye overenskomster, nemlig ved Myres gård, Skjeberg, og Mysen Kornsilø.

Antall nyorganiserte gjennom kontoret er for 1964 — 73, og det er holdt 20 møter og konferanser for opplegg av nyorganiseringsarbeid.

Twister.

I 1964 er det ved kontoret behandlet i alt 78 twistesaker.

Oppløste foreninger.

Avd. 56, Trøgstad, avd. Spydeberg, avd. 70, Rakkestad, avd. 106, Mysen, og avd. 143, Ørje, er alle gått inn i avd. 27, av Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Ørje Skotøyarbeiderforening er på grunn av brann ved bedriften opphørt, og medlemmene er gått over i andre forbund.

Skjeberg Teglverksarbeiderforening er gått inn i Sarpsborg Bygningsarbeiderforening.

Greåker Transportarbeiderforening ansees oppløst, idet kontingent ikke er innbetalt til samorganisasjonen på flere år.

Ellers er en klar over at det er ennå flere fagforeninger i Østfold som ikke er i virksomhet, men det har ikke vært mulig gjennom samorganisasjonene å få svar på dette, på grunn av manglende årsrapporter.

En vil gjennom forbundene sjekke opp foreningene i samorganisasjonenes distrikter.

Studie- og opplysningsvirksomheten.

Det er i 1964 avviklet 6 helgekurs med til sammen 137 deltakere.

Det er avviklet TWI-kurs for 26 grupper med til sammen 251

deltakere, slik at det i alt har deltatt 388 gjennom kontoret i studiearbeid.

Ellers har det vært en del konferanser med fylkespartiets sekretær vedrørende opplegg av kurs i forbindelse med stortingsvalget 1965.

Faglig/politisk arbeid.

Det har i 1964 vært et intimt og godt samarbeid med fylkespartiets sekretær Thorbjørn Kultorp når det gjelder opplegg av saker på det faglig/politiske plan.

Forskjellig.

30. november 1964 ble det etter opplegg fra LO-kontoret stiftet Framlag i Sarpsborg, som ved årets utgang hadde 60 medlemmer fordelt på 3 aldersgrupper.

Fra LO-kontoret er Halden samorganisasjons kvinnenemnd rekonstituert i 1964.

Det er i 1964 mottatt 618 skriv og rundskriv fra LO, forbundene og andre, og utsendt 712 journalførte skriv til samme, samt 11 rundskriv til fagforeningene i Østfold.

I tillegg til dette er det for samtlige helgekurs stensilert opp gruppeoppgaver og besvarelser som er sendt deltakerne, kvartalsrapporter fra kontorets virksomhet til distriktskontorene og samorganisasjonene i Østfold. Foruten dette er det stensilert opp ca. 6500 eksemplar for humanitære organisasjoner — samorganisasjoner og annet.

Reisedager.

Sekretæren og vikaren har i 1964 hatt 56 reisedager.

Permisjoner.

Kontordame Inger Marie Andersen har hatt permisjon i tiden 16.—29. februar 1964 for deltakelse i kvinnekurs i Sverige, og fra 6.—15. august 1964 for deltakelse i sang og leikkurs på Frambu i forbindelse med stiftelse av Framlag.

Sekretær Elof Strand har vært sykepermittert i tiden 9.—14. mars 1964, og fra 23. mars—28. august 1964.

Deretter friskmeldt og arbeidet halv dag (3 timer pr. dag) i tiden 28. august—19. desember 1964, og full sykmeldt igjen fra 22. desember 1964.

Roar Wilhelmsen har fungert som sekretær i tiden 20. april—20. august 1964.

Statistisk oversikt.

Tabell I

viser et sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1923 til 31. desember 1963.

Tabell II. Medlemsbevegelsen 1939—1963.

Fra 1939 til krigens slutt gikk medlemstallet sterkt ned. Etter krigen, fra mai 1945 og fram til utgangen av 1963, har medlemstallet steget med i alt 299 244 medlemmer, eller 111,8 prosent. Sett i forhold til medlemstallet i 1939 er den reelle øking 210 174 medlemmer eller 58,9 prosent.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1962 til 31. desember 1963 innenfor de enkelte fylker både i absolutt og relative tall.

Tabell IV.

Tallene er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31. desember 1963.

Ved utgangen av 1962 sto 39 forbund (herav 2 fellesforbund) med til sammen 565 062 medlemmer fordelt på 5128 avdelinger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr. 31. desember 1963 var 39 forbund (herav 2 fellesforbund) tilmeldt, og antall medlemmer i alt var 566 790 fordelt på 5091 avdelinger. Medlemstallet viser en stigning på i alt 1908 medlemmer eller 0,3 prosent fra 1962 til 1963.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. For samtlige byer og bymessig bebygde strøk under ett er medlems-tallet ved utgangen av 1963 386 330 fordelt på 2139 avdelinger.

Tilsvarende tall for 1962: 383 999 medlemmer fordelt på 2090 avdelinger, dvs. en stigning på 2331 medlemmer eller 0,61 prosent i året 1963.

For *landdistriktene* viser tabellen 2895 avdelinger med tilsammen 147 164 medlemmer pr. 31. desember 1963. I 1962 var tallene 2983 avdelinger med 147 891 medlemmer, dvs. en tilbakegang i medlemstallet for landdistriktene på 727 medlemmer eller 0,5 prosent i 1963.

Antall medlemmer på *Svalbard* er ført opp for seg og viser en tilbakegang på 26 medlemmer eller 7,0 prosent.

Antall medlemmer i *utlandet* har gått ned fra 14 310 til 13 241 i 1963, en tilbakegang på 1069 medlemmer eller 7,5 prosent.

Antall *direkte medlemmer* viser en tilbakegang på i alt 441 eller 7,6 prosent.

I *landsomfattende avdelinger* i 1963 var det 14 509 medlemmer. Tilsvarende tall i 1962 var 12 669, dvs. en stigning på 1840 medlemmer eller 14,5 prosent.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør 110 536, eller 19,5 prosent av samlet medlemstall i 1963. Tilsvarende tall i 1962 var 106 896 eller 18,9 prosent.

Denne tabellen er endret noe fra tidligere år. Tidligere har man tatt med bare de foreninger som hadde kvinnelige medlemmer, mens man nå har tatt med samlet medlemstall i fylkene i de ulike forbund.

Tabell VII

gir en oversikt over forbundenenes fagblader, antall nummer, gjennomsnittlig opplag og gjennomsnittlig antall sider pr. nummer for året 1963.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Sekretariatet i løpet av 1964.

Tabell IX. Arbeidskonflikter 1964.

I tabell IX er ført opp konflikter som er meldt til Landsorganisasjonen.

Tabellen viser at det i løpet av året har vært 3 konflikter hvorav 1 ble påbegynt i 1963. Konfliktene omfattet 230 arbeidere i alt, hvorav 221 var organisert. De tilsvarende tall for 1963 var 7 konflikter som omfattet 2509 organiserte og hadde 107 498 tapte arbeidsdager.

Antall tapte arbeidsdager for organiserte i 1964 var 949. De fleste gjaldt konflikten i musikerfaget. Denne konflikten var ikke avsluttet ved utgangen av året.

Tillitsmenn og funksjonærer.

I 1962 hadde Landsorganisasjonen 39 tilsluttede forbund med til sammen 156 *valgte* tillitsmenn med fast lønn, og 90 *ansatte* tillitsmenn, hertil kom 65 *valgte* tillitsmenn som hadde en viss årlig godtgjøring for sitt arbeid, og 338 funksjonærer. Tallet for funksjonærer inkluderer 1 revisjonssjef og 7 revisorer.

I 1963 hadde Landsorganisasjonen 39 tilsluttede forbund med til sammen 157 *valgte* tillitsmenn med fast lønn og 89 *ansatte* tillitsmenn, hertil kommer 64 *valgte* tillitsmenn som hadde en viss årlig godtgjøring for sitt arbeid, og 335 funksjonærer. Tallet for funksjonærer inkluderer 1 revisjonssjef og 8 revisorer.

Tabell I, 1963.

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1923—1963.**

		Antall avdelinger	Antall medlemmer	
31. desember	1923	1 281	85 599	
—»—	1924	1 191	92 767	
—»—	1925	1 237	95 931	
—»—	1926	1 187	93 134	
—»—	1927	1 314	94 154	
—»—	1928	1 470	106 182	
—»—	1929	1 721	127 017	
—»—	1930	1 861	139 591	
—»—	1931	1 929	144 595	
—»—	1932	2 008	153 374	
—»—	1933	2 054	157 524	
—»—	1934	2 211	172 513	
—»—	1935	1) 2 635	1) 224 340	
—»—	1936	1) 3 074	1) 276 992	
—»—	1937	1) 3 433	1) 323 156	
—»—	1938	1) 3 661	1) 344 795	
—»—	1939	1) 3 833	1) 356 796	
—»—	1940	3 556	306 341	
—»—	1941	3 330	293 774	
—»—	1942	3 557	299 694	2) (289 000)
—»—	1943	3 441	291 115	2) (280 543)
7. mai	1945	3 199	267 726	3) (225 337)
31. desember	1945	4) 3 704	339 920	
—»—	1946	3 998	407 029	
—»—	1947	4 265	442 445	
—»—	1948	4 346	456 297	
—»—	1949	4 443	473 629	
—»—	1950	4 605	488 442	
—»—	1951	4 747	503 397	
—»—	1952	4 871	515 593	
—»—	1953	5 020	526 016	
—»—	1954	5 079	538 587	
—»—	1955	5 119	542 105	
—»—	1956	5 175	545 416	
—»—	1957	5 172	540 878	
—»—	1958	5 193	543 513	
—»—	1959	5 207	541 408	
—»—	1960	5 129	541 549	
—»—	1961	5 116	562 019	
—»—	1962	5 128	565 062	
—»—	1963	5 091	566 970	

Stigning fra 31. desember 1923 til 31. desember 1963: 562,36 prosent.

1) Inkl. tall for Arbeidsløses foreninger ikke tilsluttet forbundet.

2) Medlemmer i endel grupper som ble tvangstilsluttet LO under krigen er ikke regnet med i tallene som er angitt i parentes.

3) Sjømannsforbundets medlemmer utenfor Norge er ikke regnet med i dette tallet.

4) Rettet tall.

Tabell II, 1963.

Medlemsbevegelsen

	Forbund	Medlemstall		
		Pr. 31. des. 1939	Pr. 7. mai 1945	Pr. 31. des. 1956
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	176	—	357
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj. ¹⁾	—	—	3 730
3	Arbeidsmandsforbundet	26 860	17 404	30 002
4	Baker- og Konditorforbundet ²⁾	2 797	2 683	3 613
5	Befalslaget ³⁾	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	8 682	5 076	15 153
7	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforb..	2 748	2 372	4 295
8	Bygningsindustriarbeiderforbundet ⁴⁾ ..	⁵⁾ 32 205	⁵⁾ 25 914	52 287
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet..	3 646	3 302	8 810
10	Fengselstjenestemannsforbundet ⁴⁾	—	—	619
11	Gullsmedarbeiderforbundet	701	669	1 226
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund...	19 536	17 919	32 815
13	Hotell og Restaurantarbeiderforbundet	6 916	1 878	7 740
14	Høvleriarbeiderforbundet ⁴⁾	6 229	4 228	—
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	32 605	30 572	61 289
16	Jernbaneforbundet	13 857	10 706	22 206
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	20 915	14 157	32 339
18	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1 969	ca. 1 600	3 080
19	Kommuneforbundet	28 026	24 664	52 908
20	Kystloslaget ⁷⁾	—	42	—
21	Lensmannsbetjentenes Landslag ⁸⁾	—	—	765
22	Litograf- og Kjemigrafforbundet	974	831	1 375
23	Lokomotivmandsforbundet	1 701	1 784	2 332
24	Losforbundet ⁹⁾	—	—	540
25	Maskinistforbundet ¹⁰⁾	—	—	7 331
26	Murerforbundet	3 905	2 446	5 509
27	Musikerforbundet	906	867	1 750
28	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb. ²⁾	13 846	ca. 8 000	17 464
29	Papirindustriarbeiderforbundet	15 000	13 933	19 498
30	Politiforbundet ¹¹⁾	—	—	2 004
31	Postfolkenes Fellesforbund	¹²⁾ 2 363	¹²⁾ 1 920	8 368
32	Sjømannsforbundet	27 834	¹³⁾ 16 000	44 444
33	Skin- og Lærarbeiderforbundet	1 673	1 617	1 778
34	Skog- og Landarbeiderforbundet	25 814	22 037	23 984
35	Skotøyarbeiderforbundet	4 298	2 868	4 474
36	Stenindustriarbeiderforbundet ⁴⁾	1 706	865	1 087
37	Støperiarbeiderforbundet ¹⁴⁾	2 934	2 817	3 992
38	Tekstilarbeiderforbundet	8 357	5 218	10 628
39	Telefolkenes Fellesforbund ¹⁵⁾	2 635	535	8 188
40	Tjenestemannslaget ¹⁶⁾	—	—	8 179
41	Tobakkarbeiderforbundet ²⁾	1 587	ca. 700	1 352
42	Tolltjenestemannsforbundet ¹⁷⁾	—	—	1 289
43	Transportarbeiderforbundet	20 804	14 652	24 442
44	Treindustriarbeiderforbundet	4 101	3 655	6 541
45	Typografforbundet ¹⁸⁾	4 173	3 795	5 525
46	Urmaker Svenneforbundet ¹⁹⁾	—	—	108
47	Arbeidsledige utenfor forbundene	4 317	—	—
Tilsammen		356 796	267 726	545 416

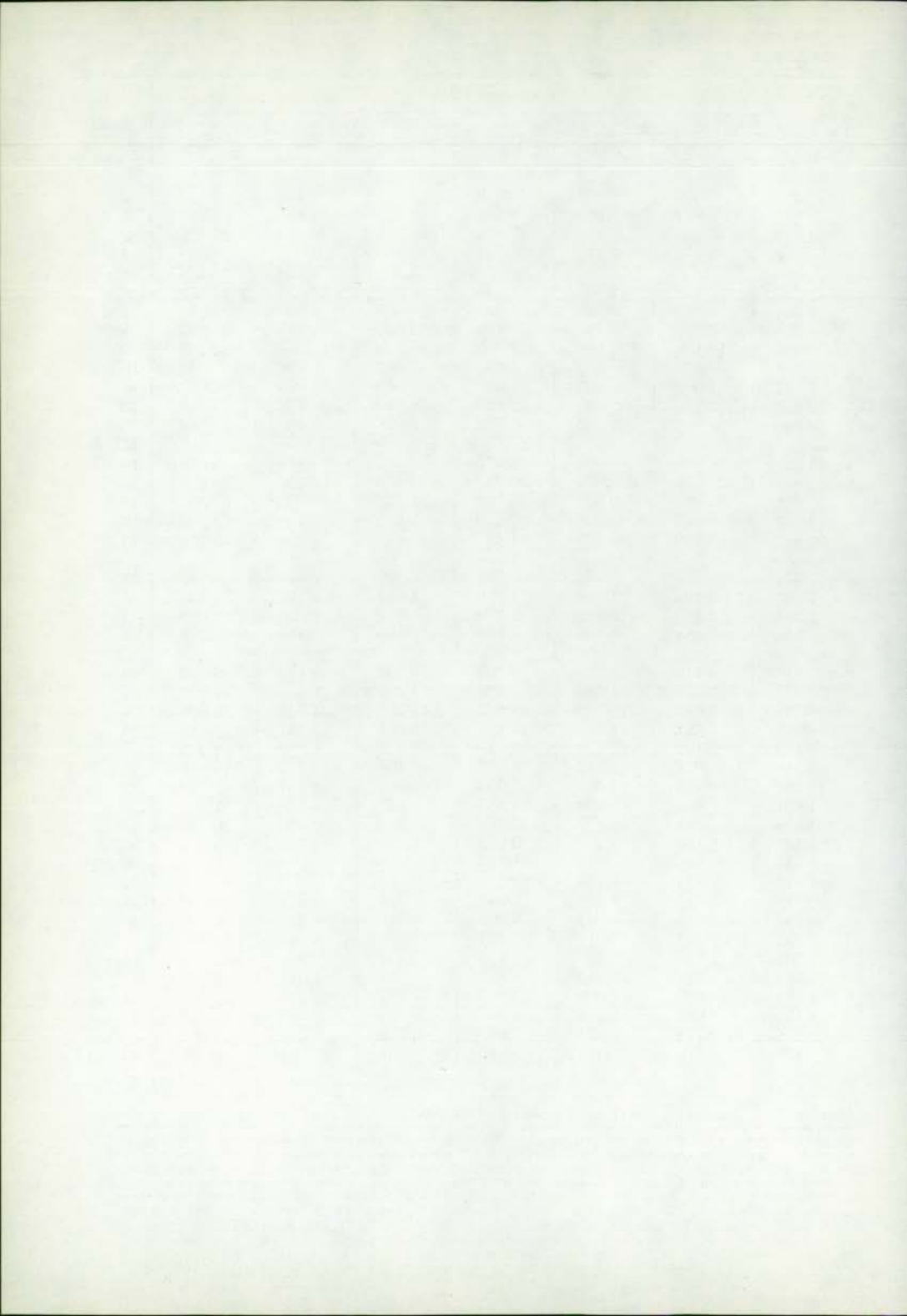
¹⁾ Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer ble tilmeldt LO fra 1. juni 1951 som ny-opprettet forbund. ²⁾ Baker- og Konditorforbundet og Tobakkarbeiderforbundet er fra 1. januar 1962 sammensluttet med Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet. ³⁾ Norges Befallslag ble tilsluttet LO fra 1. januar 1961. ⁴⁾ Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund ble slått sammen til ett forbund fra 1. juli 1949 med navnet Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Fra 1. januar 1961 er Norsk Stenindustriarbeiderforbund sammensluttet med Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. ⁵⁾ Tall for Norsk Bygningsarbeiderforbund. ⁶⁾ Norsk Fengselstjenestemannsforbund ble tilsluttet LO fra 1. januar 1946. ⁷⁾ Norsk Kystloslag ble tilsluttet LO i 1940 og medlemskapet opphørte pr. 1. januar 1946. ⁸⁾ Lensmannsbetjentenes Landslag ble tilmeldt LO fra 1. april 1953. ⁹⁾ Norsk Losforbund ble tilsluttet LO fra 1. mars 1946. ¹⁰⁾ Det norske Maskinistforbund ble tilsluttet LO fra 1. januar 1947 og medlemskapet opphørte 1. oktober 1957. ¹¹⁾ Norsk Politiforbund ble tilsluttet LO fra 1. oktober 1946. ¹²⁾ Tall for Norsk Postforbund. ¹³⁾ Norsk Sjømannsforbunds medlemmer er anslått å

Medlemstall							
Pr. 31. des. 1957	Pr. 31. des. 1958	Pr. 31. des. 1959	Pr. 31. des. 1960	Pr. 31. des. 1961	Pr. 31. des. 1962	Pr. 31. des. 1963	
380	395	395	419	423	455	452	1
3 817	3 822	3 959	4 208	4 535	4 855	5 262	2
30 611	30 459	30 182	29 978	29 986	29 484	29 116	3
3 518	3 471	3 431	3 344	3 405	—	—	4
—	—	—	—	3 364	3 524	3 548	5
15 289	14 409	14 063	13 636	13 800	13 511	14 259	6
4 205	4 343	4 389	4 539	4 555	4 520	4 556	7
52 335	51 392	50 737	50 449	52 043	52 419	51 394	8
9 002	10 424	11 066	11 300	11 619	11 954	12 152	9
664	670	665	692	691	716	748	10
1 141	1 053	1 037	1 002	1 069	1 024	1 033	11
32 556	33 734	33 688	32 466	36 645	38 372	38 425	12
7 600	8 095	7 695	7 422	9 428	9 167	9 345	13
—	—	—	—	—	—	—	14
64 009	64 500	62 904	68 573	72 588	73 191	75 028	15
21 803	21 233	20 838	20 382	20 013	19 586	19 324	16
30 472	30 498	30 507	30 741	31 152	30 992	30 595	17
3 144	3 164	3 246	3 270	3 659	3 758	4 024	18
53 527	53 480	53 296	54 487	56 444	57 298	59 831	19
—	—	—	—	—	—	—	20
771	725	748	787	801	770	800	21
1 362	1 496	1 504	1 576	1 673	1 797	1 837	22
2 264	2 175	2 102	2 076	2 037	2 073	2 049	23
512	484	497	492	480	448	449	24
—	—	—	—	—	—	—	25
5 410	5 419	5 319	5 206	5 102	5 110	5 023	26
1 724	1 729	1 586	1 525	1 484	1 421	1 271	27
16 789	16 947	17 086	16 567	19 365	24 641	25 609	28
19 563	19 522	18 961	19 236	19 608	19 231	19 088	29
2 109	2 122	2 128	2 148	2 139	2 193	2 213	30
8 586	8 978	8 710	8 982	9 106	9 575	10 077	31
46 606	46 771	47 534	47 954	47 010	45 953	43 169	32
1 691	1 652	1 550	1 397	1 457	1 362	1 300	33
23 358	24 281	24 577	23 514	22 270	20 955	20 369	34
4 422	4 166	4 304	3 879	3 872	3 753	3 833	35
1 046	817	774	735	—	—	—	36
4 013	3 824	3 678	—	—	—	—	37
10 413	9 752	9 790	9 744	9 913	9 946	9 902	38
8 327	8 513	8 664	8 905	9 016	9 439	9 685	39
8 252	9 343	11 017	11 791	12 785	14 616	16 350	40
1 361	1 353	1 358	1 463	1 419	—	—	41
1 318	1 289	1 175	1 143	1 101	1 081	1 050	42
24 791	25 057	24 369	23 657	23 797	23 670	21 609	43
6 430	6 066	5 875	5 832	5 908	5 798	5 743	44
5 578	5 778	5 891	5 933	6 159	6 312	6 363	45
109	112	113	99	98	92	89	46
—	—	—	—	—	—	—	47
540 878	543 513	541 408	541 549	562 019	565 062	566 970	

være 16 000 hvorav 611 i Norge ved krigens slutt. ¹⁴⁾ Norsk Støperiarbejderforbund, tidligere Norsk Formerforbund som gikk ut av LO 18. mars 1948, ble tilmeldt LO igjen fra og med 1. januar 1953. Fra 1. januar 1960 ble Støperiarbejderforbundet sammensluttet med Norsk Jern- og Metallarbejderforbund. ¹⁵⁾ Telefonkenes Fellesforbund er opprettet fra 1. januar 1958 etter vedtak på Norsk Telegraf- og Telefonforbunds landsmøte i 1955. Fellesforbundet omfatter Norsk Telegraf- og Telefonforbund og Telegrafmennenes Landsforbund som nå er 2 uavhengige forbund med hver sin ledelse og administrasjon. Tidligere var TMLF tilsuttet LO gjennom NTFF.

¹⁶⁾ Norsk Tjenestemannslag ble tilsuttet LO fra 1. januar 1947 under navnet: «Samleforbund for statstjenestemenn utenom de store etatene.» ¹⁷⁾ Norsk Tolltjenestemannsforbund ble tilsuttet LO fra 1. oktober 1945.

¹⁸⁾ Norsk Centralforening for Boktrykkere har fra 1. oktober 1957 forandret navn til Norsk Typografforbund. ¹⁹⁾ Norsk Urmaker Svenneforbund ble tilmeldt LO fra 1. oktober 1954.

Tabell III, 1963.

**Medlemstallets forandring 1962—1963,
geografisk satt opp.**

Foreningens hjemsted	Pr. 31. des. 1962		Pr. 31. des. 1963		Medlemstallets forandring	
	Av- delinger	Med- lemmer	Av- delinger	Med- lemmer	Absolutt + ell. ÷	Prosent- vis + ell. ÷
Østfold fylke	290	39 136	292	39 593	457	1,17
Akershus fylke	326	20 291	321	20 547	256	1,26
Oslo by	211	127 220	209	126 511	÷ 709	÷ 0,56
Hedmark fylke	471	25 941	469	25 828	÷ 113	÷ 0,44
Oppland fylke	360	19 140	357	19 394	254	1,33
Buskerud fylke	352	33 272	345	34 170	898	2,70
Vestfold fylke	207	25 813	203	24 547	÷ 1 266	÷ 4,90
Telemark fylke	257	23 136	259	23 318	182	0,79
Aust-Agder fylke	136	6 923	132	7 379	456	6,59
Vest-Agder fylke	172	15 722	152	14 823	÷ 899	÷ 5,72
Rogaland fylke	236	32 480	251	33 281	801	2,47
Hordaland fylke	223	15 077	217	15 006	÷ 71	÷ 0,47
Bergen by	121	38 455	119	38 023	÷ 432	÷ 1,12
Sogn og Fjordane fylke	139	7 384	138	7 375	÷ 9	÷ 0,12
Møre og Romsdal fylke	322	19 006	317	19 209	203	1,07
Sør-Trøndelag fylke	272	32 582	279	33 192	610	1,87
Nord-Trøndelag fylke	247	10 898	241	11 009	111	1,02
Nordland fylke	412	23 224	407	23 211	÷ 13	÷ 0,06
Troms fylke	165	9 771	172	10 358	587	6,01
Finnmark fylke	154	6 419	154	6 720	301	4,69
Svalbard	2	369	2	343	÷ 26	÷ 7,05
Utlandet	15	14 310	15	13 241	÷ 1 069	÷ 7,47
Direkte medlemmer	—	5 824	—	5 383	÷ 441	÷ 7,57
Landsomfattende avdelinger .	38	12 669	40	14 509	1 840	14,52
Tilsammen	5 128	565 062	5 091	566 970	1 908	0,34

Tabell IV, 1963.

Avdelings- og

Løpe- nr.	Forbund	Antall avdelinger ¹⁾			
		Pr. 31. des. 1962	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1963
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	29	—	—	29
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	101	2	3	100
3	Arbeidsmandsforbundet	523	5	25	503
4	Befalslaget	56	5	3	58
5	Bekledningsarbeiderforbundet .	110	2	3	109
6	Bokbinder- og Kartonasjearb.f..	34	—	2	32
7	Bygningsindustriarbeiderforb. .	472	4	12	464
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	238	—	4	234
9	Fengselstjenestemannsforbundet	16	1	—	17
10	Gullsmedarbeiderforbundet . . .	12	—	—	12
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	251	—	—	251
12	Hotell- og Restaurantarb.forb. .	65	—	1	64
13	Jern- og Metallarbeiderforb. . .	249	9	3	255
14	Jernbaneforbundet	128	—	—	128
15	Kjemisk Industriarbeiderforb. .	180	4	4	180
16	Kjøttindustriarbeiderforb. . . .	61	2	—	63
17	Kommuneforbundet	452	12	8	456
18	Lensmannsbetj. Landslag	23	—	—	23
19	Litograf- og Kjemigrafforb. . . .	8	—	—	8
20	Lokomotivmandsforbundet	9	—	—	9
21	Losforbundet	⁴⁾ 3	—	—	⁴⁾ 3
22	Murerforbundet	72	—	1	71
23	Musikerforbundet	16	—	1	15
24	Nærings- og Nydelsesm.arb.forb.	326	44	7	363
25	Papirindustriarbeiderforb.	89	—	1	88
26	Politiforbundet	60	—	1	59
27	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	45	—	—	45
	Postmannslaget	22	—	—	22
	Poståpnernes Landsforbund .	23	—	—	23
28	Sjømannforbundet	55	—	—	55
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	30	2	1	31
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	666	3	4	665
31	Skotøvarbeiderforbundet	36	1	—	37
32	Tekstilarbeiderforbundet	77	—	1	76
33	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Telegraf- og Telefonforbundet	67	—	1	66
	Telegrafmennenes Landsforb.	13	—	—	13
34	Tjenestemannslaget	⁶⁾ 48	4	—	⁶⁾ 52
35	Tolltjenestemannsforbundet . . .	27	—	—	27
36	Transportarbeiderforbundet . . .	224	—	50	174
37	Treindustriarbeiderforbundet . .	152	2	4	150
38	Typografforbundet	57	1	—	58
39	Urmaker Svenneforbundet	3	—	—	3
Tilsammen		5 128	103	140	5 091

¹⁾ Herunder også grupper. ²⁾ Netto tilgang. ³⁾ Netto avgang. ⁴⁾ 3 hovedgrupper med 12 underavdelinger.⁵⁾ Forbundet spesifiserer ikke mannlige og kvinnelige medlemmer. ⁶⁾ Pr. 31. desember 1962 hadde Tjenestemanns-

medlemsbevegelsen 1963.

Antall medlemmer						Medlemst. forandring		Løpe- nr.
Pr. 31. des. 1962		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1963		Absolutt +eller÷	Prosentvis +eller÷	
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner			
455	22	—	3	452	22	÷ 3	÷ 0,66	1
4 855	241	722	315	5 262	254	407	8,38	2
29 484	1 834	3 399	3 767	29 116	1 874	÷ 368	÷ 1,25	3
3 524	— ²⁾	24	—	3 548	—	24	0,68	4
13 511	11 979	1 449	701	14 259	12 728	748	5,54	5
4 520	2 448 ²⁾	36	—	4 556	2 427	36	0,80	6
52 419	193	7 945	8 970	51 394	186	÷ 1 025	÷ 1,96	7
11 954	5	1 179	981	12 152	9	198	1,66	8
716	40	62	30	748	39	32	4,47	9
1 024	184	104	95	1 033	170	9	0,88	10
38 372	21 055	6 238	6 185	38 425	21 137	53	0,14	11
9 167	6 923	2 913	2 735	9 345	7 105	178	1,94	12
73 191	4 796	12 141	10 304	75 028	5 127	1 837	2,51	13
19 586	1 110	568	830	19 324	1 110	÷ 262	÷ 1,34	14
30 692	4 701	3 821	4 218	30 595	4 579	÷ 397	÷ 1,28	15
3 758	498	608	342	4 024	539	266	7,08	16
57 298	22 069	6 916	4 383	59 831	23 878	2 533	4,42	17
770	38	51	21	800	40	30	3,90	18
1 797	207	232	192	1 837	204	40	2,23	19
2 073	—	49	73	2 049	—	÷ 24	÷ 1,16	20
448	—	23	22	449	—	1	0,22	21
5 110	—	429	516	5 023	—	÷ 87	÷ 1,70	22
1 421	81	116	266	1 271	78	÷ 150	÷ 10,56	23
24 641	8 127 ²⁾	968	—	25 609	8 680	968	3,93	24
19 231	1 450	1 542	1 685	19 088	1 445	÷ 143	÷ 0,74	25
2 193	176	118	98	2 213	193	20	0,91	26
4 355	230	228	157	4 426	254	71	1,63	27
2 692	— ²⁾	435	—	3 127	—	435	16,16	
2 528	— ⁵⁾	—	³⁾ 4	2 524	— ⁵⁾	÷ 4	÷ 0,16	
45 953 ⁵⁾	—	—	³⁾ 2 784	43 169 ⁵⁾	—	÷ 2 784	÷ 6,06	28
1 362	502	263	325	1 300	437	÷ 62	÷ 4,55	29
20 955	359	1 226	1 812	20 369	386	÷ 586	÷ 2,80	30
3 753	1 819	80	—	3 833	1 892	80	2,13	31
9 946	5 438	1 697	1 741	9 902	5 294	÷ 44	÷ 0,44	32
7 852	2 182	344	149	8 047	2 227	195	2,48	33
1 587	154 ²⁾	51	—	1 638	142	51	3,21	
14 616	5 558	2 771	1 037	16 350	5 744	1 734	11,86	34
1 081	—	4	35	1 050	—	÷ 31	÷ 2,87	35
23 670	1 377	— ³⁾	2 061	21 609	1 215	÷ 2 061	÷ 8,71	36
5 798	358	782	837	5 743	370	÷ 55	÷ 0,95	37
6 312	742	605	554	6 363	751	51	0,81	38
92	—	1	4	89	—	÷ 3	÷ 3,26	39
565 032	106 896	60 140	58 232	566 970	110 536	1 908	0,34	

Agget 48 foreninger med 159 avdelinger. Pr. 31. desember 1963 52 foreninger med 154 avdelinger.

Tabell V, 1963.

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	1. Østfold			
		Fylkets landdistrikt		Askim	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—
2	Forbund for Arb.ledere og Tekn. Funksjonærer....	1	14	1	85
3	Arbeidsmandsforbundet	4	111	1	11
4	Befalslaget	—	—	—	—
5	Bekleddningsarbeiderforbundet	1	40	—	—
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	1	40	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	672	3	234
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	89	3	402
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	3	51	2	189
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	1 078	1	118
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	3	575	1	1 867
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	22	—	—
17	Kommuneforbundet	12	949	1	184
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	49	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	1	8	1	29
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	5	79	1	11
25	Papirindustriarbeiderforbundet	4	1 337	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—
27	Postfolkernes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	1	26
	Postmannslaget	—	—	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	1	45	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	1	48
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	27	788	1	45
31	Skotøyarbeiderforbundet	2	28	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	2	465	—	—
33	Telefolkernes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	2	78	—	—
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	1	54	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	2	78	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	5	259	1	32
38	Typografforbundet	1	40	—	—
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Tilsammen		112	6 949	19	3 281

satt opp. — 1963.

fylke

Fredrikstad		Halden		Moss		Sarpsborg		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	6	1	6	1	2	1	13	4	27	4	27	1
1	136	1	115	1	36	2	191	6	563	7	577	2
2	314	2	143	—	—	1	111	6	579	10	690	3
1	53	—	—	—	—	—	—	1	53	1	53	4
1	366	1	119	3	755	1	145	6	1 385	7	1 425	5
1	41	1	58	1	14	1	581	4	694	5	734	6
8	1 095	2	432	1	527	2	558	16	2 846	35	3 518	7
2	225	1	92	1	129	2	137	9	985	15	1 074	8
2	36	—	—	—	—	—	—	2	36	2	36	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	713	1	359	1	179	1	543	6	1 983	9	2 034	11
1	105	1	39	1	103	1	88	4	335	4	335	12
4	3 053	1	443	1	1 446	1	464	8	5 524	15	6 602	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
4	496	1	29	1	557	1	211	8	3 160	11	3 735	15
1	181	1	44	1	22	1	25	4	272	5	294	16
6	759	1	345	2	476	4	418	14	2 182	26	3 131	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	49	18
—	—	—	—	1	34	1	28	2	62	2	62	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
1	102	1	55	1	73	1	109	5	368	6	376	22
1	47	1	18	1	14	1	33	4	112	4	112	23
3	517	3	60	2	390	2	85	11	1 063	16	1 142	24
—	—	3	1 431	1	731	9	2 928	13	5 090	17	6 427	25
1	57	1	26	1	26	1	42	4	151	4	151	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	43	1	31	1	32	1	37	5	169	5	169	—
—	—	—	—	—	—	1	66	1	66	1	66	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	45	—
1	1 213	—	—	1	119	—	—	2	1 332	2	1 332	28
1	22	1	191	1	2	1	15	5	278	5	278	29
1	82	—	—	1	10	—	—	3	137	30	925	30
1	469	1	616	1	76	—	—	3	1 161	5	1 189	31
1	94	—	—	1	13	1	301	3	408	5	873	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	1	141	1	42	—	—	2	183	4	261	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	1	42	—	—	1	42	2	96	35
2	326	2	107	2	264	3	300	9	997	11	1 075	36
1	37	1	54	1	15	1	23	5	161	10	420	37
1	71	1	69	1	40	1	60	4	240	5	280	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
52	10 659	32	5 023	34	6 169	43	7 512	180	32 644	292	39 593	—

Tabell V, 1963 (forts.).

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	2. Akershus							
		Fylkets land-distr.		Drøbak		Lillestrøm		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	1	11	1	11
2	Forbund for Arb.ledere og Tekn. Funksj.	2	43	1	12	1	92	2	104
3	Arbeidsmandsforbundet	21	1 067	—	—	—	—	—	—
4	Befallslaget	4	203	—	—	—	—	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	9	383	2	194	1	293	3	487
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforb..	2	27	—	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet ..	36	3 265	1	99	5	551	6	650
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet ..	14	473	1	19	1	96	2	115
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	—	—	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksj. Forbund...	7	282	—	—	2	352	2	352
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	12	—	—	1	71	1	71
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	22	3 617	1	162	1	118	2	280
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	11	783	1	24	1	191	2	215
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	1	8	—	—	1	26	1	26
17	Kommuneforbundet	35	3 056	—	—	—	—	—	—
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	65	—	—	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigraforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	3	237	—	—	1	84	1	84
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarb.forb...	8	62	—	—	2	71	2	71
25	Papirindustriarbeiderforbundet	4	880	—	—	—	—	—	—
26	Politiforbundet	1	65	1	8	1	43	2	51
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	1	15	—	—	1	7	1	7
	Postmannslaget	—	—	—	—	—	—	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	1	115	—	—	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	76	2 351	—	—	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	3	38	—	—	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	15	—	—	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	2	212	—	—	2	173	2	173
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	1	64	—	—	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	1	36	—	—	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	5	62	—	—	—	—	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	14	317	—	—	1	33	1	33
38	Typografiorbundet	1	9	—	—	1	39	1	39
39	Urmaker Svenneforbundet ..	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen		289	17778	8	518	24	2251	32	2769

¹⁾ Omfatter medlemmer fra Oslo, Akershus, Oppland, Buskerud. ²⁾ Omfatter medlemmer fra Hedmark, Oppland, Møre og Romsdal ³⁾ Omfatter medlemmer fra Oslo, Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland. ⁴⁾ Herav

satt opp. — 1963.

fylke		3. Oslo		4. Hedmark fylke												Løpnr.
Fylket				Fylkets land-distr.		Elve-rum		Hamar		Kongs-vinger		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	11	1	115	—	—	—	—	1	19	1	14	2	33	2	33	1
4	147	11	1 262	2	55	—	—	1	78	—	—	1	78	3	133	2
21	1 067	4	1 891	23	927	1	68	2	105	1	74	4	247	27	1 174	3
4	203	3	208	1	63	1	30	2	78	—	—	3	108	4	171	4
12	870	4	3 219	3	261	1	24	1	392	1	133	3	549	6	810	5
2	27	4	2 228	—	—	—	—	—	—	1	13	1	13	1	13	6
42	3 915	15	11 151	43	2 852	2	354	2	714	1	189	5	1257	48	4 109	7
16	588	4	2 168	14	310	1	42	1	56	1	60	3	158	17	468	8
1	16	1	334	1	14	—	—	1	15	—	—	1	15	2	29	9
—	—	2	443	—	—	—	—	1	20	—	—	1	20	1	20	10
9	634	11	13 519	20	708	1	135	1	549	1	94	3	778	23	1 486	11
2	83	4	3 203	1	21	1	53	1	155	1	107	3	315	4	336	12
24	3 897	6	18 792	13	625	1	151	1	654	1	69	3	874	16	1 499	13
—	—	1) 17	6 634	—	—	—	—	2) 15	1751	—	—	15	1751	15	1 751	14
13	998	3	2 722	3	174	—	—	1	21	—	—	1	21	4	195	15
2	34	2	1 114	2	35	1	19	1	113	1	22	3	154	5	189	16
35	3 056	45	18 867	21	1 338	1	201	5	447	—	—	6	648	27	1 986	17
1	65	—	—	2	38	—	—	—	—	1	23	1	23	3	61	18
—	—	2	1 225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	3) 1	610	—	—	—	—	2) 1	224	—	—	1	224	1	224	20
—	—	4) 2	306	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
4	321	2	1 510	1	10	1	40	1	59	1	41	3	140	4	150	22
—	—	1	606	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
10	133	11	5 968	17	550	2	47	4	298	2	17	8	362	25	912	24
4	880	—	—	2	542	—	—	—	—	—	—	—	—	2	542	25
3	116	7	318	—	—	1	12	1	19	—	—	2	31	2	31	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
2	22	1	1 578	3	72	1	17	1	42	1	15	3	74	6	146	—
—	—	1	1 121	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	6 655	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	3	368	—	—	1	15	1	17	1	20	3	52	3	52	29
76	2 351	5	250	157	6 595	14	456	1	14	16	597	31	1067	188	7 662	30
3	38	1	415	1	10	—	—	1	184	—	—	1	184	2	194	31
1	15	3	900	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
4	385	8	2 192	—	—	—	—	1	198	1	68	2	266	2	266	—
—	—	1	615	1	62	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62	—
1	64	10	2 718	1	17	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	34
1	36	1	364	—	—	—	—	—	—	1	48	1	48	1	48	35
5	62	2	6 730	6	85	1	43	1	271	1	71	3	385	9	470	36
15	350	7	918	8	386	1	59	—	—	1	8	2	67	10	453	37
2	48	1	3 233	—	—	1	25	1	69	1	37	3	131	3	131	38
—	—	1	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
321	20 547	209	126511	347	15755	34	1791	51	6562	37	1720	122	10073	469	25 828	

1 avdeling (statslosgruppen) oppdelt i 4 underavdelinger som omfatter medlemmer i Oslo, Vestfold, Møre og Romsdal, Nordland.

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpenr.	Forbund	5. Oppland							
		Fylkets land-distrikt		Gjøvik		Lillehammer		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	14	1	9	2	23
2	Forbund for Arb.ledere og Tekn. F. . .	3	185	1	68	1	25	2	93
3	Arbeidsmandsforbundet	27	1 383	1	125	—	—	1	125
4	Befalslaget	1	19	—	—	2	89	2	89
5	Bekleddningsarbeiderforbundet	10	369	1	415	1	130	2	545
6	Bokbinder- og Kartonasjearb.forb. .	2	46	1	20	—	—	1	20
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet .	37	1 181	3	687	2	609	5	1 296
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb. . .	13	360	1	66	2	97	3	163
9	Fengselstjenestemannsforbundet . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksj. Forbund	20	632	1	477	1	312	2	789
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforb. .	2	57	1	97	1	71	2	168
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet . .	10	2 626	2	312	1	300	3	612
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund . .	4	365	1	6	1	15	2	21
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet . . .	3	66	1	33	1	56	2	89
17	Kommuneforbundet	11	761	1	291	1	354	2	645
18	Lensmannsbetjentenes Landslag . .	2	52	—	—	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet . .	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	3	31	1	37	1	53	2	90
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmidd.arb.forb.	21	253	1	86	2	114	3	200
25	Papirindustriarbeiderforbundet . . .	2	330	—	—	1	317	1	317
26	Politiforbundet	—	—	1	9	1	23	2	32
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	2	91	1	16	2	87	3	103
	Postmannslaget	—	—	—	—	1	108	1	108
	Poståpnernes Landsforbund	1	222	—	—	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet . .	1	19	1	2	—	—	1	2
30	Skog- og Landarbeiderforbundet . .	85	2 190	16	371	4	143	20	514
31	Skotøyarbeiderforbundet	1	87	1	42	1	5	2	47
32	Tekstilarbeiderforbundet	2	104	1	13	1	216	2	229
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet . .	1	171	—	—	1	185	1	185
	Telegrafmennenes Landsforbund .	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	1	9	—	—	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	8	368	1	74	1	90	2	164
37	Treindustriarbeiderforbundet	6	205	1	188	1	204	2	392
38	Typografforbundet	3	27	1	96	1	28	2	124
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tilsammen	282	12209	42	3 545	33	3 640	75	7 185

¹⁾ Omfatter medlemmer fra Drammen, Honefoss, Kongsberg. ²⁾ Omfatter medlemmer fra Buskerud, Telemark, Aust-Agder. ³⁾ Omfatter medlemmer fra Akershus, Vestfold, Buskerud, Telemark.

satt opp. — 1963.

fylke		6. Buskerud fylke														Løpnr.
Fylket		Fylkets landdistr.		Drammen		Hønefoss		Kongsberg		Fylkets byer		Fylket				
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.			
2	23	—	—	1	23	—	—	—	—	1	23	1	23			
5	278	2	27	1	106	1	85	2	174	4	365	6	392			
28	1 508	28	1 266	1	94	1	58	2	106	4	258	32	1 524			
3	108	—	—	—	—	1	19	1	91	2	110	2	110			
12	914	2	136	3	369	1	270	1	62	5	701	7	837			
3	66	2	168	1	191	1	134	—	—	2	325	4	493			
42	2 477	21	741	8	1 186	1	556	2	176	11	1 918	32	2 659			
16	523	12	305	2	239	2	100	1	35	5	374	17	679			
—	—	—	—	1 ¹⁾	17	—	—	—	—	1	17	1	17			
—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	1	19	1	19			
22	1 421	14	582	1	813	—	—	1	301	2	1 114	16	1 696			
4	225	—	—	1	169	1	82	1	49	3	300	3	300			
13	3 238	13	554	1	2 833	1	250	1	1 450	3	4 533	16	5 087			
—	—	1	1	2 ²⁾	15	3 673	—	—	—	15	3 673	16	3 674			
6	386	10	1 531	3	935	1	2	1	12	5	949	15	2 480			
5	155	1	11	1	132	1	25	—	—	2	157	3	168			
13	1 406	14	1 085	9	964	1	322	1	284	11	1 570	25	2 655			
2	52	1	46	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46			
—	—	—	—	1	60	—	—	—	—	1	60	1	60			
—	—	—	—	3 ³⁾	1	395	—	—	—	1	395	1	395			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5	121	3	44	2	142	1	82	1	25	4	249	7	293			
—	—	—	—	1	23	—	—	—	—	1	23	1	23			
24	453	5	43	2	362	2	98	2	37	6	497	11	540			
3	647	17	4 064	8	1 137	—	—	—	—	8	1 137	25	5 201			
2	32	—	—	1	46	1	21	1	12	3	79	3	79			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
5	194	—	—	1	82	1	42	1	15	3	139	3	139			
1	108	—	—	1	82	—	—	—	—	1	82	1	82			
1	222	1	63	—	—	—	—	—	—	—	—	1	63			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2	21	2	41	1	74	—	—	—	—	1	74	3	115			
105	2 704	42	1 020	2	27	7	439	7	120	16	586	58	1 606			
3	134	3	236	1	160	—	—	—	—	1	160	4	396			
4	333	3	386	2	397	1	24	—	—	3	421	6	807			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
2	356	—	—	1	272	—	—	—	—	1	272	1	272			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	1	19	1	19			
10	532	4	32	2	465	2	81	1	19	5	565	9	597			
8	597	5	175	1	92	1	64	1	44	3	200	8	375			
5	151	—	—	1	211	1	28	1	10	3	249	3	249			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
357	19394	206	12 557	80	15 809	30	2 782	29	3 022	139	21 613	345	34 170			

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpennr.	Forbund	7. Vestfold					
		Fylkets land-distrikt		Holme-strand		Horten	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	32	—	—	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekn. Funksj.	1	17	—	—	1	112
3	Arbeidsmandsforbundet	2	49	—	—	—	—
4	Befalslaget	1	33	—	—	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet.	1	48	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	255	1	33	1	118
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet.....	2	31	—	—	1	42
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	27	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	1	11	1	107	2	80
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet....	—	—	—	—	1	21
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	175	1	974	1	2 181
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	280	2	108	—	—
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	5
17	Kommuneforbundet	9	650	2	138	1	322
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	1	35
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	1	8	1	19
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	1	23
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb....	2	40	2	8	2	39
25	Papirindustriarbeiderforbundet	5	785	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—	1	32
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—	1	25
	Postmannslaget	—	—	1	81	—	—
	Poståpnerens Landsforbund	1	51	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	1	39
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	15	403	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	146	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—	1	21
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	1	16	—	—	1	126
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	1	3	2	19	1	29
37	Treindustriarbeiderforbundet	1	36	—	—	—	—
38	Typografforbundet	—	—	—	—	1	19
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—
	Tilsammen	61	3 088	13	1 476	21	3 288

satt opp. — 1963.

fylke

Larvik		Sande- fjord		Stavern		Svelvik		Tønsberg		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	32	1
1	39	1	17	—	—	—	—	1	44	4	212	5	229	2
1	48	1	58	—	—	—	—	5	308	7	414	9	463	3
—	—	—	—	1	79	—	—	—	—	1	79	2	112	4
1	148	—	—	—	—	—	—	1	146	2	294	2	294	5
1	5	—	—	—	—	—	—	1	126	2	131	3	179	6
6	1 111	1	359	—	—	2	94	3	411	14	2 126	22	2 381	7
1	37	1	62	—	—	1	6	2	211	6	358	8	389	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	9
—	—	1	36	—	—	—	—	1	182	2	218	2	218	10
1	143	1	60	—	—	1	6	1	232	7	628	8	639	11
1	89	1	135	—	—	—	—	1	125	4	370	4	370	12
1	805	1	1 216	1	65	1	115	2	1 989	8	7 345	11	7 520	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
2	157	1	491	—	—	—	—	1	13	6	769	10	1 049	15
1	14	1	8	—	—	—	—	1	73	4	100	4	100	16
1	342	1	214	1	35	1	24	1	458	8	1 533	17	2 183	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	35	1	35	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
1	48	1	52	—	—	—	—	1	79	5	206	5	206	22
—	—	—	—	—	—	—	—	1	27	2	50	2	50	23
4	200	2	62	—	—	—	—	3	237	13	546	15	586	24
1	124	—	—	—	—	1	122	—	—	2	246	7	1 031	25
1	27	1	14	—	—	—	—	1	44	4	117	4	117	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	30	1	20	—	—	—	—	1	46	4	121	4	121	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	81	1	81	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	51	—
1	448	1	1 966	—	—	1	8	1	1 419	5	3 880	5	3 880	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	10	—	—	—	—	1	4	1	7	3	21	18	424	30
1	27	1	179	—	—	—	—	1	130	3	336	3	336	31
—	—	—	—	—	—	—	—	1	180	1	180	2	326	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
1	31	1	30	—	—	—	—	1	90	4	172	4	172	—
1	110	—	—	—	—	—	—	—	—	1	110	1	110	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	126	2	142	34
—	—	—	—	—	—	—	—	1	32	1	32	1	32	35
2	118	2	58	—	—	—	—	2	176	9	400	10	403	36
1	3	—	—	—	—	1	22	1	12	3	37	4	73	37
1	39	1	42	—	—	—	—	1	86	4	186	4	186	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
35	4 153	22	5 079	3	179	10	401	38	6 883	142	21 459	203	24 547	—

Løpentr.	Forbund	8. Telemark					
		Fylkets land-distrikt		Brevik		Kragersø	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekn. Funksj.	2	40	—	—	1	28
3	Arbeidsmandsforbundet	17	1 321	1	6	2	80
4	Befalslaget	—	—	—	—	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	35	—	—	1	40
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet.	1	63	—	—	1	14
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	10	319	1	42	2	66
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	11	192	1	10	1	27
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	69
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	4	58	—	—	1	21
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet....	—	—	—	—	—	—
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	300	1	217	1	292
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	4	3 503	1	475	1	27
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
17	Kommuneforbundet	8	564	1	68	1	163
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	—	—	1	10
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb....	4	56	—	—	1	5
25	Papirindustriarbeiderforbundet	9	965	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—	1	12
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	1	38	—	—	—	—
	Postmannslaget	—	—	—	—	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	1	87	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	1	22
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	28	728	—	—	2	22
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	9	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—	—	—
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	2	38	1	46	1	32
37	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	4
38	Typografforbundet	—	—	—	—	1	35
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—
Tilsammen		107	8 316	7	864	22	969

satt opp. — 1963.

fylke															Løpennr.
Lange-sund		Notodden		Porsgrunn		Rjukan		Skien		Fylkets byer		Fylket			
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.		
—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	1	17	1	17	1	
1	10	2	77	1	220	2	120	1	75	7	520	9	560	2	
—	—	—	—	—	—	1	36	4	259	9	391	26	1 712	3	
—	—	1	2	—	—	1	1	2	44	5	87	6	122	4	
—	—	—	—	1	2	—	—	1	25	3	41	4	104	5	
—	—	2	156	3	400	1	42	3	368	12	1 074	22	1 393	6	
—	—	1	25	2	181	2	101	1	34	8	378	19	570	7	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	69	1	69	9	
1	31	2	88	2	415	1	171	1	414	8	1 140	12	1 198	10	
—	—	1	52	1	135	1	66	1	132	4	385	4	385	11	
1	265	—	—	1	639	—	—	1	427	5	1 840	8	2 140	12	
—	—	—	—	—	—	1	118	—	—	1	118	1	118	13	
—	—	4	996	2	687	1	906	1	17	10	3 108	14	6 611	14	
—	—	—	—	1	11	1	7	1	94	3	112	3	112	15	
—	—	1	209	1	390	1	197	4	540	9	1 567	17	2 131	16	
—	—	—	—	—	—	1	38	—	—	1	38	1	38	17	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
—	—	1	24	1	59	1	2	1	96	5	191	5	191	21	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	73	1	73	1	73	22	
—	—	2	13	1	44	1	12	2	229	7	303	11	359	23	
—	—	1	98	—	—	—	—	2	576	3	674	12	1 639	24	
—	—	1	17	1	36	1	13	1	31	5	109	5	109	25	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	
—	—	1	20	1	28	—	—	1	72	3	120	4	158	27	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	57	1	57	1	57	28	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	87	29	
—	—	—	—	1	767	—	—	—	—	2	789	2	789	30	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	14	1	14	1	14	31	
—	—	4	127	1	21	—	—	5	138	12	308	40	1 036	32	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	1	300	1	300	33	
—	—	1	34	—	—	—	—	—	—	1	34	2	43	34	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	
—	—	1	40	1	72	1	10	2	147	5	269	5	269	36	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	1	12	1	12	38	
—	—	—	—	1	34	—	—	—	—	1	34	1	34	39	
—	—	1	42	3	220	1	9	2	307	9	656	11	694	40	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	2	8	2	8	41	
—	—	1	8	1	26	1	7	1	90	5	166	5	166	42	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	
3	306	28	2 028	27	4 387	20	1 856	45	4 592	152	15 002	259	23 318	—	

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	9. Aust-Agder			
		Fylkets land-distrikt		Arendal	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	3
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer...	2	44	1	14
3	Arbeidsmandsforbundet	11	709	4	176
4	Befalslaget	—	—	1	16
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	1	17
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3	53	2	294
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	2	32	2	163
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	1	16
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	2	20	1	92
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	1	55
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2	61	1	596
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	3	477	2	48
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
17	Kommuneforbundet	3	208	2	361
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	1	51
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	1	3	2	88
25	Papirindustriarbeiderforbundet	6	262	—	—
26	Politiforbundet	—	—	1	41
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	1	35
	Postmannslaget	—	—	2	168
	Poståpnerens Landsforbund	1	40	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	1	955
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	21	349	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	1	43
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	1	94
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	1	8
36	Transportarbeiderforbundet	1	25	3	240
37	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	1	74
38	Typografforbundet	—	—	1	36
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Tilsammen		58	2 283	36	3 684

satt opp. — 1963.

fylke

Grimstad		Lillesand		Risør		Tvedestrand		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	1	18	—	—	1	3	1	3	1
—	—	—	—	—	—	—	—	2	32	4	76	2
1	13	1	21	—	—	—	—	6	210	17	919	3
—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	1	16	4
1	10	1	21	—	—	1	53	4	101	4	101	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
1	54	2	48	1	20	1	13	7	429	10	482	7
—	—	—	—	—	—	—	—	2	163	4	195	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	16	1	16	10
1	21	1	8	1	30	—	—	4	151	6	171	11
—	—	—	—	—	—	—	—	1	55	1	55	12
1	121	1	60	1	96	1	10	5	883	7	944	13
—	—	1	12	—	—	—	—	1	12	1	12	14
—	—	—	—	—	—	—	—	2	48	5	525	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
1	68	1	32	1	79	1	46	6	586	9	794	17
—	—	—	—	—	—	1	27	1	27	1	27	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	1	51	1	51	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
2	87	1	2	1	5	—	—	6	182	7	185	24
—	—	—	—	1	244	—	—	1	244	7	506	25
—	—	—	—	—	—	—	—	1	41	1	41	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	1	35	1	35	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2	168	2	168	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40	—
—	—	—	—	1	19	—	—	2	974	2	974	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
1	29	—	—	1	7	1	18	3	54	24	403	30
—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	1	25	31
1	15	1	25	—	—	—	—	1	15	1	15	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	—	—	—	—	1	43	1	43	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	94	1	94	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	—	—	—	—	1	8	1	8	35
—	—	1	14	—	—	—	—	4	254	5	279	36
—	—	—	—	1	58	—	—	2	132	2	132	37
—	—	—	—	—	—	1	8	2	44	2	44	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
10	418	11	243	10	576	7	175	74	5 096	132	7 379	—

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	10. Vest-	
		Fylkets land-distrikt	
		Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer	1	2
3	Arbeidsmandsforbundet	9	376
4	Befalslaget	3	133
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	7	411
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1	101
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	3	51
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3	126
14	Jernbaneforbundet	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	1	4
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—
17	Kommuneforbundet	3	267
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—
21	Losforbundet	—	—
22	Murerforbundet	—	—
23	Musikerforbundet	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	2	21
25	Papirindustriarbeiderforbundet	2	936
26	Politiforbundet	—	—
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—
	Postforbundet	—	—
	Postmannslaget	—	—
	Poståpnerens Landsforbund	1	64
28	Sjømannsforbundet	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	37
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	3	305
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	2	60
37	Treindustriarbeiderforbundet	2	15
38	Typografforbundet	—	—
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—
Tilsammen		46	2 909

¹⁾ Omfatter medlemmer fra Aust-Agder, Vest-Agder. ²⁾ Omfatter medlemmer fra Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder.

satt opp. — 1963.

Agder fylke

Farsund		Flekkefjord		Kristiansand		Mandal		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	1	9	—	—	1	9	1	9	1
—	—	1	19	1	94	1	13	3	126	4	128	2
1	34	1	12	2	85	2	187	6	318	15	694	3
—	—	—	—	1	93	—	—	1	93	4	226	4
—	—	1	22	1	50	1	14	3	86	3	86	5
—	—	—	—	1	7	—	—	1	7	1	7	6
1	35	1	72	3	1 109	1	43	6	1 259	13	1 670	7
1	5	1	18	1	213	1	30	4	266	5	367	8
—	—	—	1 ¹⁾	1	8	—	—	1	8	1	8	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	1	38	1	310	1	60	3	408	6	459	11
—	—	—	—	1	129	1	15	2	144	2	144	12
—	—	1	101	2	1 297	1	622	4	2 020	7	2 146	13
—	—	—	1 ¹⁾	14	957	—	—	14	957	14	957	14
—	—	—	—	5	1 360	—	—	5	1 360	6	1 364	15
—	—	—	—	1	78	—	—	1	78	1	78	16
1	62	1	74	7	714	1	83	10	933	13	1 200	17
—	—	—	—	—	—	1	24	1	24	1	24	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	2 ²⁾	1	134	—	—	1	134	1	134	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	1	72	—	—	1	72	1	72	22
—	—	—	—	1	51	—	—	1	51	1	51	23
2	45	1	14	3	436	2	13	8	508	10	529	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	936	25
—	—	—	—	1	60	1	21	2	81	2	81	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	1	17	1	76	—	—	2	93	2	93	—
—	—	—	—	1	72	—	—	1	72	1	72	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	64	—
1	259	—	—	1	1 210	—	—	2	1 469	2	1 469	28
—	—	3	204	2	35	—	—	5	239	5	239	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	37	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
—	—	1	7	1	90	1	148	3	245	6	550	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	—	—	2	260	—	—	2	260	2	260	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	36	—	—	1	36	1	36	34
—	—	—	—	2	208	—	—	2	208	4	268	35
1	27	2	115	1	39	1	4	5	185	7	200	36
1	8	1	14	1	135	1	8	4	165	4	165	37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
9	475	17	727	63	9 427	17	1 285	106	11 914	152	14 823	—

satt opp. — 1963.

fylke

Haugesund		Kopervik		Sandnes		Sanda		Stavanger		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	11	—	—	1	15	—	—	1	18	1	18	1	18	1
2	131	—	—	1	7	—	—	3	188	4	214	7	296	2
—	—	—	—	1	88	—	—	—	—	1	88	2	148	4
1	106	1	15	1	474	—	—	1	314	4	909	4	909	5
—	—	—	—	—	—	—	—	1	206	1	206	1	206	6
1	499	1	16	1	585	1	51	5	1 542	10	2 784	15	2 961	7
1	45	—	—	1	85	1	36	2	396	6	597	12	695	8
—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	1	7	2	92	9
—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	1	7	1	7	10
1	150	—	—	1	139	1	41	1	1 084	5	1 442	10	1 614	11
1	102	—	—	1	31	—	—	1	291	3	424	3	424	12
1	942	1	11	1	1 239	1	27	5	2 769	10	4 994	18	6 574	13
1	66	—	—	—	—	—	—	14	743	15	809	15	809	14
2	49	1	12	1	27	1	827	7	729	14	1 814	15	1 974	15
1	64	—	—	1	91	1	8	1	180	5	382	5	382	16
4	467	1	29	2	256	1	112	14	1 411	24	2 379	30	2 682	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	48	18
—	—	—	—	—	—	—	—	1	240	1	240	1	240	19
—	—	—	—	—	—	—	—	1)	68	1	68	1	68	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
1	64	—	—	1	74	1	12	2	174	5	324	5	324	22
—	—	—	—	—	—	1	9	1	67	2	76	2	76	23
2	179	2	134	2	56	1	6	5	1 728	14	2 195	24	2 383	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
1	46	—	—	1	33	—	—	1	114	3	193	3	193	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	51	—	—	—	—	—	—	1	153	2	204	2	204	—
1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37	2	125	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	145	—
1	2 316	—	—	—	—	1	61	1	1 722	4	4 123	4	4 123	28
—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	1	7	2	28	29
—	—	—	—	—	—	—	—	1	10	1	10	2	21	30
1	7	—	—	1	52	—	—	1	20	4	81	4	81	31
—	—	—	—	1	429	—	—	—	—	2	449	7	1 122	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
1	109	—	—	—	—	—	—	2	257	3	366	4	392	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	165	1	165	1	165	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	1	15	1	15	34
1	26	1	7	—	—	—	—	1	46	4	83	4	83	35
2	358	1	8	2	139	—	—	2	1 000	8	1 531	9	1 569	36
1	43	—	—	1	16	—	—	1	176	4	270	7	386	37
1	84	—	—	—	—	—	—	1	322	2	406	2	406	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
31	5 952	9	232	22	3 836	11	1 190	85	16 556	179	28 652	251	33 281	—

Tabell V, 1963 (forts.).

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	12. Hordaland					
		Fylkets landdistr.		Odda		Voss	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekn. Funksj.	2	37	—	—	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	31	1 330	1	85	1	47
4	Befalslaget	1	28	—	—	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	6	641	—	—	1	65
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet .	—	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	620	1	108	2	162
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	12	302	1	70	1	48
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	10	293	1	167	1	128
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet....	—	—	1	40	1	30
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	1 334	1	26	1	116
14	Jernbaneforbundet	1	16	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	1 070	2	867	—	—
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	1	11	1	35
17	Kommuneforbundet	22	1 516	1	259	1	130
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	65	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigraforbundet	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	1	17	1	21
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb. ...	22	1 187	1	14	2	40
25	Papirindustriarbeiderforbundet	2	238	—	—	—	—
26	Politiforbundet	1	32	1	12	—	—
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—	—	—
	Postmannslaget	—	—	—	—	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	1	324	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	1	39	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	3	92	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	1	3	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	5
32	Tekstilarbeiderforbundet	12	2 586	—	—	1	39
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	1	104	—	—	—	—
	Telegrafmennes Landsforbund	—	—	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	2	34	—	—	1	7
37	Treindustriarbeiderforbundet	20	534	1	22	—	—
38	Typografforbundet	—	—	1	5	1	5
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—
Tilsammen		184	12 386	16	1 742	17	878

¹⁾ Omfatter medlemmer fra Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane. ²⁾ Omfatter medlemmer fra Buskerud, Hordaland, Bergen, Sogn og Fjordane. ³⁾ 1 avdeling (rutelosgruppen) med 7 underavdelinger omfatter medlemmer fra Bergen, Sør-Trendelag, Nordland, Troms, Finnmark.

satt opp. — 1963.

fylke				13. Bergen		14. Sogn og Fjordane fylke								Løpnr.
Fylkets byer		Fylket				Fylkets landdistr.		Florø		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	2	37	1	92	2	140	—	—	—	—	2	140	2
2	132	33	1 462	3	607	28	1 136	—	—	—	—	28	1 136	3
—	—	1	28	2	217	—	—	—	—	—	—	—	—	4
1	65	7	706	2	1 707	3	93	—	—	—	—	3	93	5
—	—	—	—	1	298	—	—	—	—	—	—	—	—	6
3	270	9	890	9	3 124	8	306	1	23	1	23	9	329	7
2	118	14	420	3	789	12	221	1	24	1	24	13	245	8
—	—	—	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	2	206	—	—	—	—	—	—	—	—	10
2	295	12	588	3	3 391	6	437	1	38	1	38	7	475	11
2	70	2	70	3	887	2	41	—	—	—	—	2	41	12
2	142	15	1 476	11	5 451	7	459	1	187	1	187	8	646	13
—	—	1	16	¹⁾ 14	1 562	—	—	—	—	—	—	—	—	14
2	867	16	1 937	2	546	7	2 004	—	—	—	—	7	2 004	15
2	46	2	46	1	168	2	76	—	—	—	—	2	76	16
2	389	24	1 905	23	4 911	9	470	1	64	1	64	10	534	17
—	—	1	65	—	—	1	25	—	—	—	—	1	25	18
—	—	—	—	1	169	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	²⁾ 1	170	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	³⁾ 1	135	—	—	—	—	—	—	—	—	21
2	38	2	38	2	472	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	1	113	—	—	—	—	—	—	—	—	23
3	54	25	1 241	7	1 479	10	285	1	83	1	83	11	368	24
—	—	2	238	—	—	1	40	—	—	—	—	1	40	25
1	12	2	44	1	324	—	—	1	5	1	5	1	5	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	1	385	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	291	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	324	—	—	1	186	—	—	—	—	1	186	—
1	39	1	39	1	4 785	2	90	—	—	—	—	2	90	28
—	—	3	92	2	63	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	1	3	1	7	7	97	—	—	—	—	7	97	30
1	5	1	5	1	299	1	137	—	—	—	—	1	137	31
1	39	13	2 625	1	813	6	151	—	—	—	—	6	151	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	—	1	104	5	798	1	94	—	—	—	—	1	94	—
—	—	—	—	1	195	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—	—	—	—	34
—	—	—	—	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	35
1	7	3	41	2	2 617	6	340	1	17	1	17	7	357	36
1	22	21	556	3	173	7	84	—	—	—	—	7	84	37
2	10	2	10	1	545	1	22	—	—	—	—	1	22	38
—	—	—	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—	—	39
33	2 620	217	15 006	119	38 023	130	6 934	8	441	8	441	138	7 375	—

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	15. Møre og	
		Fylkets landdistrikt	
		Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.....	3	92
3	Arbeidsmandsforbundet	42	1 748
4	Befallslaget	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	16	628
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	20	520
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	13	279
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	11	253
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	18
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	19	997
14	Jernbaneforbundet	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	969
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	3	93
17	Kommuneforbundet	9	626
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—
21	Losforbundet	—	—
22	Murerforbundet	—	—
23	Musikerforbundet.....	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet.....	23	490
25	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—
26	Politiforbundet	—	—
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—
	Postforbundet.....	—	—
	Postmannslaget	—	—
	Poståpnerne Landsforbund	1	246
28	Sjømannsforbundet	3	152
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet.....	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	6	38
31	Skotøyarbeiderforbundet	2	98
32	Tekstilarbeiderforbundet	5	623
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	2	142
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—
34	Tjenestemannslaget	1	12
35	Tolltjenestemannsforbundet.....	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	3	50
37	Treindustriarbeiderforbundet	22	752
38	Typografforbundet.....	—	—
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—
Tilsammen		219	8 826

satt opp. — 1963.

Romsdal fylke										Løpnr.
Ålesund		Kristiansund		Molde		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	10	1	7	1	5	3	22	3	22	1
1	36	1	25	—	—	2	61	5	153	2
2	93	3	34	1	33	6	160	48	1 908	3
—	—	—	—	1	22	1	22	1	22	4
2	195	1	360	1	281	4	836	20	1 464	5
1	2	1	7	—	—	2	9	2	9	6
2	293	3	329	1	249	6	871	26	1 391	7
1	56	1	130	1	66	3	252	16	531	8
1	6	—	—	—	—	1	6	1	6	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	299	1	330	1	170	3	799	14	1 052	11
1	58	1	92	1	75	3	225	4	243	12
2	388	1	285	1	319	4	992	23	1 989	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
2	136	1	82	—	—	3	218	17	1 187	15
1	43	1	29	1	12	3	84	6	177	16
4	445	3	416	3	595	10	1 456	19	2 082	17
1	43	—	—	—	—	1	43	1	43	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
1	35	1	36	1	34	3	105	3	105	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
4	163	2	185	2	64	8	412	31	902	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
1	44	1	33	1	15	3	92	3	92	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1	104	1	79	1	33	3	216	3	216	—
1	50	1	29	1	33	3	112	3	112	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	246	—
1	1 150	1	314	1	83	3	1 547	6	1 699	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
—	—	—	—	1	2	1	2	7	40	30
1	5	—	—	—	—	1	5	3	103	31
—	—	1	33	—	—	1	33	6	656	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
1	113	1	129	1	55	3	297	5	439	—
1	49	—	—	—	—	1	49	1	49	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1	12	34
1	19	1	11	—	—	2	30	2	30	35
2	615	2	500	2	139	6	1 254	9	1 304	36
—	—	1	9	1	19	2	28	24	780	37
1	77	1	48	1	20	3	145	3	145	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
39	4 527	33	3 532	26	2 324	98	10 383	317	19 209	

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	16. Sør-Trøndelag					
		Fylkets landdistr.		Røros		Trondheim	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	1	21
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekn. Funksj.	2	34	1	6	2	102
3	Arbeidsmandsforbundet	21	1 982	2	194	3	394
4	Befallslaget	3	121	—	—	2	69
5	Bekledningsarbeiderforbundet	2	33	—	—	2	493
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet.	—	—	—	—	1	189
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	20	837	1	122	8	2 301
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	10	160	1	16	3	569
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	22
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	22
11	Handels- og Kontorfunksj. Forbund.....	13	569	1	131	2	2 107
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet....	—	—	1	104	3	916
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	356	1	91	4	2 718
14	Jernbaneforbundet	1	106	—	—	1 ¹⁾ 16	3 063
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	232	—	—	1	425
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	2	20	—	—	1	319
17	Kommuneforbundet	14	1 104	1	84	17	2 974
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	1	42	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigraførbundet	—	—	—	—	1	81
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	2 ²⁾ 1	352
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	1	16	2	309
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	1	161
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforb....	17	403	1	4	9	1 580
25	Papirindustriarbeiderforbundet	1	519	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—	2	203
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—	1	413
	Postmannslaget	—	—	—	—	1	274
	Poståpneres Landsforbund	1	266	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	1	16	—	—	1	955
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	1	8	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	24	680	1	74	3	65
31	Skotøyarbeiderforbundet	1	92	—	—	1	60
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	8	1	55	1	115
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	1	82	—	—	1	582
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—	1	118
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—	2	218
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	48
36	Transportarbeiderforbundet	6	241	—	—	2	1 721
37	Treindustriarbeiderforbundet	4	54	1	12	1	46
38	Typograførbundet	1	17	1	10	1	273
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	1	13
Tilsammen		162	7 982	15	919	102	24 291

¹⁾ Omfatter medlemmer i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag. ²⁾ Omfatter medlemmer i Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland.

satt opp. — 1963.

fylke		17. Nord-Trøndelag fylke														Løpnr.
Fylkets byer		Fylket		Fylkets land-distrikt		Levanger		Namsos		Steinkjer		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	21	1	21	—	—	—	—	1	3	—	—	1	3	1	3	
3	108	5	142	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	1	22	
5	588	26	2 570	19	1413	—	—	1	14	2	108	3	122	22	1 535	
2	69	5	190	—	—	—	—	—	—	1	132	1	132	1	132	
2	493	4	526	1	7	—	—	1	37	—	—	1	37	2	44	
1	189	1	189	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
9	2 423	29	3 260	20	978	2	216	2	327	3	339	7	882	27	1 860	
4	585	14	745	4	97	—	—	1	49	1	238	2	287	6	384	
1	22	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	22	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	2 238	16	2 807	20	635	1	142	1	152	1	182	3	476	23	1 111	
4	1 020	4	1 020	1	30	1	26	1	52	1	68	3	146	4	176	
5	2 809	13	3 165	8	278	1	16	2	76	1	134	4	226	12	504	
16	3 063	17	3 169	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	425	7	657	5	411	1	11	—	—	—	—	1	11	6	422	
1	319	3	339	—	—	1	39	1	41	1	65	3	145	3	145	
18	3 058	32	4 162	9	412	2	180	1	248	1	170	4	598	13	1 010	
—	—	1	42	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	
1	81	1	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	352	1	352	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	325	3	325	1	36	—	—	1	24	1	25	2	49	3	85	
1	161	1	161	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	1 584	27	1 987	12	394	2	94	1	28	2	63	5	185	17	579	
—	—	1	519	5	482	—	—	—	—	—	—	—	—	5	482	
2	203	2	203	—	—	—	—	1	8	1	7	2	15	2	15	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	413	1	413	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	274	1	274	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	1	266	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	955	2	971	—	—	—	—	1	45	—	—	1	45	1	45	
—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	139	28	819	44	1297	6	103	3	131	8	205	17	439	61	1 736	
1	60	2	152	1	4	—	—	1	17	—	—	1	17	2	21	
2	170	3	178	4	100	—	—	1	68	—	—	1	68	5	168	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
1	582	2	664	—	—	—	—	1	36	—	—	1	36	1	36	
1	118	1	118	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	218	2	218	—	—	1	34	—	—	—	—	1	34	1	34	
1	48	1	48	1	15	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15	
2	1 721	8	1 962	7	161	2	17	1	27	3	111	6	155	13	316	
2	58	6	112	2	13	1	36	—	—	1	17	2	53	4	66	
2	283	3	300	—	—	1	8	1	25	1	19	3	52	3	52	
1	13	1	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
117	25210	279	33192	166	6796	22	922	24	1408	29	1883	75	4213	241	11009	

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	18. Nordland			
		Fylkets landdistr.		Bodø	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	1	12
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer...	4	76	1	21
3	Arbeidsmandsforbundet	66	3 175	4	262
4	Befalslaget	2	58	1	146
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1	18	1	29
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	22	889	1	339
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	13	274	1	95
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	1	4
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	18	703	1	494
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	33	1	118
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	442	1	292
14	Jernbaneforbundet	1	65	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	810	1	38
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	2	32	1	54
17	Kommuneforbundet	29	1 488	4	478
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	2	82	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—
21	Løsforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	1	10	1	49
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	27	943	1	138
25	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	1	28
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	1	82
	Postmannslaget	—	—	1	50
	Poståpnernes Landsforbund	7	364	—	—
28	Sjømannsforbundet	2	106	1	178
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	9	235	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	7	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	3	234	1	99
	Telegrafmennes Landsforbund	—	—	1	45
34	Tjenestemannslaget	2	55	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	1	5	1	7
36	Transportarbeiderforbundet	13	311	2	177
37	Treindustriarbeiderforbundet	1	7	1	15
38	Typografforbundet	2	27	1	47
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Tilsammen		251	10 449	33	3 297

satt opp. — 1963.

fylke

Brønnøy- sund		Mo		Mosjøen		Narvik		Sandnes- sjøen		Svolvær		Fylkets byer		Fylket		Løpnr.
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
—	—	1	6	1	5	1	8	—	—	—	—	4	31	4	31	1
—	—	1	126	—	—	1	24	—	—	1	13	4	184	8	260	2
2	47	5	346	1	71	2	17	—	—	—	—	14	743	80	3 918	3
—	—	—	—	1	26	—	37	—	—	—	—	3	209	5	267	4
1	15	—	—	—	—	1	56	—	—	—	—	3	100	4	118	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
1	68	1	449	1	214	2	221	1	47	1	49	8	1 387	30	2 276	7
1	13	1	22	1	32	1	76	1	17	1	34	7	289	20	563	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	1	4	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
1	34	2	340	1	76	1	225	1	28	1	82	8	1 279	26	1 982	11
—	—	1	94	1	41	1	140	—	—	1	32	5	425	6	458	12
—	—	1	1 782	1	45	1	62	1	72	1	22	6	2 275	19	2 717	13
—	—	—	—	—	—	14	478	—	—	—	—	14	478	15	543	14
—	—	1	10	1	458	—	—	—	—	1	36	4	542	12	1 352	15
1	11	1	20	1	22	1	38	—	—	—	—	5	145	7	177	16
—	—	1	124	—	—	2	486	2	114	1	94	10	1 296	39	2 784	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	82	18
—	—	—	—	—	—	2	96	—	—	—	—	2	96	2	96	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	1	93	1	31	1	25	—	—	1	11	5	209	6	219	21
—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	1	6	1	6	22
1	95	2	11	1	13	2	23	—	—	2	45	9	325	36	1 268	23
—	—	1	10	1	22	1	38	—	—	1	7	5	105	5	105	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	1	31	1	67	—	—	3	180	3	180	26
—	—	1	38	—	—	—	—	—	—	1	50	3	138	3	138	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	364	28
1	53	1	19	—	—	1	323	1	78	1	53	6	704	8	810	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	235	30
—	—	—	—	1	129	—	—	—	—	—	—	1	129	2	136	31
—	—	—	—	—	—	1	47	—	—	1	28	3	174	6	408	32
—	—	—	—	—	—	1	51	1	21	—	—	3	117	3	117	33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	55	34
—	—	—	—	—	—	1	35	—	—	—	—	2	42	3	47	35
2	26	2	94	1	23	3	632	—	—	1	62	11	1 014	24	1 325	36
—	—	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	2	21	3	28	37
—	—	—	—	1	13	1	28	—	—	1	27	4	115	6	142	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
11	362	24	3 584	17	1227	45	3203	9	444	17	645	156	12762	407	23211	

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	19. Troms							
		Fylkets landdistr.		Harstad		Tromsø		Fylkets byer	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund ..	—	—	—	—	1	18	1	18
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	2	47	1	13	1	30	2	43
3	Arbeidsmandsforbundet	25	1 086	2	36	2	143	4	179
4	Befalslaget	5	269	1	181	1	14	2	195
5	Bekleddingsarbeiderforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bokbinder- og Kart.arb.forb....	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	320	1	219	2	447	3	666
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb..	4	96	1	85	1	108	2	193
9	Fengselstjenestemannsforbundet .	—	—	—	—	1	3	1	3
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksj. Forb.	6	204	1	150	1	438	2	588
12	Hotell- og Restaurantarb.forb....	—	—	1	37	1	124	2	161
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet.	7	103	1	336	1	149	2	485
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund.	5	162	1	56	1	61	2	117
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet ...	—	—	1	104	1	59	2	163
17	Kommuneforbundet	15	584	2	281	4	507	6	788
18	Lensmannsbetjentenes Landslag ..	1	43	—	—	—	—	—	—
19	Litogr. og Kjemigrafforbundet...	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	1	33	1	67	2	100
23	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmidd.arb.forb.	15	458	2	41	2	293	4	334
25	Papirindustriarbeiderforbundet ...	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	1	24	1	33	2	57
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—	1	118	1	118
	Postmannslaget	—	—	1	29	1	68	2	97
	Poståpnernes Landsforbund ...	1	187	—	—	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	1	329	1	1 019	2	1 348
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet ..	—	—	—	—	1	7	1	7
30	Skog- og Landarbeiderforbundet ..	2	13	—	—	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	1	99	1	54	—	—	1	54
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet .	—	—	1	64	1	165	2	229
	Telegrafmennenes Landsforb. .	—	—	—	—	1	41	1	41
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—	1	7	1	7
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	1	5	1	14	2	19
36	Transportarbeiderforbundet	9	241	2	140	2	215	4	355
37	Treindustriarbeiderforbundet	1	12	—	—	1	8	1	8
38	Typografforbundet	—	—	1	13	1	48	2	61
39	Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen		113	3 924	25	2 230	34	4 204	59	6 434

satt opp. — 1963.

fylke		20. Finnmark fylke														Løpnr.
Fylket		Fylkets landdistr.		Hammerfest		Kirkenes		Vadsø		Vardø		Fylkets byer		Fylket		
Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
1	18	—	—	1	11	—	—	1	5	—	—	2	16	2	16	1
4	90	4	62	1	18	1	16	—	—	—	—	2	34	6	96	2
29	1 265	18	732	2	89	2	386	—	—	—	—	4	475	22	1 207	3
7	464	1	38	—	—	1	60	—	—	—	—	1	60	2	98	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
17	986	8	209	1	101	1	104	1	60	1	68	4	333	12	542	7
6	289	4	36	1	43	1	8	1	33	—	—	3	84	7	120	8
1	3	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	1	5	1	5	9
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
8	792	6	256	1	143	—	—	1	60	1	34	3	237	9	493	11
2	161	—	—	1	38	1	48	—	—	—	—	2	86	2	86	12
9	588	2	22	1	22	1	9	—	—	—	—	2	31	4	53	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
7	279	2	95	—	—	—	—	1	33	1	3	2	36	4	131	15
2	163	—	—	1	14	—	—	1	15	—	—	2	29	2	29	16
21	1 372	13	420	2	165	1	39	1	117	1	113	5	434	18	854	17
1	43	—	—	1	26	1	18	—	—	—	—	2	44	2	44	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
2	100	1	10	1	15	1	23	1	7	1	9	4	54	5	64	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
19	792	20	1 123	2	196	1	6	1	44	2	219	6	465	26	1 588	23
2	57	1	5	1	18	1	24	1	9	1	16	4	67	5	72	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
1	118	—	—	1	41	—	—	—	—	—	—	1	41	1	41	26
2	97	—	—	1	37	—	—	—	—	—	—	1	37	1	37	27
1	187	2	119	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	119	28
2	1 348	—	—	1	285	—	—	—	—	—	—	1	285	1	285	29
1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
2	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
2	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
2	229	1	105	1	29	—	—	1	73	—	—	2	102	3	207	34
1	41	—	—	1	72	—	—	—	—	—	—	1	72	1	72	35
1	7	2	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	59	36
2	19	1	5	1	5	1	10	—	—	—	—	2	15	3	20	37
13	596	4	98	1	107	2	75	1	27	2	48	6	257	10	355	38
2	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39
2	61	—	—	1	27	—	—	—	—	—	—	1	27	1	27	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
172	10358	90	3 394	25	1502	16	826	13	488	10	510	64	3326	154	6 720	42

Tabell V, 1963 (forts.)

Medlemstallet geografisk

Løpnr.	Forbund	Svalbard		Utlandet	
		Avd.	Medl.	Avd.	Medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—
2	Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksj.	—	—	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	2	343	—	—
4	Befallslaget	—	—	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	—	—
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonforbundet	—	—	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	—	—	—	—
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmandsforbundet	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	—	—
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—	—	—
25	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—
	Postmannslaget	—	—	—	—
	Poståpnerne Landsforbund	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	13	13 185
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—
	Telegrafmennen Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—	2	56
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
38	Typografforbundet	—	—	—	—
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
	Tilsammen	2	343	15	13 241

satt opp. — 1963.

Direkte medl.	Byene		Land-distriktene		Lands-omfattende avdelinger		I alt		Løpnr.
	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	Avd.	Medl.	
14	28	406	1	32	—	—	29	452	1
—	60	4 091	39	1 019	1	152	100	5 262	2
230	98	8 174	403	20 369	—	—	503	29 116	3
75	27	1 748	23	1 025	8	700	58	3 548	4
14	54	11 601	55	2 644	—	—	109	14 259	5
3	23	4 161	9	392	—	—	32	4 556	6
20	157	36 769	307	14 605	—	—	464	51 394	7
86	79	8 346	153	3 456	2	264	234	12 152	8
129	13	477	4	142	—	—	17	748	9
13	12	1 020	—	—	—	—	12	1 033	10
611	81	31 645	169	5 917	1	252	251	38 425	11
343	55	8 790	9	212	—	—	64	9 345	12
—	94	60 295	161	14 733	—	—	255	75 028	13
—	122	19 057	4	188	2	79	128	19 324	14
41	75	16 949	105	13 605	—	—	180	30 595	15
78	46	3 583	17	363	—	—	63	4 024	16
126	214	43 904	242	15 801	—	—	456	59 831	17
—	8	234	15	566	—	—	23	800	18
—	8	1 837	—	—	—	—	8	1 837	19
—	9	2 049	—	—	—	—	9	2 049	20
8	3	441	—	—	—	—	3	449	21
—	57	4 637	14	386	—	—	71	5 023	22
—	15	1 271	—	—	—	—	15	1 271	23
2 215	142	16 816	221	6 578	—	—	363	25 609	24
—	28	7 708	60	11 380	—	—	88	19 088	25
28	56	2 083	3	102	—	—	59	2 213	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
214	38	3 996	7	216	—	—	45	4 426	—
298	21	2 741	1	88	—	—	22	3 127	—
—	—	—	23	2 524	—	—	23	2 524	—
690	34	28 930	8	364	—	—	55	43 169	28
15	23	1 104	8	181	—	—	31	1 300	29
—	117	3 534	548	16 835	—	—	665	20 369	30
8	22	3 095	15	730	—	—	37	3 833	31
33	27	4 187	49	5 682	—	—	76	9 902	32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
—	48	6 599	15	1 248	3	200	66	8 047	—
—	12	1 576	1	62	—	—	13	1 638	—
—	18	3 200	9	232	23	12 862	52	16 350	34
15	22	920	5	115	—	—	27	1 050	35
57	92	19 287	82	2 265	—	—	174	21 609	36
12	49	2 766	101	2 965	—	—	150	5 743	37
—	49	6 221	9	142	—	—	58	6 363	38
7	3	82	—	—	—	—	3	89	39
5 383	2 139	386 330	2 895	147 164	40	14 509	5 091	566 970	—

Tabell VI, 1963. Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	1. Østfold			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav		
			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	27	27	—	—
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	577	527	50	8,67
3	Arbeidsmandsforbundet	690	674	16	2,32
4	Befallslaget	53	53	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1 425	211	1 214	85,19
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	734	392	342	46,59
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3 518	3 502	16	0,45
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	1 074	1 072	2	0,19
9	Fengselstjenestemannsforbundet	36	36	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund	2 034	786	1 248	61,36
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	335	37	298	88,96
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6 602	6 213	389	5,89
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	3 735	2 830	905	24,23
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	294	256	38	12,93
17	Kommuneforbundet	3 131	1 841	1 290	41,20
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	49	46	3	6,12
19	Litograf- og Kjemigraforbundet	62	59	3	4,84
20	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	376	376	—	—
23	Musikerforbundet	112	110	2	1,79
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	1 142	779	363	31,79
25	Papirindustriarbeiderforbundet	6 427	5 878	549	8,54
26	Politiforbundet	151	142	9	5,96
27	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	169	158	11	6,51
	Postmannslaget	66	66	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	45	45	—	—
28	Sjømannsforbundet	1 332	1 332	—	—
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	278	158	120	43,17
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	925	907	18	1,95
31	Skotøyarbeiderforbundet	1 189	558	631	53,07
32	Tekstilarbeiderforbundet	873	513	360	41,24
33	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Telegraf- og Telefonforbundet	261	182	79	30,27
	Telegrafmennes Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	96	96	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	1 075	1 062	13	1,21
37	Treindustriarbeiderforbundet	420	384	36	8,57
38	Typograforbundet	280	249	31	11,07
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
	Til sammen	39 593	31 557	8 036	20,30

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

2. Akershus				3. Oslo				4. Hedmark			
Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
	M.	Kv.	M.		Kv.	M.	Kv.				
11	11	—	—	115	107	8	6,96	33	32	1	3,03
147	146	1	0,68	1 262	1 193	69	5,47	133	131	2	1,50
1 067	1 045	22	2,06	1 891	1 321	570	30,14	1 174	1 157	17	1,45
203	203	—	—	208	208	—	—	171	171	—	—
870	63	807	92,76	3 219	252	2 967	92,17	810	67	743	91,73
27	13	14	51,85	2 228	1 002	1 226	55,03	13	5	8	61,54
3 915	3 911	4	0,10	11 151	11 069	82	0,74	4 109	4 098	11	0,27
588	588	—	—	2 168	2 166	2	0,09	468	468	—	—
16	15	1	6,25	334	312	22	6,59	29	29	—	—
—	—	—	—	443	332	111	25,06	20	18	2	10,00
634	176	458	72,24	13 519	6 074	7 445	55,07	1 486	817	669	45,02
83	10	73	87,95	3 203	1 282	1 921	59,98	336	42	294	87,50
3 897	3 589	308	7,90	18 792	16 793	1 999	10,64	1 499	1 474	25	1,67
—	—	—	—	6 634	6 634	—	—	1 751	1 751	—	—
998	806	192	19,24	2 722	1 487	1 235	45,37	195	149	46	23,59
34	33	1	2,94	1 114	905	209	18,76	189	169	20	10,58
3 056	1 584	1 472	48,17	18 867	12 955	5 912	31,34	1 986	1 001	985	49,60
65	60	5	7,69	—	—	—	—	61	56	5	8,20
—	—	—	—	1 225	1 096	129	10,53	—	—	—	—
—	—	—	—	610	610	—	—	224	224	—	—
—	—	—	—	306	306	—	—	—	—	—	—
321	321	—	—	1 510	1 510	—	—	150	150	—	—
—	—	—	—	606	564	42	6,93	—	—	—	—
133	109	24	18,05	5 968	3 685	2 283	38,25	912	685	227	24,89
880	752	128	14,55	—	—	—	—	542	497	45	8,30
116	108	8	6,90	318	260	58	18,24	31	29	2	6,45
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	18	4	18,18	1 578	1 489	89	5,64	146	137	9	6,16
—	—	—	—	1 121	1 121	—	—	—	—	—	—
115	115	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6 655	6 655	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	368	170	198	53,80	52	36	16	30,77
2 351	2 317	34	1,45	250	236	14	5,60	7 662	7 592	70	9,14
38	17	21	55,26	415	257	158	38,07	194	105	89	45,88
15	6	9	60,00	900	237	663	73,67	5	5	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
385	348	37	9,61	2 192	1 509	683	31,16	266	167	99	37,22
—	—	—	—	615	563	52	8,46	62	57	5	8,06
64	25	39	60,94	2 718	1 002	1 716	63,13	17	—	17	100,00
36	36	—	—	364	364	—	—	48	48	—	—
62	62	—	—	6 730	5 937	793	11,78	470	446	24	5,11
350	344	6	1,71	918	747	171	18,63	453	439	14	3,09
48	44	4	8,33	3 233	2 796	437	13,52	131	130	1	0,76
—	—	—	—	41	41	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20 547	16 875	3 672	17,87	126 511	95 247	31 264	24,71	25 828	22 382	3 446	13,34

Tabell VI, 1963 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	5. Oppland			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav		
			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	23	23	—	—
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	278	275	3	1,08
3	Arbeidsmandsforbundet	1 508	1 506	2	0,13
4	Befalslaget	108	108	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	914	112	802	87,75
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	66	25	41	62,12
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	2 477	2 469	8	0,32
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	523	523	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund.	1 421	735	686	48,28
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	225	37	188	83,56
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	3 238	2 495	743	22,95
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	386	335	51	13,21
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	155	136	19	12,26
17	Kommuneforbundet	1 406	671	735	52,28
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	52	51	1	1,92
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
21	Løseforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	121	121	—	—
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	453	415	38	8,39
25	Papirindustriarbeiderforbundet	647	627	20	3,09
26	Politiforbundet	32	30	2	6,25
27	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	194	188	6	3,09
	Postmannslaget	108	108	—	—
	Poståpnerne Landsforbund	222	222	—	—
28	Sjømannsforbundet	—	—	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	21	16	5	23,81
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	2 704	2 689	15	0,55
31	Skotøyarbeiderforbundet	134	74	60	44,78
32	Tekstilarbeiderforbundet	333	142	191	57,36
33	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Telegraf- og Telefonforbundet	356	212	144	40,45
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	9	—	9	100,00
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	532	514	18	3,38
37	Treindustriarbeiderforbundet	597	556	41	6,87
38	Typografforbundet	151	144	7	4,64
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Til sammen		19 394	15 559	3 835	19,77

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

6. Buskerud				7. Vestfold				8. Telemark			
Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
	M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
23	21	2	8,70	32	30	2	6,25	17	15	2	11,76
392	368	24	6,12	229	225	4	1,75	560	555	5	0,89
1 524	1 492	32	2,10	463	459	4	0,86	1 712	1 651	61	3,56
110	110	—	—	112	112	—	—	—	—	—	—
837	69	768	91,76	294	13	281	95,58	122	4	118	96,72
493	306	187	37,93	179	88	91	50,84	104	36	68	65,38
2 659	2 657	2	0,08	2 381	2 380	1	0,04	1 393	1 385	8	0,57
679	679	—	—	389	389	—	—	570	569	1	0,18
17	16	1	5,88	27	27	—	—	—	—	—	—
19	18	1	5,26	218	186	32	14,68	69	64	5	7,25
1 696	770	926	54,60	639	275	364	56,96	1 198	553	645	53,84
300	32	268	89,33	370	58	312	84,32	385	25	360	93,51
5 087	4 758	329	6,47	7 520	7 276	244	3,24	2 140	2 100	40	1,87
3 674	3 674	—	—	—	—	—	—	118	118	—	—
2 480	2 117	363	14,64	1 049	910	139	13,25	6 611	6 235	376	5,69
168	146	22	13,10	100	94	6	6,00	112	104	8	7,14
2 655	1 429	1 226	46,18	2 183	1 169	1 014	46,45	2 131	1 075	1 056	49,55
46	43	3	6,52	35	32	3	8,57	38	35	3	7,89
60	56	4	6,67	—	—	—	—	—	—	—	—
395	395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
293	293	—	—	206	206	—	—	191	191	—	—
23	22	1	4,35	50	47	3	6,00	73	73	—	—
540	397	143	26,48	586	433	153	26,11	359	288	71	19,78
5 201	4 748	453	8,71	1 031	957	74	7,18	1 639	1 589	50	3,05
79	77	2	2,53	117	110	7	5,98	109	105	4	3,67
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
139	135	4	2,88	121	113	8	6,61	158	145	13	8,23
82	82	—	—	81	81	—	—	57	57	—	—
63	63	—	—	51	51	—	—	87	87	—	—
—	—	—	—	3 880	3 880	—	—	789	789	—	—
115	101	14	12,17	—	—	—	—	14	14	—	—
1 606	1 604	2	0,12	424	412	12	2,83	1 036	1 014	22	2,12
396	144	252	63,64	336	131	205	61,01	300	131	169	56,33
807	277	530	65,68	326	245	81	24,85	43	14	29	67,44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
272	238	34	12,50	172	134	38	22,09	269	127	142	52,79
—	—	—	—	110	94	16	14,55	—	—	—	—
—	—	—	—	142	128	14	9,86	12	12	—	—
19	19	—	—	32	32	—	—	34	34	—	—
597	589	8	1,34	403	400	3	0,74	694	682	12	1,73
375	355	20	5,33	73	64	9	12,33	8	8	—	—
249	220	29	11,65	186	158	28	15,05	166	150	16	9,64
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34 170	28 520	5 650	16,53	24 547	21 399	3 148	12,82	23 318	20 034	3 284	14,08

Tabell VI, 1963 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	9. Aust-Agder			
		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav		
			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	3	3	—	—
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	76	76	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	919	911	8	0,87
4	Befalslaget	16	16	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	101	4	97	96,04
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	482	482	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	195	195	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	16	9	7	43,75
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund....	171	89	82	47,95
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	55	20	35	63,64
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	944	833	111	11,76
14	Jernbaneforbundet	12	12	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	525	502	23	4,38
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
17	Kommuneforbundet	794	379	415	52,27
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	27	27	—	—
19	Litograf- og Kjemigraforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
21	Logforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	51	51	—	—
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	185	120	65	35,14
25	Papirindustriarbeiderforbundet	506	505	1	0,20
26	Politiforbundet	41	38	3	7,32
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	35	35	—	—
	Postmannslaget	168	168	—	—
	Poståpnerens Landsforbund	40	40	—	—
28	Sjømannsforbundet	974	974	—	—
29	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	403	398	5	1,24
31	Skotøyarbeiderforbundet	25	14	11	44,00
32	Tekstilarbeiderforbundet	15	9	6	40,00
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	43	35	8	18,60
	Telegrafmennenes Landsforbund	94	90	4	4,26
34	Tjenestemannslaget	—	—	—	—
35	Tolltjenestemannsforbundet	8	8	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	279	279	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	132	130	2	1,52
38	Typograforbundet	44	42	2	4,55
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Til sammen		7 379	6 494	885	11,99

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

10. Vest-Agder				11. Rogaland				12. Hordaland			
Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
	M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
9	8	1	11,11	18	18	—	—	—	—	—	—
128	127	1	0,78	296	269	27	9,12	37	37	—	—
694	670	24	3,46	1 293	1 166	127	9,82	1 462	1 453	9	0,62
226	226	—	—	148	148	—	—	28	28	—	—
86	15	71	82,56	909	82	827	90,98	706	144	562	79,60
7	1	6	85,71	206	91	115	55,83	—	—	—	—
1 670	1 642	28	1,68	2 961	2 947	14	0,47	890	890	—	—
367	367	—	—	695	695	—	—	420	420	—	—
8	8	—	—	92	92	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	7	5	2	28,57	—	—	—	—
459	262	197	42,92	1 614	625	989	61,28	588	174	414	70,41
144	21	123	85,42	424	101	323	76,18	70	4	66	94,29
2 146	2 127	19	0,89	6 574	6 294	280	4,26	1 476	1 460	16	1,08
957	957	—	—	809	809	—	—	16	16	—	—
1 364	1 332	32	2,35	1 974	1 508	466	23,61	1 937	1 894	43	2,22
78	66	12	15,38	382	353	29	7,59	46	46	—	—
1 200	663	537	44,75	2 682	1 677	1 005	37,47	1 905	1 148	757	39,74
24	24	—	—	48	44	4	8,33	65	61	4	6,15
—	—	—	—	240	209	31	12,92	—	—	—	—
134	134	—	—	68	68	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
72	72	—	—	324	324	—	—	38	38	—	—
51	50	1	1,96	76	74	2	2,63	—	—	—	—
529	379	150	28,36	2 383	1 069	1 314	55,14	1 241	488	753	60,68
936	905	31	3,31	—	—	—	—	238	173	65	27,31
81	74	7	8,64	193	183	10	5,18	44	42	2	4,55
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
93	92	1	1,08	204	188	16	7,84	—	—	—	—
72	72	—	—	125	125	—	—	—	—	—	—
64	64	—	—	145	145	—	—	324	324	—	—
1 469	1 469	—	—	4 123	4 123	—	—	39	39	—	—
239	200	39	16,32	28	11	17	60,71	92	79	13	14,13
37	19	18	48,65	21	18	3	14,29	3	3	—	—
—	—	—	—	81	54	27	33,33	5	5	—	—
550	287	263	47,82	1 122	460	662	59,00	2 625	1 409	1 216	46,32
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
260	227	33	12,69	392	344	48	12,24	104	46	58	55,77
—	—	—	—	165	162	3	1,82	—	—	—	—
—	—	—	—	15	14	1	6,66	—	—	—	—
36	36	—	—	83	83	—	—	—	—	—	—
268	268	—	—	1 569	1 453	116	7,39	41	41	—	—
200	195	5	2,50	386	359	27	6,99	556	550	6	1,08
165	155	10	6,06	406	380	26	6,40	10	9	1	10,00
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14 823	13 214	1 609	10,85	33 281	26 770	6 511	19,54	15 006	11 021	3 985	26,56

Tabell VI, 1963 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	13. Bergen			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav		
M.	Kv.				
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	16	16	—	
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	92	90	2	2,17
3	Arbeidsmandsforbundet	607	247	360	59,31
4	Befallslaget	217	217	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	1 707	189	1 518	88,93
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	298	120	178	59,73
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	3 124	3 124	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	789	788	1	0,13
9	Fengselstjenestemannsforbundet	20	18	2	10,00
10	Gullsmedarbeiderforbundet	206	198	8	3,88
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund....	3 391	1 335	2 056	60,63
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	887	263	624	70,35
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	5 451	5 198	253	4,64
14	Jernbaneforbundet	1 562	1 562	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	546	286	260	47,62
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	168	168	—	—
17	Kommuneforbundet	4 911	3 043	1 868	38,04
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	169	150	19	11,24
20	Lokomotivmannsforbundet	170	170	—	—
21	Losforbundet	135	135	—	—
22	Murerforbundet	472	472	—	—
23	Musikerforbundet	113	106	7	6,19
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	1 479	1 079	400	27,05
25	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
26	Politiforbundet	324	309	15	4,63
27	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	385	359	26	6,75
	Postmannslaget	291	291	—	—
	Poståpnernes Landsforbund	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	4 785	4 785	—	—
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	63	49	14	22,22
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	7	7	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	299	181	118	39,46
32	Tekstilarbeiderforbundet	813	292	521	64,08
33	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Telegraf- og Telefonforbundet	798	612	186	23,31
	Telegrafmennenes Landsforbund	195	156	39	20,00
34	Tjenestemannslaget	70	26	44	62,86
35	Tolltjenestemannsforbundet	100	100	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	2 617	2 572	45	1,72
37	Treindustriarbeiderforbundet	173	168	5	2,89
38	Typografforbundet	545	455	90	16,51
39	Urmaker Svenneforbundet	28	28	—	—
Til sammen		38 023	29 364	8 659	22,77

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

14. Sogn og Fjordane				15. Møre og Romsdal				16. Sør-Trøndelag			
Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	
I alt	Herav			I alt	Herav		I alt	Herav			
	M.	Kv.			M.			Kv.	M.		Kv.
				22	22			21	18	3	14,29
140	121	19	13,57	153	138	15	9,80	142	123	19	13,38
1 136	1 133	3	0,26	1 908	1 879	29	1,52	2 570	2 276	294	11,44
				22	22			190	190		
93	2	91	97,85	1 464	229	1 235	84,36	526	59	467	88,78
				9	3	6	66,67	189	45	144	76,19
329	329			1 391	1 391			3 260	3 256	4	0,12
245	245			531	531			745	745		
				6	6			22	20	2	9,09
								22	20	2	9,09
475	238	237	49,89	1 052	581	471	44,77	2 807	1 216	1 591	56,68
41	1	40	97,56	243	38	205	84,36	1 020	176	844	82,75
646	643	3	0,46	1 989	1 981	8	0,40	3 165	2 999	166	5,24
								3 169	3 169		
2 004	1 924	80	3,99	1 187	1 100	87	7,33	657	492	165	25,11
76	64	12	15,79	177	165	12	6,78	339	276	63	18,58
534	288	246	46,07	2 082	1 178	904	43,42	4 162	2 447	1 715	41,21
25	25			43	40	3	6,98	42	40	2	4,76
								81	63	18	22,22
								352	352		
				105	105			325	325		
								161	141	20	12,42
368	136	232	63,04	902	583	319	35,37	1 987	1 147	840	42,27
40	40							519	491	28	5,39
5	5			92	86	6	6,52	203	182	21	10,34
				216	201	15	6,94	413	385	28	6,78
				112	112			274	274		
186	186			246	246			266	266		
90	90			1 699	1 699			971	971		
								8	8		
97	97			40	31	9	22,50	819	792	27	3,30
137	113	24	17,52	103	58	45	43,69	152	81	71	46,71
151	73	78	51,66	656	297	359	54,73	178	85	93	52,25
94	57	37	39,36	439	307	132	30,07	664	431	233	35,09
				49	46	3	6,12	118	114	4	3,39
				12	12			218	176	42	19,27
				30	30			48	48		
357	357			1 304	1 190	114	8,74	1 962	1 923	39	1,99
84	84			780	772	8	1,03	112	105	7	6,25
22	21	1	4,55	145	141	4	2,76	300	273	27	9,00
								13	13		
7 375	6 272	1 103	14,96	19 209	15 220	3 989	20,77	33 192	26 213	6 979	21,03

Tabell VI, 1963 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	17. Nord-Trøndelag			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav		
			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	3	3	—	—
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	22	22	—	—
3	Arbeidsmandsforbundet	1 535	1 441	94	6,12
4	Befalslaget	132	132	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	44	7	37	84,09
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	1 860	1 860	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	384	384	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund....	1 111	459	652	58,69
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	176	12	164	93,18
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	504	461	43	8,53
14	Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	422	396	26	6,16
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	145	118	27	18,62
17	Kommuneforbundet	1 010	512	498	49,31
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	11	11	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
21	Losforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	85	85	—	—
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	579	462	117	20,21
25	Papirindustriarbeiderforbundet	482	481	1	0,21
26	Politiforbundet	15	14	1	6,67
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—
	Postmannslaget	—	—	—	—
	Poståpnerne Landsforbund	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	45	45	—	—
29	Skin- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	1 736	1 601	135	7,78
31	Skotøyarbeiderforbundet	21	11	10	47,62
32	Tekstilarbeiderforbundet	168	85	83	49,40
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	36	18	18	50,00
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	34	10	24	70,59
35	Tolltjenestemannsforbundet	15	15	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	316	316	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	66	58	8	12,12
38	Typografforbundet	52	40	12	23,08
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Til sammen		11 009	9 059	1 950	17,71

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

18. Nordland				19. Troms				20. Finnmark			
Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
	M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
31	29	2	6,45	18	17	1	5,56	16	16	—	—
260	259	1	0,38	90	89	1	1,11	96	90	6	6,25
3 918	3 784	134	3,42	1 265	1 252	13	1,03	1 207	1 183	24	1,99
267	267	—	—	464	464	—	—	98	98	—	—
118	6	112	94,92	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 276	2 270	6	0,26	986	984	2	0,20	542	542	—	—
563	563	—	—	289	289	—	—	120	117	3	2,50
4	4	—	—	3	3	—	—	5	5	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 982	979	1 003	50,61	792	418	374	47,22	493	210	283	57,40
458	37	421	91,92	161	18	143	88,82	86	10	76	88,37
2 717	2 584	133	4,90	588	570	18	3,06	53	53	—	—
543	543	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 352	1 305	47	3,48	279	239	40	14,34	131	131	—	—
177	143	34	19,21	163	142	21	12,88	29	24	5	17,24
2 784	1 551	1 233	44,29	1 372	750	622	45,34	854	512	342	40,05
82	80	2	2,44	43	42	1	2,33	44	43	1	2,27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
96	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
219	219	—	—	100	100	—	—	64	64	—	—
6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 268	784	484	38,17	792	533	259	32,70	1 588	1 145	443	27,90
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
105	92	13	12,38	57	48	9	15,79	72	58	14	19,44
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
180	174	6	3,33	118	114	4	3,39	41	38	3	7,32
138	138	—	—	97	97	—	—	37	37	—	—
364	364	—	—	187	187	—	—	119	119	—	—
810	810	—	—	1 348	1 348	—	—	285	285	—	—
—	—	—	—	7	7	—	—	—	—	—	—
235	233	2	0,85	13	13	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	102	34	25,00	153	64	89	58,17	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
408	321	87	21,32	229	143	86	37,55	207	162	45	21,74
117	114	3	2,56	41	41	—	—	72	59	13	18,06
55	53	2	3,64	7	3	4	57,14	59	32	27	45,76
47	47	—	—	19	19	—	—	20	20	—	—
1 325	1 297	28	2,11	596	594	2	0,34	355	355	—	—
28	23	5	17,86	20	20	—	—	—	—	—	—
142	125	17	11,97	61	58	3	4,92	27	22	5	18,52
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23 211	19 402	3 809	16,41	10 358	8 666	1 692	16,34	6 720	5 430	1 290	19,20

Tabell VI, 1963 (forts.) Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner,

Løpe- nr.	Forbund	Landsomfattende avdelinger og avdelinger på Svalbard og i utlandet			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav		
			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—
2	Forb. for Arbeidsledere og Tekn. Funksjonærer .	152	147	5	3,29
3	Arbeidsmandsforbundet	343	312	31	9,04
4	Befalslaget	700	700	—	—
5	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	—	—
6	Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	264	264	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11	Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund....	252	199	53	21,03
12	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—
13	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—
14	Jernbaneforbundet	79	79	—	—
15	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—
16	Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—
18	Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
19	Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—
21	Løstforbundet	—	—	—	—
22	Murerforbundet	—	—	—	—
23	Musikerforbundet	—	—	—	—
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet	—	—	—	—
25	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
26	Politiforbundet	—	—	—	—
27	Postfolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Postforbundet	—	—	—	—
	Postmannslaget	—	—	—	—
	Poståpnerne Landsforbund	—	—	—	—
28	Sjømannsforbundet	13 185	13 185	—	—
29	Skin- og Læarbeiderforbundet	—	—	—	—
30	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—
31	Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
32	Tekstilarbeiderforbundet	—	—	—	—
33	Telefolkenes Fellesforbund:	—	—	—	—
	Telegraf- og Telefonforbundet	200	200	—	—
	Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—
34	Tjenestemannslaget	12 918	9 113	3 805	29,46
35	Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—
36	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—
37	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
38	Typografforbundet	—	—	—	—
39	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—
Til sammen		28 093	24 199	3 894	13,86

¹⁾ Jernbaneforbundet spesifiserer vanligvis ikke mannlige og kvinnelige medlemmer, men anslår antall kvinnelige medlemmer i hele landet til 1110. En har ikke kunnet foreta fordeling på fylker. ²⁾ Forbundet spesi-

samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Direkte medlemmer				Hele landet pr. 31/12 1963				Hele landet pr. 31/12 1962			
Ant. medl.		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt		Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
	M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
14	14	—	—	452	430	22	4,87	455	433	22	4,84
		—	—	5 262	5 008	254	4,83	4 855	4 614	241	4,96
230	230	—	—	29 116	27 242	1 874	6,44	29 484	27 650	1 834	6,22
75	75	—	—	3 548	3 548	—	—	3 524	3 524	—	—
14	3	11	78,57	14 259	1 531	12 728	89,26	13 511	1 532	11 979	88,66
3	2	1	33,33	4 556	2 129	2 427	53,27	4 520	2 072	2 448	54,16
20	20	—	—	51 394	51 208	186	0,36	52 419	52 226	193	0,37
86	86	—	—	12 152	12 143	9	0,07	11 954	11 949	5	0,04
129	118	11	8,53	748	709	39	5,21	716	676	40	5,59
13	13	—	—	1 033	863	170	16,46	1 024	840	184	17,97
611	317	294	48,12	38 425	17 288	21 137	55,01	38 372	17 317	21 055	54,87
343	16	327	95,34	9 345	2 240	7 105	76,03	9 167	2 244	6 923	75,52
—	—	—	—	75 028	69 901	5 127	6,83	73 191	68 395	4 796	6,55
—	—	—	—	19 324	1) 18 214	1) 1 110	5,74	19 586	1) 18 476	1) 1 110	5,67
41	38	3	7,32	30 595	26 016	4 579	14,97	30 992	26 291	4 701	15,17
78	77	1	1,28	4 024	3 485	539	13,39	3 758	3 260	498	13,25
126	80	46	36,51	59 831	35 953	23 878	39,91	57 298	35 229	22 069	38,52
—	—	—	—	800	760	40	5,00	770	732	38	4,94
—	—	—	—	1 837	1 633	204	11,11	1 797	1 590	207	11,52
—	—	—	—	2 049	2 049	—	—	2 073	2 073	—	—
8	8	—	—	449	449	—	—	448	448	—	—
—	—	—	—	5 023	5 023	—	—	5 110	5 110	—	—
—	—	—	—	1 271	1 193	78	6,14	1 421	1 340	81	5,70
2215	2213	2	0,09	25 609	16 929	8 680	33,89	24 641	16 514	8 127	32,98
—	—	—	—	19 088	17 643	1 445	7,57	19 231	17 781	1 450	7,54
28	28	—	—	2 213	2 020	193	8,72	2 193	2 017	176	8,03
214	203	11	5,14	4 426	4 172	254	5,74	4 355	4 125	230	5,28
298	298	—	—	3 127	3 127	—	—	2 692	2 692	—	—
—	—	—	—	2 524	2) 2 524	2)	—	2 528	2) 2 528	2)	—
690	690	—	—	43 169	2) 43 169	2)	—	45 953	2) 45 953	2)	—
15	14	1	6,67	1 300	863	437	33,62	1 362	860	502	36,86
—	—	—	—	20 369	19 983	386	1,90	20 955	20 596	359	1,71
8	7	1	12,50	3 833	1 941	1 892	49,36	3 753	1 934	1 819	48,47
33	6	27	81,82	9 902	4 608	5 294	53,46	9 946	4 508	5 438	54,68
—	—	—	—	8 047	5 820	2 227	27,67	7 852	5 670	2 182	27,79
—	—	—	—	1 638	1 496	142	8,67	1 587	1 422	154	9,70
—	—	—	—	16 350	10 606	5 744	35,13	14 616	9 058	5 558	38,03
15	15	—	—	1 050	1 050	—	—	1 081	1 081	—	—
57	57	—	—	21 609	20 394	1 215	5,62	23 670	22 293	1 377	5,82
12	12	—	—	5 743	5 373	370	6,44	5 798	5 440	358	6,17
—	—	—	—	6 363	5 612	751	11,80	6 312	5 570	742	11,76
7	7	—	—	89	89	—	—	92	92	—	—
5383	4647	736	13,67	566970	2) 456 434	2) 110 536	19,50	565062	2) 458 166	2) 106 896	18,92

serer ikke mannlige og kvinnelige medlemmer. 2) Se merknad 1) og 2).

Tabell VII, 1963.

Fagblader — 1963.
(Utkommet 1. januar—31. desember.)

	Forbund	Fagbladenes navn	Antall nummer i 1963 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1963	Gj.sn. antall sider pr. nummer i 1963
1	Landsorganisasjonen i Norge.....	Fri Fagbevegelse	12	35 500	24
2	Arbeiderpartiets Presseforbund	— —	—	—	—
3	Forbund for Arb.ledere og Tekn. Funksj... ..	Arbeidsledelse og Teknikk	6	5 350	16
4	Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	10 (2)	29 500	16
5	Befalslaget	Befalsbladet	19 (1)	3 700	20
6	Bekledningsarbeiderforbundet	Tekstil — Bekledning	²⁾ —	13 800	—
7	Bokbinder- og Kartonasjearb.forbundet ..	Fagbladet	12	4 850	16
8	Bygningsindustriarbeiderforbundet	Bygningsarbeideren	10 (2)	52 000	32
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	Elektrikeren	9	13 000	32
10	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	6	900	8
11	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	4	1 500	18
12	Handels- og Kontorfunksj. Forbund	Handels- og Kontorfunksjonæren	8	42 000	32
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet ...	Hotell- og Restaurantfunksjonæren	11	8 886	20
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet.....	Jern- og Metallarbeideren	10 (2)	74 700	34
15	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	23 (1)	27 000	8
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	31 500	16
17	Kjøttindustriarbeiderforbundet	Kjøttindustriarbeideren	10	4 250	20
18	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	9 (1)	61 000	32
19	Lensmannsbetjentenes Landslag	Lensmannsbetjentenes Blad	12	1 500	16
20	Litograf- og Kjemigrafforbundet	Norsk Litografia	4	2 500	19

21	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende	12	3 250	32
22	Losforbundet	Losen	10 (2)	600	16
23	Murerforbundet	Norsk Murerforbunds Fagblad	11 (2)	6 050	16
24	Musikerforbundet	Norsk Musikerblad	11 (1)	1 800	12
25	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forbundet .	Næringsmiddelarbeideren	9 (1)	26 500	24
26	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	12 (2)	20 000	16
27	Politiforbundet	Norsk Politiblad	24 (1)	3 260	45
28	Postfolkenes Fellesforbund:				
	Postforbundet	Postmannen	10 (2)	4 800	21
	Postmannslaget	Posthornet	12	3 600	30
	Poståpnerens Landsforbund	Postbladet	24 (1)	3 250	16
29	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforbunds Medlemsblad..	12	16 000	36
30	Skinn- og Lærarbeiderforbundet	Lærarbeideren	4	2 000	20
31	Skog- og Landarbeiderforbundet	Skog- og Landarbeideren	7 (5)	21 928	26
32	Skotøyarbeiderforbundet	Skotøyarbeideren	8 (4)	5 000	20
33	Tekstilarbeiderforbundet	Tekstil — Bekledning	^{a)} 8	11 200	20
34	Telefolkenes Fellesforbund:				
	Telegraf- og Telefonforbundet	Teletjenesten	10 (2)	9 500	32
	Telegrafmennenes Landsforbund	Telegrafbladet	10 (2)	2 200	20
35	Tjenestemannslaget	Norsk Tjenestemannsblad	9 (2)	16 000	18
36	Tolltjenestemannsforbundet	Tolderen	12	1 400	16
37	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	7 (1)	23 600	26
38	Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	8 (2)	6 263	16
39	Typografforbundet	Typografiske Meddelelser	26 (1)	6 600	10
40	Urmaker Svenneforbundet	Urmakeren	—	—	—
		Tilsammen	441 (42)	608 237	—

¹⁾ Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer. ^{a)} «Tekstil-Bekledning» er fagblad både for Norsk Bekledningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund.

Tabell VIII.

Antall saker/tariffer behand-

Forbund	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale			
	Ant. saker	Omfattende		
		Tariffer	Arb.	Org.
1 Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—
2 Forbund for Arb.ledere og Tekniske Funksj.	28	28	99	99
3 Arbeidsmandsforbundet	9	9	208	154
4 Befalslaget	—	—	—	—
5 Bekledningsarbeiderforbundet	1	1	7	5
6 Bokbinder- og Kartonasjearbeiderforbundet	—	—	—	—
7 Bygningsindustriarbeiderforbundet	28	47	316	281
8 Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	25	30	154	137
9 Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—
10 Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—
11 Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund.	59	169	714	565
12 Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	45	45	421	274
13 Jern- og Metallarbeiderforbundet	35	35	393	326
14 Jernbaneforbundet	—	—	—	—
15 Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—
16 Kjøttindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
17 Kommuneforbundet	3	24	110	101
18 Lensmannsbetjentenes Landslag	—	—	—	—
19 Litograf- og Kjemigrafforbundet	—	—	—	—
20 Lokomotivforbundet	—	—	—	—
21 Losforbundet	—	—	—	—
22 Luftforsvarets Befalsforbund	—	—	—	—
23 Murerforbundet	—	—	—	—
24 Musikerforbundet	—	—	—	—
25 Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet.	11	11	131	104
26 Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—
27 Politiforbundet	—	—	—	—
28 Postfolkenes Fellesforbund:				
Postforbundet	—	—	—	—
Postmannslaget	—	—	—	—
Poståpnernes Landsforbund	—	—	—	—
29 Sjømannsforbundet	3	3	55	45
30 Skinn- og Lærarbeiderforbundet	—	—	—	—
31 Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—
32 Skotøyarbeiderforbundet	—	—	—	—
33 Tekstilarbeiderforbundet	—	—	—	—
34 Telefolkenes Fellesforbund:				
Telegraf- og Telefonforbundet	—	—	—	—
Telegrafmennenes Landsforbund	—	—	—	—
35 Tjenestemannslaget	4	4	36	36
36 Tolltjenestemannsforbundet	—	—	—	—
37 Transportarbeiderforbundet	28	27	148	120
38 Treindustriarbeiderforbundet	1	1	3	2
39 Typografforbundet	—	—	—	—
40 Urmaker Sønneforbundet	—	—	—	—
Til sammen	275	434	2 795	2 249

¹⁾ I forbindelse med den resultatlos meklingen besluttet Sekretariatet å i verksette arbeidsstans fra 17. april for de tariffavtaler som hadde utløp 31. mars eller 1. april. Etter at tariffoppgjøret skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda, ble det foretatt plassoppgiselsler for alle tariffavtaler med utløp til og med juni.

let i Sekretariatet i 1964.

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen				Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans ¹⁾				An- tall saker i alt	An- tall tarif- fer i alt	Prosent	
Ant. saker	Omfattende			Ant. saker	Omfattende					Saker	Ta- riffer
	Tarif- fer	Arb.	Org.		Tarif- fer	Arb.	Org.				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	95	3 115	3 115	1	1	2	2	49	124	8.7	2.5
22	155	31 573	27 225	—	—	—	—	31	164	5.5	3.4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	9	10 245	8 877	—	—	—	—	5	10	0.9	0.2
2	54	4 300	4 300	—	—	—	—	2	54	0.4	1.1
3	428	39 900	35 250	1	1	5	3	32	476	5.7	9.7
8	115	11 360	9 750	—	—	—	—	33	145	5.8	3.0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2	1 090	990	—	—	—	—	2	2	0.4	0.1
16	190	12 651	12 651	—	—	—	—	75	359	13.3	7.3
11	140	12 182	6 118	—	—	—	—	56	185	9.9	3.8
21	636	72 356	66 343	—	—	—	—	56	671	9.9	13.7
6	6	376	376	—	—	—	—	6	6	1.1	0.1
21	158	33 889	28 947	—	—	—	—	21	158	3.7	3.2
6	53	4 040	3 867	—	—	—	—	6	53	1.1	1.1
8	491	70 212	51 406	1	1	303	303	12	516	2.1	10.6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	50	1 862	1 862	—	—	—	—	4	50	0.7	1.0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	191	4 500	4 500	—	—	—	—	2	191	0.4	3.9
7	7	185	170	1	6	220	215	8	13	1.4	0.3
22	399	26 485	21 255	1	1	3 480	2 613	34	411	6.0	8.4
2	14	17 090	16 555	—	—	—	—	2	14	0.4	0.3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	88	48 492	36 911	3	3	618	218	15	94	2.6	1.9
7	28	1 360	1 097	—	—	—	—	7	28	1.2	0.6
10	74	23 842	15 784	—	—	—	—	10	74	1.8	1.5
3	57	3 586	3 330	—	—	—	—	3	57	0.4	1.2
4	34	11 173	9 045	—	—	—	—	4	34	0.7	0.7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	2 103	2 053	—	—	—	—	6	6	1.1	0.1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	6	803	545	—	—	—	—	10	10	1.8	0.2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	548	23 942	21 081	2	3	233	193	61	578	10.8	11.8
6	234	6 217	5 122	—	—	—	—	7	235	1.2	4.8
3	164	5 500	5 500	—	—	—	—	3	164	0.5	3.4
3	3	85	79	—	—	—	—	3	3	0.5	0.1
^{a)} 275	4 435	484 514	^{a)} 404 104	10	16	4 861	3 547	^{a)} 565	4 885	100.0	100.0

^{a)} I tillegg kommer Statstjenestemannskartellens oppsigelser for Statens tjenestemenn på hovedregulativet, særregulativer og overenskomster som følger regulativet med ca. 60 000 organiserte, og oppsigelse av overenskomsten for statsansatte rengjøringskvinner med 2175 organiserte.

Tabell IX.

Oversikt over godkjente

Forbund Fag – industri – bedrift	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte dager	
	I alt	Org.	Fra	Til	Løpende dager	Arbeids- dager ¹⁾
<i>Bygningsindustriarbeider- forbundet.</i> Kjell Thornberg, Jahren pr. Stavern	5	3	14/12-64	21/12-64	8	21
<i>Jern- og metallarbeider- forbundet.</i> Ragnar Harvold, Bilverksted, Åndalsnes . . .	5	3	25/7-63	30/5-64	151	283
<i>Musikerforbundet.</i> Musikere ved hoteller og restauranter tilsluttet NAF i Oslo, Bergen, Trond- heim Stavanger, Kristian- sand og Drammen	ca. 220	ca. 215	29/12/64	pågår	3	645
I alt	230	221	—	—	—	949

¹⁾ Vesentlig oppgitt av forbundene på grunnlag av utbetalt stønad.²⁾ Utbetalt stønad og refusjon fra 28/10-1963.

konflikter i 1964.

Refusjon utbetalt av LO ved årets utgang Kr.	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	Firmaet nektet å opprette overnskomst.	Streik	Forbundets krav ble imøte- kommet.
*) 1 262.50	Krav om opprettelse av over- enskomst.	Streik	Konflikten ble ikke løst.
	Revisjon av overenskomstene. Kravet var foruten fornyelse av overenskomsten for Oslo, en felles overenskomst for alle andre byer i landet og en spe- siell avtale for typiske turist- hoteller utenom byområdene. Arbeidsgiverne krevde bl.a. en utvidelse av spilletiden.	Streik	Konflikten pågikk ved årets utgang.
1 262.50			

Tilbakegående tall.

År	Antall konflikter	Antall arbeidere		Antall tapte arbeidsdager for organiserte
		I alt	Organiserte	
1956.....	16	55 000	50 246	787 049
1957.....	10	5 178	5 159	¹⁾ 19 409
1958.....	8	14 607	9 827	45 086
1959.....	7	187	182	11 302
1960.....	1	1	1	32
1961.....	13	21 166	19 958	352 951
1962.....	8	1 013	950	81 121
1963.....	7	3 399	2 509	107 498
1964.....	3	230	221	949

¹⁾ Inkludert 14 000 tapte arbeidsdager for Sjømannsforbundets blokade av Hvalfangstens Arbeidsgiverforening, Sydhavssesongen.

